

ลีลาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์เราะหฺมาน
Rhetorical Stylistics in Thai Translated Version of the Holy Quran
with Special Reference to Surah al-Rahman

นุรอลิษา ตยตุวิตุติกุล

Nooralina Tayutiwutikul

วิทยานิพนธ์นี้สำหรับการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Arts in Islamic Studies
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย
 สุเราะฮ์ฮุรเราะฮ์มาฮาน
 ผู้เขียน นางสาวนุรอลิษา ตยตุวิภูมิกุล
 สาขาวิชา อิสลามศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

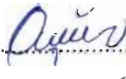

 (ดร.ชาฟีอี อาดำ)

 ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอูเซ็ง)

 กรรมการ
 (ดร.ชาฟีอี อาดำ)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอนิง สีอแต)

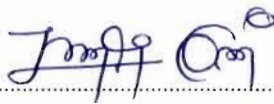

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อีสมาแอ กาแต๊ะ)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลการ์ิม สาแมง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
 สำหรับการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา

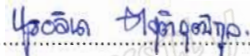

 (ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งแสง)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ดร.ชาฟีอี อาดำ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นางสาวนุรอลีนา ตยตุตติกุล)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....อุบลินา ตยัตวิกุล.....

(นางสาวอุบลินา ตยัตวิกุล)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์ สีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุรเราะหมาน
 ผู้เขียน นางสาวนุรอลิษา ตยตุตุมิกุล
 สาขาวิชา อิสลามศึกษา
 ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสารมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในทรรศนะของนักวิชาการมุสลิม 2) เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย 3) เพื่อศึกษาสีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุรเราะหมาน โดยศึกษาข้อมูลเอกสารจากคัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ ตำราวิชาการ งานวิจัย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลตามลำดับของแต่ละหัวข้อตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยมีแบบบันทึกเป็นเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักการอธิบายอัลกุรอาน หลักการพิจารณาอัลหะดีษ หลักการทางประวัติศาสตร์ หลักการวาทศิลป์ และหลักการตรึงฐิ (หลักการซึ่งนำนักหลักฐาน) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ด้วยการเขียนบรรยายผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. การแปลความหมายอัลกุรอานโดยอ้างอิงจากนิยามทางภาษาศาสตร์มี 4 ลักษณะ คือ 1) การถ่ายถอดถ้อยคำ 2) การอธิบายด้วยภาษาของถ้อยคำนั้น 3) การอธิบายด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของถ้อยคำนั้น 4) การถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น ซึ่งความหมายที่ 4 นี้ตรงกับความหมายของการแปลที่รู้จักกันโดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาการแปลความหมายอัลกุรอานด้วยนิยามทางภาษาศาสตร์ตามความหมายลักษณะที่ 4 สามารถแบ่งการแปลความหมายอัลกุรอานออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1.การแปลโดยพยัญชนะ และ 2.การแปลโดยอรรถ ซึ่งการแปลโดยพยัญชนะสามารถแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ 1) การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว 2) การแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว หรือเรียกอีกอย่างว่าการแปลความหมาย ซึ่งนักวิชาการอนุญาตให้แปลแบบโดยอรรถและโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว (หรือการแปลความหมาย) ส่วนการแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวนั้นนักวิชาการไม่อนุญาต เพราะความแตกต่างระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลทำให้การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวนั้นสูญเสียความหมาย การแปลรูปแบบนี้จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และไม่อนุญาตให้กระทำทั้งในการแปลโดยทั่วไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลอัลกุรอาน

2. สามารถแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุคซึ่งเป็นการจำแนกโดยพิจารณาจากจุดเริ่มต้นเป็นสำคัญ ได้แก่ ยุคปฐมบท ยุคอัครศาสนูปถัมภก

และยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งแต่ละยุคมีรูปแบบและวิธีการแปลที่แตกต่างกัน แต่มีพัฒนาการเป็นลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมต่อการเผยแพร่ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ โดยเริ่มด้วยการแปลและการอธิบายในยุคคลุมบฏ จากนั้นจึงเป็นการแปลความหมายในยุคคลอศรศาสนูปถัมภก และเป็นการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานในยุคโลกาภิวัตน์

3. เนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ อรรถศิลป์ โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร ในสุเราะฮ์ฮุฎุฟมีปรากฏลีลาวาทศิลป์ทั้ง 3 ด้าน โดยที่พบมากที่สุดคืออรรถศิลป์โวหาร รองลงมาคือวิจิตรโวหาร และที่พบน้อยที่สุดคือประจักษ์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหาร พบเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง เคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยนัย และอินซาล์ฮ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ขอมจำนน ด้านประจักษ์โวหาร พบอัดดัซบีฮ์ อัลมะญาซ อัลอิสติอาระฮ์ อัลกีนายะฮ์ ด้านวิจิตรโวหารที่พบคืออัสสัจญ์อ์ อัดเตารียะฮ์และอัลมุกอบะละฮ์ การถ่ายทอดด้วยการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ด้านอรรถศิลป์โวหารสามารถทำได้ อย่างครบถ้วนในถ้อยคำที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์โวหารทำได้อย่างครบถ้วนในอัดดัซบีฮ์ อัลมะญาซ อัลอิสติอาระฮ์ อัลกีนายะฮ์ ด้านวิจิตรโวหารการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทำได้อย่างครบถ้วนในถ้อยคำที่เป็นอัลมุกอบะละฮ์ ทำได้บางส่วนในอัดเตารียะฮ์ และทำไม่ได้เลยในอัสสัจญ์

Prince of Songkhro University
Pattani Campus

Thesis Title	Rhetorical Stylistics in Thai Translated Version of the Holy Quran with Special Reference to Surah al-Rahman
Author	Ms. Nooralina Tayutiwutikul
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2018

ABSTRACT

This document research was aimed 1) to study the translation of Quran from Muslim scholar point of view, 2) to investigate the history of Thai translation of Quran, 3) to analyze rhetorical stylistic of the Thai translation of Quran Surah al-Rahman. Data were collected from Quran, al Hadith, academic textbooks, documents, and related research and compiled according to the objective of the research. The instrument of research was a record form. Data were analysis by using the principle of Tafseer Quran, the principle of investigating al Hadith, the principle of historian, the principle of rhetorical and the principle of Tarjeeh. The results were presented by charts and descriptive analysis method.

The research revealed that:

1. The definition of Quran translation reference to the Linguistic divided into 4 as 1) conveying of word, 2) explanation of words with the language of that word, 3) explanation of word in other language that are not the language of that word, 4) conveying worlds in one language with words from other language, however 4th definition as the definition of translated that common known.

When considered the translation of Quran the 4th definition it also can be divided the translation of Quran into 2 principles: 1. literal translation and 2. communicative translation, however literal translation also divided into 2 as 1) very literal translation and 2) modified literal translation, so that the scholar allow to translated by form of communicative translation and modified literal translation, on the other hand the scholar not allow to translated by form of very literal translation because the difference between the original language and the translated language

causing the translation by form of very literal translation that losing its meaning, so the form of translation like that was impossible and not allow on the general translation especially translation of Quran.

2. Translation of Quran to Thai can be classified into three eras by consider the beginning of each era: 1) Early Era, 2) Upholder of Religions Era, and 3) Globalization Era. In each era there are difference styles and methods but has developed into an appropriate sequence for propagating the meaning of Quran into other language from Arabic by started with translation and clarification in Early Era following the translation of Quran in Upholding of Religions Era and the translation of textbook for explanation of Quran in Globalization Era.

3. The contexts of rhetorical of Arabic divided into 3 as thematic purport language, figurative language and marvelous language. There were all of 3 rhetorical in Surah al-Rahman that the most revealed was marvelous language, the second was thematic purport language and the last was figurative language. Thematic purport language was revealing with denotation Khabar, connotation Khabar and Insha'a of the phrase of question to surrender. Figurative language was revealing al-Tashbih, al-Majaz, al-Istiaarah, and al-Kinayah. Marvelous language was revealing as-Sajaa, at-Taoriyah and al-Muqabalah.

The Translation of al Quran to Thai, Thematic Purport Language conveying with complete and direct meaning of word, Figurative Language conveying with complete word of al-Tashbih, ai-Majaz, al-Istiaarah, and al-Kinayah. Marvelous Language that conveying all completed with al-Muqabalah word, some part with al-Taoriyah word and not it all with al-Sajaa word.

عنوان البحث أساليب بلاغية في ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة التايلندية في سورة الرحمن

اسم الباحث نورعلينا تايوتني وتكن

التخصص الدراسات الإسلامية

العام الدراسي 2018

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث إلى (1) دراسة مسيرة آراء العلماء المسلمين حول الترجمة لمعاني القرآن الكريم (2) دراسة مسيرة تاريخية حول الترجمة لمعاني القرآن الكريم إلى اللغة التايلندية (3) دراسة مسيرة بلاغية حول الترجمة لمعاني القرآن الكريم إلى اللغة التايلندية سورة الرحمن. ومن خلال دراسة معلومات الوثائق من القرآن الكريم، الأحاديث النبوية، كتب نصّي، البحوث و الوثائق الأخرى ذات الصلة اعتمادًا على استيعاب جميع المعلومات وترتيبها وفقًا لأهداف البحث عن طريق التدوين مع توفير مراحل التحليل الذي يتم من خلال أصول التفسير، علوم الحديث، المبادئ التاريخية، المبادئ البلاغية و المبادئ الترجيح. تقديم المعلومات عن طريق الجدول والتحليل الوصفي بكتابة، ومن خلالها توصلت إلى النتائج التالية :-

أولاً: ترجمة معاني القرآن الكريم على حسب التعريف اللغوي تدل على أحد معان أربعة وهي (1) تبليغ الكلام (2) تفسير الكلام بلغته التي جاء بها (3) تفسير الكلام بلغة غير لغته (4) نقل الكلام من لغة إلى أخرى فخصّ الترجمة بالمعنى الرابع اللغوي مطابقاً لعرف التخاطب العام.

وعند النظر بالمعنى الرابع اللغوي يمكن تقسيم ترجمة معاني القرآن الكريم إلى قسمين رئيسين هما ترجمة حرفية و ترجمة تفسيرية و ينقسم ترجمة حرفية إلى نوعين هما ترجمة حرفية مثلية و ترجمة حرفية بغير مثلية أو باسم آخر ترجمة معنوية و الذي أجازاه العلماء لترجمة معاني القرآن الكريم هو الترجمة التفسيرية و الترجمة الحرفية بغير مالمثلية (أو الترجمة المعنوية) أما الترجمة الحرفية المثلية فلا يجوز لاجماع العلماء المسلمين بسبب اختلاف بين اللغة الأصلية و اللغة الترجمة يؤدي إلى خفاء المعنى المراد فيكون الترجمة الحرفية المثلية مستحيلة لا يجوز لكل في الترجمة وخاصة في ترجمة معاني القرآن الكريم.

ثانياً: ينقسم عصر الترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة التايلندية إلى ثلاثة عصور، وتتم تصنيفها من خلال النظر من البداية وهي عصر مبكرة عصر مؤيد من كل الأديان وعصر العولمة.

ثالثًا: ينقسم موضوع علم البلاغة إلى ثلاثة مجالات أساسية وهي علم المعاني علم البيان و علم البديع، وفي سورة الرحمن لها مسيرة بلاغية في جميع المجالات الأساسية الثلاثة. الأكثر هو علم البديع ثم تليها علم المعاني والآخر هو علم البيان، في علم البيان وجد الخبر لها فائدة الخبر و الخبر لها لازم فائدة و الإنشاء بأسلوب استفهام تفيد للخضوع ، وفي علم البيان وجد التشبيه و المجاز و الإستعارة و الكناية ، وفي علم البديع وجد السجع و التورية المقابلة. و الترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة التايلندية في مجال علم المعاني تتم الترجمة في الخبر لها فائدة الخبر و الإنشاء بأسلوب استفهام تفيد للخضوع و يمكن الترجمة بعضه في الخبر لها لازم فائدة ، وفي مجال علم البيان تتم الترجمة في التشبيه و المجاز و الإستعارة و الكناية ، وفي مجال علم البديع تتم الترجمة في المقابلة ، و يمكن الترجمة بعضه في التورية ، أما السجع فلا يمكن القيام به.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กิตติกรรมประกาศ

การสวดิติทั้งมวลขอมอบแด่องค์อัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงเมตตาและกรุณายิ่ง ผู้ทรงบริหารจัดการดวงทุกสิ่งในจักรวาล รวมถึงทุกปัจจัยและตัวแปรของการก่อเกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถจากการให้คำปรึกษาและข้อแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ชาฟีอี อาดำ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลการิม สาแมง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยฟาฏอนี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอหนิง สือแต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ กาเต๊ะ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้มอบคำแนะนำ ข้อคิดเห็นที่ทรงคุณค่าต่อการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เข้าใกล้ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอบคุณวิทยาลัยอิสลามศึกษา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่เอื้อเฟื้อทุนสนับสนุนการทำวิจัย ตลอดจนคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยอิสลามศึกษาในความเกื้อกูลที่มีให้เสมอมา

ขอบคุณคุณจุมพล(มุฮัมมัดทวง) และคุณสลามะฮฺ(มะลิ) ตยตุตุฎมิกุล บุพการีผู้คอยเฝ้ามองและส่งเสริมในทุกการพัฒนาของผู้วิจัย ผู้วิจัยขอมอบความดีงามที่ไหลรินจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แก่ท่านทั้งสอง แม้ในวันที่ท่านไม่ได้อยู่เห็นชิ้นงานนี้แล้ว

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การีนา ต่อความกรุณาในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำด้านวิชาการด้วยดีเสมอมา เป็นครูผู้ฉายให้เห็นภาพของการศึกษาและส่งต่อความรู้ในทุกมิติของชีวิต คงไม่เป็นการกล่าวเกินเลยไปในการยกย่องปวงรียผู้นี้ไว้ในสถานะใกล้เคียงกับบุพการี

ขอบคุณ ดร.ศักรินทร์ บินเสห๊ะ คู่เคียงผู้สนับสนุนในทุก ๆ ด้าน และเป็นผู้ที่ทำให้การจาริกเพื่อปลีกวิเวกอยู่กับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่โดดเดี่ยวและวังเวงจนเกินไปนัก

ที่สุดแล้ว ผู้วิจัยขอมอบการขอบคุณต่อบุญคุณอันใหญ่หลวงแด่ผู้เป็นเจ้าของ พจนารถของพระองค์เป็นฐานรากของวิทยานิพนธ์ หล่อหลอมความคิดและหล่อเลี้ยงตัวตนของผู้วิจัย การสรรเสริญสูงสุดจึงมอบเป็นสิทธิ์แด่เอกองค์อัลลอฮ์ ﷻ เพียงผู้เดียว

นุรอลิษา ตยตุตุฎมิกุล

ตารางเปรียบเทียบพยัญชนะอาหรับ-ไทย
วิทยาลัยอิสลามศึกษา ฉบับปรับปรุง 2558

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ء , ا	อะลืฟ/ ฮัมซะฮฺ	อ ในกรณีเป็นพยัญชนะ และ อ ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย
ب	บอ	บ
ت	ตอ	ต
ث	ซอ	ซ
ج	ญีม	ญ (จญ์ ในกรณีเป็นตัวสะกด)
ح	ฮอ	ฮ
خ	คอ	ค
د	ดอล	ด
ذ	ซาล	ซ
ر	รอ	ร
ز	ซัย	ซ
س	ซีน	ส มีข้อยกเว้น เช่น มุซา อีซา ยาซีน เป็นต้น
ش	ซีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏอ	ฏ
ظ	ศอ	ศ
ع	อัยน	อ
غ	ฮัยน	ฮ
ف	ฟา	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก
ل	ลาม	ล

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
م	มีม	ม
ن	นูน	น
هـ	ฮาอ์	ฮ ในกรณีเป็นพยัญชนะ และ ฮ์ ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย
و	วาว	ว
ي	ยาอ์	ย
الفتحة	อัลฟัตตะฮะฮฺ อ่านสระข้างบน	~ (ในกรณีมีตัวสะกด เช่น มีรวาน อาตัม ฯ) ะ, -ะะ อี ในกรณีมีตัวสะกด) ละสระในบางกรณี เช่น อะลี บะนี ฯ)
الكسرة	อัลกัศเราะฮฺ อ่านสระข้างล่าง	~
الضمة	อัฎฎุมมะฮฺ อ่านสระข้างหน้า	;
الفتحة الممدودة	อัลฟัตตะฮะฮฺ อัลมัมดูตะฮฺ	า (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา ร็อบฯ)
الكسرة الممدودة	อัลกัศเราะฮฺ อัลมัมดูตะฮฺ	~
الضمة الممدودة	อัฎฎุมมะฮฺ อัลมัมดูตะฮฺ	;
ال-الشمسية	อัสสิฟ ลาม อัซซิมชะยยะฮฺ	อั-ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำต่อไป เช่น อัดดีน อัฎฎีนฯ
ال-القمرية	อะลลิฟ ลาม อัลเกาะมะรียยะฮฺ	อัล ตามด้วยคำต่อไปโดยไม่ต้องเว้นวรรค เช่น อัลกุรอาน อัลลอฮฺ อัลอิสลาม ฯ
ة	ตาอ์มีร์บูฎาะฮฺ	ฮ์ เป็นเสียงเดียวกับ ฮฺ กรณีอ่านหยุดเป็นเสียง ฮ์ กรณีอ่านต่อเนื่องเป็นเสียง ต
ي	ยาอ์ มุค็็อฟพะพะฮฺ	อ่านและสะกดตามการเขียน เช่น ฟิ
ي	ยาอ์ นิสบะฮฺ หรือ ยาอ์ มุซัดตะตะฮฺ	สะกดยาอ์สองตัว เช่น ยยะ อัซซาฟิอียยะฮฺ

ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ-อังกฤษ
ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อลีฟ	a
ب	บ่า	b
ء	ฮัมซะฮฺ	'a, 'i, 'u
ت	ต่า	t
ث	ซ่า	th
ج	ญีม	j
ح	हाँ	h
خ	ค่อ	kh
د	ดัล	d
ذ	ซาล	dh
ر	ร่อ	r
ز	ซาย	z
س	ซีน	s
ش	ชีน	sh
ص	ศอด	ṣ
ض	ฎอด	ḍ
ط	ฏอ	ṭ
ظ	ซอ	ẓ
ع	อัยน	'a, 'i, 'u
غ	ฆอยน	gh
ف	ฟ่า	f
ق	กอฟ	q
ك	กาฟ	k
ل	ลาม	l

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
م	มีม	m
ن	นูน	n
ه	ฮ่าฮ์	h
و	วาว	w
ي	ย่าฮ์	y
ة، ة	ต่าฮ์	h,t
(الفتحة)	_ا , اِ , اَ	a ,ay, aw
(الفتحة الممدودة)	_ا	ā
(الكسرة)	_اِ	i
(الكسرة الممدودة)	_اِ	ī
(الضمة)	_اُ	u
(الضمة الممدودة)	_اُ	ū
ال-الشمسية		al-_ (al-Tirmidhiy)
ال-القمرية		al-_ (al-'Islāmiyah)
الكسرة المشددة		iyy
الضمة المشددة		uww

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา	1
1.2 อัลกุรอาน อัลหะดีษ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1.3 วัตถุประสงค์	33
1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	33
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	33
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น	36
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	36
1.8 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	37
1.9 วิธีดำเนินการวิจัย	38
2 การแปลในทรรศนะของนักวิชาการ	42
2.1 ความหมายของการแปล	42
2.1.1 ความหมายด้านภาษาศาสตร์	42
2.1.2 ความหมายด้านศัพท์เฉพาะศาสตร์	43
2.2 ความเป็นมาของการแปล	44
2.3 ประเภทของการแปล	47
2.3.1 การแบ่งประเภทตามแนวทางดั้งเดิม	48
2.3.2 การแบ่งประเภทตามแนวทางร่วมสมัย	48
2.4 ความหมายของอัลกุรอาน	50
2.4.1 ความหมายด้านภาษาศาสตร์	50
2.4.2 ความหมายด้านศัพท์เฉพาะศาสตร์	52
2.5 ความหมายของอัลกุรอาน	56
2.6 วัตถุประสงค์ของอัลกุรอาน	57
2.7 การแปลความหมายอัลกุรอาน	61
2.8 การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางนิติศาสตร์	65
2.9 การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางประวัติศาสตร์	68
3 การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย	78
3.1 การแบ่งยุคการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค	79
3.1.1 ยุคปฐมบท	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.1.2 ยุคจักรศาสนาสุปถัมภก	80
3.1.3 ยุคโลกาภิวัดน์	82
3.2 ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอ่านเป็นภาษาไทยในแต่ละยุค	83
3.2.1 ยุคปฐมบท	84
3.2.2 ยุคจักรศาสนาสุปถัมภก	85
3.2.3 ยุคโลกาภิวัดน์	87
3.3 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	89
3.3.1 ประวัติความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	89
3.3.2 ผลงานทางวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	91
3.3.3 รูปแบบและวิธีการแปลความหมายอัลกุรอ่านของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	92
4 สื่ลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอ่านฉบับภาษาไทย	98
4.1 วาทศิลป์ภาษาอาหรับ	98
4.1.1 ความหมายของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ	98
4.1.2 เนื้อหาของวิชาวาทศิลป์ภาษาอาหรับ	101
4.1.3 พัฒนาการของวิชาวาทศิลป์ภาษาอาหรับ	102
4.1.4 อรรถศิลป์โวหาร	104
4.1.5 ประจักษ์โวหาร	132
4.1.6 วิจิตรโวหาร	148
4.2 วาทศิลป์ในอัลกุรอ่าน สุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์	151
4.2.1 เนื้อหาของสุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์	151
4.2.2 สื่ลาวาทศิลป์ในอัลกุรอ่านสุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์	153
4.3 สื่ลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอ่านฉบับภาษาไทยสุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์	161
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	197
5.1 สรุปผลการวิจัย	197
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	202
5.3 ข้อเสนอแนะ	209
บรรณานุกรม	211
ภาคผนวก	220
ประวัติผู้วิจัย	263

รายการตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย	93
ตารางที่ 2	แสดงลีลาภาพศิลป์ในอัลกุรอานสุเราะฮ์เราะหมาน	153

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

เกือบทั้งหมดของศาสนาที่มีอยู่บนโลกนี้เป็นศาสนาที่มีคัมภีร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ศาสนิกของแต่ละศาสนายึดถือไว้ ศาสนาอิสลามก็เช่นกัน ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันอิสลามมีคัมภีร์จากฟากฟ้าหลายเล่ม ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่อัลลอฮ์ ﷻ มอบให้แก่ศาสนทูตตามวาระที่เหมาะสม จนกระทั่งศาสนทูตท่านสุดท้าย คือ นบีมุฮัมมัด ﷺ ผู้ได้รับมอบอัลกุรอาน เป็นปัจฉิมคัมภีร์และเป็นคัมภีร์ที่สมบูรณ์ที่สุด

อัลกุรอาน คือ คัมภีร์ที่อิสลามิกชนยึดถือ แม้จะถูกเรียกขานว่าคัมภีร์ แต่ผู้พินิจพิจารณาจะพบว่าอัลกุรอานไม่ได้เป็นคัมภีร์ที่มีเพียงบทสวดในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเท่านั้น เนื้อหาของอัลกุรอานประมวลไปด้วยข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่ครอบคลุมวิถีชีวิตมนุษย์ทุกอย่างก้าว ตั้งแต่ก่อนกำเนิดจนถึงหลังดับขันธ์ ครอบคลุมทั้งในมิติที่กว้างใหญ่ไพศาลของจักรวาลจนถึงสิ่งที่เล็กยิ่งกว่าอนุจุติ บอกเล่ารายละเอียดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ต่อทุกสรรพสิ่ง อัลกุรอานจึงเป็นเสมือนแสงสว่างที่ส่องนำทางให้ผู้ยึดมั่นและปฏิบัติตามได้ดำเนินไปตามครรลองที่ถูกต้องจากโลกชั่วคราวสู่โลกนิรันดร์ ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มุสลิมทุกคนจะต้องเข้าใจเนื้อหาของอัลกุรอาน

อัลกุรอานเป็นคัมภีร์จากฟากฟ้าที่ลงมาเป็นภาษาอาหรับ ยังศาสนทูตที่เป็นคนอาหรับ ในหมู่ชนซึ่งใช้ภาษาอาหรับ แต่คัมภีร์นี้ก็ไม่ได้ถูกจำกัดไว้สำหรับกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่งบนผืนแผ่นดินนี้เท่านั้น

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴾

(الفرقان : 1)

ความว่า “ความจำเริญยิ่งแต่พระองค์ ผู้ทรงประทานอัลฟุรกอน¹ แก่บ่าวของพระองค์ (มุฮัมมัด) เพื่อเขาจะได้เป็นผู้ตักเตือนแก่ปวงบ่าวทั้งมวล²”

(อัลฟุรกอน : 1)

¹ คืออัลกุรอานุลกะรีม ที่แยกระหว่างความจริงกับความเท็จ

² คือเป็นบิของมนุษยชาติทั้งมวล และเตือนสำหรับพวกเขาถึงการลงโทษของอัลลอฮ์ ﷻ

เพื่อให้อัลกุรอานสัมฤทธิ์ผลแก่ปวงบ่าวทั้งมวล ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันจึงมีผู้พยายามถ่ายทอดและเผยแผ่คัมภีร์นี้สู่มวลมนุษยต่างภาษาและชาติพันธุ์ หนึ่งในวิธีการถ่ายทอดและเผยแผ่ที่ทรงประสิทธิภาพที่สุดก็คือการแปล ในช่วงปลายศตวรรษที่ผ่านมา มีการอภิปรายกันอย่างเผ็ดร้อนระหว่างนักวิชาการมุสลิมสองฝ่ายในประเด็นเรื่อง “การแปลอัลกุรอานจากภาษาอาหรับเป็นภาษาอื่น ๆ” หลังจากความขัดแย้งสงบลงแล้วจึงพบว่า ฝ่ายที่ห้ามการแปลและตัดสินว่าการแปลเป็นสิ่งที่ไม่ห้ามกระทำ (หะรอม) นั้น คิดว่าเป็นการแปลถ้อยคำแห่งอัลกุรอานซึ่งเป็นคำพูดของอัลลอฮ์ ﷻ สิ่งนี้ไม่มีผู้ใดโต้แย้งว่าเป็นไปไม่ได้และอยู่เหนือระดับความสามารถของมนุษย์ ส่วนฝ่ายที่อนุญาติให้แปลได้ก็ให้เหตุผลว่า การแปลนั้นเป็นการแปลความหมาย มิใช่แปลคำ โดยอาศัยหลักที่ว่า การแปลคำต่อคำจากภาษาหนึ่งสู่อีกภาษาหนึ่งไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตามไม่อาจทำได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว การแปลนั้นไม่เกินไปกว่าความพยายามที่จะถ่ายทอดความหมายที่ต้องการด้วยภาษาอื่นแก่ผู้ที่ไม่เข้าใจภาษาของตัวบทที่ถูกแปล ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีความจำเป็นเพราะเกิดประโยชน์แก่มวลมุสลิม (อ้างจากสายสัมพันธ์, อันดับที่ 196-197: 65-68)

นอกจากประโยชน์แก่มวลมุสลิมซึ่งเป็นเหตุผลหลักที่สนับสนุนการแปลความหมายอัลกุรอานในปัจจุบันแล้ว เมื่อพิจารณาจากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ก็จะพบว่าการการแปลความหมายอัลกุรอานนั้นไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ แต่มีมาตั้งแต่ยุคสมัยที่อัลกุรอานถูกประทานลงมานั่นเอง

ในยุคของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ การแปลความหมายเป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะถ่ายทอดเนื้อหาของอัลกุรอานสู่กลุ่มชนที่ไม่ใช่อาหรับ สิ่งนี้เป็นเสมือนกุญแจแห่งการเชิญชวนผู้คนสู่อิสลาม เราจะพบตัวอย่างได้จากสารที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ส่งไปสัมพันธ์มิตรกับเหล่ากษัตริย์ในยุคนั้น เช่น กิสรอแห่งเปอร์เซีย ก็ยศีร์แห่งโรมัน นะญาซีแห่งหะบะชะฮฺ มะกุกีสแห่งอียิปต์ และกษัตริย์อื่น ๆ อายะฮ์อัลกุรอานที่ปรากฏอยู่ในสารเหล่านี้จะถ่ายทอดไปถึงผู้รับสารได้ก็ด้วยการแปลความหมายเท่านั้น (Muhammad bin ‘Abd al-Rahmān al-Shāry‘i, 2002: 17)

ในสมัยเศาะหาบะฮ์มีการแปลความหมายอัลกุรอานเช่นกัน ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อับบาส رضي الله عنه เคยถูกตั้งคำถามถึงความหมายของคำว่า ก็อสะเราะฮฺ ในอายะฮ์ที่ 51 สูเราะฮ์อัลมุดดัซซิม (فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ) ท่านตอบว่า “คำนี้ภาษาอาหรับหมายถึงเสือ ภาษาเปอร์เซียหมายถึง 𐬎𐬀𐬎𐬀𐬎𐬀 ภาษาบัลขัศหมายถึง 𐬎𐬀𐬎𐬀𐬎𐬀 และภาษาหะบะชะฮ์คือ 𐬎𐬀𐬎𐬀𐬎𐬀” (al-Ṭabarīy, 1420: 29/170) หลังจากยุคสมัยเศาะหาบะฮ์อัลกุรอานก็ยังคงได้รับการถ่ายทอดจากภาษาอาหรับสู่ภาษาอื่น ในปี ฮ.ศ. 127 อัลกุรอานได้รับการแปลความหมายเป็นภาษาเบอร์เบอร์ และในปี ฮ.ศ. 255 มุซา บิน

³ สมัยเศาะหาบะฮ์ หมายถึง ยุคสมัยหลังจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นยุคของผู้ที่ได้พบเจอท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ มีความศรัทธาต่อท่าน และเสียชีวิตลงในสภาพที่เขาเป็นมุสลิม แม้ช่วงหนึ่งเขาจะกลับไปนับถือศาสนาเดิมก็ตาม

สัยาร ก็ได้แปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาเปอร์เซีย (Muḥammad bin Ṣāliḥ al-Fawzān, 2001: 16)

การแปลความหมายอัลกุรอานในยุคแรกของอิสลามนั้นไม่เป็นที่แพร่หลายนัก เนื่องด้วยประชาชาติอิสลามในยุคนั้นต่างมีความรู้และเข้าใจภาษาอาหรับ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และบรรดาเศาะหาบะฮ์ ฎ็อยเราะฮ์ เผยแผ่อิสลามด้วยภาษาของอัลกุรอาน เมื่อสารแห่งอิสลามไปถึงกลุ่มชนใด พวกเขา ก็กระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ภาษาของสารนั้น ทำให้ภาษาอาหรับแพร่หลายไปในทุกดินแดนที่อิสลามเข้าไปถึงและกลายเป็นภาษาสื่อสารของมนุษย์นับล้าน ๆ การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นเริ่มมีความจำเป็นมากขึ้นเมื่อประชาชาติอิสลามเริ่มอ่อนแอลง (Muḥammad bin ‘Abd al-Rahmān al-Shary‘i, 2002: 5)

ค.ศ.1096-1270 ซึ่งเป็นช่วงสงครามครูเสด ตะวันตกเริ่มพยายามทำความรู้จักกับเนื้อหาของอัลกุรอานเป็นครั้งแรกผ่านการแปลโดยนักบูรพาคดี⁴ มีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาละตินในปี ค.ศ. 1143 ทำการแปลโดยบาทหลวงแห่งเรตินา มีโรเบิร์ตแห่งเชสเตอร์ซึ่งมีเชื้อสายอังกฤษ และเซอร์มานแห่งโบสถ์ดาลมาเทียเป็นหัวหน้า อัลกุรอานฉบับแปลที่เขียนด้วยมือนี้ยังคงถูกเก็บรักษาไว้ในโบสถ์ของบาทหลวงดังกล่าวเป็นระยะเวลานานถึงสี่ศตวรรษ จนกระทั่งกำเนิดโรงพิมพ์ขึ้นที่ บลิ บลิองเดอร์ (T. Bibliander) จึงได้มีการจัดพิมพ์คำแปลฉบับดังกล่าวขึ้น ณ เมืองบาเซล เมื่อปี ค.ศ.1553 หลังจากนั้นการแปลอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ในยุโรปก็ปรากฏขึ้น โดยเฉพาะภาษาฝรั่งเศส (‘Abdullāh bin ‘Abbās al-Nadwīy แปลโดยซอและหุ เสือสมิงและอะหมัด สมะดี, 2526: 28-30)

นอกจากการแปลโดยนักบูรพาคดีแล้ว อัลกุรอานยังได้รับการแปลสู่ภาษาต่าง ๆ ด้วยหลายเจตนาธรรมจากผู้แปลอีกหลายกลุ่ม กลุ่มอะตาเติร์ก⁵ นำโดยมุสฏอฟา กะมาล อะตาเติร์ก เป็นบุคคลแรกที่เรียกร้องให้แปลอัลกุรอานเป็นภาษาตุรกี โดยมีจุดประสงค์เพื่อลดความสำคัญของภาษาอาหรับและเชิดชูความเป็นชาตินิยมตุรกี (มุณีร์ มุฮัมมัดและนาอีม บุญมาเลิศ, 2536: 66)

⁴ นักบูรพาคดี หมายถึง ชาวตะวันตกที่ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับโลกตะวันออก ทั้งในด้านประชากร ประวัติศาสตร์ ศาสนา ภาษาศาสนาสังคม การเมือง อาชญากรรม และทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตะวันออก โดยการศึกษาที่แยกโลกตะวันออกจากโลกตะวันออก เป็นการแสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างตะวันตกกับตะวันออกที่ทำให้ตะวันตกสามารถที่จะกำหนด พูดถึง สร้างความรู้ จัดระเบียบความรู้ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับตะวันออก จนกระทั่งสามารถทำให้ตะวันออกถูกจัดอยู่ภายใต้กรอบของสาขาวิชาหนึ่งในการศึกษาที่เรียกกันว่า บูรพาคดี โดยใช้วิธีวิทยาการศึกษาต่าง ๆ ของตะวันตกเป็นตัวกำหนดกรอบโครง

⁵ กลุ่มอะตาเติร์ก หมายถึง ผู้สนับสนุนมุสฏอฟา กะมาล อะตาเติร์ก ซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนแรกของตุรกี เขาเป็นผู้ปฏิรูปตุรกีในหลาย ๆ ด้านโดยมีเจตนาที่จะเปลี่ยนจากจักรวรรดิออตโตมัน (ราชวงศ์อุมมานียะฮ์) ให้เป็นรัฐฆราวาส (Secularism) ที่เชิดชูความเป็นชาตินิยมตุรกีและเป็นประชาธิปไตย หนึ่งใน การเปลี่ยนแปลงที่มุสฏอฟา กะมาล ทำอย่างแข็งขันคือความพยายามในการลบล้างภาษาอาหรับและบทบัญญัติอิสลาม โดยมองว่าอิสลามทำให้ล้าหลังและห่างไกลจากความศิวิไลซ์ซึ่งเป็นจุดหมายที่เขาจะนำพาตุรกีมุ่งไปสู่

กลุ่มก็อตยานีย์⁶ได้แปลอัลกุรอานออกมาอีกหลายฉบับหลากหลายสำนวน โดยทุกฉบับและสำนวนที่แตกต่างกันนั้นมีจุดร่วมกันคือการอธิบายอายะฮ์อัลกุรอานให้เป็นไปตามความเชื่อของตน โดยปฏิเสธการถูกยกขึ้นสู่ฟากฟ้าและยังมีชีวิตอยู่ถึงปัจจุบันของนบีอิซา عليه السلام และลดความสำคัญของมูอญิฮาด ให้เป็นสิ่งธรรมดาสามัญไม่ใช่ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ ในช่วงศตวรรษที่ 20 มีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษออกมาอีกหลายฉบับและสำนวนโดยผู้แปลที่เป็นมุสลิมที่ได้รับความเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับหลาย เช่น การแปลความหมายอัลกุรอานของมุฮัมมัด มามาร์ดูค พิกทอล (M. Mamaduke Picktall) การแปลความหมายอัลกุรอานของอับดุลลอฮ ยูสุฟ อะลี และการแปลความหมายอัลกุรอานของมุฮัมมัด อะลัด ('Abdullāh bin 'Abbās al-Nadwīy แปลโดยซอและหุ เสือสมิงและอะหมัด สมะดี, 2526: 67) แต่ไม่ว่าอัลกุรอานจะได้รับการแปลด้วยเจตนารมณ์ใดก็ตาม ผู้แปลเหล่านั้นต่างก็ยอมรับและยอมรับงานต่อความมหัศจรรย์ของอัลกุรอาน โดยเฉพาะด้านลีลาทศิลป์

ลีลาทศิลป์เป็นสิ่งที่ทำให้สำนวนของอัลกุรอานมีความเหนือชั้นกว่าทุกบทประพันธ์ในโลกนี้ที่มนุษย์ได้ประพันธ์ขึ้น (Nadwah bt. Hj. Daud, 2006: 9) ข้อเท็จจริงนี้ไม่ได้เป็นที่ยอมรับเฉพาะในหมู่มุสลิมที่ศรัทธาว่าอัลกุรอานมาจากผู้เป็นเจ้าของเท่านั้น แต่บรรดาผู้ปฏิเสธต่างก็ยอมรับว่าลีลาทศิลป์ของอัลกุรอานเป็นสิ่งที่วิจิตรงดงามเกินกว่าจะเป็นการสรรสร้างของมนุษย์ จอห์น รุสก์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ ความสูงส่งของมนุษยชาติ ตีพิมพ์ในกรุงนิวยอร์ก ค.ศ. 1932 ว่า “อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ที่มุฮัมมัดได้ประพันธ์ขึ้นมา นี่คือการเชื่อถือของเราที่มีต่อคัมภีร์นี้ แต่ทว่าเป็นงานที่เหนือระดับวิสัยของมนุษย์ที่จะนำมาเหมือนดังอัลกุรอานได้ นี่คือนี่สิ่งหนึ่งที่เรารู้จำเป็นต้องยอมรับ” นี้เป็ยะอะบูต ยังได้กล่าวถึงอัลกุรอานไว้ในหนังสือ ลายอักษรอาหรับ ด้วยว่า “อัลกุรอานนั้น ไม่ว่าจะมีความวิเศษหรือส่วนประกอบอย่างไรก็ตาม แต่ทว่าอัลกุรอานมิใช่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ดังนั้น ถ้าเราปฏิเสธว่าอัลกุรอานมาจากอัลลอฮ์ ก็ย่อมหมายความว่า เรายอมรับว่ามุฮัมมัดคือพระเจ้า” ('Abdullāh bin 'Abbās al-Nadwīy แปลโดยซอและหุ เสือสมิงและอะหมัด สมะดี, 2526: 6-7)

⁶ กลุ่มก็อตยานีย์ เป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นจากแผนการของจักรวรรดินิยมอังกฤษที่ยึดครองอินเดียอยู่ในช่วงนั้น กลุ่มนี้ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1900 เพื่อสร้างความแตกแยกในหมู่มุสลิมต่อต้านการทำญิฮาดและกลุ่มมุญาฮิดีนที่ต้องการขับไล่อำนาจของอังกฤษออกไปจากอินเดีย โดยจักรวรรดิอังกฤษใช้ มिरซา ซุลาม อะหมัด เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดนี้ ก๊อตยานีย์อ้างตนว่าเป็นส่วนหนึ่งของอิสลาม แต่ได้สร้างหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติของตนขึ้นมาใหม่โดยบิดเบือนจากหลักการที่แท้จริงของอิสลาม และได้ทำการแปลและอธิบายอัลกุรอานให้สอดคล้องกับหลักการของตนเองด้วย

⁷ มูอญิฮาด หมายถึง ปาฏิหาริย์ที่อัลลอฮ์ ﷻ มอบแก่ศาสนทูตของพระองค์เพื่อเป็นการยืนยันแก่กลุ่มชนถึงความสังจริงของการเป็นนบี

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวถึงคุณลักษณะของลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอานไว้มากมาย เช่น เป็นอัลกุรอานที่แปลกประหลาดเป็นที่ประทับใจ (อัลญิน: 1) เป็นถ้อยคำที่ง่ายตาย (อัตตุคอน: 58) เป็นคำพูดที่หนักแน่น (อัลมุชซัมมิล: 5) มีความคล้องจองกัน (อัซซุมร์: 23) และไม่ใช่คำกล่าวของกวี (อัลหากเกาะฮ: 41) พร้อมกันนั้นก็ท้าทายผู้ที่คลั่งใจหรือปฏิเสธว่าอัลกุรอานคือพจนานุกรมจากผู้เป็นเจ้าของโดยให้พวกเขาช่วยกันประพันธ์สักบทหนึ่งให้ได้เช่นอัลกุรอาน แต่จนถึงปัจจุบันผ่านมานับพันปีก็ไม่มีผู้ใดทำได้ตามที่ถูกกล่าวหา

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ
وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴾

(البقرة : 23)

ความว่า “และหากว่าพวกเขาปรากฏอยู่ในความคลั่งใจใด ๆ จากสิ่ง⁸ที่เราได้ให้ลงมาแก่บ่าวของเราแล้ว ก็จงนำมาสักสุเราะฮหนึ่งเพียงสิ่งนั้น และจงเชิญชวนผู้ที่อยู่ในหมู่พวกเขาอื่นจากอัลลอฮ์ หากพวกเขาเป็นผู้พูดจริง”

(อัลบะเกาะเราะฮ : 23)

สุเราะฮอัรเราะฮมานเป็นสุเราะฮที่ประทานลงมาในช่วงแรกของการเผยแผ่อิสลามขณะที่ท่านนบี มุฮัมมัด ﷺ อยู่ในนครมักกะฮ ประเด็นของสุเราะฮนี้มุ่งเน้นในการเย้ยอาหลักศรัทธาอิสลาม เป็นอีกหนึ่งสุเราะฮในอัลกุรอานที่มีสำนวนโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ มีภาษาที่กระชับเหมาะแก่การศึกษาด้านวาทศิลป์ และมีลีลาวาทศิลป์หลากหลาย เนื้อหาของสุเราะฮอัรเราะฮมานเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงบุญคุณที่อัลลอฮ์ ﷻ มีต่อปวงบ่าวทั้งมนุษย์และญิน โดยชี้แนะให้เริ่มพิจารณาจากสิ่งรอบตัวที่ใกล้ตัวก่อน เช่น การสร้างมนุษย์ของอัลลอฮ์ ﷻ และการสอนให้พวกเขากล่าวชาน จากนั้นก็ชี้้นำให้พิจารณาในสิ่งที่อยู่ไกลตัวออกไป เช่น การสรรสร้างจักรวาลและสิ่งที่อยู่ในจักรวาล สาธยายถึงความยิ่งใหญ่และบอกว่าสิ่งเหล่านี้จะต้องสูญสลาย จากนั้นอัลลอฮ์ ﷻ จึงกล่าวถึงความน่ากลัวของวันกิยามะฮ¹⁰ บรรยายถึงสิ่งที่นรกเตรียมไว้สำหรับผู้ฝ่าฝืน และจึงเป็นภาพของความโปรดปรานแก่บรรดาผู้ยำเกรง ความสุขและความสะดวกสบายที่พระองค์เตรียมไว้ในสวนสวรรค์ เหล่านี้อัลลอฮ์ ﷻ ได้ฉายภาพให้เห็นได้อย่างชัดเจนผ่านลีลาวาทศิลป์ที่วิจิตรงดงามในสุเราะฮอัรเราะฮมาน

⁸ จากอัลกุรอาน

⁹ แก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ

¹⁰ วันสิ้นโลก

ความไพเราะของสุเราะฮ์เราะหฺมานนี้เป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้โดยปริยาย มีรายงานว่า
 รุ่นแรกให้คุณลักษณะสุเราะฮ์เราะหฺมานว่าเป็นเจ้าสาวแห่งอัลกุรอาน ด้วยเหตุนี้จึงมีหะดีษกล่าว
 ไว้ว่า

((لِكُلِّ شَيْءٍ عَرُوسٌ، وَعَرُوسُ الْقُرْآنِ الرَّحْمَنُ))¹¹

ความว่า “ทุก ๆ สิ่งนั้นย่อมมีเจ้าสาว และเจ้าสาวของอัลกุรอานนี้ก็คือ
 สุเราะฮ์เราะหฺมาน”

ลีลาวาทศิลป์เป็นคุณลักษณะที่ชัดเจนของอัลกุรอาน โดยเฉพาะในสุเราะฮ์
 อร์เราะหฺมานที่มีความโดดเด่นด้านลีลาวาทศิลป์ และจากการทบทวนวรรณกรรมด้านการแปล
 ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยยังไม่พบการศึกษาค้นคว้าด้านลีลาวาทศิลป์ในการแปล
 ความหมายอัลกุรอานอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำผลการศึกษามากำหนดกลวิธีการแปลที่เหมาะสมต่อ
 การถ่ายทอดเนื้อหาด้านลีลาวาทศิลป์ ผู้วิจัยจึงจะศึกษาเรื่องนี้โดยยึดเอาคำแปลความหมายอัลกุรอาน
 ฉบับภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเป็นตัวอย่าง เนื่องด้วยเป็นฉบับเดียวที่ได้รับการ
 ตรวจสอบอย่างเป็นรูปธรรมจากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่
 ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลความหมายอัลกุรอานโดยตรง
 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2542)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ลีลาวาทศิลป์ในการ
 แปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์เราะหฺมาน” ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังขาดหายในสังคมไทย
 เป็นการศึกษา แกไข เพื่อก่อให้เกิดหลักเกณฑ์และระเบียบวิธีที่ดีและถูกต้อง โดยมีคำถามนำ ดังนี้
 1) ทรรศนะของนักวิชาการในอดีตและปัจจุบันที่มีต่อการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นอย่างไร
 2) การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยมีประวัติความเป็นมาอย่างไร และ 3) ลีลาวาทศิลป์ใน
 การแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์เราะหฺมาน เป็นเช่นไร การศึกษานี้จะนำไปสู่
 การถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับซึ่งเปี่ยมไปด้วยลีลาวาทศิลป์ที่วิจิตรงดงาม
 สิ่งนี้จะเป็นความรู้ใหม่ในแวดวงวรรณกรรมและการแปลของไทย และผลจากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์
 แก่ผู้ศึกษา ผู้อ่าน ผู้สนใจที่ใช้ภาษาไทย ไม่เพียงแต่มุสลิมผู้มีความศรัทธาต่ออัลกุรอานเท่านั้น แต่ยัง
 รวมถึงปวงบ่าวทั้งมวลของอัลลอฮ์ ﷻ ที่พระองค์มอบอัลกุรอานมาเป็นทางนำแก่พวกเขาด้วย

¹¹ หะดีษบันทึกโดย al-Bayhaqīy, 2003: 2265 (เป็นหะดีษมุหนักร์ ดูอักเฎาะอิพะฮะของ al-'Albānīy, 1999: 1350)

1.2 อัลกุรอาน อัลหะดีษ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 อัลกุรอานที่เกี่ยวข้อง

อัลกุรอานเป็นสารจากอัลลอฮ์ ﷻ ผู้เป็นเจ้าของที่มอบให้แก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ศาสนทูตของพระองค์เพื่อเผยแผ่และนำทางมวลมนุษยชาติสู่แนวทางที่ถูกต้องเที่ยงตรง เนื่องด้วยผู้ประพันธ์อัลกุรอานคือผู้เป็นเจ้าของ เนื้อหาใจความของอัลกุรอานจึงเป็นสิ่งสมบูรณ์เหนือความคิดอ่านของมนุษย์ และสิ่งเหล่านี้ก็ได้รับการถ่ายทอดด้วยลีลาวาทศิลป์ที่วิจิตรงดงามเกินกว่ามนุษย์จะคิดประพันธ์ได้ ส่วนนวนโวหารและลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอานมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว เป็นคุณลักษณะที่ผู้ได้รับฟังล้วนเกิดความฉงนและประทับใจ ไม่เพียงแต่มนุษย์เท่านั้นแต่ยังรวมถึงสิ่งถูกสร้างอื่น ๆ เช่นญิน¹² ด้วย อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ว่า

﴿ قُلْ أَوْحَىٰ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا ﴾

(الجن : 1)

ความว่า : “จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด)ว่า ได้มีวะฮีย์มายังฉันว่า แท้จริงพวกญินจำนวนหนึ่งได้ฟังฉัน(อ่านอัลกุรอาน) และพวกเขา กล่าวว่า แท้จริงเราได้ยินอัลกุรอานที่แปลกประหลาด”

(อัลญิน : 1)

อายะฮ์นี้ได้กล่าวถึงญินกลุ่มหนึ่งที่มาฟังท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อ่านอัลกุรอานและกลับไปเล่าถึงลีลาวาทศิลป์ของคัมภีร์นี้ให้กลุ่มชนของตนฟังว่า “แท้จริงเราได้ยินอัลกุรอานที่แปลกประหลาด” อันนะสะฟีย (al-Nasafiy, 1998: 548) กล่าวว่า คือเป็นที่ประทับใจ วิจิตรงดงามต่างจากคัมภีร์อื่น ๆ ในด้านระเบียบวิธีที่ดีและความหมายที่ถูกต้อง แปลกประหลาด หมายถึง สิ่งที่อยู่เหนือสิ่งสามัญ อัลเมาดูดียกกล่าวว่า คำว่า عجب เป็นคำลำดับสูงสุดที่ในภาษาอาหรับใช้กับสิ่งมหัศจรรย์ ดังนั้นสิ่งที่ญินกล่าวก็หมายความว่า “เราได้ยินการอ่านอันมหัศจรรย์ซึ่งไม่เหมือนใครทั้งในด้านภาษาและเนื้อหาใจความ” (บรรจง บินกาชัน แปล, 2545: 8/3176)

¹² ญิน หมายถึง สิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่อยู่ในมิติคู่ขนานกับมนุษย์ มีธาตุกำเนิดที่แตกต่างจากมนุษย์โดยญินมาจากไฟและมนุษย์มาจากดิน ญินมีคุณลักษณะพิเศษหลายอย่างที่ต่างจากมนุษย์ เช่น จำแลงร่างได้ เข้าสิงหรือครอบงำมนุษย์ได้ เป็นต้น ทั้งญินและมนุษย์ต่างเป็นบ่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีเจตจำนงอิสระในการเลือกที่จะเป็นผู้ศรัทธาหรือผู้ปฏิเสธศรัทธา

แม้อัลกุรอานจะมีสำนวนโวหารที่ไพเราะสามารถสะกดผู้ได้ยินให้สดับฟัง ซึ่งคุณสมบัตินี้เป็นสิ่งที่มักพบเจอในบทกวี แต่อัลกุรอานก็ปฏิเสธตัวเองว่าไม่ใช่คำพูดของกวีหรือมีฉันทลักษณ์เช่นกวีนิพนธ์

﴿ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمِنُونَ ﴾

(الحاقة : 41)

ความว่า “และมีใช่คำกล่าวของนักกวี ส่วนน้อยเท่านั้นที่ พวกเจ้าศรัทธา”

(อัลหากุเกาะฮ : 41)

อัสเซกาเนีย (al-Shawkānī, 1993: 341) กล่าวว่า อัลกุรอานไม่ใช่คำพูดของกวี เช่นที่พวกเขากล่าวอ้าง เพราะอัลกุรอานไม่จัดอยู่ในประเภทใดของบทกวีเลย อัลกุฎบีย (al-Qurṭubī, 1964: 275) กล่าวว่า เป็นเพราะว่าอัลกุรอานนั้นแตกต่างจากบทกวีทุกชนิด

อัลลอฮ์ ﷻ ยังกล่าวยืนยันด้วยอีกว่าพระองค์ไม่เคยสอนบทกวีแก่ศาสนทูตของพระองค์ และมุฮัมมัด ﷺ เองก็ไม่เหมาะสมที่จะเป็นกวี

﴿ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُّبِينٌ ﴾

(يس : 69)

ความว่า “เรามีได้สอนกวีนิพนธ์แก่เขา(มุฮัมมัด) และไม่เหมาะสมแก่เขา(ที่จะเป็นกวี) คัมภีร์นี้มีใช้อื่นใดเลย นอกจากเป็นข้อตักเตือนและเป็นคัมภีร์อันชัดแจ้ง”

(ยาสีน : 69)

อิบนุกะซีร (Ibn-Kathīr, 1999: 588) กล่าวว่า อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวถึงนบีของพระองค์ว่า พระองค์มิได้สอนบทกวีให้เขาและโดยธรรมชาติของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เองก็ไม่เหมาะสมที่จะเป็นกวี ดังกล่าวนี้จึงมีรายงานว่าท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ไม่เคยจดจำบทกวี ยิ่งไปกว่านั้น หากต้องร่ายบทกวีท่านก็จะสับสนและไม่สามารถร่ายจนจบได้

อีกหนึ่งคุณลักษณะของสืลาวาทศิลป์แห่งอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ก็คือความคล้องจองและการกล่าวซ้ำกัน อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวไว้ว่า

﴿اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانًا﴾

(الزمر : 23)

ความว่า “อัลลอฮ์ได้ทรงประทานคำกล่าวที่ดียิ่งลงมา เป็นคัมภีร์คล้องจองกันกล่าวซ้ำกัน”

(อซซุมร์ : 23)

อัญญาอะบะรียะ (al-Ṭabarīy, 2000: 276) กล่าวว่า คล้องจองกัน คือ แต่ละส่วนคล้ายคลึงกันและยืนยันซึ่งกันและกัน ไม่มีสิ่งที่ขัดแย้งหรือตรงข้ามกัน กล่าวซ้ำกัน คือ มีการกล่าวถึงข่าวคราว ข้อบัญญัติ และหลักฐานต่าง ๆ ซ้ำไปมา อัลเมาดูดีเย กล่าวว่ นั่นคือถ้อยคำของอัลกุรอานที่ไม่มีการขัดแย้งกันตลอดทั้งเล่มตั้งแต่ต้นจนจบ คัมภีร์อัลกุรอานได้แสดงให้เห็นถึงเป้าหมายเดียวกัน ความเชื่ออย่างเดียวกัน ระบบความคิดและการกระทำอย่างเดียวกัน แต่ละส่วนของอัลกุรอานได้ยืนยันสนับสนุนและอธิบายซึ่งกันและกันและมีความสอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์ ทั้งในด้านความหมายและในลีลาของคำพูด (บรรจง บินกาชัน แพล, 2545: 6/2313)

และถึงแม้ว่าอัลกุรอานจะเป็นคัมภีร์จากเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ ลีลาวาทศิลป์แห่งอัลกุรอานก็วิจิตรงดงามไม่เหมือนใคร แต่สิ่งนี้ก็ไม่ได้ทำให้อัลกุรอานนั้นยากเย็นเกินกว่าที่สติปัญญาของมนุษย์จะทำความเข้าใจ อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวถึงอัลกุรอานไว้ว่า

﴿وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ﴾

(القمر : 17)

ความว่า “และโดยแน่นอน เราได้ทำให้อัลกุรอานนี้เป็นที่เข้าใจง่ายแก่การรำลึก แล้วมีผู้ใดบ้างที่รับข้อตักเตือนนั้น”

(อัลเกาะมัร : 17)

อิบนุกะษีร (‘Ibn-Kathīr, 1999: 478) กล่าวว่า หมายถึงเราได้ทำให้อัลกุรอานและความหมายของอัลกุรอานนั้นง่ายตายสำหรับผู้ที่มีความประสงค์เพื่อเป็นข้อตักเตือนแก่มวลมนุษย์ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวไว้ว่า

﴿كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ﴾

(ص : 29)

ความว่า “คัมภีร์ (อัลกุรอาน) เราได้ประทานลงมาให้แก่เจ้าซึ่งมีความ
จำเริญ เพื่อพวกเขาจะได้พินิจพิจารณาอายาตต่าง ๆ ของอัลกุรอาน
และเพื่อปวงผู้ที่มีสติปัญญาจะได้ใคร่ครวญ”

(ศอด : 29)

และดั่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวไว้อีกว่า

﴿ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ﴾

(مریم : 97)

ความว่า “แท้จริง เราได้ทำให้อัลกุรอานเป็นภาษาที่ง่ายแก่เจ้า เพื่อว่า
เจ้าจะได้นำมันไปแจ้งเป็นข่าวดีแก่บรรดาผู้ยำเกรง และเจ้าจะได้นำมัน
ไปตักเตือนหมู่ชนที่ชั่วร้าย”

(มรียัม : 97)

ในด้านการแปลความหมายอัลกุรอาน จากการศึกษาไม่พบอายะฮ์อัลกุรอานที่
กล่าวถึงเรื่องนี้อย่างชัดเจนโดยตรง แต่จะพบการอธิบายอายะฮ์อัลกุรอานของนักวิชาการหลาย
ท่านที่อ้างอิงถึงการแปลความหมายอัลกุรอาน เช่นในอายะฮ์อัลกุรอานต่อไปนี้

﴿ وَإِن أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَتِ ﴾

(التوبة : 6)

ความว่า “และหากว่ามีคนใดในหมู่ผู้ตั้งภาคีได้ขอให้เจ้าคุ้มครองก็จง
คุ้มครองเขาเถิด จนกว่าเขาจะได้ยินคำรัสของอัลลอฮ์”

(อัตเตาบะฮ์ : 6)

อิบน์ตัยมียะฮ์ (’Ibn-Taymīyah, 1999: 1/221) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการได้
ยินคือการได้ยินที่เข้าใจความหมายด้วย เพียงการได้ยินโดยปราศจากความเข้าใจไม่อาจบรรลุ
จุดประสงค์ได้ หากว่าสิ่งนั้นไม่ใช่ภาษาอาหรับก็จำเป็นต้องแปลความหมาย และหากเป็นภาษาอาหรับ
ก็จำเป็นต้องแจกแจงความหมาย

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวไว้ในคัมภีร์ของพระองค์อีกด้วยว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ - لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ﴾

(إبراهيم : 4)

ความว่า “และเราได้ส่งเราะสุลคนใด นอกจากด้วยการพูดภาษาชนชาติของเขา เพื่อจะได้ชี้แจงอย่างชัดเจนแก่พวกเขา”

(อิบรอฮีม : 4)

อชชะมัดชะรีย (al-Zamaksharīy, 1999: 588) กล่าวว่า อัลกุรอานนั้นอาจถูกประทานลงมาด้วยภาษาทั้งมวลหรือเพียงภาษาเดียวก็ย่อมได้ แต่ไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะประทานอัลกุรอานลงมาในทุกภาษา เพราะการแปลความหมายได้ทำหน้าที่นั้นแล้ว

1.2.2 อัลหะดีษที่เกี่ยวข้อง

ปาฎิหารียที่อัลลอฮ์ ﷻ มอบให้แก่บรรดาศาสนทูตของพระองค์นั้นเป็นการท้าทายต่อยุคสมัย ซึ่งแตกต่างกันไปตามความเชี่ยวชาญของผู้คนแต่ละยุค ผู้คนแห่งยุคสมัยของท่านนบี อีซา عليه السلام เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ อัลลอฮ์ ﷻ ก็ท้าทายให้พวกเขาคืนชีพแก่คนตาย ผู้คนแห่งยุคสมัยของท่านนบีมุซา عليه السلام เชี่ยวชาญด้านไสยศาสตร์ลวงตา อัลลอฮ์ ﷻ ก็ท้าทายพวกเขาด้วยสิ่งที่เหนือกว่าศาสตร์ลวงตานั้น ในยุคของท่านนบีฮัมมัด عليه السلام ผู้คนมีความเชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์ มีพัฒนาการด้านวินิพนธ์และฉันทลักษณ์อยู่ในขั้นสูงสุด อัลลอฮ์ ﷻ ก็ประทานอัลกุรอานลงมาโดยมีความมั่งคั่งด้านภาษาโดดเด่นจากที่ผู้คนแห่งยุคสมัยนั้นค้นคว้าและท้าทายพวกเขาให้ประพันธ์ให้ได้ เช่นอัลกุรอาน ความมั่งคั่งด้านลีลาทวิศิลป์แห่งอัลกุรอานนี้เป็นสิ่งที่ทำให้พวกเขาต้องสยบจำนนแม้จะต่อต้านต่อสัจธรรมที่อัลกุรอานนำมา อัลวะลีด บิน มุฮัมมัดเราะซีย์ ก็เป็นหนึ่งในผู้ต่อต้านที่ยอมจำนนต่อความมั่งคั่งของอัลกุรอานนี้

มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อับบาส رضي الله عنه ถึงคำกล่าวของอัลวะลีดว่า

((فَوَاللَّهِ مَا فِيكُمْ رَجُلٌ أَعْلَمَ بِالشُّعَارِ مِنِّي، وَلَا أَعْلَمَ بِرَجَزٍ وَلَا بِقَصِيدَةٍ مِنِّي وَلَا بِالشُّعَارِ الْحَيْنِ وَاللَّهِ مَا يُشْبِهُ الَّذِي يَقُولُ شَيْئًا مِنْ هَذَا وَوَاللَّهِ إِنَّ لِقَوْلِهِ الَّذِي يَقُولُ حَلَاوَةً، وَإِنَّ عَلَيْهِ لَطَلَاوَةً، وَإِنَّهُ لَمُثَمَّرٌ أَعْلَاهُ مُغْدِقٌ أَسْفَلُهُ، وَإِنَّهُ لَيَعْلُو وَمَا يُعْلَى وَإِنَّهُ لَيَخْطِمُ مَا تَحْتَهُ))¹³

¹³ หะดีษบันทึกโดย al-Hakim, 1990: 3872 ; al-Bayhaqīy, 2003: 133

ความว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ในหมู่พวกท่านไม่มีผู้ใดที่รอบรู้ด้านกวีนิพนธ์ดีไปกว่าฉันแล้ว ไม่มีผู้รู้เรื่องโคลง ลำนำ หรือบทกวีของพวกคุณมากไปกว่าฉัน ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนกับสิ่งที่เขา (มุฮัมมัด) กล่าว ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ คำพูดที่เขากล่าวนี้งดงาม เปี่ยมเสน่ห์ เป็นสิ่งที่เบื้องบนของมันได้ออกดอกผลงาม เบื้องล่างของมันก็อุดมสมบูรณ์ แท้จริง นี่เป็นสิ่งที่สูงส่งและไม่มีสิ่งใดจะสูงส่งเท่า เป็นถ้อยคำที่จะละลายสิ่งที่อยู่เบื้องล่างมัน”

เนื้อหาของอัลกุรอานมีความหลากหลาย มีทั้งเรื่องที่น่ายินดี โศกสลด น่าสะพรึงกลัว ส่วนของอัลกุรอานจึงมีความหลากหลายด้วย และทุกส่วนการบอกกล่าวของอัลกุรอานนั้นเต็มเปี่ยมไปด้วยลีลาทศศิลป์ที่ทรงอิทธิพลต่อความรู้สึก ท่านอับดุลลอฮ์ บิน อับบาส ได้รายงานถึงการบอกเล่าของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ถึงผลจากเนื้อหาและสำนวนที่สาคัญทำให้ห้วงเกรงของกลุ่มหนึ่งจากสุเราะฮ์ในอัลกุรอานไว้ดังนี้

((عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو بَكْرٍ: يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ شَبَّتَ، قَالَ: "شَيْئِي هُوَ، وَالْوَاقِعَةُ، وَالْمُرْسَلَاتُ، وَعَمَّ يَتَسَاءَلُونَ، وَإِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ"))¹⁴

ความว่า รายงานจากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อับบาส ﷺ เล่าว่า ท่านอับบากร ﷺ กล่าวว่า “ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ท่านมีผมหงอกเสียแล้ว” ท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า “สุเราะฮ์ฮุุด สุเราะฮ์อัลลาเกอะฮ์ สุเราะฮ์อัลมูรสะลาต สุเราะฮ์อันนะบะฮะฮ์ และสุเราะฮ์อัตตักวีร ทำให้ผมของฉันหงอก”

ลีลาทศศิลป์แห่งอัลกุรอานเป็นสิ่งที่ส่งอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้ได้รับฟัง และช่วยนำพาหัวใจซึ่งอาศัยอยู่ในโลกเบื้องล่างนี้โอบน้อมสู่โลกเบื้องบนอันเป็นแหล่งกำเนิดของถ้อยคำที่วิจิตรงดงาม

((عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ، عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: " سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَأُ فِي الْمَغْرِبِ بِالطُّورِ، فَلَمَّا بَلَغَ هَذِهِ

¹⁴ ทัศนะบันทึกโดย al-Hakim, 1990: 3314 ; al-Tirmidhiy, 1975: 3297

الآيَةَ: ﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ. أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ، أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمَسْيطِرُونَ﴾ " قَالَ:
كَادَ قَلْبِي أَنْ يَطِيرَ" ¹⁵

ความว่า รายงานจากมุฮัมมัด บิน ญบัยรฺ บิน มุฏอิม จากบิดาของท่าน
ﷺ กล่าวว่า "ฉันได้ยินท่านนบี ﷺ อ่านสุเราะฮฺฮุกุรในละหมาดมัฆริบ
เมื่อถึงอายะฮฺว่า "หรือว่าพวกเขาถูกบังเกิดมาโดยไม่มีผู้ให้บังเกิด หรือ
ว่าพวกเขาเป็นผู้ให้บังเกิดตนเอง, หรือว่าพวกเขาเป็นผู้สร้างชั้นฟ้า
ทั้งหลายและแผ่นดินนี้ เปล่าเลย เพราะพวกเขาไม่เชื่อมั่นต่างหาก,
หรือว่าพวกเขามีขุมทรัพย์แห่งพระเจ้าของเจ้า หรือว่าพวกเขาเป็นผู้มี
อำนาจจัดการ" เขากล่าวว่า หัวใจของฉันนั้นแทบจะโอบยบิน"

และเพราะอัลกุรอานไม่ได้ถูกจำกัดไว้สำหรับกลุ่มชนใดเป็นการเฉพาะ ท่านนบี
มุฮัมมัด ﷺ จึงได้รับหน้าที่ให้เผยแพร่สารแห่งสัจธรรมนี้สู่มวลมนุษยชาติ โดยเริ่มจากพื้นที่รอบ
คาบสมุทรอาหรับที่ท่านอาศัยอยู่ ท่านส่งสารไปเชิญชวนผู้ปกครองอาณาจักรและหัวเมืองต่าง ๆ
สู่อิสลาม เช่น เฮราคลิอุส จักรพรรดิแห่งโรมัน (ไบแซนไทน์) เนกุสแห่งเอธิโอเปีย กุสโรแห่งเปอร์เซีย
มีหะดีษรายงานจากท่านอับดุลลอฮฺ บิน อับบาส ﷺ ซึ่งได้รับการบอกเล่าจากออบุสุฟยาน บิน หัรบ
ﷺ ว่า ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งสารไปถึงเฮราคลิอุสจักรพรรดิแห่งโรมัน ในสารนั้นมีอายะฮฺอัลกุรอาน
สุเราะฮฺฮาลอิมรอน อายะฮฺที่ 64 ปรากฏอยู่ด้วย โดยเนื้อหาของสารกล่าวว่า

((بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ، إِلَى هِرَقْلٍ عَظِيمِ
الرُّومِ،. سَلَامٌ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى،. أَمَا بَعْدُ: فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدِعَايَةِ
الْإِسْلَامِ،. أَسْلِمْتَ تَسْلَمَ،. وَأَسْلِمَ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ،. فَإِن تَوَلَّيْتَ،
فَعَلَيْكَ إِثْمُ الْأَرِيسِيِّينَ وَ﴿ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ، أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا، وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا
أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ، فَإِن تَوَلَّوْا، فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾)) ¹⁶

¹⁵ หะดีษบันทึกโดย al-Bukhārī, 2001: 4854 ; al-Bayhaqī, 2003: 4831 , 834 ; Ibn Mājah: 832

¹⁶ หะดีษบันทึกโดย al-Bukhārī, 2001: 2941

ความว่า ด้วยนามของอัลลอฮ์ ผู้เปี่ยมเมตตา ผู้กรุณายิ่ง จากมุฮัมมัด บ่าวของอัลลอฮ์ ﷺ และศาสนทูตของพระองค์ ถึงเฮราคลิอุสจักพรรดิ แห่งโรมัน ขอความสันติสุขมีแด่ผู้ดำเนินตามทางนำที่ถูกต้อง ข้าพเจ้า ขอเชิญชวนท่านสู่อิสลาม หากท่านยอมรับอิสลามท่านจะปลอดภัย และอัลลอฮ์ ﷻ จะตอบแทนรางวัลแก่ท่านเป็นสองเท่า แต่หากท่าน ปฏิเสธ ท่านจะต้องรับผิดชอบต่อความเป็นไปของราษฎรของท่าน “โอ้ ชาวคัมภีร์ จงมายังถ้อยคำหนึ่งซึ่งเท่าเทียมกันระหว่างเราและ พวกท่าน คือเราจะไม่เครพสักการะนอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และเรา จะไม่ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเราบางคนก็จะไม่ ยึดถืออีกบางคนเป็นเจ้าของอื่นจากอัลลอฮ์ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริงพวกเรานั้นเป็นผู้ น้อมตาม”

และจากรายงานที่บันทึกโดย al-Bayhaqī¹⁷, al-Ḥakim¹⁸, 'Ibn Sa'd¹⁹ เล่าว่า อัมรฺ บิน อุมัยยะฮฺ เป็นผู้หนึ่งในขณะที่เดินทางไปเอธิโอเปียเพื่อมอบสารจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ แก่กษัตริย์เนกุส ซึ่งอัมรฺ บิน อุมัยยะฮฺได้ทำหน้าที่แปลความหมายสารจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นภาษาถิ่นให้แก่กษัตริย์เนกุสฟัง และในสารนั้นมีอายะฮ์อัลกุรอานปรากฏอยู่ด้วย

สารที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ให้เศาะหาบะฮฺนำไปมอบแก่เหล่ากษัตริย์และผู้ปกครอง หัวเมืองต่าง ๆ รอบคาบสมุทรอาหรับนี้เป็นภาษาอาหรับ เนื้อหาและอายะฮ์อัลกุรอานที่ปรากฏอยู่ใน สารจำเป็นต้องได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาถิ่นของแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้ผู้คนเหล่านั้นเข้าใจ ซึ่งวิธีการที่ ทำให้การถ่ายทอดสัมฤทธิ์ผลมากที่สุดก็คือการแปลความหมาย จากเหตุการณ์เหล่านี้จึงกล่าวได้ว่า การแปลความหมายอัลกุรอานนั้นมีขึ้นตั้งแต่สมัยของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเป็นสิ่งที่ท่านสนับสนุน ให้ทำเพื่อเป็นการเผยแผ่พจนารถของอัลลอฮ์ ﷻ ให้กว้างไกลออกไป

¹⁷ หะดีษบันทึกโดย al-Bayhaqī, 1988: 2/308-310

¹⁸ หะดีษบันทึกโดย al-Ḥakim, 2000: 2/679

¹⁹ หะดีษบันทึกโดย 'Ibn Sa'd, 2001: 1/222-223

1.2.3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เอกสารอ้างอิงโดยแยกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1.2.3.1 หนังสือตัฟซีร(อรรถาธิบายอัลกุรอาน)

หนังสือตัฟซีรมีหลากหลายประเภทตามการจำแนกที่แตกต่างกัน ในงานวิจัยฉบับนี้ จะยึดการจำแนกตามแหล่งที่มา โดยแบ่งเป็นตัฟซีรออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัฟซีรบิลมะอ์ซุร²⁰ และตัฟซีรบิรเราะอ์ย²¹ และจะใช้ข้อมูลจากหนังสือตัฟซีรทั้งสองประเภทในการวิเคราะห์ถึงลีลา วาทศิลป์ของอัลกุรอาน สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์ส่วนหนึ่งของหนังสือตัฟซีรบิลมะอ์ซุรที่สำคัญซึ่งจะใช้ ในงานวิจัยฉบับนี้ ได้แก่

1) อักฎาะอะบะรีย (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.310) ในหนังสือ Jam'ī al-Bayān fi T'awīl al-Qur'ān หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือตัฟซีรบิลมะอ์ซุรที่ดีและยิ่งใหญ่ที่สุด เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิแห่งแรกที่นักวิชาการด้านการอรรถาธิบายอัลกุรอานใช้อ้างอิง ผู้ประพันธ์ได้รวบรวมศาสตร์ต่าง ๆ ของอัลกุรอานไว้ในหนังสือเล่มนี้ เช่น วิธีการอ่านแบบต่าง ๆ (กิรออาต) อรรถศาสตร์ ข้อบัญญัติทางนิติศาสตร์ เป็นต้น ในด้านภาษาศาสตร์ หนังสือเล่มนี้จะอ้างอิงกลับไปยังภาษาของชาวอาหรับ ผู้ประพันธ์มีการนำเสนออากี โคลง กลอนอาหรับโบราณ มีการวิพากษ์สิ่งเหล่านี้อย่างกว้างขวาง และนำเสนอทรรศนะต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักไวยากรณ์ พร้อมกันนั้นก็วิจารณ์ทรรศนะเหล่านั้น และเลือกให้นำหนักกับทรรศนะที่ผู้ประพันธ์เห็นว่าถูกต้องที่สุด

2) อิบนุกะซีร (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.774) ในหนังสือ Tafsīr al-Qur'ān al-'Azīm หนังสือเล่มนี้เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิอันดับที่สองที่ใช้อ้างอิงรองจาก Jam'ī al-Bayān ในด้านภาษาศาสตร์ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอข้อมูลด้านหลักไวยากรณ์ วากยสัมพันธ์ บทกวี และโคลงกลอนต่าง ๆ ไม่มากนัก แต่จะโดดเด่นในด้านการอรรถาธิบายอัลกุรอานแต่ละอายะฮ์ด้วยอัลกุรอานและคำอรรถาธิบายที่สืบสายรายงานได้

ส่วนหนังสือตัฟซีรบิรเราะอ์ยที่จะใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ จะใช้หนังสือตัฟซีรบิรเราะอ์ยที่เน้นในด้านภาษาศาสตร์ เช่น

1) อัชชะมัคชะรีย (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.538) ในหนังสือ al-Kashshāf หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือตัฟซีรที่มีความโดดเด่นในการนำเสนอเนื้อหาด้านวาทศิลป์ของอัลกุรอาน ในแง่อรรถศิลป์และประจักษ์โวหาร แจกแจงให้เห็นว่าวาทศิลป์ของอัลกุรอานนั้นมีความเหนือชั้นกว่าวาทศิลป์ทั่วไป

²⁰ ตัฟซีรบิลมะอ์ซุร หมายถึง ตัฟซีรโดยสายรายงาน หรือเรียกอีกอย่างว่า *تفسير بالرواية*

²¹ ตัฟซีรบิรเราะอ์ย หมายถึง ตัฟซีรโดยทรรศนะ หรือเรียกอีกอย่างว่า *تفسير بالدراية*

อย่างไร ในด้านนิติศาสตร์แม้ผู้ประพันธ์จะสังกัดอยู่กับสำนักคิดหะนะฟี²² แต่ก็ได้คล้อยคล้อต่อสำนักคิดของตนแต่อย่างใด มีการนำเสนอและวิพากษ์ข้อมูลของสำนักคิดต่าง ๆ อย่างยุติธรรม ผู้ประพันธ์ถือหลักศรัทธาแบบมูตะซิลละฮ์²³ และได้นำเสนอประเด็นต่าง ๆ ตามหลักความเชื่อของผู้ประพันธ์ด้วย เช่น การอยู่ในนรกอย่างถาวรของผู้ทำบาปใหญ่ที่ไม่สำนึกผิด เจตจำนงอิสระโดยสมบูรณ์ของมนุษย์ในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำ การให้หลักเหตุผลอยู่เหนือบทบัญญัติ เป็นต้น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะรับเอาข้อมูลด้านภาษาศาสตร์เป็นหลัก และเลือกรับเฉพาะข้อมูลที่ไม่ขัดกับหลักศรัทธาของอะฮฺลุลสุนนะฮฺ วัล ญะมาอะฮฺ²⁴

2) อันนะสะฟี (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.710) ในหนังสือ Madarik al-Tanzil wa Haqa'iq al-T'awil เป็นหนังสือตีพิมพ์ที่ย่อสรุปมาจากหนังสือ Tafsir al-Baydāwī และ al-Kashshāf ของอัซซะมัคชะรีย ผู้ประพันธ์สังกัดอยู่กับสำนักคิดหะนะฟีและให้น้ำหนักกับสำนักคิดของตนในการอธิบายอายะฮ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติ ในด้านภาษาศาสตร์ ผู้ประพันธ์ได้รวบรวมวากยสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ไว้ในหนังสือเล่มนี้ด้วย

3) อูฮัยยาน (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.745) ในหนังสือ al-Bahr al-Muḥīṭ เป็นหนังสือตีพิมพ์ที่มีความโดดเด่นในด้านอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์²⁵ พร้อมกันนั้นก็มีการนำเสนอเนื้อหาอื่น ๆ เช่น สาเหตุแห่งการประทาน รูปแบบการอ่าน วาทศิลป์ และในการอธิบายอายะฮ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติก็ได้นำเสนอทรรศนะของสำนักคิดต่าง ๆ ด้วย การเรียบเรียงเนื้อหาด้านภาษาศาสตร์ของหนังสือเล่มนี้ ผู้ประพันธ์จะเริ่มจากการนำเสนอข้อมูลด้านอรรถศาสตร์ โดยแจกแจงความหมายของคำศัพท์แต่ละคำก่อนที่จะประกอบเป็นประโยค ทั้งความหมายที่ชัดเจนและ

²² สำนักคิดหะนะฟี คือ สำนักคิดหนึ่งทางนิติศาสตร์อิสลาม ผู้ก่อตั้งคือ อูษะนีฟะฮฺ อันนูมาน บิน ซาบิต (ฮ.ศ.80-150) สำนักคิดนี้ได้รับความนิยมอยู่ในแถบอินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ จีน บางส่วนของอิรัก ตุรกี ยุโรปตะวันออก และรัสเซีย เป็นต้น เป็นหนึ่งในสำนักคิดที่เกิดขึ้นภายใต้ความกว้างขวางของบทบัญญัติอิสลามที่ยอมรับทรรศนะต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากความเข้าใจและการวินิจฉัยที่ต่างกัน โดยมีหลักพิจารณาที่ไม่ออกนอกกรอบเกณฑ์

²³ มูตะซิลละฮ์ คือ สำนักคิดด้านหลักศรัทธาสำนักคิดหนึ่ง เกิดขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 2 ของอิสลามซึ่งเป็นช่วงเวลาในโลกอิสลามเริ่มมีการแปลตำราจากต่างอารยธรรมมาเป็นภาษาอาหรับ กลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลจากปรัชญากรีก มีแนวคิดว่ามนุษย์มีเจตจำนงอิสระโดยสมบูรณ์ ยึดหลักเหตุผลเป็นใหญ่ และพยายามสร้างความสอดคล้องระหว่างหลักเหตุผลและวิวัฒนาการจากผู้เป็นเจ้า กลุ่มนี้อาจเรียกอีกอย่างได้ว่าปรัชญาตรรกนิยม

²⁴ อะฮฺลุลสุนนะฮฺ วัล ญะมาอะฮฺ หมายถึง บรรพชนรุ่นแรกของประเทศชาติอิสลามผู้ยึดมั่นในแนวทางแห่งอัลกุรอานและวิถีที่ท่านบีมุฮัมมัด ﷺ นำมา(สุนนะฮฺ) ทั้งสิ่งที่เผยชัดให้เห็นภายนอกและสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใน รวมถึงชนรุ่นหลังผู้ดำเนินตามวิถีของบรรพชนกลุ่มนี้ トラบถึงวันสิ้นโลก

²⁵ วากยสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ของคำในประโยค ในภาษาอาหรับเรียกว่า الإعراب

ความหมายที่เป็นนัยยะ จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลด้านวากยสัมพันธ์ของแต่ละอายะฮ์ และจบท้ายด้วยข้อมูลโดยสรุปด้านวาทศิลป์ทั้งวาทศิลป์ที่เป็นประจักษ์โวหาร²⁶ และวิจิตรโวหาร²⁷

4) ออบุสะอูด (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.982) ในหนังสือ 'Irshād al-'Aql al-Salīm 'ila Mazāyā al-Kitāb al-Karīm หนังสือเล่มนี้ได้รับอิทธิพลเป็นอย่างมากจาก al-Kashshāf ของ อัชชะมัคชะรีย แต่ถึงกระนั้น ผู้ประพันธ์หนังสือเล่มนี้ก็ไม่ดำเนินตามในด้านหลักความเชื่อของผู้ประพันธ์ al-Kashshāf ซึ่งยึดหลักแนวคิดของมูตะซัลลีฮ์ ออบุสะอูดยึดมั่นในอะฮฺลุลสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ ตัฟสีร์ของเขาก็ดำเนินไปตามแนวทางของอะฮฺลุลสุนนะฮ์เช่นกัน ข้อเด่นของหนังสือเล่มนี้คือผู้ประพันธ์ได้ทำให้วาทศิลป์ของอัลกุรอานเป็นที่ประจักษ์ชัด เขาพยายามอธิบายถึงวาทศิลป์ของอัลกุรอานในด้านประจักษ์โวหาร เช่น เหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการสลับตำแหน่งของคำ (التنقيح والنحو) สำนักนการย่อความ (الجزالة) และสำนักนการยืดความ (الإطالة) เป็นต้น นอกจากนี้วาทศิลป์แล้วผู้ประพันธ์ยังได้นำเสนอข้อมูลด้านวากยสัมพันธ์ โดยกล่าวถึงทรรคนะต่าง ๆ ของบรรดานักวิชาการด้านไวยากรณ์อาหรับและให้นำหนักกับทรรคนะที่ผู้ประพันธ์เห็นพ้องด้วย ในหนังสือเล่มนี้ยังให้ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ระหว่างอายะฮ์ การอ่านรูปแบบต่าง ๆ และประเด็นในด้านนิติศาสตร์อิสลาม แต่ก็เป็นไปโดยสรุป ข้อดีของหนังสือเล่มนี้คือมีการกล่าวถึงเรื่องเล่าที่เป็นอิสรออียาต²⁸ และหะดีษที่สายรายงานอ่อน แต่ก็เป็นส่วนน้อย

5) สัยยิด กุฎบ์ (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.1387) ในหนังสือ Fi Zilāl al-Qurān หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือตัฟสีร์ร่วมสมัย ผู้ประพันธ์จะเน้นการตัฟสีร์ด้านสังคมศาสตร์เป็นประเด็นสำคัญ โดยเชื่อมโยงอัลกุรอานเข้ากับวิถีชีวิตของมุสลิมในทุก ๆ ด้าน ไม่ใช่เป็นคัมภีร์ที่มีไว้เพียงอ่านเท่านั้น นอกจากการตัฟสีร์ด้านสังคมศาสตร์แล้ว ผู้ประพันธ์ยังให้ความสำคัญต่อการถ่ายทอดความรู้สึกที่มีต่ออัลกุรอานออกมาให้ผู้อ่านได้รับรู้ด้วย ผู้ประพันธ์มีความสามารถทางวรรณกรรม เป็นกวีที่มีความรู้รอบรู้ในภาษาที่สวยงาม การถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นตัวอักษรนี้จึงเปี่ยมด้วยประสิทธิภาพ

1.2.3.2 หนังสืออุลุม อัลกุรอาน(หลักพิจารณาอัลกุรอาน)

การวิจัยครั้งนี้จะใช้หนังสืออุลุม อัลกุรอานโดยแบ่งประเภทตามหัวข้อการวิจัยออกเป็น 2 ประเภท คือ หนังสืออุลุม อัลกุรอานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแปลความหมายอัลกุรอานและที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอาน หนังสืออุลุม อัลกุรอานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแปลความหมายอัลกุรอานซึ่งจะใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เช่น

²⁶ ประจักษ์โวหาร เป็นแขนงหนึ่งของศาสตร์ด้านวาทศิลป์ ในภาษาอาหรับเรียกว่า علم البيان

²⁷ วิจิตรโวหาร เป็นแขนงหนึ่งของศาสตร์ด้านวาทศิลป์ ในภาษาอาหรับเรียกว่า علم البدیع

²⁸ เรื่องราวที่ได้รับการบอกเล่ารายงานจากชาวยิวและคริสต์

1) อัซซุรกอเนีย (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.1367) ในหนังสือ Manāhil al-'Irfān fi 'Ulūm al-Qur'ān ผู้ประพันธ์เป็นนักวิชาการรุ่นหลัง จึงสามารถเขียนถึงการแปลความหมายอัลกุรอานซึ่งเป็นประเด็นร่วมสมัยได้อย่างดี โดยในหนังสือเล่มนี้จะมีบทหนึ่งที่ให้ข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ ของการแปลอัลกุรอานไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน เช่น ความหมายของการแปล ประเภทของการแปลและความแตกต่างระหว่างประเภทต่าง ๆ ข้อบัญญัติเรื่องการแปล ข้อคลุมเครือที่มีต่อการแปลและเหตุผลที่ตอบต่อข้อคลุมเครือเหล่านั้น เป็นต้น

2) มุฮัมมัด หุสัยนุ อัชชะฮะบีย (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.1397) ในหนังสือ al-Tafsīr wa al-Mufasssīrūn หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงประเด็นร่วมสมัยอย่างการแปลความหมายอัลกุรอานไว้อย่างละเอียดลออ โดยในหัวข้อการให้ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นจากภาษาต้นฉบับนั้นได้แบ่งประเภทของการแปลไว้อย่างครอบคลุมและยืดหยุ่น นอกจากนี้ยังแจ่มแจ้งให้เห็นถึงความต่างในประเด็นที่คล้ายคลึงกัน เช่น ความต่างระหว่างการอรรถาธิบายและการแปลโดยอรรถ

3) มัสนาอ อัลก็อฎฏอน (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.1420) ในหนังสือ Mabāhith fi 'Ulūm al-Qur'ān หนังสือเล่มนี้จะมีบทหนึ่งที่ให้ข้อมูลเรื่องการแปลความหมายอัลกุรอานโดยเฉพาะ มีหัวข้อดังนี้ ความหมายของการแปล ข้อบัญญัติของการแปล ประเภทของการแปล และประเด็นเรื่องการอ่านในละหมาดด้วยภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ

ส่วนหนังสืออุลุม อัลกุรอานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลีลาทศิลป์ของอัลกุรอานที่จะใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ เช่น

1) ออบูบกร อัลบัฏลานีย (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.403) ในหนังสือ 'I'ajāz al-Qur'an หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่รวบรวมความมหัศจรรย์ด้านต่าง ๆ ของอัลกุรอาน โดยเริ่มต้นด้วยบทที่กล่าวถึง อัลกุรอานว่าเป็นปาฏิหาริย์ที่มายืนยันการเป็นศาสนทูตของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ หนังสือเล่มนี้ให้รายละเอียดในประเด็นที่ว่าอัลกุรอานไม่ใช่บทกวีและไม่ใช่คำคล้องจอง และมีอีกบทหนึ่งที่พูดถึงวาทศิลป์รูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในอัลกุรอาน

2) อัลกัรมานีย (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.505) ในหนังสือ 'Asrār al-Tikrār fi al-Qur'ān หนึ่งในลีลาทศิลป์ของอัลกุรอานที่พบได้เป็นจำนวนมากคือการกล่าวซ้ำกัน หนังสือเล่มนี้บอกถึงเหตุผลการกล่าวซ้ำกันของแต่ละอายะฮ์ในสุเราะฮ์ต่าง ๆ รวมถึงสุเราะฮ์ฮุรเราะฮ์มานซึ่งมีอายะฮ์ที่ถูกกล่าวซ้ำไปมาอยู่หลายอายะฮ์

3) อัซซะยูฎีย (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.911) ในหนังสือ al-'Itqān fi 'Ulūm al-Qur'ān หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสืออ้างอิงที่ทรงคุณค่าสำหรับผู้ศึกษาวิชาการด้านอัลกุรอาน ผู้ประพันธ์ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักการพิจารณาอัลกุรอานไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน มีบทหนึ่งที่ให้รายละเอียดถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของลีลาทศิลป์ในอัลกุรอาน เช่น อุปมาโวหาร อุปนาม ส่วนวนที่กระชับ ส่วนวนที่สื่อความหมายโดยตรง ส่วนวนที่สื่อความหมายโดยนัย เป็นต้น

4) อรรถพิอีย (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.1356) ในหนังสือ 'I'jāz fi al-Qur'ān wa al-Balāghah al-Nabawīy หนังสือเล่มนี้จะแบ่งเป็นสองหัวข้อใหญ่ ๆ คือเนื้อหาที่เกี่ยวกับคำพูดของอัลลอฮ์ ﷻ และเนื้อหาที่เกี่ยวกับคำพูดของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ในเนื้อหาส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำพูดของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นมีสามบทที่มีเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกับงานวิจัยนี้ได้แก่ บทที่ว่าด้วยสำนวนของอัลกุรอาน ระเบียบวิธีของอัลกุรอาน และวาทศิลบีในอัลกุรอาน

5) अबดุลخေးฟุร มะหมุด มุสฏอฟา ญะอฟิร ในหนังสือ al-Tafsīr wa al-Mufasssīrūn fi Thawbihī al-Jadīd ผู้ประพันธ์หนังสือเล่มนี้เป็นนักวิชาการในยุคปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้จึงมีเนื้อหาที่ร่วมสมัย โดยนอกจากเนื้อหาด้านการอธิบายอัลกุรอานและระเบียบวิธีต่าง ๆ ของการอธิบายอัลกุรอานแล้ว มีบทหนึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบวิธีการอธิบายอัลกุรอานของสำนักตีฟสิรบางสำนักในชมพูทวีปและในตุรกี โดยพูดถึงการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาฮิบรู ภาษาเปอร์เซีย ภาษาอินเดีย ภาษาอังกฤษ และหนังสือตีฟสิรที่ประพันธ์โดยนักวิชาการในอินเดีย

1.2.3.3 หนังสือการแปลความหมายอัลกุรอาน

1) การแปลความหมายอัลกุรอาน เขียนโดย ดร. अबดุลลอฮ์ अबباس อันนัดวีย แปลและเรียบเรียงโดย ซอและฮ์ เสือสมิงและอะหมัด สมะดี ผู้ประพันธ์เรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาเพราะเห็นถึงอันตรายจากการบิดเบือนความหมายอัลกุรอานโดยการแปลของนักบูรพาคดีและก๊อद्याนีย จึงเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาเพื่อแจกแจงรายละเอียดในเรื่องการแปลความหมายอัลกุรอาน โดยให้ข้อมูลในเรื่องความหมายของการแปล ความจำเป็นที่มุสลิมต้องมีการแปลความหมายอัลกุรอาน และผลร้ายหากสิ่งนี้ถูกละเลย ประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษว่าเริ่มตั้งแต่เมื่อไหร่ โดยใครบ้าง และผู้แปลเหล่านั้นมีจุดประสงค์และแนวทางในการแปลความหมายอัลกุรอานอย่างไร

2) อิสลามกับแนวคิดบิดเบือน เขียนโดย มุนีร มุฮัมมัด และ นาอีม บุญมาเลิศ ในหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงขบวนการแปลอัลกุรอานและบัญญัติอิสลามว่าเป็นหนึ่งจากกลุ่มบิดเบือน โดยขบวนการแปลอัลกุรอานที่ผู้เขียนมุ่งหมายถึงนี้คือกลุ่มอะตาเตร์กซึ่งนำโดยมุสฏอฟา กะมาลอะตาเตร์ก ซึ่งเป็นบุคคลรุ่นแรกที่เรียกร้องให้มีการแปลอัลกุรอานแต่เป็นเพราะความเกลียดชังภาษาอาหรับและฝักใฝ่ต่อโลกตะวันตก ผู้เขียนได้อธิบายความแตกต่างระหว่างการแปลและการอธิบายไว้โดยสังเขป พูดถึงการแปลอัลกุรอานโดยกลุ่มก๊อद्याนีย การแปลอัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษฉบับต่าง ๆ โดยสรุป และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแปลความหมายอัลกุรอานในประเทศไทย ท้ายบทเรื่องขบวนการแปลอัลกุรอานนี้ ผู้เขียนได้ให้ตัวอย่างของการอธิบายและการตีความอัลกุรอานที่ออกนอกแนวทางที่ถูกต้องไว้ด้วย

3) วิธีศึกษาคัมภีร์อัลกุรอาน เขียนโดย คุรรัม มุร้อด แพลโดย บรรจง บินกาซัน หนังสือเล่มนี้มุ่งเน้นให้ผู้อ่านศึกษาอัลกุรอาน ไม่เพียงเฉพาะการอ่านออกเสียงให้ถูกต้องเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าใจความหมายของอัลกุรอานและนำมาปฏิบัติด้วย ผู้เขียนได้อธิบายถึงคุณลักษณะด้านภาษาของอัลกุรอานไว้หลายประการ เช่น “ภาษาของคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นภาษาที่คนธรรมดาสามัญทั่วไปสามารถเข้าใจได้ เพราะคัมภีร์อัลกุรอานใช้ภาษาที่ใช้กันโดยทั่วไปในการสนทนา มันไม่ได้สร้างคำใหม่หรือคำที่ไม่กินกับปัญญาขึ้นมา และมันก็มีได้ใช้ภาษาทางวิชาการ ปรัชญา วิทยาศาสตร์ ตรรกวิทยา หรือวิชาการอื่น ๆ ด้วย” ซึ่งเป็นการเน้นย้ำสิ่งที่อัลลอฮ์บอกไว้ว่า พระองค์ได้ทำให้ อัลกุรอานนั้นเป็นสิ่งที่ง่ายตายต่อการรำลึก

4) มุฮัมมัด บิน มุฮัมมัด อุลัยละฮฺ ในหนังสือ al-Qur’ān al-Karīm min al-Manzūr al-’Istishrāqīy หนังสือเล่มนี้พูดถึงอัลกุรอานในมุมมองของนักบูรพาคติ โดยมีบทหนึ่งที่ให้ข้อมูลเจาะจงในเรื่องการแปลอัลกุรอานโดยเฉพาะ ในบทนี้จะมี 2 หัวข้อใหญ่ หัวข้อแรกผู้เขียนพูดถึงทรรศนะของนักวิชาการรุ่นแรกที่มีต่อการแปลอัลกุรอาน ผู้เขียนยกทรรศนะของนักวิชาการหลายท่านรวมทั้งผู้เขียนเองที่ไม่สนับสนุนให้มีการแปลอัลกุรอาน โดยให้เหตุผลว่าสิ่งนี้ไม่มีในสมัยท่านนบี มุฮัมมัด ﷺ ทั้ง ๆ ที่คำสั่งเผยแผ่ที่ท่านนบีได้รับจากอัลลอฮ์ ﷻ นั้นครอบคลุมถึงมนุษย์ทั้งมวลทั้งที่เป็นอาหรับและไม่ใช่อาหรับ ในสมัยราชวงศ์อับบาซียะฮ์ก็เช่นกัน แม้ว่าช่วงนั้นจะเป็นยุคทองของการแปล มีการแปลตำราจากต่างอารยธรรมมาเป็นภาษาอาหรับอย่างมากมาย แต่ก็ไม่มีการแปลอัลกุรอานเป็นภาษาอื่น การแปลอัลกุรอานได้เกิดขึ้นจากฝีมือของคนต่างศาสนาในยุคที่นักบูรพาคติและมิชชันนารีเฟื่องฟูนี้เอง ผู้เขียนยังได้วิพากษ์หลักฐานที่ชาวเปอร์เซียขอให้ท่านสลมาน อัลฟาริสียแปลสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์เป็นภาษาเปอร์เซียให้พวกเขาใช้อ่านในการละหมาด เป็นการฝึกเพื่อจะได้อ่านอัลกุรอานภาษาอาหรับได้ดีขึ้น ว่า ในด้านสายรายงานนั้น นี่เป็นหลักฐานที่สายรายงานอ่อนส่วนในด้านสติปัญญานั้น ก็ไม่เห็นความสมเหตุสมผลที่การอ่านความหมายที่แปลเป็นภาษาเปอร์เซียจะทำให้การอ่านภาษาอาหรับดีขึ้นได้อย่างไร ผู้เขียนได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่าการแปลนั้นเป็นสิ่งที่อันตรายอย่างยิ่ง เพราะทำให้สูญเสียความมหัศจรรย์ของอัลกุรอานในด้านลีลาวาทศิลป์ เช่นในภาษาอังกฤษผู้อ่านจะรู้สึกซาบซึ้งในความไพเราะของบทละครของเชกสเปียร์มากกว่าเวลาอ่านอัลกุรอานจากการแปลของยูสุฟ อาลี หรือ อาร์เบอร์รี่ ทั้ง ๆ ที่อัลกุรอานในภาษาอาหรับนั้นเป็นที่สุดของความไพเราะ ความลุ่มลึก มากกว่าวรรณคดีทั้งหลายที่มนุษย์ประพันธ์ขึ้น ผู้เขียนยังได้เปรียบเทียบการแปลกับการเคี้ยวอาหาร โดยที่ผู้แปลนั้นก็เหมือนผู้เคี้ยวอาหารเพื่อป้อนให้คนที่ไม่มีฟันที่จะเคี้ยวได้กิน ผู้กินอาหารที่ผ่านการเคี้ยวมาแล้วนั้นนอกจากจะไม่ได้รับรสชาติที่เอร็ดอร่อยของอาหาร ยังอาจต้องประสบกับเชื้อโรคที่มากับผู้เคี้ยวให้อีกด้วย ผู้เขียนได้เตือนให้ตระหนักในตอนท้ายของหัวข้อแรกด้วยว่าอัลกุรอานนั้นเป็นสิ่งที่ไม่อาจแปลได้ สิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ทุกวันนี้เป็นเพียงการอรรถาธิบายหรือการถ่ายทอดความหมายเท่านั้น การแปลนั้นไม่สามารถใช้กับอัลกุรอานได้ไม่ว่าจะในสภาพการณ์ใด

ในหัวข้อที่สองของบทนี้ ผู้เขียนได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับต่าง ๆ ได้แก่ การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษ การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอิตาลี การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาเยอรมัน การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษารัสเซีย การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาแอฟริกา และการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5) วารสารสายสัมพันธ์ อันดับที่ 196-197 บทความเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษ เขียนโดย ดร.อะหมัด อิบรอฮีม มุฮันนา แปลและเรียบเรียงโดย อิมรอน มะกุดี ในบทความนี้ผู้เขียนเล่าถึงทรรศนะความเห็นที่แตกต่างกันในข้อบัญญัติการแปลความหมายอัลกุรอานและปัญหาที่พบจากการขาดคำแปลที่เป็นมาตรฐานในแต่ละภาษา จากนั้นผู้เขียนก็ทำการศึกษาเปรียบเทียบการแปลความหมาย อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษด้วยสำนวนต่าง ๆ เช่น สำนวนของรีดเวลล์ สำนวนของมาร์มาดุก และสำนวนของอาร์เบอร์รี่ ตอนท้ายของบทความนี้ผู้เขียนได้เสนอให้มีสถาบันวิจัยแห่งอิสลามเพื่ออุทิศงานการศึกษาคำแปลความหมายอัลกุรอาน และต้องมีคนที่มีความรู้เพียงพอเพียงในวัฒนธรรมและวิชาการอิสลามเพื่อสามารถจำแนกระหว่างสิ่งที่ถูกต้องและผิดพลาด

6) วารสารสายสัมพันธ์ อันดับที่ 511-512 บทความเรื่อง อุปมา อุปไมย ใช้อย่างไรดี โดย กุสุม่า รักษมณี ผู้เขียนเป็นมุสลิมะฮ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและบาลี สันสกฤต จึงให้ข้อสังเกตในเรื่องในการใช้คำ อุปมา อุปไมย ซึ่งเป็นคำที่ไทยรับมาจากบาลี สันสกฤต ในการแปลความหมายอัลกุรอานได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนได้ให้ความหมายของคำ อุปมา ว่าหมายถึงความเหมือนเมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยมีความหมาย 2 อย่าง คือ ใช้หมายถึงบทเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการกล่าวถึง โดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่รู้จักกันดีว่ามีคุณลักษณะเช่นนั้น และใช้ในความหมายแคบลงมาเป็นส่วนหนึ่งของบทเปรียบเทียบหรือบทอุปมา โดยใช้คู่กับคำว่า อุปไมย โดยที่อุปมาคือสิ่งที่เป็นหลักในการเปรียบ อุปไมยคือสิ่งที่เราต้องการกล่าวถึง จากนั้นผู้เขียนได้ยกตัวอย่างการใช้คำอุปมา อุปไมย ในการแปลความหมายอัลกุรอานทั้งแบบที่ใช้ได้ถูกต้องและไม่ถูกต้อง พร้อมชี้แจงเหตุผลและมอบข้อเสนอแนะในการใช้คำอุปมา อุปไมยในการแปลความหมายอัลกุรอานไว้ ดังนี้ ก. ใช้อุปมาในการเปรียบสิ่งที่อยู่ต่างประเภทกันเท่านั้น เช่น ปัญญา(ซึ่งเป็นนามธรรม) กับแสงสว่าง(ซึ่งเป็นรูปธรรมที่เห็นได้) ข. ถ้าจะใช้อุปมาให้ง่ายและถูกต้องตามโครงสร้างประโยคภาษาอาหรับ ควรเลี่ยงการใช้คำว่าอุปไมย

1.2.3.4 หนังสือวาทศิลป์ภาษาอาหรับ

1672
2562

1) अब्दुलगอثير بين अबدرعاهمان بين مأممات آللقرناني (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 471) ในหนังสือ 'Asrār al-Balāghah fi 'Ilm al-Bayān หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงเนื้อหาด้วาทศิลป์ ภาษาอาหรับประเภทประจักษ์โวหาร แม้จะเป็นเพียงประเภทเดียวจากวาทศิลป์ทั้ง 3 ประเภท แต่ข้อมูลของวาทศิลป์ประเภทเดียวที่อยู่ในหนังสือเล่มนี้ก็เป็นข้อมูลที่ละเอียดถี่ถ้วน ในบทนำผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงความสำคัญของวาทศิลป์ จากนั้นจึงแจกแจงโดยละเอียดถึงวาทศิลป์แต่ละชนิดของประจักษ์โวหาร เปรียบเทียบความต่างของแต่ละชนิดที่คล้ายคลึงกัน โดยยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายจากบทกวีอาหรับ

2) अबدرعاهمان هسان هباننكة (เสียชีวิตปี ฮ.ศ.1425) ในหนังสือ al-Balāghah al-'Arabīyah หนังสือเล่มนี้ให้ข้อมูลด้วาทศิลป์ภาษาอาหรับทั้ง 3 ประเภทอย่างละเอียด ทั้งอรรถศิลป์ ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร โดยก่อนที่จะถึงเนื้อหาด้วาทศิลป์ของวาทศิลป์ทั้ง 3 ประเภทนี้ ผู้ประพันธ์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรากฐานของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ เช่น การอธิบายถึงความงดงามของถ้อยคำ อธิบายถึงความต่างระหว่างอัลบะลาเฆาะฮฺ และ อัลพะศอหะฮฺ และให้ข้อมูลด้วาทศาสตร์ของคำว่า อัลบะลาเฆาะฮฺ อย่างละเอียด เป็นต้น แล้วจึงเริ่มกล่าวถึงวาทศิลป์ภาษาอาหรับทั้ง 3 ประเภท โดยแต่ละประเภทจะอธิบายด้วการยกตัวอย่างจากอายะฮฺ อัลกรุอานและบทกวีอาหรับ

3) อะลีย อัลญาริม และ มุฏกอฟา อะมีน ในหนังสือ al-Balāghah al-Wāḍihah หนังสือเล่มนี้ประมวลไปด้วยเนื้อหาด้วสังเขปของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ ทั้งอรรถศิลป์ ประจักษ์โวหาร วิจิตรโวหาร และรายละเอียดของวาทศิลป์ทั้งสามประเภทนี้ แต่ละบทจะเริ่มต้นด้วการยกบทกวีอาหรับที่มีวาทศิลป์เกี่ยวเนื่องกับหัวข้อบทนั้น ๆ จากนั้นจึงอธิบายถึงความหมาย ความมุ่งหมาย และวาทศิลป์ที่มีอยู่ในบทกวีเหล่านั้น และสรุปเป็นหลักให้จำสั้น ๆ ในกรอบท้ายบท กลุ่มเป้าหมายหลักของหนังสือเล่มนี้คือนักศึกษาและครูผู้สอน ในแต่ละบทจึงมีแบบฝึกหัดท้ายบทและเฉลยของแบบฝึกหัดเหล่านั้นไว้ด้ว

4) ฟฎูล هسان अबباس ในหนังสือ al-Balāghah Funūnah wa 'Afnānah หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงเนื้อหาด้วาทศิลป์ภาษาอาหรับเฉพาะวาทศิลป์ประเภทประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร โดยในรายละเอียดกล่าวเพียงบางชนิดของประจักษ์โวหารและวิจิตรโวหารเท่านั้น แต่เป็นการกล่าวถึงที่ละเอียดลออ ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงทรรคนะของบรรดานักวิชาการในประเด็นที่มีความเห็นต่าง และแต่ละชนิดของวาทศิลป์ที่อยู่ในหนังสือเล่มนี้ผู้ประพันธ์ก็ได้เชื่อมโยงเนื้อหาด้วอัลกรุอานด้ว

5) เขากีย กุ๊อยฟ ในหนังสือ al-Balāghah Taṭawwur wa Tārīk หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงเนื้อหาในด้ววิวัฒนาการและประวัติศาสตร์ของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ โดยให้ข้อมูลในเรื่อง

จุดกำเนิดของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ การศึกษาเพื่อวางระเบียบวิธีของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ ยุครุ่งเรืองและยุคชะงักงันของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ

1.2.3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานนี้ ผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ งานวิจัยด้านลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอาน งานวิจัยด้านการแปลความหมายอัลกุรอาน และงานวิจัยด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. งานวิจัยด้านลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอาน

1) นัควะฮฺ บินดี หัจญีดาอุด (Nadwah bt. Hj. Daud, 2006) ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบวาทศิลป์ของอัลกุรอาน โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอับดุลกอฮิร อัลญุรญานีย และอัซซะมัคชะรีย ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีกลั่นกรองอัลญุรญานีย เพราะสิ่งนี้เป็นอุดมการณ์หลักที่ทำให้เกิดทฤษฎีด้านภาษาของเขา และผู้วิจัยก็ใช้ระเบียบวิธีการอธิบายอัลกุรอานในหนังสือตีฟสิร์ al-Kashshāf ของอัซซะมัคชะรีย เพราะสิ่งนี้เป็นแหล่งค้นคว้าที่สำคัญในการศึกษาถึงการใช้ภาษาของเขา จากนั้นผู้วิจัยก็ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ในเรื่องการแสดงวาทศิลป์ของนักวิชาการทั้งสอง ผู้วิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างรูปแบบวาทศิลป์ ทฤษฎีกลั่นกรอง และโวหารภาพพจน์ ได้แก่ บุคลาธิษฐาน อุปมา และจินตภาพ การวิจัยนี้ให้ข้อสรุปว่า รูปแบบวาทศิลป์เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สำนวนของอัลกุรอานมีความเหนือชั้น มีการให้ความหมายแบบอ้อม และความหมายที่เป็นนัยยะ นักวิชาการทั้งสองมีความเหมือนกันในเรื่องนี้แต่มีความแตกต่างกันในด้านวิธีการ อัลญุรญานียเห็นว่ารูปแบบวาทศิลป์นั้นมาจากทฤษฎีกลั่นกรอง ในขณะที่อัซซะมัคชะรียเชื่อว่ารูปแบบวาทศิลป์จะเห็นได้ชัดเจนจากสำนวน อุปมา และจินตภาพ

2) มุฮัมมัด ซุลอะซีซี บิน มุฮัมมัด นาเวีย (Muhammad dhul al-Azizī bin Muhammad Nāwīy, 2017) ได้ทำการศึกษาเรื่องอัสสัจญ์อในสุเราะฮ์อิรเราะฮมาน โดยศึกษาเนื้อหาด้านวาทศิลป์ในหัวข้อที่เกี่ยวกับอัสสัจญ์อ (السجع) จากนั้นจึงวิเคราะห์อัสสัจญ์อที่อยู่ในสุเราะฮ์อิรเราะฮมานโดยศึกษาค้นคว้าจำนวนอายุของสุเราะฮ์อที่มีอัสสัจญ์อปรากฏอยู่และศึกษาวิเคราะห์สำนวนอัสสัจญ์อที่มีปรากฏอยู่ในอายุเฮล่านั้น การวิจัยนี้ให้ข้อสรุปว่า สุเราะฮ์อิรเราะฮมานเป็นสุเราะฮ์ที่ประมวลไปด้วยลีลาวาทศิลป์ที่หลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งอัสสัจญ์อ ซึ่งอัสสัจญ์อที่ปรากฏอยู่ในสุเราะฮ์อิรเราะฮมานมีสองชนิด ได้แก่ สัจญ์อ อัลมฏูร์ร็อฟ (سجع المطرف)

และสำญอ อัลมุตะวาซีย(سجع المتوازي) ส่วนสำญอ อัลมูร้อศอะอ(سجع المرصع) นั้นไม่มีปรากฏใน
สุเราะฮ์นี้

ข. งานวิจัยด้านการแปลความหมายอัลกุรอาน

1) อับดุลลอฮ บิน อิบรอฮีม อัลลุหัยดาน ('Abdullah bin 'Ibrāhīm al-Luhaydān, 2002: 38-39) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของการแปลความหมายอัลกุรอานที่มีผลต่อการเผยแผ่อิสลาม
แก่คนต่างศาสนา ผลการศึกษาพบว่า การเผยแผ่อิสลามแก่คนต่างศาสนาเป็นหน้าที่ของมุสลิม
ทุกคนที่จะต้องเชื่อเชิญพวกเขาเข้าสู่อิสลามโดยการเชิญชวนให้พวกเขาได้เรียนรู้คัมภีร์ของอัลลอฮ
ﷻ เพื่อที่พวกเขาจะได้เห็นคุณค่าและได้รับประโยชน์จากอัลกุรอาน ซึ่งอัลกุรอานเป็นจิตวิญญาณของ
การเชิญชวนเข้าสู่อิสลาม จึงถือเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมที่สุดที่ใช้ในการเผยแผ่อิสลาม งานวิจัยฉบับ
นี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสำคัญของการแปลความหมายอัลกุรอานเพื่อเผยแผ่อิสลามแก่คน
ต่างศาสนา โดยการอธิบายถึงโครงการแปลความหมายอัลกุรอานกับบทบาทในการเรียกร้องเชิญชวน
สู่หนทางแห่งอัลลอฮ ﷻ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการแปลด้วยภาษาใดก็ตาม ถือเป็น การเผยแผ่ที่อัลลอฮ ﷻ
และท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้สั่งให้กระทำ

นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังได้อธิบายถึงสาเหตุที่ต้องใช้การแปลความหมายอัลกุรอาน
ในการเผยแผ่อิสลามแก่คนต่างศาสนา ดังนี้

1. เนื่องจากอัลกุรอานเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะใช้ในการเผยแผ่อิสลาม
เพราะเป็นทางนำที่เที่ยงตรงและเป็นแนวทางสู่ความปลอดภัยจากการลงโทษ สำหรับหน้าที่เผยแผ่
และผู้ได้รับการเผยแผ่ไปพร้อม ๆ กัน

2. การเรียกร้องเชิญชวนจะไปถึงยังผู้ที่ได้รับการเชิญชวนได้นั้น จะต้องมีความ
กระจำงและชัดเจนปราศจากสิ่งที่จะทำให้เกิดข้อสงสัยกับผู้ที่ได้รับการเชิญชวน โดยอัลลอฮ ﷻ
ได้บัญชาใช้บรรดาศาสนทูตให้เป็นผู้ทำหน้าที่เผยแผ่ และบรรดานักเผยแผ่ก็คือผู้ทำหน้าที่ต่อจาก
บรรดาศาสนทูต

3. ควรแสวงหาความเป็นเอกภาพและใช้ความพยายามร่วมกันในการแปล
ความหมายอัลกุรอานให้มีความถูกต้อง

4. การให้ความสำคัญกับความพยายามแปลความหมายอัลกุรอานนุซอ์โอดุซอ์หนึ่ง
เฉพาะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพและวัฒนธรรมของผู้ที่ได้รับการเผยแผ่

5. การเผชิญหน้ากับความพยายามของผู้ที่เป็นศัตรูกับอิสลามที่มุ่งหาความพยายาม
ในการที่จะหันความสนใจของคนทั่วไปออกจากอัลกุรอาน ซึ่งต้องใช้ความพยายามของนักเผยแผ่ใน

การให้ความชัดเจนกับสิ่งที่อาจเป็นข้อสงสัยของผู้ที่ได้รับการเผยแผ่ที่เกิดจากความหมายอัลกุรอาน และเพื่อขจัดความคลุมเครือที่ผู้ที่เป็นศัตรูกับอิสลามพยายามอุปโลกน์ขึ้น

6. การแสวงหาแนวทางในการที่จะทำให้ภาษาอาหรับเป็นที่นิยมถือเป็นสิ่งที่สำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และเป็นหน้าที่ของบรรดามุสลิมที่จะต้องแสวงหาและพัฒนาสื่อเพื่อนำมาช่วยให้ภาษาอาหรับเป็นที่แพร่หลาย โดยที่มันจะเป็นการรักษาศาสนาซึ่งเป็นวิถีชีวิตของพวกเขา และเพื่อความสุขของพวกเขาทั้งในโลกปัจจุบันและอนาคต

2) มุฮัมมัด บิน อับดุลเราะหมาน อัชชาฮิอ (Muhammad bin 'Abd al-Rahmān al-Sharyi', 2002: 27) ได้ศึกษาเรื่อง สิ่งใดที่สมควรปฏิบัติเป็นลำดับแรกระหว่างการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับและการแปลความหมายอัลกุรอาน ผลการศึกษาพบว่า

1. การทำให้ศาสนาอิสลามแพร่หลายนั้นจำเป็นต้องใช้ภาษาอิสลามคือภาษาอาหรับในการเผยแผ่ แต่สำหรับการเผยแผ่อิสลามให้กับบุคคลที่ไม่ใช่ชาวอาหรับต้องใช้ภาษาที่พวกเขาสามารถรับรู้และเข้าใจได้

2. ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เคยส่งสารไปยังบรรดากษัตริย์ในอดีตด้วยความพยายามที่จะให้อิสลามแพร่หลายไปทั่วโลก ซึ่งเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการแปลความหมายอัลกุรอาน

3. หลักฐานจากประวัติศาสตร์อิสลามยืนยันไว้ว่า มีการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นจากภาษาอาหรับมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 2 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช

4. วิวัฒนาการของการแปลความหมายอัลกุรอานได้พัฒนาผ่านขั้นตอน กระบวนการ และช่วงเวลาตามลำดับ และสิ้นสุดที่การยอมรับถึงความสำคัญและความจำเป็นของการแปล

5. การอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอาหรับควรปฏิบัติก่อนการแปลความหมาย หลังจากนั้นถึงจะทำการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานอีกครั้งหนึ่ง

6. ได้ประจักษ์ถึงความอุตสาหพยายามของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานในการแปลความหมายอัลกุรอาน

3) มุฮัมมัด บิน ศอลิหุ อัลฟาซาน (Muhammad bin Ṣāliḥ al-Fawzān, 2001: 47-48) ได้ศึกษาเรื่อง การแปลความหมายอัลกุรอานกับการแปลตำราอธิบายอัลกุรอาน ควรกระทำสิ่งใดเป็นลำดับแรก สรุปได้ว่า

1. ควรแปลความหมายอัลกุรอานที่ได้รับการอธิบายเป็นภาษาอาหรับเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะมีการอธิบายอัลกุรอานเป็นภาษาที่ต้องการจะแปล

2. ควรประพันธ์ตำราอธิบายอัลกุรอานเป็นภาษาอาหรับเพื่อใช้เป็นต้นฉบับในการแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ ที่ต้องการแปลจะดีกว่าที่จะแปลความหมายอัลกุรอานจากตำราอธิบายอัลกุรอานเล่มใดเล่มหนึ่งโดยเฉพาะ

3. ไม่มีความจำเป็นที่จะแปลทุกสิ่งที่มีอยู่ในอัลกุรอาน เพราะมีบางสิ่งบางอย่างที่ไม่สามารถแปลได้

นอกจากนี้ มุฮัมมัด อัลเฟาซานยังได้นำเสนอเพิ่มเติมว่า การศึกษาเรียนรู้เพื่อความเข้าใจและรู้ซึ่งถึงอรรถรสในความมหัศจรรย์ของอัลกุรอานนั้น จำเป็นต้องศึกษาจากตัวบทภาษาอาหรับเท่านั้น การแปลความหมายอัลกุรอานไม่ใช่เครื่องมือสำคัญในการเผยแผ่อิสลามแต่อย่างใด เนื่องจากแม้ไม่มีการแปลความหมายอัลกุรอานก็มีได้เป็นอุปสรรคต่อการเผยแผ่อิสลาม สำหรับยุคแรกของอิสลามนั้น การแปลความหมายอัลกุรอานยังอยู่ในวงจำกัดยังไม่เป็นที่แพร่หลาย มุสลิมในยุคนั้นเรียนรู้และทำความเข้าใจอิสลามจากอัลกุรอานที่เป็นภาษาอาหรับ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าผลงานแปลความหมายอัลกุรอานส่วนใหญ่เป็นผลงานแปลของนักบูรพาคติซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อปิดเบือนความหมายของอัลกุรอาน ดังนั้น การเปิดโอกาสให้มีการแปลความหมายอัลกุรอานอย่างเสรีจึงมีใช้วิธีการที่จะสามารถแก้ไขปัญหาการบิดเบือนความหมายของอัลกุรอาน

อย่างไรก็ตาม การแปลความหมายอัลกุรอานโดยวิธีการแปลคำต่อคำเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และการแปลตรงตัวเป็นสิ่งที่บัพญญัตไม่อนุญาตให้กระทำ สำหรับการแปลผลงานการอธิบายอัลกุรอาน (ตัฟซีร์) เป็นสิ่งที่อนุญาตให้ทำได้เพราะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่ออิสลาม แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการแปล

4) ฟะฮัด บิน अबดุลเราะหมาน อรรูมียะ (Fahd bin 'Abd al-Rahmān al-Rūmīy, 1983: 32-33) ได้ศึกษาเรื่องการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ควรเป็นการแปลหรือการอธิบาย สรุปลงได้ดังนี้

การเผยแผ่ความหมายอัลกุรอานเป็นหน้าที่ของมุสลิม อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาตให้เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ตัดทอน หรือกระทั่งถ่ายทอดเป็นภาษาอื่น การแปลความหมายอัลกุรอานแบบคำต่อคำหรือแบบตรงตัวอักษรจึงเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาต เพราะผู้แปลจะพบข้อจำกัดและปัญหามากมายในการแปล ดังนั้น จึงควรใช้วิธีการอธิบายเพื่อเผยแผ่ความหมายอัลกุรอานแก่ผู้ที่มีใช้ชาวอาหรับด้วยภาษาที่สามารถเข้าใจได้ และไม่ควรเรียกหนังสือ สิ่งพิมพ์ที่ถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นนั้นไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นอัลกุรอานฉบับแปล แต่ควรเรียกว่าตำราอธิบาย (ตัฟซีร์) อัลกุรอาน สำหรับการให้ความหมายอัลกุรอานนั้นไม่ควรเพิ่มเติมสิ่งใดที่เกินจากที่ตัวบทกล่าวไว้ และไม่ควรรำนำแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบทางวิทยาศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับตัวบทอัลกุรอานในการให้ความหมายอัลกุรอาน เพราะแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตซึ่งตัวบทอัลกุรอานเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

นอกจากนี้ การถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานควรทำอย่างละเอียด ประณีต และควรชี้แจงให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกันว่าผลงานฉบับที่อ่านอยู่นั้นมิใช่คัมภีร์อัลกุรอาน แต่คือความหมายที่ถูกถ่ายทอดออกมาเท่าที่ผู้แปลจะมีความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งอาจพบข้อผิดพลาดได้

5) มะหมุด บิน อับดุลสลาม อะซับ (Maḥmūd bin ‘Abd al-Salām ‘Azab, 2002: 83) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาต่าง ๆ ของการแปลความหมายอัลกุรอาน (สิ่งที่ต้องเอาใจใส่ต่อภาษาที่ได้รับการถ่ายทอด) ในงานวิจัยเริ่มด้วยการนำเข้าเรื่องการแปลความหมายอัลกุรอาน รายละเอียด คำนิยมของการแปล การแปลความหมายอัลกุรอาน โดยพยายามชี้ให้เห็นถึงอัตลักษณ์หรือลักษณะ พิเศษของภาษาที่ใช้ในอัลกุรอานกับกระบวนการแปล ซึ่งได้อธิบายว่าการแปลภาษานั้นขึ้นอยู่กับ ภาษาที่ได้รับการแปล นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “สิ่งใดบ้างที่จะต้องให้ความเอาใจใส่ต่อ ภาษาที่ได้รับการแปล” ด้วยการกล่าวถึงปัญหาคำศัพท์เฉพาะ ปัญหาด้านการอธิบาย และกล่าว สรุปรว่าในปัจจุบันยังไม่ปรากฏผลงานแปลความหมายอัลกุรอานฉบับใดที่มีความสมบูรณ์ โดยปราศจากข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด หรือข้อตำหนิตใด ๆ ไม่ว่าความผิดพลาดนั้นจะเกิดขึ้นในด้าน ภาษาหรือด้านอื่น ๆ ทั้งจากผู้แปลที่เป็นมุสลิมหรือมิใช่มุสลิมก็ตาม เนื่องจากภาษาของมนุษย์นั้นมีความ หลากหลาย ไม่สามารถที่จะหาคำศัพท์ที่เหมาะสมและตรงกันได้ โดยแต่ละภาษาจะมีโครงสร้าง ของประโยคที่มีความหมายเฉพาะอันบ่งบอกถึงความลึกซึ้งของแต่ละภาษา ดังนั้น การให้ความหมาย จึงเป็นเพียงการแปลให้อยู่ในกรอบของตัวบทเท่านั้น ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ คือ ควรเชิญชวนให้มีการพบปะเพื่อหารือกันระหว่างผู้แปลความหมายอัลกุรอานและผู้ที่ให้ความสำคัญ กับเรื่องการแปลความหมายอัลกุรอานที่ได้ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับงานแปล และผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญด้านการแปล นอกจากนี้ยังเสนอให้จัดตั้งภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมาย อัลกุรอานขึ้นในคณะศิลปศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการแปลความหมายอัลกุรอาน เป็นการเฉพาะ

6) วะลีด บิน บะลีชี อัลอุมะรีย (Walīd bin Balīshī al-‘Umarīy, 2005: 41) ได้ วิจัยเรื่อง การแปลความหมายอัลกุรอานระหว่างสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวัง ศึกษา เปรียบเทียบด้านปริมาณและคุณภาพระหว่างผลงานแปลความหมายอัลกุรอานกับคัมภีร์อินญีล ผลการวิจัยพบว่า จากการทบทวนด้านปริมาณของทั้งสองคัมภีร์เพื่อนำไปสู่ผลการเปรียบเทียบในทุกๆ ด้าน จะเห็นได้ว่า ทั้งสองคัมภีร์มักได้รับการแปลที่เน้นถึงเรื่องราวและสภาพในอดีตที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติศาสตร์ซึ่งบางอย่างทำให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา จากปัญหาดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่จะต้องให้ ความสำคัญกับการแปลตำราเกี่ยวกับอิสลาม และการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นอย่างมาก และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการศึกษา การวิจัยด้านการแปลความหมายอัลกุรอาน และการ พัฒนาทฤษฎีการแปล ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพความเป็นจริงในด้านการแปล ความหมายอัลกุรอาน และความสามารถทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์สำหรับนักแปล

เป้าหมายสูงสุดของการวิจัยเรื่องนี้ คือ เพื่อนำไปสู่การแปลความหมายอัลกุรอานที่ ได้ผลงานที่ดีที่สุด ซึ่งการแปลความหมายโดยนักแปลเพียงคนเดียวนั้นไม่สามารถทำให้เป็นผลงานที่ สมบูรณ์ได้ เนื่องจากการปฏิบัติที่ขาดทฤษฎีมักจะไม่สามารถนำไปสู่ผลงานที่ดีที่สุดได้

อีกด้านหนึ่ง ยังมีความจำเป็นเร่งด่วนเช่นเดียวกันที่ต้องสนับสนุนโครงการแปลความหมายอัลกุรอานให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีศูนย์กลางการจัดการเกี่ยวกับการแปลความหมายอัลกุรอานโดยเฉพาะแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถพูดได้ว่าจนถึงขณะนี้เราได้ประสบความสำเร็จในการทุ่มเทความพยายามไปในทิศทางเดียวกัน หรือแม้กระทั่งการตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรที่สามารถมีส่วนร่วมในการแปลความหมายอัลกุรอานและตำราอื่น ๆ เกี่ยวกับอิสลาม นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเสนอแนะให้วิทยาลัยหรือคณะอักษรศาสตร์และการแปลในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่ในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียหรือในโลกมุสลิมมุ่งเน้นที่จะศึกษาและวิจัยการแปลตำราเกี่ยวกับอิสลาม

7) อลี บิน สุลัยมาน อัลอุบายด์ ('Alī bin Sulaymān al-'Ubayd, 2002: 43) ได้ศึกษาเรื่อง การแปลอัลกุรอานอุลกะรีม : ข้อเท็จจริงของการแปลและข้อบัญญัติการแปล สรุปได้ดังนี้

ในงานวิจัยได้อธิบายถึงความหมายของการแปลในทางภาษาศาสตร์ คำนิยามทางวิชาการ และแนวคิดของการแปลอัลกุรอาน นอกจากนั้น ยังได้อธิบายอย่างชัดเจนว่าคัมภีร์อัลกุรอานคือพจนานุกรมของอัลลอฮ์ ﷻ ทั้งถ้อยคำและความหมาย ส่วนผลงานแปลทุกประเภท ทุกภาษา และทุกๆ ฉบับนั้น ไม่ถือว่าเป็นอัลกุรอานเพราะไม่มีบทบัญญัติมายืนยันแต่อย่างใด และผู้วิจัยได้จำแนกการแปลความหมายอัลกุรอานออกเป็น 3 ประเภท คือ การแปลตามตัวอักษร การแปลคำต่อคำ และการแปลแบบอรรถาธิบาย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความหมายและรายละเอียดของการแปลแต่ละประเภทพร้อมอธิบายให้เห็นถึงความแตกต่างของการแปลแต่ละประเภท ตลอดจนชี้แจงถึงข้อบัญญัติของการแปลแต่ละประเภทอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้กล่าวถึงกฎเกณฑ์และสิ่งที่ควรนำมาปฏิบัติสำหรับการแปลแบบอรรถาธิบาย

ผู้วิจัยได้อธิบายถึงความเข้าใจของการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ๆ และกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการแปลกับการอรรถาธิบายว่า การแปลคือการนำถ้อยคำของภาษาอื่นมาวางในตำแหน่งของถ้อยคำต้นฉบับ ในขณะที่การอรรถาธิบายคือ การให้ความชัดเจนหรือการขยายความถ้อยคำต้นฉบับด้วยถ้อยคำอื่น ๆ ซึ่งเป็นภาษาเดียวกันกับต้นฉบับนั้น ๆ

8) อิบรอฮีม บิน ซอลิห์ อัลหุมาйдาน ('Ibrāhīm bin Ṣāliḥ al-Ḥumaydān, 2002: 127) ได้ศึกษาเรื่อง สิ่งที่ต้องการสำหรับการแปลความหมายอัลกุรอานเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับนำมาใช้ในการเชิญชวน

งานวิจัยเรื่องนี้เริ่มต้นบทแรกด้วยการกล่าวถึงความสำคัญของการสนับสนุนให้มีการแปลความหมายอัลกุรอาน และกล่าวถึงความสำคัญของการเริ่มต้นในการเรียกร้องเชิญชวนด้วยอัลกุรอาน และในความจริงที่ว่า การแปลนั้นเป็นการดำเนินตามแนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ในการเผยแผ่และเชิญชวนสู่อิสลามสำหรับประชาชาติที่ไม่เข้าใจภาษาอาหรับ ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างการแปลที่ถูกต้องและการแปลที่ผิดพลาด และยืนยันว่า การแปล

ความหมาย อัลกุรอานถือเป็นสื่อสำคัญสำหรับการเรียนรู้บทบัญญัติอิสลามสำหรับมุสลิมทุกคนที่ไม่ได้ใช้ภาษาอาหรับเป็นภาษาในการสื่อสาร

ในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงความเข้าใจในความหมายของการแปลและความสัมพันธ์ระหว่างการแปลกับการอธิบาย นอกจากนี้ยังได้อภิปรายถึงความจำเป็นในการนำการอธิบายหรือการตีความที่แพร่หลายในสมัยปัจจุบันมาใช้ในการแปลความหมายอัลกุรอาน ในขณะที่สามารถอธิบายเป็นอย่างอื่นได้

ในบทนี้ประกอบด้วย 4 หัวข้อที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการแปลที่มีผลต่อการเผยแผ่และการเชิญชวน โดยพิจารณาที่วิธีการปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติ เนื้อหา และวิธีการนำเนื้อหาออกมาเผยแผ่ตามลำดับ ซึ่งในแต่ละบทมีประเด็นต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะและเสนอแนะเพื่อที่จะทำให้การแปลความหมายอัลกุรอานเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเชิญชวนมนุษยชาติสู่ศาสนาของอัลลอฮ์ ﷻ

9) ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ อัลมุนาวะเราะฮ์ โดยศูนย์การแปลอัลกุรอาน (2002: 5) รายงานถึงความพยายามของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียในการแปลความหมายอัลกุรอานของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ อัลมุนาวะเราะฮ์

วัตถุประสงค์ของการรายงานวิจัยฉบับนี้เพื่ออธิบายถึงความพยายามของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียที่ทุ่มเทความพยายามและความอุตสาหะอย่างต่อเนื่องในด้านการส่งเสริมการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ทุกภาษาในโลก ซึ่งทำหน้าที่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ อัลมุนาวะเราะฮ์ และองค์กรอื่น ๆ เช่น องค์กรฮัรรอภิเฏาะฮ์หรือสันนิบาตโลกมุสลิม ซึ่งให้ความสำคัญกับการแปลความหมายอัลกุรอานในบางภาษา นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ และศูนย์กลางอิสลามที่ขึ้นอยู่กับองค์กรสันนิบาตมุสลิมโลกที่อยู่นอกราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ในรายงานวิจัยฉบับนี้ได้นำเสนอทัศนะของบรรดานักวิชาการเกี่ยวกับการแปลความหมายอัลกุรอาน และชี้ให้เห็นถึงรายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานได้ดำเนินการสืบเนื่องมา และในรายงานยังได้กล่าวถึงผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัดได้จัดพิมพ์เผยแผ่ไปแล้ว บางส่วนอยู่ในช่วงการตีพิมพ์ และบางส่วนอยู่ในช่วงของการศึกษา ตรวจสอบ และเตรียมจัดพิมพ์ต่อไป นอกจากนี้ยังได้รายงานอีกว่าห้องสมุดของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเป็นแหล่งสะสมและรวบรวมผลงานแปลความหมายอัลกุรอานที่หาพบได้ยาก จากผลงานของศูนย์กษัตริย์พะฮัดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้บรรดามุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาอาหรับสามารถศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจได้จากอัลกุรอานฉบับแปล และในเวลาเดียวกันก็เป็นการปกป้องและป้องกันบรรดามุสลิมจากผลงานแปลความหมายอัลกุรอานที่ถูกบิดเบือนอีกด้วย

ค. งานวิจัยด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

1) สมศักดิ์ สุขเกษม (2548: (3)-(4)) ได้ศึกษาเรื่อง ประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย : ศึกษางานแปลฉบับภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า อัลกุรอานฉบับแปลความหมายเป็นภาษาไทยเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2494 เป็นการแปลและเรียบเรียงโดย นายชำซุดดีน อุมาร์ และคณะ แต่เป็นการแปลความหมายเพียงบางสุเราะฮ์และบางอูซอเท่านั้น ต่อจากนั้นได้เกิดผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยขึ้นอีกหลายผลงาน จนในปี พ.ศ.2511 ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานครบ 30 อูซอ ฉบับแรกก็ได้เสร็จสมบูรณ์ และหลังจากนั้นก็ยังมีผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับอื่น ๆ มากขึ้น ทั้งในนามของบุคคล องค์กร และสมาคม โดยส่วนใหญ่จะเป็นการแปลความหมายอัลกุรอานเฉพาะบางอูซอหรือบางสุเราะฮ์เท่านั้น

อัลกุรอานฉบับแปลความหมายเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับถือได้ว่าเป็นผลงานแปลหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมชาวไทยมุสลิม ซึ่งมีลักษณะพิเศษดังต่อไปนี้

1. ใช้แนวทางของสะลัฟในการให้ความหมาย โดยเฉพาะการให้ความหมายในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์

2. ตอบโต้ลัทธิก๊อดยานีย์ และชี้แจงความหมายที่ถูกบิดเบือนที่ปรากฏในอัลกุรอานฉบับแปลความหมายเป็นภาษาไทยที่มีชื่อว่า “บยานุลกุรอาน” และ “กุรอานมะฮฺนูต ความหมายของอัลกุรอาน”

3. อรรถาธิบายสาเหตุการประทานอัลกุรอานในบางอายะฮ์

สำหรับวิธีการในการแปลความหมายนั้น สามารถกล่าวได้ว่าสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับใช้วิธีในการแปล 3 วิธี คือ

1. การแปลโดยการถ่ายทอดความหมายแบบตัวต่อตัว โดยไม่มีการอรรถาธิบายและขยายความ

2. การแปลโดยการถ่ายทอดความหมายแบบตัวต่อตัว โดยมีการอรรถาธิบายและขยายความด้วยข้อความในวงเล็บหรือเชิงอรรถ

3. การแปลโดยการถ่ายทอดความหมายที่นำมาจากคำอรรถาธิบายของนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในการอรรถาธิบายอัลกุรอาน

2) อับดุลเลาะ หนุ่มสุข (‘Abdullah Numasuk, 2002: 65-66) ได้ศึกษาข้อผิดพลาดด้านหลักศรัทธาในการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยปรากฏขึ้นในช่วงคริสต์ศักราช 1940 เป็นการแปลแบบอธิบายและให้ความหมายในเวลาเดียวกัน ซึ่งเกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ.1931 โดย

เป็นการแปลในนามของอัลอิศลาหฺสมาคม แต่เป็นการแปลเพียงบางอรรถและบางสุเราะฮฺเท่านั้น หลังจากนั้นก็ได้มีผลงานการแปลความหมายอัลกุรอานขึ้นอีกหลายผลงาน แต่ไม่ได้รับการตอบรับ และเผยแพร่เท่าที่ควร

ต่อมาในปี ค.ศ.1968 มีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยอย่างสมบูรณ์ ครบ 30 อรรถเป็นครั้งแรกโดยจุฬาราชมนตรีถ้วน สุวรรณศาสน์ ต่อจากนั้นในปี ค.ศ.1969 อิบรอฮีม กุเรซี หรือที่รู้จักกันในนาม ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยโดยใช้ชื่อว่า “กุรอานมะญีดี ความหมายของอัล-กุรอาน” หลังจากนั้นในปี ค.ศ.1981 มัรวาน สะมะฮุน ได้แปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ใช้ชื่อผลงานว่า “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” และในปี ค.ศ.1989 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้แปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลงานแปลความหมายอัลกุรอานที่ดีที่สุดในขณะนั้น และได้รับเกียรติจากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานนครมะดีนะฮฺ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ได้นำผลงานดังกล่าวมาตีพิมพ์เพื่อแจกจ่ายแก่ผู้สนใจภายหลังจากที่ได้ปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้อง

ข้อผิดพลาดที่พบในการแปล ได้แก่ การให้ความหมายอายะฮฺที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ทั้งจากผลงานแปลของ ต่วน สุวรรณศาสน์ ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ มัรวาน สะมะฮุน และปริญญา พินดี นอกจากนี้ยังได้พบความผิดพลาดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ในการแปลอายะฮฺที่กล่าวถึงการเป็นศาสนทูตของอิซา ท่านหญิงมัรยัม เรื่องปาฏิหาริย์ของบรรดาศาสนทูต เรื่องญิน ซัยฎอน และยังได้พบความผิดพลาดในการแปลเรื่องเกี่ยวกับนรก สวรรค์ ซึ่งพบในผลงานแปลที่ใช้ชื่อว่า “บยานุลกุรอาน” และ “กุรอานมะญีดี ความหมายของอัล-กุรอาน”

สาเหตุของความผิดพลาดในการแปลและการให้ความหมายอายะฮฺที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เกิดจากการอ้างอิงตำราที่เป็นแนวคิดของเคาะลัฟ และความผิดพลาดในการแปลอายะฮฺที่เกี่ยวข้องกับศาสนทูต นรก และสวรรค์ เนื่องจากผู้แปลอ้างอิงจากตำราภาษาอังกฤษชื่อ “บยานุลกุรอาน” และ “กุรอานมะญีดี” ซึ่งเป็นผลงานของมุฮัมมัด อลี อัลลาฮูรี ผู้นำของกลุ่มอะหมะดียะฮฺ (ก๊อดยานีย์)

3) นีรันดร์ พันทรกิจ (Niran Pantharakit, 2006: A) ได้ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจการใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ที่มีปรากฏในการแปลความหมายอัลกุรอานของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ รูปแบบของวิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาถึงความโดดเด่นที่ดิเรกนำเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มาเป็นส่วนหนึ่งในการแปลความหมายอัลกุรอาน

สำหรับทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้หลักพื้นฐานทางศาสตร์อิสลาม ซึ่งพบว่ามี ความแตกต่างกันทั้งด้านแนวความคิด เป้าหมาย การพิสูจน์หลักฐาน วัตถุประสงค์ และมีกระบวนการที่แตกต่างกันระหว่างศาสตร์อิสลามและศาสตร์สมัยใหม่ เหตุผลหนึ่งที่สำคัญสำหรับความแตกต่าง

เหล่านี้ก็คือศาสตร์อิสลามมีพื้นฐานอยู่บนแนวความคิดทางจิตวิญญาณของมนุษย์และจักรวาล ในขณะที่ศาสตร์สมัยใหม่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางจิตวิญญาณ ดิเรกได้บูรณาการระหว่างความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรู้ที่ปรากฏอยู่ในอัลกุรอาน เขาเชื่อว่าเหตุผลทางวิทยาศาสตร์สามารถยืนยันความเชื่อทางศาสนา โดยเขามีความเชื่อในเรื่องของการบูรณาการร่วมกันระหว่างตัวบทอัลกุรอานและวิทยาศาสตร์ ซึ่งวิทยาศาสตร์สามารถทำให้คำสอนทางศาสนามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และถึงแม้ว่าดิเรกจะเป็นนักเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความนิยมมาก แต่เขาก็ต้องการให้ผู้ที่ได้รับการเผยแพร่มีความเชื่ออยู่บนพื้นฐานของเหตุผลทางวิทยาศาสตร์

4) อติศักดิ์ นุซมี (2560: (5)-(6)) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของ อัลลอฮ์ ผลการศึกษาพบว่า อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาอินเดียสมบูรณครบ 30 ภาษาก่อนเป็นภาษาแรกในปี ค.ศ.848 ปัจจุบันอัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายสมบูรณครบ 30 ภาษามากถึง 95 ภาษา และได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษมากที่สุด ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยนั้น มีการแปลครบ 30 ภาษาก่อนเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2507 โดยท่วน สุวรรณศาสน์ นอกจากนี้ยังมีผลงานแปลแบบครบ 30 ภาษโดยผู้แปลอื่นอีก ได้แก่ ผลงานแปลของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ผลงานแปลของวินัย สมะฮอน ผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ซึ่งผู้แปลแต่ละท่านมีแหล่งอ้างอิงที่แตกต่างกัน ปัจจุบันพบว่ามีผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณครบ 30 ภาษ 7 ผลงานแปลและตีพิมพ์ในนามบุคคล 6 ผลงานและในนามองค์กร 1 ผลงาน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลพบว่า ท่วน สุวรรณศาสน์ ได้รับการศึกษาวิชาการอิสลามจากชัยคอะลีย อัลมาลิกีย ณ มัสญิดอัลหะรอหม นครมักกะฮ์ ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ศึกษาด้วยตัวเองจากตำราและสิ่งพิมพ์ภาษาต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาจากอะหมัด วะฮาบ, อิสมาอิล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ในส่วนของวินัย(มรวาน) สมะฮอน ได้รับศึกษาวิชาการด้านอิสลามจากสถาบันปอเนาะที่ปอเนาะสะก่าและปอเนาะมะโงว ปัตตานี สำหรับสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ผู้แปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับคือ 1) ดารี บินอะหมัด ได้รับศึกษาวิชาการด้านอิสลามจากอัลมะฮัด อัลอิลมีย อัลสะฮูดีย ซาอุดีอาระเบีย 2) อิมรอน มะกูดี จบการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร อียิปต์ และ3) วิรัช สมะดี จบการศึกษาจากคณะดาร์ลุลุลูม มหาวิทยาลัยไคโร อียิปต์ จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวคิด ความเชื่อและหลักการศรัทธาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ พบว่า แนวคิด ความเชื่อ และหลักการศรัทธาของวินัย สมะฮอน มีความเหมือนและสอดคล้องเป็นอย่างมากกับแนวคิด หลักการศรัทธา และความเชื่อของท่วน สุวรรณศาสน์ ในขณะที่แนวคิด หลักการศรัทธา และความเชื่อของผู้แปลในนามของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ซึ่งแนวคิด หลักการศรัทธา และความเชื่อเหล่านี้มีปัจจัยที่มีผลต่อการแปลความหมายอัลกุรอานอายะฮ์

คุณลักษณะให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟหรือเคาะลัฟอัลอะชาอีเราะฮ์นั้นเกิดจาก 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านการศึกษาซึ่งผู้แปลแต่ละคนมีภูมิหลังด้านการศึกษาที่ได้รับการปลูกฝังหล่อหลอมแนวคิดจากสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน 2) ปัจจัยด้านทรัพยากรทางวิชาการและแหล่งอ้างอิงที่ใช้ประกอบการแปล แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านการศึกษาของผู้แปลมีผลโดยตรงต่อการคัดสรรแหล่งอ้างอิงเพื่อนำมาใช้ประกอบการแปล

1.3 วัตถุประสงค์

- 1.3.1 เพื่อศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในทรรศนะของนักวิชาการมุสลิม
- 1.3.2 เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย
- 1.3.3 เพื่อศึกษาลีลาทศศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย

สุเราะฮ์อัลเราะฮมาน

1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1.4.1 ทราบข้อบัญญัติการแปลความหมายอัลกุรอานในทรรศนะของนักวิชาการมุสลิม

1.4.2 ทราบประวัติและพัฒนาการของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

1.4.3 ทราบถึงลีลาทศศิลป์ของอัลกุรอาน และลีลาทศศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์อัลเราะฮมาน

1.4.4 เป็นการส่งเสริมวิทยาการและความรู้ในศาสตร์อิสลามศึกษาด้านการแปลและการอธิบายความหมายอัลกุรอานแก่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป

1.4.5 ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนาและถ่ายทอดความหมายอัลกุรอาน โดยสามารถกำหนดแนวทางการแปลความหมายอัลกุรอาน เป็นภาษาไทยให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อความต้องการและความจำเป็นของยุคสมัย

1.4.6 ข้อเสนอแนะแนวทางการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่ได้จากการวิเคราะห์ เป็นการสร้างองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อการทำวิจัยต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงลีลาทศศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์อัลเราะฮมาน เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาการ

แปลความหมายอัลกุรอาน สีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอาน และลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญเราะฮ์มาน ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาและวิเคราะห์ในประเด็นสำคัญโดยมีขอบเขตเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1.5.1 การศึกษาเอกสาร

ก. ศึกษาการแปล

ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาด้านคำนิยามของการแปล ความเป็นมาของการแปล ประเภทของการแปล คำนิยามของอัลกุรอาน ความหมายและวัตถุประสงค์ของอัลกุรอาน การแปลความหมายอัลกุรอานและทรรศนะของนักวิชาการที่มีต่อการแปลความหมายอัลกุรอาน การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางนิติศาสตร์ การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางประวัติศาสตร์ ประวัติและพัฒนาการของการแปลความหมายอัลกุรอานในประเทศไทย ความเป็นมา ผลงานทางวิชาการ และวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

ข. ศึกษาลีลาวาทศิลป์

ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาด้านความหมายของลีลาวาทศิลป์ พัฒนาการของวาทศิลป์ ภาษาอาหรับ ประเภทของลีลาวาทศิลป์ภาษาอาหรับทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร

1.5.2 ศึกษาวิเคราะห์

ก. ศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอาน สุเราะฮ์ฮัจญเราะฮ์มาน

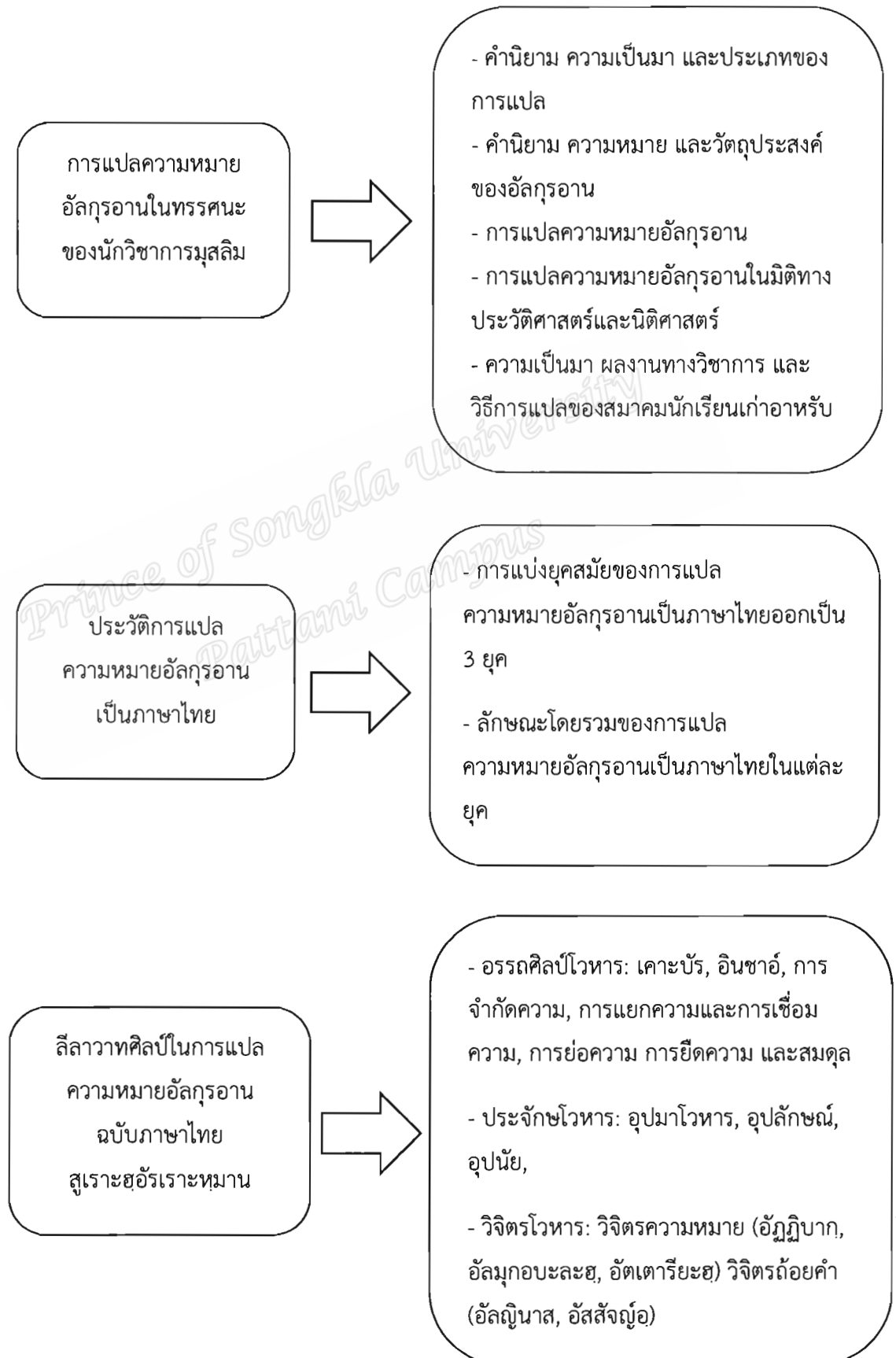
ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาของสุเราะฮ์ฮัจญเราะฮ์มาน การวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ทั้ง 3 ประเภทในสุเราะฮ์ฮัจญเราะฮ์มาน ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง

ข. ศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญเราะฮ์มาน โดยเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์ในข้อ ก. กับความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญเราะฮ์มาน ซึ่งผู้วิจัยจะยึดเอาความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทยแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเป็น และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยการเขียนบรรยายผลหรือข้อค้นพบ

1.5.3 กรอบแนวคิด

งานวิจัยเรื่อง “ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญเราะฮ์มาน” สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์เราะหฺมาน

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ ดังนี้

1.6.1 การอ้างอิงอัลกุรอานผู้วิจัยจะใช้มาตรฐานการอ้างอิงโดยระบุชื่อสุเราะฮ์และลำดับอายะฮ์ เช่น (อัลมาอิดะฮ์: 22) หมายถึง สุเราะฮ์ อัลมาอิดะฮ์ อายะฮ์ ที่ 22

1.6.2 การอ้างอิงอัลหะดีษผู้วิจัยจะอ้างถึงผู้บันทึกหะดีษและหมายเลขหะดีษ เช่น หะดีษบันทึกโดย al-Tirmidhiy, 1999: 2516 โดยใช้การเขียนแบบเชิงบรรณ

1.6.3 การแปลและการอธิบายความหมายอายะฮ์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะยึดคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย ซึ่งจัดพิมพ์และเผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งนครมะดีนะฮ์ มุเนาะวะเราะฮ์ ฮ.ศ.1419

1.6.4 การแปลตำราหนังสือและเอกสารต่างๆที่เป็นภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะแปลความหมายโดยภาพรวม และจะคงรักษาความหมายของข้อความเดิมอย่างสมบูรณ์ที่สุด

1.6.5 การปริวรรตอักษรอาหรับ - ไทย และ อาหรับ - อังกฤษ ผู้วิจัยจะใช้อักษรที่เทียบโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และตารางปริวรรตอักษรของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

1.6.6 การอ้างอิงผู้วิจัยจะใช้การอ้างอิงแบบนาม - ปี (Author - Date) โดยระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และเลขหน้าที่ใช้อ้างอิงในวงเล็บ (.....)

1.6.7 รูปแบบการพิมพ์งานวิจัย ผู้วิจัยใช้คู่มือการเขียนและการพิมพ์วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี 2545 และคู่มือการวิจัยเพื่ออิสลามศึกษาของบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี 2548

1.7 นียามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 ลีลาวาทศิลป์ หมายถึงการใช้ถ้อยคำที่สวยงามเหมาะสม และส่งอิทธิพลต่อผู้อ่านหรือผู้ฟัง

1.7.2 อัลกุรอาน หมายถึง พระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้รับการเปิดเผยแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยกำหนดให้เรียงตามลำดับเป็นรูปเล่มคัมภีร์ เริ่มต้นด้วยสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และสิ้นสุดด้วยสุเราะฮ์อันนาส

1.7.3 การแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทยหมายถึงการถ่ายทอดข้อความที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานด้วยภาษาไทย โดยให้ความหมายที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับที่เป็นภาษาอาหรับมากที่สุด การแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทยมีหลายฉบับและสำนวน ที่ผู้วิจัย

จะใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ด้านลีลาวาทศิลป์ในงานวิจัยนี้ เป็นฉบับที่แปลโดยสมาคมนักเรียนเก่า
อาหารับ ประเทศไทย ซึ่งจัดพิมพ์และเผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่ง
นครมะดีนะฮฺ มุเนาะเราะฮฺ ฮ.ศ. 1419

1.7.4 สุเราะฮฺหมายถึง บทต่าง ๆ ในอัลกุรอาน ซึ่งอัลกุรอานมีทั้งหมด 114 สุเราะฮฺ
แต่ละสุเราะฮฺมีความยาวไม่เท่ากัน สุเราะฮฺที่ยาวที่สุดมี 286 อายะฮฺและสุเราะฮฺที่สั้นที่สุดมี 3 อายะฮฺ

1.7.5 อ์เราะฮฺหมายถึง สุเราะฮฺที่มีเนื้อหาในด้านการเยียวยาหลักการศรัทธา
อิสลาม สุเราะฮฺอ์เราะฮฺมานมีจำนวน 78 อายะฮฺ อยู่ในลำดับที่ 55 ของอัลกุรอาน

1.8 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

1.8.1 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “สุบหานะฮฺ วะตะอาลา”
หมายถึง “มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์และทรงสูงส่ง” เป็นคำที่ใช้กล่าวสรรเสริญและยกย่องอัลลอฮฺ ﴿﴾
หลังจากเอ่ยนามของพระองค์

1.8.2 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “คือลัลลลอฮฺ อะลัย
ฮิ วะสลัลัม” หมายถึง “ขออัลลอฮฺ ﴿﴾ ทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน” เป็นคำ
ที่ใช้กล่าว ยกย่องท่านนบีมุฮัมมัด ﴿﴾ หลังจากเอ่ยนามของท่าน

1.8.3 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “อะลัยฮิสสะลาม” หมายถึง
“ขออัลลอฮฺ ﴿﴾ ทรงประทานความความสันติแก่ท่าน” เป็นคำที่ใช้กล่าวยกย่องท่านนบีต่างๆ
หลังจากเอ่ยนามของท่าน

1.8.4 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎียัลลลอฮฺอันฮฺ”
หมายถึง “ขออัลลอฮฺ ﴿﴾ ทรงโปรดปรานแก่เขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติแก่เศาะหาบะฮฺ หลังจาก
ที่ได้เอ่ยนามของเขา

1.8.5 สัญลักษณ์ ﴿﴾ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎียัลลออฮฺอันฮุม”
หมายถึง “ขออัลลอฮฺ ﴿﴾ ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติแก่บรรดา
เศาะหาบะฮฺ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพวกเขา

1.8.6 ﴿.....﴾ วงเล็บดอกไม้มใช้สำหรับอายะฮฺอัลกุรอาน

1.8.7 ((.....)) วงเล็บคู่ จะใช้สำหรับตัวบทหะดีษ

1.8.8 (.....) วงเล็บเดี่ยวจะใช้สำหรับการเขียนอ้างอิง และการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ

1.8.9 “.....” อัญประกาศจะใช้สำหรับการแปลอัลกุรอาน อัลหะดีษ ชื่อหนังสือและ
คำพูดของอุละมาอ์

1.9 วิธีดำเนินการวิจัย

1.9.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) นำเสนอผลการศึกษารูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับลีลาทิวทัศน์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์มาฮาน เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงเริ่มต้นด้วยการศึกษาถึงการแปลอัลกุรอานในทัศนะของนักวิชาการมุสลิม ประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย และลีลาทิวทัศน์ของอัลกุรอาน เพื่อวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับลีลาทิวทัศน์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์มาฮาน เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

1.9.2 การทบทวนแหล่งข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.9.2.1 เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources)

ก) คัมภีร์อัลกุรอาน สุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์มาฮาน ทั้ง 78 อายะฮ์
ข) อัลหะดีษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลีลาทิวทัศน์ของอัลกุรอาน การแปลความหมายอัลกุรอาน และประเด็นที่เกี่ยวข้องเนื่องกันกับงานวิจัย

1.9.2.2 เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources)

ก) หนังสืออธิบายอัลกุรอาน ที่อธิบาย ขยายความ และรวบรวมอายะฮ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ตามทีระบุในชั้นปฐมภูมิ ทั้งที่เป็นภาษาอาหรับและภาษาไทย
ข) หนังสืออธิบายอัลหะดีษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ตามทีระบุในชั้นปฐมภูมิ ทั้งที่เป็นภาษาอาหรับและภาษาไทย

ค) หนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประเด็นลีลาทิวทัศน์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์มาฮาน ทั้งที่เป็นภาษาอาหรับและภาษาไทย

1.9.2.3 เอกสารตติยภูมิ (Tertiary Sources)

ได้แก่ หนังสือพจนานุกรม นามานุกรม บรรณานุกรม บทความ และดัชนีวารสาร ทั้งที่เป็นภาษาอาหรับและภาษาไทย

1.9.3 เครื่องมือในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) ส่วนบันทึกข้อมูลหนังสือหรือเอกสาร เช่น ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ และโรงพิมพ์

2) ส่วนบันทึกเนื้อหาแต่ละหัวข้อ เช่น เนื้อหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหัวข้อเรื่องที่จะศึกษา

3) ส่วนบันทึกข้อมูลกิตาบ และ บาบ เช่น *كتاب تفسير القرآن , باب فضائل سورة الرحمن* , หมายเลขหะดีษ เล่มที่ และ เลขหน้าหนังสือ

1.9.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์และแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.9.4.1 รวบรวมอายุอะฮ์ลุลกุรอานสุเราะฮ์อิรเราะฮ์มาน

1.9.4.2 รวบรวมอัลหะดีษที่เกี่ยวข้องกับลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอาน การแปลความหมายอัลกุรอาน และลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอานสุเราะฮ์อิรเราะฮ์มาน

1.9.4.3 รวบรวมข้อมูลด้านลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอานสุเราะฮ์อิรเราะฮ์มานจากหนังสืออธิบายอัลกุรอาน

1.9.4.4 รวบรวมข้อมูลด้านลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอานและการแปลความหมายอัลกุรอานจากหนังสือหลักพิจารณาอัลกุรอาน

1.9.4.5 รวบรวมข้อมูลด้านลีลาวาทศิลป์อาหรับจากหนังสือด้านภาษาศาสตร์

1.9.4.6 รวบรวมความหมายอัลกุรอานภาษาไทย สุเราะฮ์อิรเราะฮ์มานจากการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

1.9.4.7 รวบรวมข้อมูลตามลำดับของแต่ละหัวข้อตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.9.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.9.5.1 การจัดกระทำกับข้อมูล

หลังจากได้รวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะกระทำกับข้อมูล ดังนี้

ก) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและความสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง

ข) แยกแยะข้อมูลตามประเด็นของแต่ละหัวข้อเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.9.5.2 หลักการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลของแต่ละประเด็นผู้วิจัยจะใช้หลักในการวิเคราะห์ ดังนี้

ก) หลักการอธิบายอัลกุรอาน ซึ่งจะใช้หลักการอธิบายอัลกุรอานโดยอัลกุรอาน การอธิบายอัลกุรอานโดยอัลหะดีษ การอธิบายอัลกุรอานโดยเศาะหาบะฮ์ การอธิบายอัลกุรอานโดยปราชญ์อิสลาม เป็นต้น

ข) หลักการพิจารณาอัลหะดีษ ผู้วิจัยจะยึดหะดีษที่มีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือตามกระบวนการของศาสตร์ด้านนี้ในการให้นำหนักความถูกต้องในด้านสายรายงานและ

ตัวบทของหะดีษ เช่น หลักการมุศฎาะละหุลหะดีษ หลักการอัลญูรหะ อะตตะอะดีล ยกเว้นหะดีษที่บันทึกโดยอัลบุคอรีย์และมุสลิม

ค) หลักการวิพากษ์วิจารณ์ โดยวิพากษ์ภายในและวิพากษ์ภายนอก ดังการปฏิบัติของนักวิชาการด้านตัฟสีร์และนักวิชาการด้านหะดีษ

ง) หลักการตรึงหุ โดยยึดทัศนะของนักวิชาการที่อธิบายอายะฮ์อัลกุรอานโดยเปรียบเทียบระหว่างทัศนะ หากมีหลายทัศนะผู้วิจัยจะยึดหลักการตรึงหุของอิมามชาฟีฮีย์ คือ ยึดทัศนะที่มีเหตุผลสอดคล้องกับตัวบทจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ แต่หากมีเพียงทัศนะเดียวผู้วิจัยจะพิจารณาความเชี่ยวชาญของนักวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายอัลกุรอานมาเป็นที่ตั้ง

จ) หลักการวาทศิลป์ โดยยึดหลักวาทศิลป์ภาษาอาหรับที่นักวิชาการด้านวาทศิลป์ได้บัญญัติไว้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร

1.9.6 การนำเสนอข้อมูล

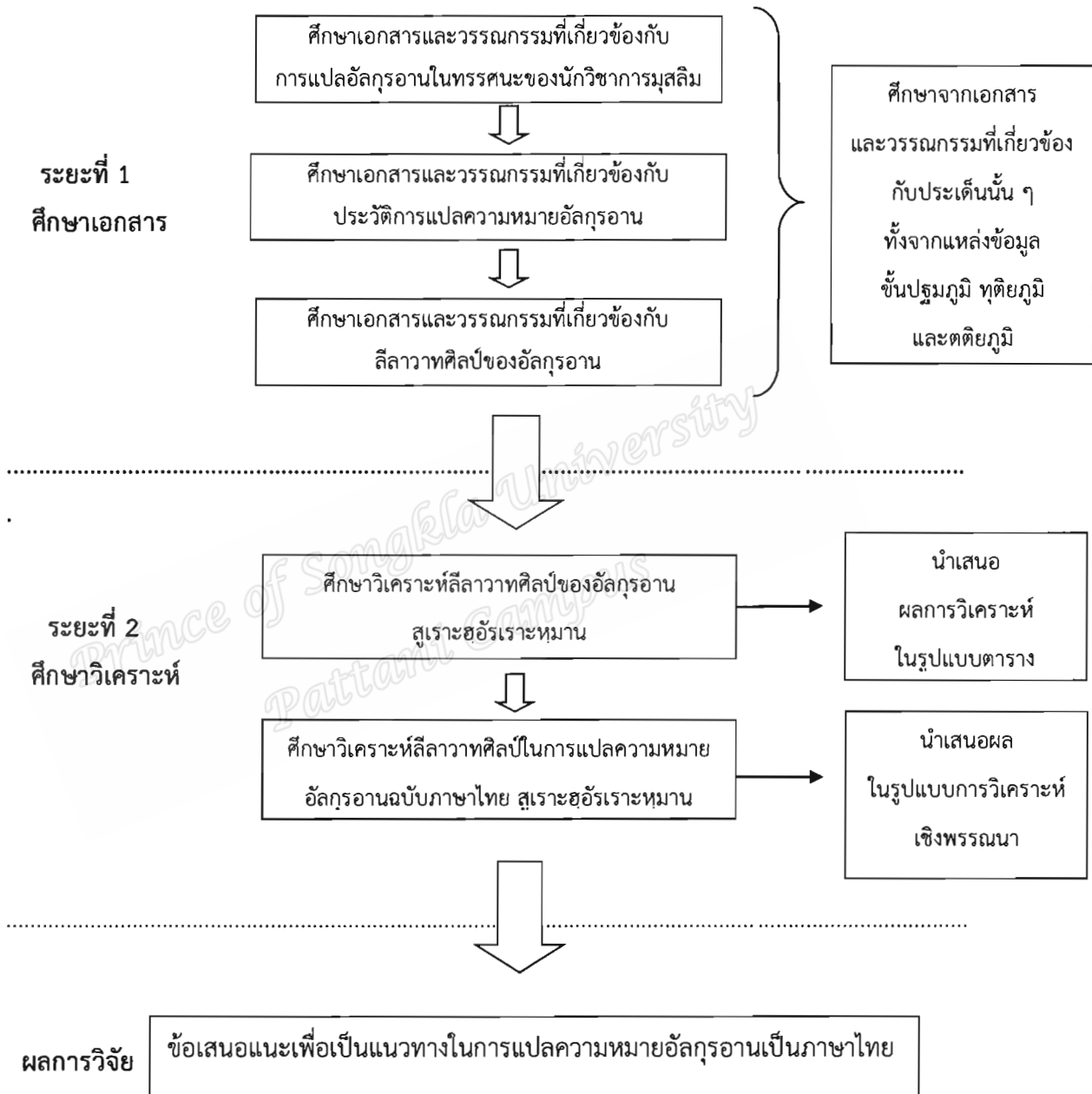
สำหรับการนำเสนอข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1.9.6.1 เสนอผลการวิเคราะห์สุเราะฮ์อะเราะหมานในรูปแบบตารางที่แสดงข้อมูลด้านลีลาวาทศิลป์ของแต่ละอายะฮ์

1.9.6.2 เชื่อมโยงข้อมูลจากตารางในข้อ 1.10.6.1 กับลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์อะเราะหมาน ในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยการเขียนบรรยายผลหรือข้อค้นพบ

วิธีดำเนินการวิจัยสามารถสรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัยลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับ
ภาษาไทย สุเราะฮ์อะเราะหมาน

บทที่ 2

การแปลในวรรณคดีของนักวิชาการ

การศึกษากการแปลในวรรณคดีของนักวิชาการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษา
ข้อที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาอัลกุรอาน อัลหะดีษ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
โดยนำเสนอตามลำดับสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 คำนิยามของการแปล

2.2 ความเป็นมาของการแปล

2.3 ประเภทของการแปล

2.4 คำนิยามของอัลกุรอาน

2.5 ความหมายของอัลกุรอาน

2.6 วัตถุประสงค์ของอัลกุรอาน

2.7 การแปลความหมายอัลกุรอาน

2.8 การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางนิติศาสตร์

2.9 การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางประวัติศาสตร์

2.1 คำนิยามของการแปล

นักวิชาการด้านภาษาอาหรับได้ให้คำนิยามของการแปล (ترجمة) ไว้สองด้าน ได้แก่
ด้านภาษาศาสตร์และด้านศัพท์เฉพาะศาสตร์ โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 คำนิยามด้านภาษาศาสตร์

ซัยนุดดีน อรรอซีย (Zayn al-dīn al-Razīy, 1999: 119) ได้อ้างถึงรากศัพท์ของ
ترجمة ว่ามาจาก تَرْجَمَ หมายถึง อรรถาธิบายถ้อยคำด้วยภาษาอื่น พหูพจน์คือ تَرْجَمَاتٌ คำนี้ยังหมายถึง
التَرْجُومَاتُ ด้วย

อิบนุ มัสนูร ('Ibn Maṣṣūr, 1994: 12/229) ให้คำนิยามของ التَرْجُمانُ ซึ่งมาจาก รากศัพท์ تَرَجَّمَ ว่าหมายถึง การอธิบายถ้อยคำด้วยภาษาของถ้อยคำนั้น ตามความหมายนี้ตรงกับที่ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อับบาส ได้รับการขนานนามว่าเป็น تَرْجُمانُ القرآنِ หมายถึง ผู้อธิบายความหมายอัลกุรอาน

อัซซุรกอญีย (al-Zurqānīy, 1996: 2/109-110) ให้คำนิยามของ ترجمة ไว้ 4 ลักษณะ คือ 1) การถ่ายทอดถ้อยคำของตนเอง 2) การอธิบายถ้อยคำด้วยภาษาต้นฉบับของถ้อยคำนั้น 3) การอธิบายถ้อยคำด้วยภาษาฉบับแปลของถ้อยคำนั้น 4) การถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น

นอกจากคำนิยามทั้งสี่นี้แล้ว อัซซุรกอญียกล่าวว่า ترجمة ยังใช้ในบริบทอื่นที่สื่อความหมายถึงการอธิบายแจ่มแจ้งได้อีกด้วย โดยเมื่อนำมาใช้กับหนังสือหรือตำรา เช่น ترجم لهذا الباب หมายถึงการแจ่มแจ้งหัวข้อของบทนั้น และเมื่อนำมาใช้กับบุคคล เช่น ترجم لفلان หมายถึงการกล่าวถึงประวัติและความเป็นมาของบุคคลที่กล่าวถึง (al-Zurqānīy, 1996: 2/110)

2.1.2 คำนิยามด้านศัพท์เฉพาะศาสตร์

คำนิยามทางด้านศัพท์เฉพาะศาสตร์ของการแปลนี้ ทั้งนักวิชาการด้านศาสนาและนักวิชาการด้านการแปลต่างก็ได้ให้คำอธิบายไว้ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะนักวิชาการด้านการแปลมีที่ยึดแนวทางดั้งเดิมและแนวทางร่วมสมัยซึ่งให้คำจำกัดความที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

อัซซุรกอญีย (al-Zurqānīy, 1996: 2/110) กล่าวว่า การแปล (الترجمة) หมายถึง การอธิบายความหมายของถ้อยคำในภาษาหนึ่งด้วยอีกถ้อยคำจากภาษาอื่น โดยรักษาความหมายและเจตนารมณ์ของถ้อยคำนั้นไว้อย่างครบถ้วน

มันนาอ อัลก็อฏฏอน (Mannā'a al-Qaṭṭān, 2000: 324) อธิบายถึงการแปล (الترجمة) ว่ามี 2 ความหมาย คือ 1) อัดดีรญะมะฮฺ อัลหฺรฟียะฮฺ (الترجمة الحرفية) หมายถึง การถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น โดยคำนึงถึงโครงสร้างและการเรียงลำดับถ้อยคำในภาษานั้น 2) อัดดีรญะมะฮฺ อัลตัฟสีรียะฮฺ (الترجمة التفسيرية) หมายถึง การอธิบายความหมายของคำด้วยอีกภาษาหนึ่งโดยไม่ยึดติดกับโครงสร้างและการเรียงลำดับถ้อยคำในภาษาเดิม

นักวิชาการด้านการแปลได้ให้คำนิยามของการแปลไว้แตกต่างกัน ดังนี้

J.T. Catford (1965: 1) ได้ให้คำนิยามของการแปลว่าหมายถึง กระบวนการของการแทนที่ข้อความในภาษาด้วยข้อความอื่น

Peter Newmark (1981: 7) เคยให้ความหมายว่า การแปล คือ งานอันละเอียดประณีตในการแทนที่สารหรือข้อความในภาษาหนึ่งด้วยสารหรือข้อความในอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งในภายหลังนักวิชาการผู้นี้ได้ให้คำนิยามของการแปลใหม่ว่า คือ การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งให้ตรงตามความหมายของผู้เขียน (Newmark, 1995: 5)

Eugene Nida และ Charles Taber (1969: 12) ให้คำนิยามว่า การแปล คือการหาความหมายในภาษาแปลให้ใกล้เคียงและเป็นธรรมชาติที่สุดให้เท่าเทียมกับความหมายในภาษาต้นฉบับ ประการแรกในแง่ของความหมาย และประการหลังในแง่ของลีลาภาษา

จากคำนิยามเหล่านี้พบว่า นักวิชาการในยุคก่อนหน้านี้นมองการแปลว่าเป็นการถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากอีกภาษา โดยคำนึงถึงตัวบทเป็นสำคัญ ในขณะที่นักวิชาการร่วมสมัยมองว่าการแปลคือการถ่ายทอดความหมายมิใช่การถ่ายภาษา โดยให้ความสำคัญกับทั้งตัวบทและบริบท การแปลจึงเป็นการทำความเข้าใจสารในภาษาหนึ่ง แล้วถ่ายทอดสารนั้นให้เป็นอีกภาษาหนึ่ง ดังกล่าวนี้อธิบาย พิณิจฎวล (2543: 12-13) จึงได้กล่าวสรุปคำนิยามของการแปลในยุคสมัยปัจจุบันไว้อย่างครอบคลุมว่า คือ การถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษารูปแบบ คุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งให้ความหมายแฝงซึ่งได้แก่ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ”

2.2 ความเป็นมาของการแปล

การศึกษาถึงความเป็นมาของการแปลเป็นการศึกษาอดีตเพื่อเข้าใจปัจจุบัน โดยในประเด็นเรื่องนี้รัชณีโรจน์ กุลธำรง (2552: 13-16) ได้ให้รายละเอียดไว้โดยนำเสนอความเป็นมาของการแปลตั้งแต่จุดเริ่มต้นซึ่งเกิดขึ้นในโลกฝั่งตะวันตก จากนั้นจึงนำเสนอการแปลที่เกิดขึ้นทางโลกฝั่งตะวันออก และการแปลในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

Munday (2001: 19-23) พูดถึงความเป็นมาของการแปลไว้ว่า งานแปลชิ้นแรกเกิดขึ้นในปีที่ 46 ก่อนคริสตกาล เป็นการแปลสุนทรพจน์ของ Aeschines และ Demosthenes โดย Cicero นักปราชญ์โรมันที่โดดเด่นด้านไวยากรณ์และวาทวิทยา ได้เขียนอธิบายการแปลของตนโดยระบุว่าไม่จำเป็นต้องแปลตามตัวอักษร แต่จะต้องรักษาลีลาของสุนทรพจน์และพลังของภาษาเพื่อให้

สามารถรื้ออารมณ์ผู้ฟังได้ สาเหตุที่ เห็นว่าการแปลตามตัวอักษรไม่เหมาะสม เนื่องจากในยุคโรมันนั้น การแปลแบบคำต่อคำมีความหมายเช่นนั้นจริง ๆ คือผู้แปลจะแทนที่คำแต่ละคำในต้นฉบับภาษากรีก โดยใช้คำละตินที่มีโครงสร้างทางไวยากรณ์ใกล้เคียงกับคำในภาษากรีกมากที่สุด เพราะชาวโรมันจะอ่านฉบับแปลไปพร้อม ๆ กับการอ่านต้นฉบับในภาษากรีก

ต่อมาในปีที่ 20 ก่อนคริสตกาล Horace กวีชาวโรมันแปลข้อความสั้น ๆ จาก Art Poetica โดยมุ่งแปลให้มีภาษาที่มีลักษณะเป็นสุนทรียะ ไพเราะ และสร้างสรรค์ ซึ่งการแปลทั้งแบบ Cicero และ Horace มีอิทธิพลต่อการแปลในอีกหลายร้อยปีถัดมา เมื่อ St. Jerome นักแปลที่มีชื่อเสียงที่สุดในประวัติศาสตร์แปลพระคัมภีร์เก่าฉบับ Greek Septuagint โดยแปลตามวิธีของ Cicero ในการแปลจากภาษากรีกมาเป็นภาษาละติน คือไม่ได้แปลตามตัวอักษรและได้อธิบายวิธีการแปลไว้ในจดหมายที่เขียนถึงวุฒิสมาชิก Pammachius ในปี ค.ศ. 395 หลังจากที่มีผู้วิจารณ์งานแปลชิ้นนี้ของตนว่าแปลผิด St. Jerome อธิบายว่า “การแปลนั้นไม่ใช่การแปลคำต่อคำ แต่แปลความหมายต่อความหมาย เพราะการแปลคำต่อคำนั้นทำให้งานแปลออกมาแปลกพิกล และทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจความหมายในต้นฉบับ” คำอธิบายวิธีการแปลของ St. Jerome นี้เป็นถ้อยคำที่โด่งดังมากในวงการแปลเมื่อมีการพูดถึงวิธีการแปลที่ดี อย่างไรก็ตาม St. Jerome มีข้อยกเว้นสำหรับการแปลคัมภีร์ไบเบิลว่า ต้องระวังเพราะอาจมีโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นปัญหาขบไม่แตก การตีความอาจทำให้ความหมายเปลี่ยนและอาจจะถูกกล่าวหาว่าเป็นคนนอกกริต ดังนั้น จึงมีข้อยกเว้นว่าต้องแปลแบบคำต่อคำ

แม้คำอธิบายเรื่องวิธีการแปลของ St. Jerome จะได้ชื่อว่าชัดเจนที่สุด แต่ก็ยังมีการโต้เถียงเรื่องวิธีการอยู่ ไม่ว่าจะเป็นในการแปลคัมภีร์ไบเบิลหรือต้นฉบับเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาอื่น ๆ การถกเถียงยังคงมีอยู่กว่าพันปี ในช่วงเวลาดังกล่าวสถาบันศาสนานิกายโรมันคาทอลิกก็ยังคงเคร่งครัดอย่างไม่เสื่อมคลาย เพื่อให้การแปลคัมภีร์ไบเบิลยังคงยึดถือตามความหมายที่ใช้กันมาเป็นเวลานานและเป็นที่ยอมรับว่าเป็นความหมายที่ถูกต้องเท่านั้น ห้ามตีความแต่งเติมจากที่มีอยู่ในต้นฉบับ ผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกข้อหาว่าเป็นพวกนอกกริต นอกศาสนา และงานแปลนั้นจะถูกห้ามเผยแพร่ ผู้แปลอาจถูกลงโทษถึงชีวิต เช่น Etienne Dolet นักมนุษยนิยมชาวฝรั่งเศสถูกเผาตายทั้งเป็นเพราะแปลงานเขียนของ Plato ที่กล่าวถึงสิ่งที่จะดำรงอยู่หลังความตาย โดยเติมวลีสั้น ๆ ท้ายข้อความของ Plato ว่า “ไม่มีอะไรเลยทั้งสิ้น” คณาจารย์ของ Sorbonne University เป็นผู้ตั้งข้อกล่าวหานี้ เหตุการณ์นี้จึงกลายเป็นตัวอย่างที่โด่งดังของการถูกลงโทษจนถึงชีวิต เพียงเพราะการเติมถ้อยคำเล็กน้อยลงไปในการแปลตัวบทที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับศาสนาแม้จะไม่ใช่อุบายในคัมภีร์ทางศาสนาก็ตาม เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1546

นอกจากเหตุการณ์นี้แล้ว ยังมีตัวอย่างที่มีการกล่าวถึงกันอย่างมากที่สุดในเรื่องการเป็นปฏิปักษ์ต่อสถาบันศาสนาที่มีการแปลมาเกี่ยวข้อง นั่นคือกรณีของ Martin Luther นักปฏิรูปศาสนาชาวเยอรมันที่แปลพระคัมภีร์ใหม่ใน ค.ศ. 1522 และแปลพระคัมภีร์เก่าใน ค.ศ.1534 โดยแปลเป็นภาษาเยอรมันที่เป็นภาษาท้องถิ่นที่ใช้กันในหมู่ชาวบ้านทั่วไป ทำให้ถูกกล่าวหาว่าเปลี่ยนแปลงพระคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ Luther ใช้วิธีการเดียวกับ St. Jerome คือไม่แปลตามตัวอักษรเพราะเชื่อว่าจะทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายในต้นฉบับมาให้ผู้อ่านชาวเยอรมันเข้าใจพระคัมภีร์ฉบับแปลได้เท่าที่ควร บางครั้งมีการเติมคำบางคำลงไปเพื่อมุ่งให้ชาวบ้านร้านตลาดอ่านเข้าใจ แนวคิดเช่นนี้ของ Luther มีความสำคัญต่อวงการแปลในแง่ที่นับเป็นก้าวแรกที่มีการให้ความสำคัญต่อผู้อ่าน เพราะผู้แปลเลือกใช้ภาษาแปลที่เป็นภาษาระดับชาวบ้านในการแปลคัมภีร์ทางศาสนาที่ในต้นฉบับจะใช้ภาษาระดับสูง

ส่วนทางโลกฝั่งตะวันออกนั้น มีการแปลเกิดขึ้นในสองพื้นที่สำคัญ ได้แก่ แผ่นดินจีนและแผ่นดินอาหรับ ซึ่งเกิดการถกเถียงกันเรื่องวิธีการแปลที่อาจแยกได้เป็นสองขั้วเช่นเดียวกันกับในโลกฝั่งตะวันตก ในแผ่นดินจีนมีการแปลพระสูตรในพระพุทธศาสนาจากภาษาสันสกฤตมาเป็นภาษาจีน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง โดยช่วงแรกอยู่ระหว่าง ค.ศ. 148-265 เป็นการแปลแบบคำต่อคำ เนื่องด้วยสาเหตุสองประการคือ ขาดผู้มีความรู้ความสามารถในสองภาษาและจากความเชื่อที่ไม่ควรจะเปลี่ยนถ้อยคำในคัมภีร์ทางศาสนา วิธีการแปลเช่นนี้ทำให้โครงสร้างประโยคในภาษาจีนของฉบับแปลมีลักษณะผิดธรรมชาติ การถ่ายทอดตัวอักษรของชื่อต่าง ๆ ก็ทำอย่างไม่มีกฎเกณฑ์ ทำให้การอ่านฉบับแปลยากลำบาก จะมีก็แต่ผู้ที่มีความรู้พื้นฐานเรื่องศาสนาเท่านั้นจึงจะอ่านรู้เรื่อง ช่วงที่สองอยู่ระหว่าง ค.ศ. 265-589 การแปลเปลี่ยนขั้วมาสู่วิธีการแปลแบบอิสระและมีการขัดเกลาภาษาให้มีความไพเราะงดงาม แต่ก็มีผู้วิจารณ์ว่ามีการขัดเกลาภาษาในฉบับแปลมากจนในบางครั้งทำให้ผิดไปจากต้นฉบับ และช่วงที่สามซึ่งอยู่ระหว่าง ค.ศ.589-1100 นักแปลที่มีบทบาทสูงสุดคือ Xuan Zang ยังได้วางกฎเกณฑ์การถ่ายตัวอักษรซึ่งมีผู้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติต่อมา

ทางด้านแผ่นดินอาหรับมีศูนย์กลางการแปลอยู่ที่กรุงแบกแดด มีงานแปลจำนวนมากในช่วง ค.ศ. 750-1250 มีทั้งการแปลข้อเขียนด้านวิทยาศาสตร์และปรัชญาจากกรีกมาเป็นภาษาอาหรับ วิธีการแปลแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ แบบตามตัวอักษรอย่างเคร่งครัดโดยหาคำเทียบเคียงกับคำในภาษากรีก หากไม่มีคำนั้น ๆ ก็จะยืมคำภาษากรีกมาใช้แทน แบบที่สอง คือ แบบตามความหมายซึ่งนำมาใช้เมื่อเห็นว่าวิธีการแรกใช้ไม่ได้ผล การแปลจะถ่ายทอดความหมายในต้นฉบับมาเป็นภาษาอาหรับที่ราบรื่นและเป็นไปตามธรรมชาติ (Munday 2001: 20-21)

จะเห็นได้ว่า การแปลในโลกฝั่งตะวันออกก็เริ่มจากการแปลตามตัวอักษร จากนั้นจึงค่อยเปลี่ยนมาสู่การแปลความหมาย แต่ก็ยังให้ความสำคัญกับการรักษาลีลาของภาษาในต้นฉบับอยู่

ด้านการแปลในประเทศไทย ฅนอมนวล โอลเจรญ (2548: 20-26) ระบุนว่า มีหลักฐานว่าม้งานแปลเกดข้ันตั้งแต่มัยกรุงศรีอยุธยา เป็นการแปลคำสอนหรือลัทธิธรรมทางศาสนา พงศาวดารของชาติที่มีสัมพันธ์ไมตรีกันและการแปลบันทึกประวัติศาสตร์ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตอนต้นมีการแปลวรรณคดี เช่น เรื่องสามก๊ก เป็นการแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย และเมื่อพูดถึงวิธีการแปลแล้ว ในการแปลลัทธิธรรมทางศาสนา เช่น การแปลพระไตรปิฎกจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทยผู้แปลจะนำต้นฉบับบทหนึ่งหรือตอนหนึ่งมาแปลเป็นภาษาไทยในรูปของคำประพันธ์ โดยรักษาล้อยคำ สำนวน และลีลาของภาษาให้เหมือนต้นฉบับ นำต้นฉบับมาแปลเคียงคู่ร้อยสลับกับฉบับแปลไปจนจบ จึงมีคำเรียกรการแปลแบบนี้ว่า “แปลร้อย” ส่วนการแปลวรรณกรรมตะวันตกเป็นภาษาไทย เริ่มมีในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ใน พ.ศ. 2463 ม้งานแปลบทละครเชกสเปียร์เป็นครั้งแรก ต่อมาก็มีการแปลนวนิยายซึ่งส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาให้ความเพลิดเพลิน วิธีการแปลจะรักษาเนื้อเรื่องสำคัญไว้ มีการตัดทอนเนื้อเรื่องย่อยออกไปเป็นจำนวนมาก ไม่มีการดัดแปลงเนื้อหาให้เป็นเรื่องของไทย ๆ จะรักษาชื่อตัวละคร เหตุการณ์ และบทสนทนาตามต้นฉบับเดิมไว้ การแปลของประเทศไทยเจริญเป็นประวัติการณ์ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ มีการแปลหนังสือทุกประเภทโดยมีการอธิบายหรือขยายความศัพท์ที่ผู้แปลคิดว่าผู้อ่านจะไม่เข้าใจ รวมทั้งมีการแปลโดยใช้คำในภาษาไทยเปรียบเทียบกับผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น นักแปลวรรณกรรมที่สำคัญที่สุดในสมัยนั้นคือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงแปลวรรณกรรมจากภาษาสันสกฤต ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาไทยจำนวน 40 เรื่อง ในการแปลบทละคร *The Merchant of Venice* เป็นบทละครเวนิสวานิช ทรงคงรูปให้เป็นตัวละครพูดโต้ตอบกันตามแบบต้นฉบับโดยผูกคำแปลเป็นกลอนไทยให้รูปคล้ายต้นฉบับมากที่สุด ส่วนในการแปลบทละคร *Romeo and Juliette* ทรงแปลตามตัวอักษร แปลประโยคต่อประโยค รวมทั้งทรงใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่าง ๆ ตรงกับต้นฉบับ

จากการศึกษาความเป็นมาของการแปลตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันพบว่า การแปลมีพลวัต และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยการแปลในช่วงแรกจะเป็นการแปลคัมภีร์ มีลักษณะเป็นการถ่ายคำ และยึดตัวบทที่เป็นภาษาต้นฉบับอย่างเคร่งครัด การแปลในช่วงต่อมามีการให้ความสำคัญกับผู้อ่าน มีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความหมายและมีการคำนึงถึงบริบท จนถึงปัจจุบันที่การแปลมีความหลากหลายมากขึ้นตามบริบทที่แตกต่างกัน

2.3 ประเภทของการแปล

ประเภทของการแปลนั้นเป็นผลสืบเนื่องจากความเป็นมาของการแปลที่มีพัฒนาการมาตลอดหน้าประวัติศาสตร์และสังเกตได้ว่าการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยแตกต่างกัน การจำแนกประเภทของการแปลจึงไม่อาจเป็นไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้อย่างตายตัว ผู้วิจัยจึงนำเสนอการ

แบ่งประเภทของการแปลใน 2 ลักษณะ คือ การแบ่งประเภทตามแนวทางดั้งเดิม และการแบ่งประเภทตามแนวทางร่วมสมัย ซึ่งเป็นการจำแนกตามพัฒนาการของการแปลตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

2.3.1 การแบ่งประเภทตามแนวทางดั้งเดิม

เมื่อพิจารณาจากความเป็นมาของการแปลทั้งในโลกฝั่งตะวันตกและโลกฝั่งตะวันออกตลอดจนในประเทศไทย พบว่า ในระยะแรกวิธีการแปลจะแบ่งเป็นสองวิธี คือ

1. การแปลแบบคำต่อคำ หรือการแปลตามตัวอักษร หรือการแปลโดยพยัญชนะ และ
2. การแปลแบบความหมายต่อความหมายหรือแบบยึดความหมาย หรือการแปลโดยอรรถ (รัชนีโรจน์กุลธำรง, 2552: 16)

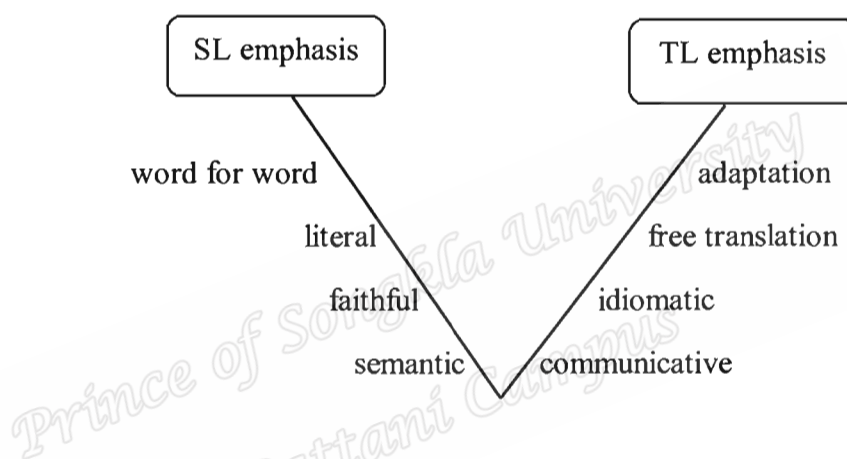
การแบ่งประเภทแบบนี้เป็นการแยกสองสิ่งที่ต่างกันออกจากกันเป็นสองขั้วที่ตรงข้ามกัน เป็นพื้นฐานสำคัญของทฤษฎีตั้งแต่ยุคกรีกและโรมันในการจัดประเภทสรรพสิ่งต่าง ๆ และได้รับการยึดถือเป็นวิถีปฏิบัติมาเนิ่นนานนับแต่อดีต แต่ช่วงไม่นานมานี้ เริ่มมีการไม่ยอมรับว่าทฤษฎีดังกล่าวจะใช้การได้ในการศึกษาสิ่งที่เป็นการรู้คิดที่เกิดขึ้นในความคิดของมนุษย์ เช่นในเรื่องภาษาและการถ่ายทอดระหว่างภาษา ที่ความหมายของคำ ๆ หนึ่งนั้นเกี่ยวพันกับปัจจัยหลายอย่างทั้งภายนอกและภายใน รวมถึงตัวบทและบริบทที่แวดล้อมคำและความหมายนั้นอยู่ด้วย นักวิชาการในยุคหลังจึงเสนอแนวทางการแบ่งประเภทของการแปลอีกรูปแบบหนึ่งที่ไม่ได้แยกออกเป็นขั้วตรงข้ามกัน (รัชนีโรจน์กุลธำรง, 2552: 21)

2.3.2 การแบ่งประเภทตามแนวทางร่วมสมัย

นักวิชาการยุคหลังมีความเห็นว่าไม่อาจแบ่งวิธีการแปลออกเป็นสองประเภทแยกจากกันเหมือนแยกสีตาออกจากสีขาว ทั้งนี้เพราะในความเป็นจริงผู้แปลจะต้องพบกับข้อจำกัดมากมายและคำแปลที่เหมาะสมนั้นก็มีความหลากหลาย จึงควรแบ่งประเภทวิธีการแปลโดยใช้แนวต่อเนื่องแทนที่จะแบ่งเป็นข้อ ๆ แยกจากกัน เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของการแปลแต่ละแบบว่ามีลักษณะที่ค่อย ๆ ต่างกันจนถึงต่างกันมากที่สุด (Piotrowska, 1998: 209) ทักษะนี้สอดคล้องกับ Larson (1998: 19) ที่เห็นว่างานแปลทั้งหลายนั้นมักจะเป็นการผสมผสานกันระหว่างการถ่ายทอดรูปภาษาพร้อม ๆ กับถ่ายทอดความหมาย แต่การถ่ายทอดความหมายโดยใช้ภาษาฉบับแปลที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติของภาษานั้น ๆ โดยตลอดก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย บางครั้งผู้แปลจึงต้องแปลตามตัวอักษรในบางแห่ง แม้ว่าจุดมุ่งหมายสำคัญคือการแปลแบบตามธรรมชาติของภาษาฉบับแปล (idiomatic translation) ก็ตาม Larson ได้แสดงให้เห็นการจัดแบ่งการแปลประเภทต่าง ๆ ในลักษณะแนวต่อเนื่อง โดยเรียงลำดับการแปลจากแบบตรงตามต้นฉบับเดิมมากที่สุดไปสู่ระดับที่เป็นธรรมชาติในภาษาฉบับแปลมากที่สุด ดังนี้ (รัชนีโรจน์กุลธำรง, 2552: 21-22)

very literal	Literal	modified literal	inconsistent mixture	near idiomatic	Idiomatic	unduly free
--------------	---------	------------------	----------------------	----------------	-----------	-------------

นอกจาก Larson แล้ว Newmark ก็ได้จำแนกประเภทการแปลโดยจับหลักที่การแบ่งแยกระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล ออกเป็น 2 ชนิด คือ 1) การแปลแบบที่เน้นการรักษาต้นฉบับ และ 2) การแปลแบบเน้นที่ความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาแปล และได้จัดระดับเรียงตั้งแต่การแปลที่เน้นการรักษาภาษาต้นฉบับมากที่สุด ลดหลั่นไปตามลำดับจนถึงแบบที่เน้นความเข้าใจของผู้อ่านในภาษาฉบับแปลมากที่สุด เป็นรูป V (สุพรรณณี ปิ่นมณี, 2557: 8)

Hatim และ Mason (1990: 16) ได้เสนอแนวทางการแปลในอีกรูปแบบที่แตกต่างออกไป โดยพิจารณาที่ความมุ่งหมายพื้นฐานของผู้แปลที่แตกต่างกันไปเมื่อทำงานแปลแต่ละชิ้น และแบ่งการแปลออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้ (สุพรรณณี ปิ่นมณี, 2557: 13)

1. การแปลแบบยึดผู้เขียนเป็นหลัก (author-centred translating)
2. การแปลแบบยึดสิ่งที่จะแปลเป็นหลัก (text-centred translating)
3. การแปลแบบยึดผู้อ่านเป็นหลัก (reader-centred translating)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาด้านความหมาย ความเป็นมา และประเภทของการแปล เพื่อเข้าใจภาพรวมและความเป็นมาของการแปลโดยทั่วไป ทว่าในส่วนของการแปลความหมายอัลกุรอานซึ่งมีลักษณะเฉพาะทั้งในด้านตัวบท ความเป็นมา วิธีการแปล และข้อบัญญัติทางนิติศาสตร์อิสลาม ผู้วิจัยจะนำเสนอในหัวข้อต่อ ๆ ไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4 คำนิยามของอัลกุรอาน

2.4.1 คำนิยามด้านภาษาศาสตร์

นักวิชาการมีความคิดเห็นต่างกันในคำนิยามด้านภาษาศาสตร์ของอัลกุรอาน ออกเป็นหลายทรรศนะ โดยประเด็นหลักของทรรศนะที่แตกต่างกันนี้อยู่ที่รากศัพท์ของคำ الْقُرْآن ว่าเป็นกริยามะฮมุซ²⁹ (فعل مهموز) หรือไม่ โดยมีรายละเอียดปรากฏอยู่ใน Mabāḥith fi ‘Ulūm al-Qur’ān (Ṣubḥīy al-Ṣalīh, 1996: 18-19) ดังนี้

2.4.1.1 นักวิชาการที่มีทรรศนะว่าไม่ได้มาจากคำกริยามะฮมุซ

นักวิชาการกลุ่มที่มีทรรศนะว่ารากศัพท์ของคำว่าอัลกุรอานไม่ได้มาจากกริยามะฮมุซ ได้แก่ อัชชาฟีอีย อัลฟิรรออ์ และอัลอฮอะริย ซึ่งนักวิชาการแต่ละท่านได้ให้รายละเอียดไว้แตกต่างกัน ได้แก่

อัชชาฟีอีย³⁰ กล่าวว่า คำว่า الْقُرْآن เป็นคำนามชี้เฉพาะ ไม่ใช่คำนามที่แผลงมาจากคำอื่นหรือมาจากคำกริยามะฮมุซ แต่เป็นชื่อเฉพาะที่กำหนดไว้สำหรับใช้เรียกถ้อยคำที่ถูกประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อัชชาฟีอียให้เหตุผลว่าคำว่า الْقُرْآن ไม่ได้มาจากคำกริยา قَرَأ เพราะถ้ามาจากคำกริยา قَرَأ ก็เท่ากับว่าต้องเรียกทุกสิ่งที่ถูกอ่านว่า الْقُرْآن เช่นกัน ทว่าคำนี้เป็นชื่อเฉพาะสำหรับอัลกุรอาน เช่นเดียวกับชื่ออัครทูตและอัลอินญิล (al-Khaṭīb al-Bahgdādīy, 2001: 2/62)

อัลฟิรรออ์³¹ กล่าวว่า คำว่า الْقُرْآن เป็นคำนามที่แผลงมาจากคำว่า الْقُرَائِن ซึ่งเป็นพหูพจน์ของคำว่า قَرَيْنَةٌ อัลฟิรรออ์ให้เหตุผลว่าอายะฮต่าง ๆ ของอัลกุรอานนั้นมีความเกี่ยวเนื่อง

²⁹ คำกริยามะฮมุซ (فعل مهموز) หมายถึง คำกริยาที่มีพยัญชนะฮัมซะฮ (i) อยู่ในคำกริยานั้น เช่นคำว่า قَرَأ ، سَأَلَ ، أَخَذَ คำกริยามะฮมุซเป็นชนิดหนึ่งของคำกริยาที่สมบูรณ์ (الفعل الصحيح) ซึ่งเป็นประเภทหนึ่งของการจำแนกคำกริยาโดยพิจารณาจากชนิดของพยัญชนะในคำกริยา

³⁰ al-Shāfi‘īy ชื่อเต็มว่า Muḥammad bin ‘Iḍrīs al-Shāfi‘īy มีสมณนามว่า Abū ‘Abdullah บรรพชนรุ่นแรกผู้เป็นนักวิชาการที่เชี่ยวชาญหลายสาขาวิชาและโดดเด่นในด้านนิติศาสตร์อิสลาม ผู้เป็นปฐมบทแห่งสำนักคิดอัชชาฟีอียซึ่งเป็นหนึ่งจากสี่สำนักคิดที่สำคัญด้านนิติศาสตร์อิสลาม อัชชาฟีอียเสียชีวิตปี ฮ.ศ.204

³¹ al-Farra’a ชื่อเต็มว่า Yaḥyā bin Ziyād al-Daylamiy มีสมณนามว่า Abū Zakariyyā เป็นนักไวยากรณ์ภาษาอาหรับระดับแนวหน้าของสำนักกุฟะฮฺ เสียชีวิตปี ฮ.ศ.207

สัมพันธ์เสมือนเป็นเกาะรีนะฮฺ³² ของกันและกัน และพยัญชนะ ๖ ที่อยู่ในคำว่า قرآن เป็นพยัญชนะดั้งเดิมของคำนั้น (al-Sayūṭīy, 2003: 1/87)

อัลอะซอะรีย³³ กล่าวว่า คำว่า القرآن เป็นคำนามที่แผลงมาจากคำว่า قرن الشيء หมายถึงการรวมเข้าไว้ด้วยกัน เพราะสระอะและอายะฮฺต่าง ๆ ถูกรวบรวมเข้าไว้ด้วยกันในอัลกุรอาน (al-Zarkashshīy, 2001: 1/278)

2.4.1.2 นักวิชาการที่มีทรรศนะว่ามาจากคำกริยามะฮฺมุข

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกกลุ่มที่มีทรรศนะแตกต่างจากนักวิชาการกลุ่มแรก โดยกลุ่มนี้มีความเห็นว่าคำว่าอัลกุรอานนั้นมีรากศัพท์มาจากกริยามะฮฺมุข นักวิชาการกลุ่มนี้ได้แก่อัซซัจญญาญญ์และอัลลิหยานีย ซึ่งแต่ละท่านได้ให้รายละเอียดไว้ ดังนี้

อัซซัจญญาญญ์³⁴ กล่าวว่า คำว่า القرآن มาจากคำกริยามะฮฺมุขมาตรา فَعْلَانْ แผลงมาจากคำว่า الفَرْء หมายถึง الجمع แปลว่าการรวม (al-Zarkashshīy, 2001: 1/278)

อัลลิหยานีย³⁵ กล่าวว่า คำว่า القرآن เป็นอาการนามมะฮฺมุขมาตรา عُفْرَانْ แผลงมาจากคำว่า فَرَى หมายถึง لَا แปลว่าการอ่าน คัมภีร์นี้จึงหมายถึง المقْرُوء (เป็นกรรมแปลว่าสิ่งที่ถูกอ่าน) โดยคำว่า القرآن เป็นกรรมที่ถูกใช้ในรูปของอาการนาม (al-Sayūṭīy, 2003: 1/87)

ซึ่งทรรศนะสุดท้ายของอัลลิหยานียเป็นทรรศนะที่ผู้ประพันธ์ Mabāḥith fi ‘Ulūm al-Qur’ān เลือกให้นำหนักมากที่สุด และเป็นทรรศนะที่ผู้วิจัยเลือกให้นำหนักเช่นเดียวกันด้วยเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

1) เป็นทรรศนะที่สอดคล้องกับการให้คำนิยามของนักวิชาการด้านหลักการพิจารณาอัลกุรอาน โดยอัซซุรกอเนียนีย (al-Zurqānīy, 1996: 1/14) กล่าวถึงคำนิยามด้านภาษาศาสตร์ของคำ القرآن ว่าเป็นอาการนาม เป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า القراءة (แปลว่าการอ่าน)

³² เกาะรีนะฮฺ (جزيرة قرآن) คำนี้มีหลายความหมายซึ่งทุกความหมายบ่งชี้ถึงสิ่งหนึ่งที่ติดต่อกันเนื่องกับอีกสิ่ง คำนี้เมื่อใช้กับสตรีผู้อยู่คู่เคียงกับบุรุษ หมายถึง ภรรยา เมื่อใช้กับการให้ความหมายของคำ หมายถึง ข้อบ่งชี้ของคำ และเมื่อใช้กับข้อกฎหมาย หมายถึง ข้อสันนิษฐานทางกฎหมาย เป็นต้น

³³ al-’Ash’ariy ชื่อเต็มว่า ‘Alī bin ‘Ismā’īl al-’Ash’ariy ผู้เป็นปฐมบทแห่งสำนักคิดอะซอะรียะฮฺ เสียชีวิตปี ฮ.ศ.324

³⁴ al-Zajjāj ชื่อเต็มว่า ‘Ibrāhīm bin al-Sariy มีสมญานามว่า Abū ‘Ishāq เสียชีวิตปี ฮ.ศ.311

³⁵ al-Liḥyānīy ชื่อเต็มว่า ‘Alī bin Ḥāzīm มีสมญานามว่า Abū al-Ḥasan เป็นนักไวยากรณ์ภาษาอาหรับที่มีชื่อเสียง เสียชีวิตปี ฮ.ศ.215

2) มีหลักฐานยืนยันจากตัวบทอัลกุรอานเอง โดยมีปรากฏคำว่า กุรอาน ที่สื่อความหมายถึง การอ่าน ในสุเราะฮ์อัลกียามะฮ์ ดังนี้

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْءَانَهُ ، فَإِذَا قَرَأَهُ فَاتَّبِعْ قُرْءَانَهُ ﴾

(الفیامة : 17-18)

ความว่า “แท้จริงหน้าที่ของเราคือการรวบรวมอัลกุรอาน (ให้อยู่ในทรงอกของเจ้า) และการอ่านเพื่อให้จดจำ, ดังนั้น เมื่อเราอ่านอัลกุรอาน เจ้าก็จงติดตามการอ่านนั้น”

(อัลกียามะฮ์: 17-18)

2.4.2 คำนิยามด้านศัพท์เฉพาะศาสตร์

เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปว่าอัลกุรอานคือถ้อยคำของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีคุณลักษณะเฉพาะอันเหมาะสมกับความสูงส่งของพระองค์ แตกต่างจากถ้อยคำของมนุษย์และถ้อยคำที่มนุษย์ทั่วไปรับรู้ผ่านประสบการณ์ (al-Zurqānīy, 1996: 1/18) ทว่าในความเป็น “ถ้อยคำ” มีรายละเอียดที่ส่งผลให้นักวิชาการให้คำนิยามของอัลกุรอานซึ่งเป็นถ้อยคำของอัลลอฮ์ ﷻ แตกต่างกัน โดยมีปรากฏอยู่ใน Manāhil al-‘Irfān fi ‘Ulūm al-Qur’ān (al-Zurqānīy, 1996: 1/18-22) ดังนี้

อัชชูรกอญียแบ่งถ้อยคำ³⁶ (الكلام) ออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ ถ้อยคำที่เปล่งออกมาเป็นคำพูด (الكلام اللفظي) และถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดอยู่ในจิตใจ (الكلام النفسي) ซึ่งถ้อยคำแต่ละประเภทสื่อความหมายได้ 2 ลักษณะ คือ สื่อถึงการกระทำและสื่อถึงสิ่งที่ได้รับจากการกระทำ โดยนักวิชาการแต่ละสาขายึดประเภทของถ้อยคำเป็นประเด็นศึกษาตามเนื้อหาวิชาการที่สาขาของตนศึกษาค้นคว้า นักวิชาการด้านวิชาภาษวิทยา³⁷ ที่มุ่งศึกษาถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

³⁶ ถ้อยคำแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ถ้อยคำที่เป็นคำพูดและถ้อยคำที่เป็นความนึกคิด โดยแต่ละประเภทสื่อความหมายได้ทั้งการกระทำและสิ่งที่ได้รับจากการกระทำ ด้านถ้อยคำที่เป็นคำพูดที่สื่อถึงการกระทำ ได้แก่ การขยับลิ้นและองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อเปล่งคำพูดจากฐานกำเนิดเสียง และถ้อยคำที่เป็นคำพูดที่สื่อถึงสิ่งที่ได้รับจากการกระทำ ได้แก่ คำพูดที่ถูกเปล่งออกมาจากการขยับอวัยวะต่าง ๆ นั้น ด้านถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดที่สื่อถึงการกระทำ ได้แก่ การเตรียมตัวและความพร้อมในการพูด และถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดที่สื่อถึงสิ่งที่ได้รับจากการกระทำ ได้แก่ คำพูดในใจที่ผู้พูดนึกคิดไว้ว่าจะกล่าวออกไป (al-Zurqānīy, 1996: 1/18)

³⁷ นักวิชาการด้านวิชาภาษวิทยา (المتكلمون) เป็นผู้ที่ใช้ศาสตร์การภาษวิทยา (علم الكلام) และหลักการภาษวิธีเป็นเครื่องมือในการค้นหาลักษณะที่ยืนยันถึงหลักศรัทธาที่ถูกต้องและตอบโต้ข้อสงสัยคลุมเครือที่มีต่อศาสนาอิสลาม มีหลายสำนักคิดที่ใช้หลักการนี้ใน

ทั้งคุณลักษณะที่ชัดเจนและซ่อนเร้น จึงจับเอาถ้อยคำที่เป็นความนึกคิด มีลักษณะเป็นนามธรรมมา เป็นประเด็นศึกษาและให้คำนิยามของอัลกุรอานซึ่งเป็นคำพูดของอัลลอฮ์ ﷻ ออกมาในลักษณะหนึ่ง ในขณะที่นักวิชาการด้านมูลฐานนิยม³⁸ นักวิชาการด้านนิติศาสตร์อิสลาม และนักวิชาการด้านภาษา อารหรับ ที่มุ่งศึกษาในด้านภาษา ตัวบท และการค้นหาหลักฐานจากตัวบทเพื่อกำหนดข้อบัญญัติ ซึ่งล้วนแล้วต้องศึกษาจากตัวบทที่ปรากฏ จึงมุ่งประเด็นศึกษาไปที่ถ้อยคำที่เปล่งออกมาเป็นรูปธรรม และให้คำนิยามของอัลกุรอานในอีกลักษณะ โดยการให้คำนิยามอัลกุรอานที่แตกต่างกันของ นักวิชาการแต่ละศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

2.4.2.1 นักวิชาการด้านวิชาวิทยา (المتكلمون)

นักวิชาการด้านนี้มุ่งศึกษาถ้อยคำของอัลลอฮ์ ﷻ ในด้านของถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม โดยถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดนี้สื่อความหมายได้สองลักษณะ คือ สื่อถึงการกระทำและสื่อถึงสิ่งที่ได้รับจากการกระทำ การให้คำนิยามของนักวิชาการกลุ่มนี้จึง เป็นไปตามการสื่อความหมายของถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดด้วย โดยมีรูปแบบที่ต่างกัน ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดซึ่งสื่อถึงผู้กระทำ

นักวิชาการด้านวิชาวิทยาได้จับประเด็นการศึกษาว่าถ้อยคำของอัลลอฮ์ ﷻ คือถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดซึ่งสื่อถึงผู้กระทำ จึงให้คำนิยามว่าอัลกุรอาน คือ คุณลักษณะดั้งเดิมของ ผู้เป็นเจ้าของที่สะท้อนมาเป็นถ้อยคำที่ทรงปัญญา จากแรกเริ่มคือสุเราะฮ์อัลฟาตีหะฮ์จนถึงสิ้นสุดที่ สุเราะฮ์อันนาศ

รูปแบบที่ 2 ถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดซึ่งสื่อถึงสิ่งที่ได้รับจากการกระทำ

นักวิชาการด้านนี้ยังได้จับประเด็นการศึกษาว่าถ้อยคำของอัลลอฮ์ ﷻ คือถ้อยคำที่เป็นความนึกคิดซึ่งสื่อถึงสิ่งที่ได้รับจากการกระทำ จึงให้คำนิยามอัลกุรอานว่า คือ ถ้อยคำที่ทรงปัญญา และดั้งเดิมซึ่งสะท้อนมาจากความเป็นเจ้าของผู้เป็นเจ้าของ

การยืนยันหลักฐานและพรรณนาของตน เช่น สำนักคิดมูเตซลีฮะฮ์ (ตรรกะนิยม), สำนักคิดอะฮาอิเราะฮ์ (วิทยานิยม) ศาสตร์นี้เป็นที่รู้จัก ในชื่อเรียกอื่นด้วย เช่น เทววิทยา (علم التوحيد), เทววิทยาและการใช้เหตุผล (علم النظر و الاستدلال)

³⁸ นักวิชาการด้านมูลฐานนิยม (الأصوليون) เป็นผู้ที่ยึดตัวบทอย่างเคร่งครัดและใช้หลักการมูลฐาน (القاعدة الأصولية) ในการวินิจฉัยตัวบทและกำหนดข้อบัญญัติทางศาสนา (หลักการมูลฐานคือหลักการในการวินิจฉัยตัวบทเพื่อกำหนดข้อบัญญัติ เป็นหลักการครอบคลุมที่ นำมาใช้กับเรื่องจำเพาะด้วย มีหลายประการ เช่น ความมั่นใจจะไม่สูญเสียไปเพราะความลังเล (اليقين لا يزول بالشك), ความยากเชิญจะ นำมาซึ่งความสะดวกสบาย (المشقة تجلب التيسير)) นักวิชาการด้านนี้มุ่งเน้นที่ตัวบทและการดำเนินตามผู้นำสำนักคิดของตนเป็นสำคัญ กลุ่มนี้ยังเป็นที่รู้จักกันในชื่ออื่น ๆ เช่น จารัตนิยม

คำนิยามทั้งสองรูปแบบนี้จำเพาะในหมู่ผู้ศึกษาด้านวิชาวิทยาเท่านั้น ทว่านอกจากคำนิยามที่เป็นนามธรรมนี้ ยังมีคำนิยามอีกรูปแบบหนึ่งที่นักวิชาการทั้งด้านวิชาวิทยา ด้านมูลฐานนิยม ด้านนิติศาสตร์อิสลาม และด้านภาษาอาหรับ ใช้ในการศึกษาร่วมกัน โดยให้คำนิยามว่า อัลกุรอาน คือ ถ้อยคำปาฏิหาริย์ที่ประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เริ่มแรกด้วยสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และสิ้นสุดด้วยสุเราะฮ์อันนาส และจากคำนิยามนี้นักวิชาการด้านมูลฐานนิยม ด้านนิติศาสตร์อิสลาม และด้านภาษาอาหรับก็มีความคิดเห็นต่างกันอย่างเห็นอกเป็นอีกหลายทรรศนะ

2.4.2.2 นักวิชาการด้านมูลฐานนิยม(الأصوليون) ด้านนิติศาสตร์อิสลาม(الفقهاء) และด้านภาษาอาหรับ (اللغة العربية)

นักวิชาการเหล่านี้มุ่งศึกษาถ้อยคำของอัลลอฮ์ ﷻ ในด้านของถ้อยคำที่เปล่งออกมาเป็นคำพูดซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม แม้ประเด็นมุ่งศึกษาจะเป็นสิ่งเดียวกันแต่การให้คำนิยามนั้นมีความต่างกัน ซึ่งความต่างนี้เกี่ยวเนื่องกับคุณสมบัติในถ้อยคำของผู้เป็นเจ้าของ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความเป็นมุอฺญิซะฮ์ (ปาฏิหาริย์) 2) การประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ 3) การบันทึกไว้ในมุศหะฟ 4) การถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง และ 5) การอ่านเป็นการสักการะที่ได้ผลบุญ จากคุณลักษณะทั้ง 5 ประการ นักวิชาการได้ให้คำนิยามของอัลกุรอานแตกต่างกันเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การให้คำนิยามแบบสั้น

ในกลุ่มนักวิชาการที่ให้คำนิยามในรูปแบบนี้มีความคิดเห็นต่างกันอย่างเห็นอกเป็น 3 ทรรศนะ ได้แก่

ทรรศนะที่ 1 การให้คำนิยามโดยเจาะจงความเป็นปาฏิหาริย์เพียงคุณสมบัติเดียว โดยให้เหตุผลว่าความเป็นปาฏิหาริย์นั้นเป็นคุณสมบัติอันเป็นตัวตนของอัลกุรอาน เพราะอัลกุรอานเป็นสัญญาณอันยิ่งใหญ่ที่มายืนยันความสัจจริงของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ นักวิชาการกลุ่มนี้จึงให้คำนิยามว่าอัลกุรอาน คือ ถ้อยคำที่เป็นปาฏิหาริย์

ทรรศนะที่ 2 การให้คำนิยามด้วยคุณสมบัติความเป็นปาฏิหาริย์และการประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยให้เหตุผลว่าคุณสมบัติอื่นจากสองประการนี้ไม่จำเป็นสำหรับอัลกุรอาน เพราะอัลกุรอานเป็นที่ประจักษ์แจ้งในสมัยท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ด้วยคุณสมบัติสองประการนี้ นักวิชาการกลุ่มนี้จึงให้คำนิยามว่าอัลกุรอาน คือ ถ้อยคำที่เป็นปาฏิหาริย์ที่ถูกประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ

พรรณชนะที่ 3 การให้คำนิยามด้วยคุณสมบัติการบันทึกในมุศหัฟและการถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง โดยให้เหตุผลว่าคุณสมบัติทั้งสองนี้เพียงพอสำหรับจุดมุ่งหมายของอัลกรุอ่านแล้วเพราะเป็นการแจ่มแจ้งและจำแนกอัลกรุอ่านออกจากสิ่งอื่นทั้งหมด นักวิชาการกลุ่มนี้จึงให้คำนิยามว่าอัลกรุอ่าน คือ ถ้อยคำที่บันทึกในมุศหัฟและมีการถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบที่ 2 การให้คำนิยามแบบกลาง

ในกลุ่มนักวิชาการที่ให้คำนิยามในรูปแบบนี้มีความคิดเห็นต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

พรรณชนะที่ 1 การให้คำนิยามด้วยคุณสมบัติการประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ , การบันทึกไว้ในมุศหัฟ และการถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง นักวิชาการกลุ่มนี้จึงให้คำนิยามว่าอัลกรุอ่าน คือ ถ้อยคำที่ถูกประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้รับการบันทึกไว้ในมุศหัฟและมีการถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง

พรรณชนะที่ 2 การให้คำนิยามด้วยคุณสมบัติการประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ , การถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง และการอ่านเป็นการสักการะที่ได้ผลบุญ โดยให้เหตุผลว่าการให้คำนิยามเช่นนี้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของนักวิชาการด้านมูลฐานนิยม นักวิชาการกลุ่มนี้จึงให้คำนิยามว่าอัลกรุอ่าน คือ ถ้อยคำที่ถูกประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้รับการถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง และการอ่านถ้อยคำนั้นเป็นการสักการะที่ได้ผลบุญ

รูปแบบที่ 3 การให้คำนิยามแบบยาว

นักวิชาการกลุ่มนี้ได้รวบรวมคุณสมบัติทั้ง 5 ประการที่กล่าวไปแล้วข้างต้นไว้ด้วยกัน โดยให้คำนิยามว่าอัลกรุอ่าน คือ ถ้อยคำที่เป็นปาฏิหาริย์ซึ่งถูกประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้รับการบันทึกในมุศหัฟ มีการถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง และการอ่านถ้อยคำนั้นเป็นการสักการะที่ได้ผลบุญ คำนิยามของอัลกรุอ่านตามพรรณชนะนี้เป็นการให้ความหมายที่หมดจด โดยครอบคลุมคุณสมบัติที่ยิ่งใหญ่ของอัลกรุอ่านและกางกันไว้จากสิ่งที่ทำให้เกิดความสับสนคลุมเครือ

การให้คำนิยามด้วยรูปแบบที่ 3 ของนักวิชาการด้านมูลฐานนิยม นิติศาสตร์อิสลาม และภาษาอาหรับ เป็นพรรณชนะที่ผู้ประพันธ์ Manāhil al-‘Irfān fi ‘Ulūm al-Qur’ān เลือกให้นำหนักมากที่สุด และเป็นพรรณชนะที่ผู้วิจัยเลือกให้นำหนักเช่นเดียวกันด้วยเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

1) สอดคล้องกับการให้คำนิยามของนักวิชาการด้านหลักการศึกษาอัลกรุอ่านท่านอื่น ๆ เช่นที่มุฮัมมัด บิน ลุฎฟีเย อัสซิบบาฆ (Muḥammad bin al-Luṭfiy al-Ṣibbāgh, 1990: 25)

ได้ให้คำนิยามไว้ว่าอัลกุรอาน คือ ถ้อยคำของอัลลอฮ์ ﷻ ที่เป็นปาฏิหาริย์ เป็นวิวรรณ์ที่มอบให้กับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้รับการบันทึกไว้ในมุศหฟ มีการถ่ายทอดอย่างต่อเนื่อง และการอ่านถ้อยคำนั้นเป็นการสักการะที่ได้ผลบุญ

2) เป็นการให้คำนิยามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ โดยงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาด้านลีลาวาทศิลป์ของอัลกุรอานและลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับตัวบทและความหมายที่ปรากฏ การจำกัดคำนิยามความหมายของอัลกุรอานจึงมุ่งที่ถ้อยคำที่เปล่งออกมา (الكلام اللفظي) เป็นสำคัญ

2.5 ความหมายของอัลกุรอาน

ถ้อยคำในอัลกุรอานรวมถึงถ้อยคำอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นโวหารประกอบไปด้วยความหมาย 2 ชนิด คือ ความหมายที่หนึ่งหรือความหมายหลัก (المعاني الأولية أو المعاني الأصلية) และความหมายที่สองหรือความหมายรอง (المعاني الثانوية أو المعاني التابعة) โดยอัสซุรกอเนียน (al-Zurqānīy, 1996: 2/19-21) ได้ให้รายละเอียดของความหมายแต่ละชนิดไว้ ดังนี้

ชนิดที่ 1 ความหมายที่หนึ่งหรือความหมายหลัก (المعاني الأولية أو المعاني الأصلية)

ที่เรียกความหมายชนิดนี้ว่าความหมายที่หนึ่งเพราะเป็นความหมายแรกที่ได้รับสารรับรู้และเข้าใจได้จากถ้อยคำ และเรียกความหมายชนิดนี้ว่าเป็นความหมายหลักเพราะเป็นความหมายที่เป็นแก่นของถ้อยคำนั้น ๆ ไม่ว่าผู้สื่อสารด้วยจะเป็นใคร และไม่ว่าถ้อยคำนั้นจะปรากฏอยู่ในภาษาใดก็ตาม

ชนิดที่ 2 ความหมายที่สองหรือความหมายรอง (المعاني الثانوية أو المعاني التابعة)

ที่เรียกความหมายชนิดนี้ว่าเป็นความหมายที่สองเพราะเป็นความหมายเพิ่มเติมที่ผู้รับสารรับรู้และเข้าใจถัดจากความหมายหลัก และเรียกความหมายชนิดนี้ว่าเป็นความหมายรองเพราะเป็นความหมายที่พลิกผันได้ตามปัจจัยแวดล้อม และเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพการณ์ของผู้ที่สื่อสารด้วย รวมถึงเปลี่ยนไปตามภาษาที่ใช้ในการสื่อสารถ้อยคำนั้น

2.6 วัตถุประสงค์ของอัลกุรอาน

อัลกุรอานถูกประทานลงมาโดยมีเหตุผลที่ครอบคลุมและจำเพาะ โดยนักวิชาการที่ศึกษาด้านหลักการพิจารณาอัลกุรอานได้เจาะจงวัตถุประสงค์ของอัลกุรอานไว้ 3 ประการ แต่เป็น 3 ประการที่ครอบคลุมถึงทุกสรรพสิ่งในจักรวาล ซึ่งอัซซุรกอเนียนี (al-Zurqānīy, 1996: 2/124-129) ได้แจกแจงรายละเอียดในเรื่องนี้ไว้ว่า ในการประทานอัลกุรอานลงมานั้น มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ เป็นทางนำ เป็นหลักฐานยืนยัน และการอ่านนั้นเป็นการสักการะที่ได้ผลบุญ

2.6.1 เป็นทางนำ

อัลกุรอานเป็นทางนำที่ประมวลพร้อมไปด้วยความครอบคลุม ความสมบูรณ์ และความชัดเจน มีการยืนยันหลายแห่งจากอัลกุรอานเองว่าอัลกุรอานนี้มาเพื่อเป็นทางนำ และเป็นข้อตักเตือนแก่ทุกคนที่ได้รับสารนี้

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ وَأَوْحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرْكُمْ بِهِ - وَمَنْ بَلَغَ ﴾

(الأنعام : 19)

ความว่า “และอัล-กุรอานนี้ก็ได้ออกประทานลงมาแก่ฉัน เพื่อที่ฉันจะได้ใช้อัลกุรอาน นี้ตักเตือนพวกท่าน และผู้ที่อัลกุรอานนี้ไปถึง”

(อัลอันอาม: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 19)

และยังได้เน้นย้ำอีกว่า ผู้ได้รับสารนี้ นั่นก็คือมนุษย์ทั้งมวล

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ﴾

(الأعراف : 158)

ความว่า “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า โอ้มนุษย์ทั้งหลาย! แท้จริงฉันคือเราะสุลของอัลลอฮ์มายังพวกท่านทั้งมวล”

(อัลอะอรอฟ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 158)

ความครอบคลุมของทางนำนี้ไม่จำกัดเฉพาะแต่เพียงมนุษย์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งอื่นที่อยู่คนละมิติกับมนุษย์ด้วย

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ۗ قَالُوا يَنْقُومَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَىٰ الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ۚ يَنْقُومَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَءَامِنُوا بِهِ ۗ يَغْفِرَ لَكُمْ مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ۚ وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءُ ۗ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾

(الأحqاف : 29-32)

ความว่า “และจงรำลึกเมื่อเราได้ให้ญินจำนวนหนึ่งมุ่งไปยังเจ้า เพื่อฟังอัลกุรอาน ครั้นเมื่อพวกเขามาปรากฏตัวต่อหน้าอัลกุรอาน พวกเขา กล่าวว่า จงนั่งฟังซิ เมื่อ (การอ่าน) จบลงแล้ว พวกเขาก็หันกลับไปยังหมู่ชนของพวกเขาเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตักเตือน, พวกเขา กล่าวว่า โอ้หมู่ชนของเราเอ๋ย แท้จริงเราได้ฟังคัมภีร์ (อัลกุรอาน) ถูกประทานลงมาหลังจากมูซา เป็นการยืนยันในสิ่งที่ได้มีมาก่อน อัลกุรอาน เพื่อชี้แนะทางไปสู่สัจธรรม และแนวทางที่เที่ยงตรง, โอ้หมู่ชนของเราเอ๋ย จงตอบรับต่อผู้เรียกร้องของอัลลอฮ์เถิด และจงศรัทธาต่อเขา พระองค์จะทรงอภัยโทษจากความผิดของพวกท่านให้แก่พวกท่าน และจะทรงให้พวกท่านรอดพ้นจากการลงโทษอันเจ็บปวด, และผู้ใดที่ไม่ตอบรับผู้เรียกร้องของอัลลอฮ์ เขาจะไม่รอดพ้น (จากการลงโทษ) ในแผ่นดินนี้ และสำหรับเขาจะไม่มีผู้คุ้มครองอื่นจากพระองค์ คนเหล่านี้ อยู่ในการหลงผิดอย่างชัดแจ้ง”

(อัลอะหฺกอฟ: 29-32)

นอกจากความครอบคลุมแล้ว ทางนำนี้ยังมีความสมบูรณ์พร้อมเพราะประมวลไปด้วยสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับมนุษย์ทั้งสิ่งที่ต้องมีและสิ่งที่พึงมี ทั้งยังช่วยจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสม ดังเช่นที่มีปรากฏในอัลกุรอานถึงการจัดลำดับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับผู้เป็นเจ้าของ โดยอัลลอฮ์ ﷻ ชี้แนะไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ว่า

﴿ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

(الجمعة: 10)

ความว่า “ต่อเมื่อการละหมาดได้สิ้นสุดลงแล้ว ก็จงแยกย้ายกันไป ตามแผ่นดิน และจงแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์และจงรำลึกถึงอัลลอฮ์ให้มาก ๆ เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับชัยชนะ”

(อัลญุมอะฮ์: 10)

การเป็นทางนำนี้ยังโดดเด่นที่ความชัดเจน โดยพบสิ่งนี้ได้ในทุกถ้อยคำของอัลกุรอานที่แต่ละคำนั้นจะประกอบไปด้วยความหมายหลักที่รับรู้ได้โดยปริยาย และความหมายรองที่พบเจอได้ยามพินิจพิจารณา ดังกล่าวนี้อาจทำให้นอกจากอัลกุรอานจะเป็นทางนำที่ครอบคลุมและสมบูรณ์แบบแล้ว ยังประมวลไปด้วยความชัดเจนและละเอียดลึกซึ้งอีกด้วย

2.6.2 เป็นหลักฐานยืนยัน

อัลกุรอานถูกประทานลงมาในหมู่ชนที่เป็นชนชั้นนำด้านการใช้ภาษา สุศาสนาทูตผู้ไม่รู้จักการอ่านและการเขียน ดังนั้นนอกจากอัลกุรอานจะเป็นพยานยืนยันความสัจจริงของการเป็นศาสนาทูตแล้ว อัลกุรอานก็ยังเป็นหลักฐานยืนยันถึงความสัจจะของถ้อยคำในอัลกุรอานเองด้วย นอกจากการยืนยันตัวเองแล้ว อัลกุรอานยังท้าทายทั้งมนุษย์และอมมนุษย์ให้ร่วมมือกันและประพันธ์ให้ได้เหมือนดังอัลกุรอาน

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ قُلْ لِّبَنِي آجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴾

(الإسراء: 88)

ความว่า “จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด แน่นอนหากมนุษย์และญินรวมกัน
ที่จะนำมาเช่นอัลกุรอานนี้ พวกเขาไม่อาจจะนำมาเช่นนั้นได้
และแม้ว่าบางคนในหมู่พวกเขาเป็นผู้ช่วยเหลือแก่อีกบางคนก็ตาม”

(อัลอิสรอฮ์: 88)

2.6.3 การอ่านอัลกุรอานถือเป็นการสักการะที่ได้ผลบุญ

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทำให้ถ้อยคำของพระองค์โดดเด่นเหนือกว่าถ้อยคำสามัญทั่วไป โดย
นอกจากเนื้อหาที่เป็นทางนำ การปรากฏที่เป็นหลักฐานยืนยันแล้ว พระองค์ยังกำหนดให้การอ่าน
อัลกุรอานนี้เป็นการสักการะที่ได้ผลบุญอีกด้วย แม้ว่าจะเป็นเพียงการอ่านโดยปราศจากการเข้าใจ
ความหมายก็ตาม

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴾

(ฟาฏร: 29)

ความว่า "แท้จริง บรรดาผู้อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ และดำรงการ
ละหมาด และบริจาคสิ่งที่เราได้ให้ เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา
โดยซ่อนเร้นและเปิดเผย เพื่อหวังการค้าที่ไม่ชบเซา(ขาดทุน)

(อัลฟาฏีร: 29)

จุดประสงค์ของอัลกุรอานข้อนี้มีปรากฏการยืนยันอยู่ในหะดีษของท่านนบี
มุฮัมมัด ﷺ ด้วยเช่นกัน

((عن ابن مسعود قال: قال رسول الله ﷺ "من قرأ حرفاً من كتاب الله
فله حسنة ولحسنه بعشر أمثالها ، لا أقول ألم حرف ، ولكن ألف
حرف ، ولام حرف ، وميم حرف"))³⁹

³⁹ หะดีษบันทึกโดย al-Tirmidhīy, 1975: 2910

ความว่า รายงานจาก अबดุลลอฮฺ บิน มัสอูด กล่าววาทานเราะฮฺสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวว่า "ผู้ใดที่อ่านอัลกุรอานเพียงอักษรเดียว เขาจะได้รับหนึ่งความดี และหนึ่งความดีนั้นเขาจะได้รับผลบุญถึง 10 เท่า ฉันไม่ได้กล่าวว่า อลิฟ ลาม มีม นั้นเป็นอักษรเดียว แต่ อลิฟอักษรหนึ่ง ลามอักษรหนึ่ง และมีมอีกอักษรหนึ่ง"

2.7 การแปลความหมายอัลกุรอาน

ด้วยกับความโดดเด่นของอัลกุรอานที่อยู่เหนือถ้อยคำและวรรณกรรมอื่น ๆ การถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานจึงมีความละเอียดอ่อนและมีรายละเอียดมากกว่าการแปลทั่วไป ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านหลักการพิจารณาอัลกุรอาน และพบว่ามียละเอียดในประเด็นเรื่องการแปลอัลกุรอานปรากฏอยู่ใน *Manāhil al-‘Irfān fī ‘Ulūm al-Qur’ān* (al-Zurqānīy, 1999: 2/131-144) ซึ่งผู้ประพันธ์หนังสือเล่มนี้ได้ให้รายละเอียดของการแปลอัลกุรอาน โดยพาดพิงไปถึงความหมายทางด้านภาษาศาสตร์ของ ترجمة ที่มี 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การถ่ายทอดถ้อยคำของตน 2) การอธิบายถ้อยคำด้วยภาษาของถ้อยคำนั้น 3) การอธิบายถ้อยคำด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของถ้อยคำนั้น 4) การถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายลักษณะที่ 1: การแปลอัลกุรอานในลักษณะของการถ่ายทอดถ้อยคำ

ในแง่ที่ความหมายโดยนัยของการแปลคือการถ่ายทอด ดังนั้น การแปลที่แรกเริ่มที่สุดจึงเป็นการแปลความคิดของตน เป็นการถ่ายทอดออกมาเป็นถ้อยคำให้ผู้อื่นเข้าใจ อัลกุรอานก็เช่นกัน การแปลที่แรกเริ่มที่สุดของอัลกุรอานคือการถ่ายทอดถ้อยคำของอัลกุรอาน เป็นการเผยแพร่ถ้อยคำของอัลกุรอานให้ไปถึงผู้ที่ยังไม่ได้รับถ้อยคำนั้น การแปลตามความหมายนี้เป็นสิ่งที่อนุญาตและส่งเสริมให้กระทำ โดยมีหลักฐานจากอัลกุรอานยืนยันในเรื่องนี้

อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَأَهْدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعْنُونَ ﴾

(البقرة: 159)

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่ปิดบังหลักฐานอันชัดเจนและ
 ช้อแนะนำอันถูกต้องที่เราได้ให้ลงมาหลังจากที่เราได้ชี้แจงมันไว้
 แล้วในคัมภีร์สำหรับมนุษย์นั้น คนเหล่านี้แหละอัลลอฮฺจะทรงขับ
 ไล่พวกเขาให้พ้นจากความเมตตาของพระองค์ และผู้สาปแช่ง
 ทั้งหลายก็จะสาปแช่งพวกเขาด้วย”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: 159)

ความหมายลักษณะที่ 2: การแปลอัลกุรอานในลักษณะของการอธิบายถ้อยคำด้วย
 ภาษาของถ้อยคำนั้น

จุดประสงค์ของการแปลตามความหมายนี้คือการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษา
 อารบ เป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้โดยปริยายซึ่งอัลกุรอานเองก็เป็นหลักฐานยืนยันในเรื่องนี้ โดย
 แจกแจงถึงหน้าที่ของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่าต้องอธิบายอัลกุรอานแก่มวลมนุษย์

อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ﴾

(النحل: 44)

ความว่า “และเราได้ให้อัลกุรอานแก่เจ้าเพื่อเจ้าจะได้ชี้แจง
 (ให้กระจ่าง)แก่มนุษย์ซึ่งสิ่งที่ได้ถูกประทานมาแก่พวกเขา”

(อันนะฮล: 44)

เมื่อพิจารณาถึงการแปลตามความหมายนี้แล้วพบว่า ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ทำหน้าที่
 เป็นผู้แปลอย่างดีที่สุด โดยทุกถ้อยคำและการกระทำของท่านนั้นเป็นการอธิบายตัวบทอัลกุรอาน
 สิ่งนี้ยังได้รับการถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบันด้วยการบันทึกไว้เป็นตัวบทอัลหะดีษ และด้วยการที่
 นักวิชาการด้านการอธิบายอัลกุรอานตั้งแต่อดีตเป็นต้นมาได้อธิบายตัวบทและบันทึกไว้เป็น
 ตำราตีพิมพ์

ความหมายลักษณะที่ 3: การแปลอัลกุรอานในลักษณะของการอธิบายถ้อยคำด้วย
 ภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของถ้อยคำนั้น

จุดประสงค์ของการแปลตามความหมายนี้คือการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ จึงมีสถานะใกล้เคียงกับการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาอาหรับและมีข้อบัญญัติเดียวกัน เพราะทั้งสองนี้เป็นการนำเสนอความหมายอัลกุรอานตามความเข้าใจและความสามารถของผู้บรรยายในภาษาต่าง ๆ ที่ผู้คนเข้าใจ ไม่ใช่การแปลตัวอัลกุรอานหรือการถ่ายคำจากอัลกุรอาน การแปลตามความหมายนี้ผู้แปลต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของการอธิบาย (ตัฟซีร์) และกฎเกณฑ์ของการแปลด้วย โดยมีข้อพึงระวังว่าห้ามเขียนอายะฮ์อัลกุรอานด้วยตัวอักษรอื่นจากภาษาอาหรับ ให้เรียกการแปลแบบนี้ว่าเป็น “การแปลตัฟซีร์” หรือ “การตัฟซีร์อัลกุรอานด้วยภาษา...” ไม่ควรเรียกว่า “การแปลแบบอธิบาย” หรือ “การแปลโดยอรรถ” เพราะจะไปคาบเกี่ยวกับการแปลตามความหมายทั่วไปที่ผู้คนเข้าใจกัน

ความหมายลักษณะที่ 4: การแปลอัลกุรอานในลักษณะของการถ่ายคำสู่ภาษาอื่น

การแปลตามความหมายนี้พาดพิงถึงความหมายทางภาษาศาสตร์ความหมายที่ 4 ซึ่งตรงกับความหมายของการแปลตามที่ผู้คนทั่วไปเข้าใจ โดยสามารถนิยามแบบเคร่งครัดได้ว่าเป็นการถ่ายถ้อยคำของอัลกุรอานจากภาษาอาหรับไปเป็นภาษาอื่น และสามารถนิยามแบบผ่อนปรนได้ว่า เป็นการถ่ายความหมายถ้อยคำของอัลกุรอานจากภาษาอาหรับสู่ความหมายในภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ โดยคำนึงถึงความหมายและเจตนารมณ์ของถ้อยคำนั้นด้วย การแปลความหมายอัลกุรอานตามการนิยามแบบเคร่งครัดนั้นเรียกว่า ตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ (ترجمة حرفية) หรือ ตัรฎูมะฮฺ ลัฟซียะฮฺ (ترجمة لفظية) หรือ ตัรฎูมะฮฺ มุสาویยะฮฺ (ترجمة مساوية) ส่วนการแปลความหมายอัลกุรอานตามการนิยามแบบผ่อนปรนนั้นเรียกว่า ตัรฎูมะฮฺ ตัฟซีรียะฮฺ (ترجمة تفسيرية) หรือ ตัรฎูมะฮฺ มะอุนะวียะฮฺ (ترجمة معنوية)

จึงกล่าวได้ว่า การแปลความหมายอัลกุรอาน ตามความหมายของการแปลโดยทั่วไปนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) การแปลโดยพยัญชนะ ซึ่งมุ่งเน้นที่การถ่ายคำจากภาษาต้นฉบับมาสู่ภาษาฉบับแปล โดยให้ความสำคัญกับภาษาต้นฉบับทั้งในด้านการรักษาโครงสร้างประโยค การเรียงลำดับคำ เรียกได้ว่าเป็นการแทนที่คำในภาษาต้นฉบับด้วยคำที่มีความหมายเดียวกันในภาษาฉบับแปล และ 2) การแปลโดยอรรถ หรือการแปลแบบอธิบาย หรือการแปลความหมาย เป็นการมุ่งเน้นที่การถ่ายความจากภาษาต้นฉบับมาสู่ภาษาฉบับแปล โดยให้ความสำคัญกับการให้ความหมายและรักษาเจตนารมณ์ของความหมายนั้นไว้

การแบ่งประเภทของการแปลความหมายอัลกุรอาน (ตามความหมายที่ 4) ของอัชชูรกอูนียมีลักษณะเป็นการแบ่งประเภทตามแนวทางดั้งเดิม คือแบ่งออกเป็น 2 ช่วงที่ตรงกันข้ามกันได้แก่ การแปลโดยพยัญชนะและการแปลโดยอรรถ ซึ่งนอกเหนือจากอัชชูรกอูนียแล้ว ยังมีนักวิชาการ

ด้านหลักการพิจารณาอัลกุรอานท่านอื่นที่แบ่งประเภทของการแปลความหมายอัลกุรอานในลักษณะที่ยืดหยุ่นกว่านี้ โดยมีปรากฏใน al-Tafsīr wa al-Mufasssīrūn (Muḥammad al-Dhahabiy, n.d.: 1/17-19) ซึ่งผู้ประพันธ์หนังสือเล่มนี้ได้แบ่งประเภทของการแปลอัลกุรอานออกเป็น 2 ประเภทหลัก และจากประเภทหลักก็ได้แยกออกเป็นชนิดย่อยอีกด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทที่ 1: ตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ (الترجمة الحرفية) หรือการแปลโดยพยัญชนะ หมายถึง การถ่ายคำจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยให้ความสำคัญกับการเรียงลำดับถ้อยคำ ประโยค สำนวน และรักษาความหมายของต้นฉบับเดิมไว้ ซึ่งสามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 ชนิด ได้แก่

ชนิดที่ 1: ตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ มิซลียะฮฺ (الترجمة الحرفية المثلية) หรือการแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว หมายถึง การแปลที่เป็นการเรียงถ้อยคำของอัลกุรอานด้วยภาษาอื่น เป็นการแทนที่โดยการนำคำศัพท์ สำนวน โครงสร้างประโยคของภาษาดั้งเดิมมาวางในตำแหน่งของถ้อยคำ สำนวน และโครงสร้างประโยคของตัวบทอัลกุรอาน โดยมุ่งให้คำในภาษาอื่นทำหน้าที่แทนคำในตัวบทอัลกุรอานทั้งในด้านความหมายและบทบัญญัติ

ชนิดที่ 2: ตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ บิฆิรียะฮฺ (الترجمة الحرفية بغير المثلية) หรือการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว หมายถึง การแปลตามตัวอักษรในลักษณะการเรียบเรียงถ้อยคำและสำนวนด้วยภาษาอื่น ซึ่งอาจเหมือน หรือคล้ายคลึง หรือแตกต่างกับคำภาษาอาหรับในตัวบทอัลกุรอาน โดยขึ้นอยู่กับความสามารถและทักษะทางด้านภาษาของผู้แปล

ประเภทที่ 2: ตัรฎูมะฮฺ ตัฟสีรียะฮฺ (الترجمة التفسيرية) หรือการแปลโดยอรรถ หมายถึง การถ่ายความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยเป็นการแปลที่อธิบายและให้ความหมายถ้อยคำด้วยภาษาอื่น โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรักษาโครงสร้างหรือรูปแบบของประโยคเดิมไว้

ข้อมูลการแปลอัลกุรอานจากตำราทั้งสองฉบับนี้มีความโดดเด่นต่างกันไปตามคนละด้าน ในขณะที่ al-Zurqānīy อธิบายอย่างละเอียดลออในความหมายด้านภาษาศาสตร์ของการแปลและแบ่งการแปลตามความหมายลักษณะที่ 4 ออกเป็น 2 ประเภทหลัก Muḥammad al-Dhahabiy ก็ได้มาแจกแจงถึงชนิดของการแปลที่อยู่ภายใต้การแปล 2 ประเภทหลักนั้น จากข้อมูลดังกล่าวนี้ จึงสามารถแบ่งการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานตามความหมายทางภาษาศาสตร์ออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1. การเผยแพร่ (تبليغ) 2. การอรรถาธิบาย (تفسير) และ 3. การแปล (ترجمة) ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นที่การแปล โดยเมื่อประมวลจากการจำแนกประเภทของการแปลของนักวิชาการด้านหลักการพิจารณาอัลกุรอานแล้วสามารถแบ่งการแปลออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ ตัรฎูมะฮฺ

หรัฟียะฮฺ (ترجمة حرفية) หรือการแปลโดยพยัญชนะ และ ตัรฎูมะฮฺ ตัฟสีรียะฮฺ (ترجمة تفسيرية) หรือการแปลโดยอรรถ ซึ่งตัรฎูมะฮฺ หรัฟียะฮฺหรือการแปลโดยพยัญชนะสามารถแบ่งย่อยออกได้อีก 2 ชนิด ได้แก่ ตัรฎูมะฮฺ หรัฟียะฮฺ มิซลียะฮฺ (ترجمة حرفية مثلية) คือการแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว และตัรฎูมะฮฺ หรัฟียะฮฺ บิฆียะฮฺ มิซลียะฮฺ (ترجمة حرفية بغير مثلية) คือการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว โดยการแปลแต่ละประเภทนี้มีข้อบัญญัติที่แตกต่างกันไปในการนำมาใช้กับอัลกุรอาน

2.8 การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางนิติศาสตร์

ในมิติทางนิติศาสตร์ของการแปลอัลกุรอานนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอใน 2 ด้าน ได้แก่ ข้อบัญญัติการแปลอัลกุรอานและข้อบัญญัติการอ่านคำแปลในละหมาด โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.8.1 ข้อบัญญัติการแปลอัลกุรอาน

การแปลที่มีข้อบัญญัติที่แตกต่างกันเมื่อนำมาใช้กับอัลกุรอานนี้ เป็นการแปลตามความหมายลักษณะที่ 4 ของคำนิยามทางภาษาศาสตร์ซึ่งจำแนกประเภทและชนิดได้ตามที่กล่าวไปแล้ว โดยการแปลในลักษณะนี้มีข้อบัญญัติที่ต่างกันในการนำมาใช้กับอัลกุรอาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

อัสซุรกอญีย (al-Zurqānīy, 1999: 2/39) อธิบายและให้คำนิยามการแปลตามความหมายลักษณะที่ 4 ไว้ โดยสามารถนิยามแบบเคร่งครัดได้ว่า เป็นการถ่ายถอดคำของอัลกุรอานจากภาษาอาหรับไปเป็นภาษาอื่น และสามารถนิยามแบบผ่อนปรนได้ว่า เป็นการถ่ายถอดความหมายถอดคำของอัลกุรอานจากภาษาอาหรับสู่ความหมายในภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ โดยคำนึงถึงความหมายและเจตนารมณ์ของถ้อยคำนั้นด้วย การแปลความหมายอัลกุรอานตามการนิยามแบบเคร่งครัดนั้นเรียกว่า ตัรฎูมะฮฺ หรัฟียะฮฺ (ترجمة حرفية) หรือ ตัรฎูมะฮฺ ลัฟซียะฮฺ (ترجمة لفظية) หรือ ตัรฎูมะฮฺ มุสาวียะฮฺ (ترجمة مساوية) ส่วนการแปลความหมายอัลกุรอานตามการนิยามแบบผ่อนปรนนั้นเรียกว่า ตัรฎูมะฮฺ ตัฟสีรียะฮฺ (ترجمة تفسيرية) หรือ ตัรฎูมะฮฺ มะอฺนะวียะฮฺ (ترجمة معنوية) และกล่าวถึงข้อบัญญัติของการนำการแปลเหล่านี้มาใช้กับอัลกุรอานว่า ไม่เป็นที่อนุญาต เนื่องด้วยความเป็นไปไม่ได้ทั้งในด้านตรรกะและในด้านทบัญญัติ

มุฮัมมัด อัชชะอะบีย (Muhammad al-Dhahabi, n.d.: 1/17-21) ก็ได้ให้รายละเอียดในเรื่องนี้ไว้ด้วยเช่นกัน โดยกล่าวถึงการแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว (الترجمة الحرفية المثلية) ว่าไม่อนุญาตให้นำการแปลชนิดนี้มาใช้แปลอัลกุรอาน หรือแม้แต่ในการแปลสิ่งอื่น ๆ การแปลชนิดนี้ก็ไม่สามารถทำได้อยู่แล้ว เพราะทำให้เกิดการสูญเสียความหมายและการสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผล ส่วนการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว (الترجمة الحرفية بغير المثلية) แม้จะใช้ได้ในการแปลสิ่งอื่นโดยทั่วไปได้ ทว่ากับอัลกุรอานนั้นไม่อนุญาตให้แปลด้วยการแปลชนิดนี้ ส่วนการแปลโดยอรรถ (الترجمة التفسيرية) ผู้ประพันธ์หนังสือเล่มนี้มีทรรศนะว่าให้ใช้การแปลชนิดนี้กับอัลกุรอานได้ โดยมีเงื่อนไขเบื้องต้น ดังนี้

1. การแปลนั้นต้องยึดโยงกับการตีฟีรเป็นสำคัญ โดยยึดเอาความหมายที่หนึ่งหรือความหมายหลักจากการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาอาหรับ และไม่อนุญาตให้นำเสนอทรรศนะของผู้แปลไว้ในการแปลนั้น
2. ผู้แปลต้องมีหลักศรัทธาที่ไม่ผิดแผกไปจากสิ่งที่อัลกุรอานนำมา เงื่อนไขนี้สำหรับผู้อธิบายและตำราอธิบายที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลด้วยเช่นกัน
3. ผู้แปลต้องมีความรู้ในสองภาษาทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาแปล มีความเชี่ยวชาญเชิงภาษาโดยรู้ถึงความหมายหลักและความหมายรอง เจตนารมณ์ของคำ และสำนวนโวหารของทั้งสองภาษา เป็นต้น
4. ในการแปลนั้นต้องเขียนตัวบทอัลกุรอานและคำอธิบายกำกับไว้ด้วย เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่าการแปลนี้เป็นการแปลถ้อยคำของอัลกุรอานโดยตรง

2.8.2 ข้อบัญญัติการอ่านคำแปลในละหมาด

เนื่องด้วยถ้อยคำของอัลกุรอานนั้นถูกกำหนดให้อ่านในละหมาดซึ่งเป็นการสักการะที่สำคัญเปรียบเสมือนเป็นเสาหลักของศาสนา การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางนิติศาสตร์จึงมีความเกี่ยวเนื่องกับประเด็นนี้โดยตรง โดยอัซซุรกอเนียนี (al-Zurqānīy, 1996: 2/54-62) กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า นักวิชาการด้านนิติศาสตร์อิสลามมีทรรศนะเกือบจะเป็นเอกฉันท์ว่าห้ามอ่านคำแปลอัลกุรอานไม่ว่าในการละหมาดหรือไม่และไม่ว่าคำแปลนั้นจะเป็นภาษาใดก็ตาม ทว่ามีความคิดเห็นจากสำนักคิดหะนะฟีที่แตกต่างไปจากทรรศนะส่วนใหญ่ จึงส่งผลให้มติในเรื่องนี้ไม่เป็นเอกฉันท์ โดยข้อคิดเห็นของนักวิชาการด้านนิติศาสตร์อิสลามในแต่ละสำนักคิด มีรายละเอียดดังนี้

2.8.2.1 สำนักคิดหะนะฟี

แม้ไม่ใช่ในการละหมาด แต่เหล่าผู้นำแห่งสำนักคิดทางนิติศาสตร์ก็มีเห็นตรงกันว่าไม่อนุญาตให้อ่านคำแปลอัลกุรอาน การห้ามนี้จึงทบทวนทวนเมื่อเป็นการอ่านคำแปลในการละหมาด ทว่าประเด็นที่ทำให้เกิดความเห็นต่างกันก็คือเมื่อมีการอ่านคำแปลในละหมาดแล้วละหมาดนั้นใช้ได้หรือไม่ โดยมีปรากฏในตำราหลายเล่มของสำนักคิดนี้ว่า อุบะฮ์นียะฮ์เคยกล่าวไว้ว่า เมื่อมีผู้ละหมาดอ่านคำแปลอัลกุรอานในละหมาดทั้ง ๆ ที่เขาก็สามารถอ่านอัลกุรอานภาษาอาหรับได้ การอ่านคำแปลนั้นก็เพียงพอสำหรับการละหมาดแล้ว หลังจากนั้นท่านก็มีทรรศนะที่เปลี่ยนไปโดยท่านกล่าวว่า “เมื่อมีความสามารถในการอ่านภาษาอาหรับก็ต้องอ่านอัลกุรอานภาษาอาหรับ ถ้าอ่านอื่นจากภาษาอาหรับในละหมาดถือว่าการละหมาดนั้นเป็นโมฆะ การนำถ้อยคำของมนุษย์มาแทนที่ไม่ได้ทำให้สิ่งที่อ่านนั้นกลายเป็นอัลกุรอานไปได้” ซึ่งการเปลี่ยนทรรศนะของ อุบะฮ์นียะฮ์ นี้เป็นการรายงานจากนักวิชาการระดับแนวหน้าของสำนักคิดหะนะฟี เช่น นูหุ บิน มัรยัม, อะลีย บิน ญะอ์ด และ อุบัยกร อัรรอซี

เมื่อนักวิชาการเปลี่ยนทรรศนะแล้ว ทรรศนะเดิมก็ไม่ถือว่าเป็นคำพูดของนักวิชาการท่านนั้นอีกต่อไป เพราะการเปลี่ยนทรรศนะจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าทรรศนะเดิมที่ยึดถือกันไม่ถูกต้อง จึงไม่ถือว่าการอนุญาตให้อ่านคำแปลอัลกุรอานในการละหมาดนั้นเป็นทรรศนะของสำนักคิดหะนะฟี (al-Zurqānīy, 1999: 2/56-57)

2.8.2.2 สำนักคิดมาลิกีย

มีปรากฏใน Ḥāshīyyah al-Dasūpiy alā Sharḥ al-Kabīr ว่า “ไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับ และไม่อนุญาตให้ตักบิรในการละหมาดด้วยภาษาอื่นจากภาษาอาหรับหรือด้วยคำไวพจน์ของภาษาอาหรับเอง ถ้าไม่มีความสามารถที่จะอ่านสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ด้วยภาษาอาหรับก็ต้องให้ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอาหรับเป็นอิมามนำละหมาดให้ ถ้ามีผู้เป็นอิมามนำละหมาดได้แต่ไม่ไปละหมาดตามเขาการละหมาดนั้นใช้ไม่ได้ แต่ถ้าไม่พบผู้ที่จะมาเป็นอิมามแล้ว การอ่านสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ด้วยภาษาอาหรับก็ไม่จำเป็นกับคนผู้นั้น แต่ให้กล่าวรำลึกและสรรเสริญอัลลอฮ์ ﷻ เป็นภาษาอาหรับแทน สำหรับผู้ที่บรรลุนิสภาแล้วจำเป็นต้องศึกษาสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ด้วยภาษาอาหรับ และทุ่มเทความพยายามในการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติม” (Muḥammad bin 'Aḥmad al-Dasūqīy, n.d.: 1/232-236)

2.8.2.3 สำนักคิดซาฟีอีย

มีปรากฏใน al-Majmū'a ว่า “ไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับ ไม่ว่าผู้นั้นจะมีความสามารถในการอ่านภาษาอาหรับหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าการอ่านนั้นจะเป็นการอ่านในละหมาดหรือนอกละหมาดก็ไม่อนุญาตเช่นกัน ถ้ามีการนำคำแปลอัลกุรอานมาอ่านในละหมาดแทนตัวบทอัลกุรอานภาษาอาหรับ ไม่ว่าการอ่านนั้นจะงดงามเช่นไรละหมาดนั้นก็ใช้ไม่ได้” (Yaḥyā bin Sharf al-Nawawī, n.d.: 3/379)

นอกจากนี้ยังมีปรากฏใน al-'Itqān ว่า “ไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานด้วยความหมาย เพราะฎิบรลินำกุรอานมาเป็นถ้อยคำและไม่ได้รับอนุญาตให้นำวิวรรณ์ลงมาเพียงเฉพาะความหมาย” (al-Sayūṭī, 2003)

2.8.2.4 สำนักคิดฮัมบะลีย

มีปรากฏใน al-Mughnīy ว่า “ไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับ และไม่ให้แทนที่คำในภาษาอาหรับ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะอ่านภาษาอาหรับได้หรือไม่ก็ตาม ซึ่งถ้าหากอ่านภาษาอาหรับไม่ได้ก็จำเป็นต้องศึกษา หากไม่ทำเช่นนั้นทั้งที่มีความสามารถการละหมาดของเขาถือว่าใช้ไม่ได้” (Ibn Qudāmah, 2010: 1/526)

และยังมีปรากฏใน al-Muhallā ด้วยว่า “ผู้ที่เจตนาอ่านคำแปลเป็นภาษาอื่นของสุเราะฮอัลฟาติหะฮฺ หรือส่วนหนึ่งจากสุเราะฮอัลฟาติหะฮฺ หรือส่วนหนึ่งจากอัลกุรอานในการละหมาด หรือตั้งใจอ่านด้วยถ้อยคำที่ไม่ใช่ถ้อยคำที่อัลลอฮฺ ﷻ ประทานลงมา หรือมีเจตนาสลับตำแหน่งของถ้อยคำ การละหมาดของเขาใช้ไม่ได้ และผู้ที่ทำเช่นนั้นอยู่ในสถานะของผู้ชั่วช้า ส่วนผู้ที่อ่านภาษาอาหรับไม่ได้ก็ให้รำลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยภาษาของเขาเอง” (Ibn Ḥazm, 2016: 3/254)

2.9 การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางประวัติศาสตร์

การแปลอัลกุรอานนั้นมิเกิดขึ้นตลอดหน้าประวัติศาสตร์ตั้งแต่ปรากฏอัลกุรอานขึ้นมา โดยการแปลในแต่ละยุคสมัยก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการแปลอัลกุรอานที่มีขึ้นตลอดหน้าประวัติศาสตร์ และนำเสนอโดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อย่อย ได้แก่ การแบ่งยุคสมัยของการแปลอัลกุรอาน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแปลในแต่ละยุค มีรายละเอียดดังนี้

2.9.1 การแบ่งยุคสมัยของการแปลอัลกุรอานโดยพิจารณาจากสภาพโดยรวมของยุคสมัย ออกเป็น 3 ยุค

2.9.1.1 ยุคที่ 1: ยุคแรกเริ่ม

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อมีวิวรรณ์จากปากฟ้ำมาสู่ท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ จนถึงการสิ้นสุดของราชวงศ์อุมัยยะฮฺ ยุคนี้อยู่ในช่วงประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 7-8

(ค.ศ. 610-750/13 ปีก่อนฮิจญเราะฮ์ศักราช - ฮ.ศ. 132) ยุคแรกเริ่มนี้มีระยะเวลาประมาณ 140 ปี

ที่เรียกยุคนี้ว่ายุคแรกเริ่มเพราะว่าเป็นช่วงแรกของการเผยแพร่สัจธรรมจากปากฟ้ำ และเป็นช่วงเริ่มต้นของการก่อร่างอาณาจักรอิสลาม สภาพโดยรวมของยุคสมัยนี้ฉายให้เห็นอย่างชัดเจนในสองพื้นที่สำคัญซึ่งเป็นตัวแปรกำหนดทิศทางของแต่ละยุคสมัยไว้ ในพื้นที่หนึ่งนั้นคือสนามแห่งอำนาจ และอีกในพื้นที่หนึ่งคือสนามแห่งวิชาการ ในด้านสนามแห่งอำนาจของยุคแรกเริ่มนี้จะปรากฏ 2 ขั้วอำนาจให้เห็นอย่างชัดเจน ได้แก่ อำนาจใหม่(อิสลาม)และอำนาจเก่า(เปอร์เซียและโรมัน) อิสลามเป็นอำนาจใหม่ที่เกิดขึ้นในคาบสมุทรอาหรับพร้อมกับการปรากฏขึ้นของอัลกุรอานซึ่งเป็นธรรมนูญแห่งชีวิต และท่านบีมุฮัมมัด ﷺ ผู้นำธรรมนูญนี้มาฉายให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมในทุกด้านของชีวิต ด้วยกับการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ผู้เป็นเจ้าของผู้เดียวและการยึดมั่นในอัลกุรอานที่เป็น การชี้นำจากผู้เป็นเจ้าของ อำนาจอิสลามซึ่งเป็นอำนาจใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เพียงช่วงเวลาไม่ถึงหนึ่งศตวรรษหลังท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ เสียชีวิต อิสลามก็ได้แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางตั้งแต่มหาสมุทรแอตแลนติกในแอฟริกาเหนือจนถึงพรมแดนเมืองจีน นับว่าเป็นอาณาจักรที่กว้างใหญ่กว่าทุกอาณาจักรที่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์โลกก่อนหน้านี้ (ทวิศักดิ์ อุปมา, 2552: 102) ในยุคแรกเริ่มที่อำนาจใหม่ขยายตัวอย่างรวดเร็วนี้ อำนาจเก่าซึ่งได้แก่เปอร์เซียและโรมันก็อ่อนแอและล่มสลายไปในช่วงนี้ด้วย สมรภูมิกอดิสียะฮฺ (ค.ศ. 636/ฮ.ศ. 15) ในช่วงการปกครองของท่านอุมร์ บิน อัลค็อฎฏ็อบ (ค.ศ. 634-645/ฮ.ศ. 13-24) ทำให้เปอร์เซียสูญอำนาจลงอย่างสิ้นเชิง ดินแดนส่วนใหญ่ของเปอร์เซียกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอิสลาม ซีเรีย ปาเลสไตน์ อียิปต์ ซึ่งเป็นดินแดนในอาณานิคมของไบแซนทีนก็ได้รับการปลดปล่อยโดยกองทัพอิสลามและกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอิสลามในสมัยของท่านอุมร์ บิน อัลค็อฎฏ็อบ ด้วยเช่นกัน (Zidān Ahmad, 1998: 40) ในสมัยการปกครองของท่านมูอาวิยะฮฺ บิน อับดุลมุลิก (ค.ศ. 661-680/ฮ.ศ. 41-60) การพิชิตดินแดนที่เคยอยู่ใต้การปกครองของอำนาจเก่ายังคงดำเนินต่อไป ทำให้พร้อม ๆ กับการเติบโตและเข้มแข็งของอาณาจักรอิสลามซึ่งเป็นอำนาจใหม่นี้ อำนาจเก่าอย่างเปอร์เซียและโรมันก็ค่อย ๆ เสื่อมและสลายลงไปในที่สุด

ในขณะที่สนามแห่งอำนาจกำลังเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในด้านสนามแห่งวิชาการ ก็ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ในตอนต้นของยุคแรกเริ่มซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ มีชีวิตอยู่วิชาการด้านศาสนายังมีความบริสุทธิ์อยู่มาก เนื่องด้วยวิวัฒนาการซึ่งเป็นรากแห่งความรู้ยังมีความสดใหม่ และผู้ถ่ายทอดวิวัฒนาการสู่มวลชนก็ยังมีชีวิตอยู่ การเรียนการสอนในช่วงเวลานี้จึงเป็นการรับข้อมูลจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ โดยตรง การศึกษาในช่วงนี้เป็นการศึกษาที่ผูกพันอยู่กับมัสนิด มีการสร้างอัสศุฟะฮะฮ์ซึ่งหมายถึงส่วนที่ต่อเติมจากมัสนิด เป็นสถานที่ที่มีผู้มาพักอาศัยอยู่และเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาวิชาการอิสลามด้วย ที่อัสศุฟะฮะฮ์นี้มีการเรียนการสอนวิชาอัลกุรอาน ตัจญีวีด และวิชาการอื่น ๆ (อิบรอฮีม ฌรณครักษาเขต, 2550: 16-17) ในหมู่เกาะหาบะษมีมีการบันทึกอัลกุรอานที่ได้ร่ำเรียนมาจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ แต่ยังไม่มีการจัดระบบการบันทึกเนื่องด้วยอัลกุรอานเป็นสิ่งที่พวกเขาจดจำได้อยู่แล้ว การบันทึกอัลกุรอานอย่างเป็นระบบเกิดขึ้นในสมัยท่านออบูบักร์ อัศศิดดีก (ค.ศ. 632-634/ฮ.ศ. 11-13) และในสมัยท่านอุษมาน บิน อัฟฟาน (ค.ศ. 645-656/ฮ.ศ. 24-35) ก็ได้คัดลอกสำเนาอัลกุรอานจากต้นฉบับที่บันทึกในสมัยท่านออบูบักร์และเผยแพร่สำเนานั้นไปสู่เมืองต่าง ๆ

การศึกษาที่เคยผูกพันอยู่กับมัสนิดก็ขยายวงกว้างมากขึ้นมีโรงเรียนสำหรับเด็กที่เรียกว่า al-Kuttāb ซึ่งมักจะสร้างติดกับมัสนิดหรือบ้านของผู้สอน (ทวีศักดิ์ อุปมา, 2552: 113) ในตอนท้ายของยุคสมัยนี้มีการบันทึก ตรวจสอบ และจัดระบบอัลหะดีษ ทำให้ศาสตร์ด้านอัลหะดีษ กำเนิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในสมัยการปกครองของท่านอุมัร บิน อัब्ดุลอะซีซ (ค.ศ. 717-720/ฮ.ศ. 99-101) ในการจัดระบบอัลหะดีษนี้มีการรวบรวมหะดีษที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายอัลกุรอานด้วย จากนั้นการอธิบายอัลกุรอานจึงแยกตัวออกมาเป็นเอกเทศ เป็นศาสตร์อีกแขนงหนึ่งที่เป็นผลมาจากการก่อเกิดขึ้นของศาสตร์ด้านอัลหะดีษ (อาลี เสือสมิง, 2556: 107-108) แต่พร้อม ๆ กับการหยั่งรากลึกของของศาสตร์ด้านอัลกุรอานและอัลหะดีษนั้นก็มีการเกิดขึ้นสำนักคิดต่าง ๆ ที่มีสาเหตุมาจากความวุ่นวายทางการเมือง กลุ่มชีอะฮ์ที่สนับสนุนท่านอาลี เคาะวาริจญ์ที่แยกตัวจากท่านอะลี และมุรญิอะฮ์ที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดก็เกิดขึ้นในยุคแรกเริ่มนี้ด้วยเช่นกัน (อิมรอน มะลูลีม, กิติมา อมรทัต และ จรัญ มะลูลีม, 2550: 189)

ในส่วนวิชาการด้านอื่น ๆ ที่ปรากฏขึ้นในยุคแรกเริ่มนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเคลื่อนไหวของสนามแห่งอำนาจที่มีการพิชิตและขยายอิสลามไปสู่ดินแดนต่าง ๆ ทำให้เกิดการถ่ายโอนความรู้จากอารยธรรมเก่าผ่านการแปล กระบวนการแปลตำรับตำราจากอารยธรรมเก่ามาเป็นภาษาอาหรับเริ่มมีขึ้นในตอนต้นของราชวงศ์อุมัยยะฮ์ โดยการริเริ่มของคอลิด บิน ยะซีด บิน มุอาวิยะฮ์ ผู้ได้รับการขนานนามว่า อัลหะกิม (จอมปราชญ์) การแปลตำราในยุคนี้ยังไม่แพร่หลายนัก เป็นเพียงความพยายามส่วนบุคคลทั้งของผู้ที่เป็นนักปกครองและไม่ใช่นักปกครอง มีความจำกัดและ

จำเพาะอยู่ในศาสตร์บางแขนงเท่านั้น การแปลในยุคนี้มีการหยุดชะงักลงบ้างเมื่อบุคคลผู้นั้นเสียชีวิต (อาลี เสือสมิง, 2556: 78-79) แม้จะไม่แพร่หลายในวงกว้าง แต่การแปลในยุคแรกเริ่มนี้ก็เป็นที่มั่นฐานที่ทำให้เกิดความคึกคักขึ้นของแวดวงการแปลสรรพวิทยาในยุคเรืองรอง

การแปลความหมายอัลกุรอานในยุคแรกเริ่มก็ไม่เป็นที่แพร่หลายเช่นกัน ในยุคนี้ยังไม่มี การแปลความหมายอัลกุรอานอย่างเป็นทางการจะเป็นรูปธรรม จะมีการแปลบ้างก็เพียงอายะฮ์อัลกุรอานที่ปรากฏ อยู่ในสารที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ส่งไปเจริญสัมพันธไมตรีกับเหล่ากษัตริย์ในยุคนั้น เช่น กิครอแห่ง เปอร์เซีย ก้อยศ็อรแห่งโรมัน นะญาซีเยแห่งหะบะชะฮ์ มะกุกิสแห่งอียิปต์ (Muhammad bin ‘Abd al-Rahmān al-Shāry‘i, 2002: 17) นอกจากนี้มีรายงานว่ามีการแปลความหมายอัลกุรอานปรากฏ ในสมัยเศาะหาบะฮ์ซึ่งเป็นช่วงต้นของยุคแรกเริ่มนี้ ท่านอับดุลเลาะฮ์ บิน อับบาส เคยถูกตั้งคำถามถึง ความหมายของคำว่า ก็อสะเราะฮ์ ในอายะฮ์ที่ 51 สูเราะฮ์อัลมุดดัซซิจิร ท่านตอบว่า “คำนี้ภาษา อาหรับหมายถึงเสือ ภาษาเปอร์เซียหมายถึง ชารุ ภาษานับถียะฮ์หมายถึง อรัยา และภาษาหะบะชะฮ์ คือ ก็อสะเราะฮ์” (al-Tabarīy, 2002: 29/170) ในปี ค.ศ. 706/ฮ.ศ. 127 ซึ่งเป็นช่วงท้ายของยุค แรกเริ่มก็มีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาเบอร์เบอร์ (Muhammad bin Sālih al-Fawzān, 2001: 16) แม้ว่าจะมีการแปลความหมายอัลกุรอานเกิดขึ้นในยุคนี้บ้าง แต่ก็ไม่แพร่หลาย และอยู่ในวงจำกัดอย่างมาก

2.9.1.2 ยุคที่ 2: ยุคเรืองรอง

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อกำเนิดราชวงศ์อับบาสิยะฮ์จนถึงช่วงรุ่งเรืองของราชวงศ์ อุษมาเนียฮ์ ซึ่งอยู่ในช่วงประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 8-16 (ค.ศ. 750-1566 / ฮ.ศ. 132-973) ยุคเรืองรองนี้มีระยะเวลาประมาณ 816 ปี

ที่ขนานนามยุคนี้ว่าเป็นยุคเรืองรองเนื่องจากว่าเป็นช่วงเวลาที่ยอดจักรอิสลามมี ความเจริญ รุ่งเรืองทั้งในพื้นที่ของสนามแห่งอำนาจและในพื้นที่ของสนามวิชาการ ในด้านสนามแห่ง อำนาจของยุคนี้ได้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนผ่าน 2 มุมมอง มุมหนึ่งคือโลกมุสลิม อีกมุมหนึ่งคือโลก ยุโรป โลกมุสลิมในยุคเรืองรองมีอาณาเขตที่กว้างใหญ่ไพศาล นอกเหนือจากบริเวณมหาสมุทร แอตแลนติกในแอฟริกาเหนือจนถึงพรมแดนเมืองจีนซึ่งเป็นพื้นที่ของโลกมุสลิมในยุคแรกเริ่มแล้ว ในยุคเรืองรองยังได้ขยายอาณาบริเวณไปจนถึงสเปน เอเชียกลาง และชมพูทวีปอีกด้วย แม้ยุค เรืองรองนี้โลกมุสลิมจะมีอาณาบริเวณที่กว้างใหญ่แต่อำนาจการปกครองก็ไม่ได้เป็นของกลุ่มคนใด อย่างเบ็ดเสร็จ เกิดราชวงศ์ต่าง ๆ ซ้อนทับกันมากมาย สนามแห่งอำนาจของโลกมุสลิมในยุคนี้ไม่มี ความเป็นเอกภาพ แตกแยกเป็นส่วน ๆ แทบจะไม่มีอาณาจักรใหญ่โตที่มีอายุยาวนานได้เลย ตอนต้น ของยุคสมัยนี้เป็นช่วงเวลาของการปกครองระบอบคิลาฟะฮ์ของราชวงศ์อับบาสิยะฮ์ในแบกแดด

และหลังจากแบกแดดถูกทำลายโดยพวกมองโกลก็ได้ย้ายไปโคโร จนสุดท้ายคิลิพะฮ์แห่งอับบาเซียฮ์แห่งโคโรก็สลายตัวไปพร้อม ๆ กับการปรากฏตัวของอาณาจักรมุสลิมที่เข้มแข็งทางทหารอย่างอูมาเนียฮ์เติร์กประมาณช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 15 (ค.ศ. 1400/ฮ.ศ. 800) (ทวิคักดี อุปมา, 2552: 99) ช่วงเวลานี้เกิดสงครามครูเสดระหว่างมุสลิมกับคริสเตียนซึ่งเป็นสงครามที่ยืดเยื้อถึง 2 ศตวรรษ (คริสต์ศตวรรษที่ 11-13) เกิดการสู้รบกันหลายระลอกจนกระทั่งสิ้นสุดลงเมื่อพวกครูเสดสูญเสียที่มั่นสุดท้ายบนแผ่นดินใหญ่ของซีเรียในปี ค.ศ.1291 (ฟิลลิป เค ฮิตติ แพลโดยนิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ, 2555: 995) ตั้งแต่ช่วงสงครามครูเสดนี้ รัฐมุสลิมในยุโรปซึ่งปกครองบริเวณคาบสมุทรไอบีเรียมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 8 เริ่มอ่อนแอลง หลังจากการล่มสลายของคิลิพะฮ์ราชวงศ์อุมัยยะฮ์แห่งสเปนในปี ค.ศ. 1031 ก็เกิดการรวมตัวอย่างไร้การควบคุมขึ้นเป็นรัฐขนาดเล็ก ๆ มากมาย รัฐเหล่านี้ต่อสู้ฆ่าฟันกันเอง (ฟิลลิป เค ฮิตติ แพลโดยนิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ, 2555: 838) ทำให้มุสลิมในสเปนอ่อนแอและถูกแทรกแซงจนต้องสูญเสียรัฐแกรนาดาซึ่งเป็นที่ยึดมั่นสุดท้ายของมุสลิมในสเปนอย่างสิ้นเชิงในปี ค.ศ.1492/ฮ.ศ. 897 (ฟิลลิป เค ฮิตติ แพลโดยนิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ, 2555: 860) แต่กระนั้นสนามแห่งอำนาจโดยรวมก็ยังเป็นของโลกมุสลิม ช่วงเวลาที่โลกมุสลิมอยู่ในยุคเรืองรองนี้โลกยุโรปอยู่ในยุคกลางที่ถูกขนานนามว่าเป็นยุคแห่งความมืดมน (คริสต์ศตวรรษที่ 5-15) เป็นยุคสมัยที่ถูกครอบงำโดยความเชื่อทางศาสนาแบบไสยศาสตร์และเป็นยุคชะงักงันของศิลปวิทยาการต่าง ๆ (สมเพียร เกษมทรัพย์, 2545: 101) จนกระทั่งในคริสต์ศตวรรษที่ 13 นักคิดนักเขียนในยุโรปเริ่มพยายามแหวกกรอบออกจากความมืดมนแห่งยุคสมัย แต่กระบวนการดังกล่าวก็สะดุดลงเมื่อต้องเผชิญกับการต่อต้านจากศาสนจักรและอาณาจักรในคริสต์ศตวรรษที่ 14 กระบวนการเคลื่อนไหวของนักคิดนักเขียนนี้นับเป็นปฐมบทแห่งยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการที่ปรากฏเป็นรูปเป็นร่างอย่างชัดเจนในคริสต์ศตวรรษที่ 15 (คริส ฮาร์มัน แพลโดยอรรวรรณ คุณเจริญ นาวายุทธ, 2557: 284-285)

ในยุคที่ 2 ซึ่งสนามแห่งอำนาจมีความรุ่งเรืองในด้านสนามวิชาการก็เป็นพื้นที่ที่เรืองรองเช่นกัน ในยุคนี้นิเวศวิทยาการศาสนาได้รับการจัดระบบมากขึ้น เกิดสำนักคิดด้านนิติศาสตร์อิสลามอย่างเป็นรูปธรรม ด้านหลักการศรัทธาก็มีสำนักคิดเกิดขึ้นมากมายโดยมีสาเหตุมาจากการซึมซับวิทยาการต่าง ๆ จากกรีกและโรมันซึ่งเป็นอำนาจเก่าที่เคยรุ่งเรืองอยู่ในยุคคลาสสิก ศาสตร์ด้านอัลกุรอานก็ได้รับการจัดระบบในยุคนี้นี้ มีนักอรรถาธิบายอัลกุรอานเกิดขึ้นมากมายและการประพันธ์ตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานก็มีรูปแบบที่หลากหลาย (อิบรอเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต, 2550: 37-47)

วิชาการด้านอื่น ๆ ในยุคเรืองรองของโลกมุสลิมนี้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก มีการสร้างห้องสมุดเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั้งที่เป็นห้องสมุดสาธารณะ ห้องสมุดกึ่งสาธารณะ และห้องสมุดส่วนบุคคล มีหอดูดาวและสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์

และอื่น ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย (ทวิศักดิ์ อุปมา, 2552: 194-796) การศึกษาอย่างเป็นระบบได้ถูกจัดขึ้นให้ประชาชนทุกช่วงชั้น ในนครแบกแดดนั้นไม่เพียงเฉพาะการศึกษาขั้นต้นและสถาบันการศึกษาขั้นสูงเท่านั้นที่มีอย่างแพร่หลาย การศึกษาของผู้ใหญ่ก็ปรากฏขึ้นอย่างเป็นระบบโดยมีมัสญิดเป็นศูนย์กลางการศึกษา (ฟิลิป เค ฮิตติ แพลโดยนิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ, 2555: 638-644) ในนครคอริดอบานนั้นมีโรงเรียนที่ไม่เรียกเก็บเงินถึง 27 แห่ง มหาวิทยาลัยแห่งคอริดอบาได้พัฒนารุ่งเรืองมีคุณภาพสูงสุดในบรรดาสถาบันการศึกษาในโลกขณะนั้น สถาบันแห่งนี้ทำหน้าที่อัลอัชฮ์รในโคโรและนิซอมียะฮ์แห่งแบกแดด (ฟิลิป เค ฮิตติ แพลโดยนิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ, 2555: 826) การแปลในช่วงแรกของยุคเรืองรองนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการแปลจากภาษาอื่นมาเป็นภาษาอาหรับ ต่อมานักศึกษาจากยุโรปได้เข้ามาศึกษาในโลกมุสลิมโดยเฉพาะในสเปน จึงเกิดขบวนการแปลงานวิชาการจากภาษาอาหรับสู่ภาษาละติน (ทวิศักดิ์ อุปมา, 2552: 195) ด้านสนามแห่งอำนาจของยุคเรืองรองนี้มีราชวงศ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นทับซ้อนกันซึ่งสิ่งนี้ส่งผลต่อสนามวิชาการ เพราะมีการแข่งขันกันเองในด้านสรรพวิทยาความรู้ระหว่างนครแบกแดดซึ่งอยู่ในโลกตะวันออกและนครอันดะลุสซึ่งอยู่ในโลกตะวันตก

ขณะที่การแปลสรรพวิทยาต่าง ๆ มีความคึกคักและมีสีสันมาตลอดยุคเรืองรอง ทั้งการแปลจากภาษาอื่นมาสู่ภาษาอาหรับที่มีขึ้นตั้งแต่ช่วงแรกของยุคและการแปลจากภาษาอาหรับสู่ภาษาอื่นที่เริ่มมีขึ้นในช่วงหลังของยุค แต่การแปลอัลกุรอานเพิ่งปรากฏขึ้นหลังจากการหลงไหลเข้าสู่ นครอันดะลุสของนักศึกษาและนักวิชาการทั่วยุโรปรวมไปถึงจากหมู่เกาะของอังกฤษด้วย (ฟิลิป เค ฮิตติ แพลโดยนิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ, 2555: 910) ในปี ค.ศ. 1143 อัลกุรอานได้รับการแปลเป็นครั้งแรกเป็นภาษาละตินโดยบาทหลวงแห่งเรตินาโดยมีโรเบิร์ตแห่งเชสเตอร์และเฮอร์มานแห่งโบสถ์ดาลมาเทียเป็นหัวหน้า อัลกุรอานฉบับแปลที่เขียนด้วยลายมือนี้ถูกเก็บรักษาไว้ในโบสถ์ของบาทหลวงดังกล่าวเป็นระยะเวลา 4 ศตวรรษจนกระทั่งกำเนิดโรงพิมพ์ขึ้นที่ บลิ บลือองเดอร์ จึงได้มีการจัดพิมพ์อัลกุรอานฉบับแปลดังกล่าวขึ้น ณ เมืองบาเซล ในปี ค.ศ. 1553 หลังจากนั้นในยุโรปก็ปรากฏการแปลอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ โดยเฉพาะภาษาฝรั่งเศส ('Abdullāh bin 'Abbās al-Nadwīy, แปลโดยซอและหุ เสือสมิงและอะหมัด สมะดี, 2526: 28-31) ความหมายอัลกุรอานฉบับแปลโดยชาวยุโรปนี้นับเป็นการเปิดศักราชให้กับการแปลความหมายอัลกุรอานทั่วโลก ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่โลกมุสลิมเริ่มเข้าสู่ยุคโรยรา

2.9.1.3 ยุคที่ 3: ยุคโรยรา

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อราชวงศ์อูซมานียะฮ์ ซึ่งเป็นอาณาจักรสุดท้ายของมุสลิมเริ่มเสื่อมและสลายลงไป จนถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในช่วงประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 16-21 (ค.ศ. 1566/ฮ.ศ. 973-ปัจจุบัน) ซึ่งยุคโรยรานี้มีระยะเวลาประมาณ 449 ปี

ที่ทำให้คุณลักษณะยุคนี้ว่าเป็นยุคโรยราเพราะเป็นช่วงเวลาในพื้นที่สำคัญทั้ง 2 พื้นที่ของโลกอิสลามอ่อนแอและร่วงโรย ในด้านสนามแห่งอำนาจนั้นราชวงศ์มุสลิมที่เกิดขึ้นและมีอยู่อย่างมากมายก็ทยอยเสื่อมและสลายลง จนกระทั่งอาณาจักรโมกุลซึ่งอยู่ในฝั่งตะวันออกสิ้นสุดในปี ค.ศ. 1857/ฮ.ศ. 1274 และอาณาจักรอูซมานียะฮ์ซึ่งอยู่ในฝั่งตะวันตกสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 1924/ฮ.ศ. 1342 ก็ถือเป็นการสิ้นสุดอำนาจของสถาบันคิลาฟะฮ์ซึ่งเป็นเอกลักษณ์การปกครองโลกมุสลิม (ทวิศักดิ์อุปมา, 2552: 243,245) การสูญอำนาจของโลกมุสลิมนี้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการเรืองรองขึ้นของโลกตะวันตกและลัทธิจักรวรรดินิยม การล่าอาณานิคมที่แพร่ขยายไปทั่วโลก การยึดครอง แบ่งแยก และปกครองทำให้ดินแดนต่าง ๆ ถูกแบ่งขอยออกเป็นประเทศย่อย ๆ พื้นที่ที่เคยเป็นอาณาจักรกว้างใหญ่ กลายสภาพเป็นรัฐชาติ (มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ, 2550: 300-301) ในช่วงเวลานี้ด้านโลกตะวันตกมีการสำรวจและค้นพบดินแดนใหม่ ๆ เกิดลัทธิล่าอาณานิคมขึ้น มีการปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ การปฏิรูปทางการเมือง การปฏิวัติอุตสาหกรรม การปฏิวัติในอเมริกาและฝรั่งเศส เป็นยุคแบ่งบานของลัทธิประชาธิปไตย โลกก้าวเข้าสู่ยุคใหม่อย่างเต็มตัว (สมเพียร เกษมทรัพย์, 2545: 64-74)

ในขณะที่สนามแห่งอำนาจมีการเปลี่ยนแปลงและผันผวนอย่างมากนั้น ด้านสนามวิชาการก็มีความพลิกผันไม่น้อยเช่นกัน วิชาการของโลกมุสลิมเริ่มถดถอย ผู้ที่มีสติปัญญาดีจะถูกส่งไปร่ำเรียนที่ยุโรป เช่น อิบรอฮีม ซีนาศี นักศึกษาผู้ปราดเปรื่องของราชวงศ์อูซมานียะฮ์ถูกส่งไปประเทศฝรั่งเศส แม้จะเริ่มถดถอยแต่ในยุคนี้ก็ยังมีสถาบันการศึกษาเกิดขึ้นทั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย (Mahayudin Haji Yahya & Ahmad Jelaniy Halimiy, 1994: 444) การศึกษาถูกแบ่งออกเป็น 2 ระบบ ได้แก่ ระบบการศึกษาแบบดั้งเดิมและระบบการศึกษาแบบสมัยใหม่ ระบบการศึกษาแบบดั้งเดิมหรือที่เรียกได้ว่าเป็นระบบการศึกษาศาสนามีปรัชญาการศึกษาที่ตั้งอยู่บนการศรัทธาว่าวิวรรณ์เป็นแหล่งที่มาของความจริงแท้ ซึ่งต่างจากระบบการศึกษาแบบสมัยใหม่ที่ไม่ยอมรับว่าวิวรรณ์เป็นแหล่งที่มาของความรู้ แต่จะยอมรับความรู้ที่ได้รับการพิสูจน์ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น ระบบการศึกษาแบบสมัยใหม่นี้ได้รับอิทธิพลจากปรัชญาตะวันตกและลัทธิโลกนิยม (Basriy G., 1991: 17) ในยุคนี้การอธิบายอัลกุรอานมีความหลากหลายมากขึ้น อาทิ การอธิบายอัลกุรอานในแงุ่มทางวิทยาศาสตร์ การอธิบายในแงุ่มทางสังคมศาสตร์ ('Abd al-Ghafur Mahmud Mustafa J'afar, 2007: 629) ซึ่งความหลากหลายนี้มีทั้งแบบที่ยึดมั่นในรากของศาสนาอิสลามคืออัลกุรอานและอัลหะดีษ และแบบที่กลายพันธุ์ไปจนไม่เหลือเค้าของรากเดิม

ด้านวิชาการอื่น ๆ นั้น สรรพวิทยาทั้งหลายที่โลกมุสลิมรักษาไว้โดยการถ่ายทอดมาจากอารยธรรมเก่ารวมทั้งวิชาการที่มุสลิมผสมผสานและริเริ่มคิดค้นขึ้นมานั้นถูกถ่ายโอนไปยังโลกตะวันตกผ่านแหล่งอารยธรรมอิสลามที่รุ่งเรือง 3 แห่งด้วยกันคือ แคว้นอันดะลุส ซิซิลี และดินแดน

เอเชียไมเนอร์ (อาลี เสือสมิง, 2556: 496) อันที่จริงแล้วการถ่ายโอนอารยธรรมนี้เริ่มมาตั้งแต่ช่วงหลังของยุคเรืองรอง เมื่อสิ้นศตวรรษที่ 3 ทั้งวิทยาศาสตร์และปรัชญาของอาหรับก็ได้รับการถ่ายทอดเข้าสู่ยุโรปโดยมีงานที่เกิดในสเปนทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง วิทยาศาสตร์แผนอาหรับได้ถูกนำเข้ามาสู่แคว้นลอร์เรน(โลธาริงเกีย)นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 10 สันถวไมตรีระหว่างกษัตริย์เยอรมันซึ่งอยู่ทางตอนเหนือกับเจ้ามุสลิมในสเปนเกิดขึ้นอยู่เนือง ๆ และก่อดอกออกผลทางปัญญา ทำให้การศึกษาแบบอาหรับสเปนได้แผ่ซ่านเข้าตลอดทั่วทั้งยุโรป (ฟิลิป เค อิตติ แพลโดยนิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ, 2555: 910-914)

การแปลอัลกุรอานในยุคโรยรานี้เป็นกิจกรรมที่คึกคักและมีสีสันที่หลากหลาย โดยภาพรวมแล้วการแปลอัลกุรอานในยุคนี้จะมี 2 ประเภท คือ การแปลด้วยเจตนาที่ดีต่อศาสนาอิสลามและการแปลด้วยเจตนาที่ร้ายต่อศาสนาอิสลาม การแปลด้วยเจตนาที่ดีนั้นมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ที่ไม่เข้าใจภาษาอาหรับได้เข้าใจอัลกุรอาน ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18-19 มีการแปลอัลกุรอานเป็นภาษาเปอร์เซียและภาษาอูรดูโดยผู้ปกครองของราชวงศ์โมกุล มีเป้าหมายเพื่อเชิญชวนประชาชนให้เอาใจใส่ต่อคัมภีร์อัลกุรอาน นับเป็นงานที่ยิ่งใหญ่และกล้าหาญเพราะเป็นการแหวกจากชนบทที่คุ่นชินของช่วงเวลานั้นที่อัลกุรอานจะไม่ถูกแปลเป็นภาษาใด ๆ (ทวีศักดิ์ อุปมา, 2552: 280) ในช่วงท้ายของยุคโรยรานี้การแปลอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ได้รับการยอมรับและมีความหลากหลายมากขึ้น ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 มีการแปลอัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษหลายสำนวน เช่น สำนวนของมาร์มาดุก พิคธอล สำนวนของยูสุฟ อาลี สำนวนของมุฮัมมัด อะลัด ('Abdullāh bin 'Abbās al-Nadwī, แปลโดยซอและหุ เสือสมิงและอะหมัด สมะดี, 2526: 74-103) มีองค์กรที่ทำหน้าที่แปลอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ และเผยแผ่ออกไปทั่วโลก ได้แก่ ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ อัลมูเนาะเราะฮ์ และองค์กรอื่น ๆ เช่น องค์การฮัรรอปิฎาะฮ์ หรือสำนักแปลโลกมุสลิม (Markaz al-Tarjamāt, 2002: 5) ในขณะที่การแปลอัลกุรอานด้วยเจตนาที่ดีดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวานั้น การแปลอัลกุรอานด้วยเจตนาที่ร้ายก็ไม่ได้หยุดตัวเองเช่นกัน การแปลชนิดนี้ได้แก่การแปลโดยนักบูรพาคดี เช่น การแปลอัลกุรอานของโรเบิร์ตและเฮอ์มานน์ ('Abdullāh bin 'Abbās al-Nadwī, แปลโดยซอและหุ เสือสมิงและอะหมัด สมะดี, 2526: 28) และการแปลโดยกลุ่มลัทธิต่าง ๆ ที่หันห่างออกจากอิสลาม เช่น การแปลโดยกลุ่มอะตาเติร์กและกลุ่มกือดยานีย์ (มุณีร์ มุฮำหมัดและนาอิม บุนญมาเลิศ, 2536: 66,69)

2.9.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแปลในแต่ละยุค

2.9.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแปลในยุคแรกเริ่มและยุคเรืองรอง

การแปลความหมายอัลกุรอานในยุคแรกเริ่มและยุคเรืองรองนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือไม่เป็นที่แพร่หลายและอยู่ในวงจำกัด ในช่วงแรกเริ่มแม้ว่าจะเริ่มมีการถ่ายโอนความรู้จากอารยธรรมเก่าผ่านการแปล แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีการแปลความหมายอัลกุรอานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เช่นเดียวกันกับยุคเรืองรองที่แม้ว่าการแปลจะเป็นกิจกรรมที่คึกคักและมีสีสันมาตลอดยุคสมัย แต่การแปลอัลกุรอานก็เพิ่งปรากฏขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในตอนท้ายของยุคนี้ซึ่งเป็นช่วงรอยต่อสู่ยุคโรยรา ซึ่งความจำกัดของการแปลอัลกุรอานในยุคแรกเริ่มและยุคเรืองรองนี้มีปัจจัยดังต่อไปนี้

1) ในช่วงแรกของยุคแรกเริ่มศาสนาอิสลามจะแพร่หลายอยู่บริเวณคาบสมุทรอาหรับเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาอาหรับซึ่งเป็นภาษาของอัลกุรอานอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องมีการแปลใด ๆ

2) แม้เมื่อศาสนาอิสลามเริ่มเผยแผ่ออกไปนอกบริเวณคาบสมุทรอาหรับสู่ดินแดนและกลุ่มชนที่ต่างภาษาและชาติพันธุ์ แต่ศาสนาอิสลามก็เผยแผ่ออกไปด้วยภาษาอาหรับซึ่งเป็นภาษาของอัลกุรอาน เมื่อสารแห่งอิสลามไปถึงกลุ่มชนใดพวกเขา ก็กระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ภาษาของสารนั้น ทำให้ภาษาอาหรับแพร่หลายไปในทุกดินแดนที่อิสลามเข้าไปถึง (Muhammad bin 'Abd al-Rahmān al-Shāry'i, 2002: 5)

3) ชนชั้นผู้ปกครองกำหนดให้ภาษาอาหรับเป็นภาษาราชการ (ทวีศักดิ์ อุปมา, 2552: 270) การเชิดชูภาษาอาหรับเช่นนี้ทำให้ประชาชนชนขยายต่อการศึกษาภาษาอาหรับแม้จะอยู่ในดินแดนที่ไม่ได้ใช้ภาษาอาหรับเป็นภาษาถิ่นก็ตาม สิ่งนี้เป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้คนในพื้นที่ต่าง ๆ สามารถทำความเข้าใจอัลกุรอานจากตัวบทภาษาอาหรับได้โดยตรง แต่ก็เป็นการลดทอนความกระตือรือร้นในการแปลอัลกุรอานไปโดยปริยาย

4) เป็นเรื่องปกติที่พลเมืองในดินแดนที่ถูกปกครองจะเลียนแบบชนชั้นผู้ปกครองในเรื่องภาษา เพราะผู้ถูกปกครองปรารถนาที่จะยกระดับตนเองให้ใกล้เคียงกับระดับของชนชั้นผู้ปกครอง (อาลี เสือสมิง, 2556: 467) ซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้คนในดินแดนต่าง ๆ ที่อิสลามเข้าไปปกครองนั้นมีความรู้ความเข้าใจภาษาอาหรับเป็นอย่างดี

5) อัลกุรอานปรากฏขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 7 เป็นช่วงเวลาในโลกยุโรปอยู่ในยุคกลาง ซึ่งเป็นอานารยุค ผู้คนเลิกศึกษาเล่าเรียนหันมาสนใจแต่เรื่องปากท้องและความปลอดภัยในชีวิต (สมเพียร เกษมทรัพย์, 2545: 171) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่รู้หนังสือ แม้แต่ผู้นำแคว้นต่าง ๆ ก็อ่าน

หนังสือไม่ออก (คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540: 219) สภาพสังคมเช่นนี้จึงทำให้ผู้คนไม่สนใจเรื่องการแปลและไม่มีความรู้มากพอที่จะทำการแปล

2.9.2.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการแปลในยุคโรยรา

การแปลอัลกุรอานในยุคโรยรานั้นมีความแตกต่างจากยุคแรกเริ่มและยุคเรืองรอง เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย การแปลอัลกุรอานกลายเป็นกิจกรรมที่ตึกคักและมีสีสันเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

1) การกำเนิดสำนักบูรพาคดีศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรกในยุโรป ณ เมืองโตเลโด เมื่อปี ค.ศ. 1250 โดยมีจุดประสงค์เพื่อเตรียมคณะผู้เผยแผ่ศาสนาแก่ชาวมุสลิมและยิว สำนักบูรพาคดีนี้เองที่สนับสนุนให้มีการแปลอัลกุรอานเป็นภาษาละตินโดยมีจุดหมายเพื่อต่อต้านศาสนาอิสลาม (ฟิลิป เค ฮิตติ แปลโดยนิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ, 2555: 910-914)

2) ความถดถอยด้านสนามแห่งอำนาจของโลกมุสลิมที่ส่งผลถึงความถดถอยของภาษาอาหรับ ชั่วอำนาจย้ายไปอยู่ทางโลกตะวันตกทำให้ภาษาของโลกตะวันตกเป็นที่นิยมขึ้นมาแทน

3) การเกิดขึ้นของลัทธิต่าง ๆ ทั้งลัทธิทางการเมืองและทางศาสนา เช่น กลุ่มอตาเติร์ก กลุ่มก๊อดยานีย ทำให้มีการแปลอัลกุรอานเพื่อรับใช้นโยบายของกลุ่มก้อนที่ตนสังกัด

บทที่ 3

การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

การศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การศึกษาข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาตำราและเอกสารด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยนำเสนอตามลำดับสาระสำคัญดังนี้

3.1 การแบ่งยุคการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค

3.1.1 ยุคปฐมบท

3.1.2 ยุคอัครศาสนูปถัมภก

3.1.3 ยุคโลกาภิวัตน์

3.2 ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในแต่ละยุค

3.2.1 ยุคปฐมบท

3.2.2 ยุคอัครศาสนูปถัมภก

3.2.3 ยุคโลกาภิวัตน์

3.3 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.3.1 ประวัติความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.3.2 ผลงานทางวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.3.3 รูปแบบและวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.1 การแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค

การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน โดยการสืบค้นผลงานแปลที่มีการตีพิมพ์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเล่มแรกย้อนไปได้ถึงปี พ.ศ. 2478 ตลอดกว่า 8 ทศวรรษที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ยังคงปรากฏผลงานแปลและถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานอย่างต่อเนื่องด้วยรูปแบบและประเภทของการแปลที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงรวบรวมผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค ซึ่งเป็นการจำแนกที่พิจารณาจากจุดเริ่มต้นของแต่ละยุคเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1.1 ยุคที่ 1 ยุคปฐมบท

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยขึ้นเป็นครั้งแรก ยุคนี้อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2478 - พ.ศ. 2510 ยุคปฐมบทนี้มีระยะเวลา 32 ปี

ที่เรียกยุคนี้ว่ายุคปฐมบทเพราะเป็นยุคที่เริ่มปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยและมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างเป็นทางการสืบค้นเอกสารด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยพบว่า ผลงานแปลที่เก่าแก่ที่สุดนั้นตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2478 ซึ่งเป็นการแปลและอธิบายโดย ยี.เอ็ม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ตีฟซีร์ฮักกุลยะกิน จาก ตีฟซีร์ตันวีรุลบิยาน เรื่องโควิเศษ” โดยเขียนที่หน้าปกว่าบรรพที่ 1 เล่มที่ 2 (ยี.เอ็ม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี, 2478) จึงอนุมานได้ว่าการแปลความหมายอัลกุรอานและตีพิมพ์เป็นรูปเล่มขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2478 แต่ไม่สามารถสืบค้นเอกสารได้พบ ผลงานแปลเล่มนี้มี 72 หน้าเป็นการแปลและอธิบายสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 8

ต่อมาในปี พ.ศ. 2494 ชำซุดดีน อุมาร์ และคณะแปลได้แก่ อับดุลเราะหมาน หะซัน กรีมี่ และมุฮัมมัด ซอลิฮี ร่วมกันแปลความหมายอัลกุรอานในนามของอัลอิสลาหุสมาคม บางกอกน้อย ผลงานแปลนี้ชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” โดยเริ่มจากสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 141 (ชำซุดดีน อุมาร์, อับดุลเราะหมาน หะซัน กรีมี่และมุฮัมมัด ซอลิฮี, 2494)

ในช่วงปี พ.ศ. 2496-2500 มีผลงานแปลความหมายอัลกุรอานออกมากถึง 4 ผลงาน โดยในปี พ.ศ. 2496 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยและตีพิมพ์ในชื่อ “บยานุลกุรอาน” (คำบรรยายอัล-กุรอานภาคภาษาไทย) เล่มที่ 1 โดยเริ่มจาก

สุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ถึงสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 1-141 ต่อมาในปี พ.ศ. 2497 “บยานุลกุรอ่าน” เล่มที่ 2 ก็ได้รับการตีพิมพ์ เป็นการแปลและอธิบายต่อจากเล่ม 1 โดยในเล่มที่ 2 นี้เริ่มจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะฮ์อายุษะฮ์ที่ 142 ถึงอายุษะฮ์ที่ 252 และในปี พ.ศ. 2500 “บยานุลกุรอ่าน” เล่มที่ 3 ก็ถือกำเนิดขึ้นโดยแปลความหมายของสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 253 ถึงอายุษะฮ์ที่ 286 และในสุเราะฮ์อัลอิมรอน อายุษะฮ์ที่ 1 ถึงอายุษะฮ์ที่ 90 (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2496-2500) ในปี พ.ศ. 2500 นี้ยังมีผลงานแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอ่านอีกหนึ่งผลงานโดยสมาน โยธาสมุทร โดยตีพิมพ์ในชื่อ “คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอ่าน” เริ่มแปลจากสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ สุเราะฮ์อัลญุฮูฎาเรียงตามลำดับจนถึงสุเราะฮ์อันนาส (สมาน โยธาสมุทร, 2500)

ปี พ.ศ. 2503 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้ตีพิมพ์ “บยานุลกุรอ่าน” เล่มที่ 4 โดยเป็นการแปลและอธิบายอัลกุรอ่านสุเราะฮ์อัลอิรอน อายุษะฮ์ที่ 91 ถึงอายุษะฮ์ที่ 200 และสุเราะฮ์อันนิสาฮ์ อายุษะฮ์ที่ 1 ถึงอายุษะฮ์ที่ 22 และในปี พ.ศ. 2505 นิพนธ์ จุฑามาศ ได้แปลความหมายอัลกุรอ่านสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ในผลงานแปลชื่อว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอ่าน ตัฟซีร์คอยริชซารีฟ” (นิพนธ์ จุฑามาศ, 3808)

3.1.2 ยุคอักษรศาสนูปถัมภก

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อมีการจัดพิมพ์ความหมายอัลกุรอ่านโดยได้รับการสนับสนุนจากองค์อักษรศาสนูปถัมภกขึ้นเป็นครั้งแรก ยุคนี้อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2511-พ.ศ. 2541 ยุคอักษรศาสนูปถัมภกนี้มีระยะเวลา 30 ปี

ที่เรียกยุคนี้ว่ายุคอักษรศาสนูปถัมภกเพราะพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี องค์อักษรศาสนูปถัมภกผู้ทะนุบำรุงศาสนาต่าง ๆ ได้ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนการจัดพิมพ์ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอ่านฉบับแปลความหมายและขยายความ” ความหมายอัลกุรอ่านฉบับนี้เป็นผลงานแปลและเรียบเรียงของด้านสุวรรณศาสตร์ และเป็นครั้งแรกที่มีการแปลความหมายอัลกุรอ่านครบทั้ง 30 ญุซฮ์ โดยทยอยพิมพ์เล่มละ 1 ญุซฮ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 และครบทั้ง 30 ญุซฮ์ในปี พ.ศ. 2524 ผลงานแปลทั้ง 30 ญุซฮ์นี้ได้รับการตีพิมพ์ทั้งหมด 5 ครั้ง โดยครั้งแรกเป็นการทยอยพิมพ์ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2511-2524 ต่อมามีการพิมพ์ครั้งที่สอง แต่ไม่ได้ระบุปีที่พิมพ์โดยแบ่งเป็นเล่มละ 5 ญุซฮ์ มีทั้งหมด 6 เล่ม ในปี พ.ศ. 2530 ผลงานแปลชิ้นนี้ได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งที่สาม เนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา และได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งที่สี่เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ผลงานแปลนี้ได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งที่ห้าในปี พ.ศ. 2547 เนื่องในโอกาสเฉลิมพระ

ขนมพรรษาครบ 6 รอบ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 (อดีตกิติ อนุชี่, 2560)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 มีการแปลความหมายอัลกุรอานครบ 30 ญุซอ์ โดยดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ โดยใช้ชื่อว่า “กุรอานมะญีต ความหมายของอัลกุรอาน” ผลงานแปลนี้ได้รับการตีพิมพ์สองครั้ง ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2512-2513 โดยตีพิมพ์ญุซอ์ที่ 1-20 ในปี พ.ศ. 2512 และญุซอ์ที่ 21-30 ในปี พ.ศ. 2513 และตีพิมพ์ครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2544 โดยแบ่งเป็นสามเล่ม เล่มที่หนึ่ง สุเราะฮ์ที่ 1-18 เล่มที่สองสุเราะฮ์ที่ 19-45 และเล่มที่สามสุเราะฮ์ที่ 46-114 (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2512) นอกจากผลงานแปลของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์แล้วซึ่งเป็นการแปลครบทั้ง 30 ญุซอ์แล้ว ในปี พ.ศ. 2512 นี้ยังมีผลงานแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานของผู้อื่นที่แปลเฉพาะบางส่วน ของอัลกุรอานอีกด้วย ได้แก่ “ตัพซีร์อัลฟุรกอน” ซึ่งเป็นผลงานแปลและอธิบายของดาร์ บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ โดยแปลความหมายสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และสุเราะฮ์ อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1-141 (ดาร์ บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ, 2512) และ “ใจความแห่ง พระคัมภีร์อัลกุรอาน” ซึ่งเป็นผลงานแปลของบร๊กัต สยามวาลา ผลงานแปลนี้มีสองเล่ม เล่มแรกญุซอ์ที่ 1-5 และเล่มที่สองญุซอ์ที่ 6-10 (บร๊กัต สยามวาลา, มปป.)

ช่วงเวลาต่อมาสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเริ่มมีบทบาทในการแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอาน โดยในปี พ.ศ. 2522 ได้จัดพิมพ์ “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซอ์อัมมะ” เป็นการแปลความหมายและอธิบายเฉพาะญุซอ์อัมมะ ผลงานแปลนี้มีเนื้อหา 316 หน้า (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2522) ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้แปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานญุซอ์ที่ 1 ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน (ญุซอ์ที่ 1)” โดยเริ่มจากสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 141 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2524)

นอกจากการแปลความหมายและอธิบายบางส่วนของอัลกุรอานแล้ว ในปี พ.ศ. 2524 ก็มีผลงานแปลความหมายอัลกุรอานครบทั้ง 30 ญุซอ์ด้วยชื่อว่า “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” ซึ่งเป็นผลงานแปลของวินัย สมะฮะฮุน จึงถือว่าเป็นบุคคลที่สามที่แปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบ 30 ญุซอ์ โดยเป็นการแปลแบบสรุปสั้น ๆ จบในสองเล่ม เล่มแรกเป็นการแปลความหมายอัลกุรอานญุซอ์ที่ 1-15 และเล่มที่สองญุซอ์ที่ 16-30 ผลงานแปลนี้ใช้มาตรฐานจากคำแปลภาษามลายูชื่อ “ปิมปินังฮ์เราะฮ์มาน” และใช้ตำราอธิบายอัลกุรอานประกอบอีกหลายเล่ม (วินัย สมะฮะฮุน, 2524)

ปี พ.ศ. 2526 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับพิมพ์เผยแพร่ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานอรรถที่ 2 ในชื่อผลงานแปลว่า “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน (อรรถที่ 2)” โดยเริ่มจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษษที่ 142 ถึงอายุษษที่ 252 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2526) ในปีเดียวกันนี้ก็มีผลงานแปลความหมายอัลกุรอานอีกเล่มชื่อ “ความหมายอัลกุรอานอรรถอัมมะ” โดยสามารถ วงศ์เสงี่ยม (สามารถ วงศ์เสงี่ยม และคณะ, 2526) ปีถัดมาอิสมาอีล อะหมัด ได้เผยแพร่ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานออกมา 2 เล่มชื่อว่า “ทางนำแห่งอัลลอฮ์” โดยเล่มแรกแปลจากสุเราะฮ์อันนาสถึงสุเราะฮ์อัลอัศรและสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ และเล่มที่สองเริ่มจากสุเราะฮ์อัตตะกาฮ์รถึงสุเราะฮ์อัซซัมส (อิสมาอีล อะหมัด, 2527)

ช่วงปี พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2535 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้ทยอยแปลและเผยแพร่ความหมายอัลกุรอานจนครบ 30 อรรถ ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” จำนวน 3 เล่ม โดยตีพิมพ์เผยแพร่เล่มแรก อรรถที่ 1-10 ในปี พ.ศ. 2528 ตีพิมพ์เผยแพร่เล่มที่สอง อรรถที่ 11-20 ปี พ.ศ. 2532 และเล่มที่สาม อรรถที่ 21-30 ในปี พ.ศ. 2535 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2535)

ช่วงเวลานี้ ทวี นภากรได้แปลความหมายอัลกุรอานและตีพิมพ์ผลงานแปลชื่อ “กุรอาน ความหมายอรรถ อัมมา” เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2532 และ “อัล-กุรอาน พร้อมความหมายภาษาไทย” สุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2537 (ทวี นภากร, 2537)

ในปี พ.ศ. 2537 ยังมีการแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานเฉพาะอรรถอัมมะจากผู้แปลคนอื่น ๆ อีก ได้แก่ หุมนอน บิน ฮัมชะฮ์ ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานอรรถอัมมะ” (หุมนอน บิน ฮัมชะฮ์, 2537) ผลงานแปลในนามมูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนาชื่อ “อัล-กุรอานุลอัล-หะกีม” (มูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา, 2537) และผลงานแปลชื่อ “อัล-กุรอานอรรถอัมมะ” ซึ่งไม่ปรากฏชื่อผู้แปล กล่าวแต่เพียงว่าแปลโดยคณะผู้จัดทำ และชัยนูลอาบิติน ชุมนุมพันธ์ เป็นบรรณาธิการ (ชัยนูลอาบิติน ชุมนุมพันธ์, 2552)

3.1.3 ยุคโลกาภิวัตน์

การกำหนดยุคนี้เริ่มต้นเมื่อมีองค์กรต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจทานและตีพิมพ์ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ยุคนี้อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2542 ถึงปัจจุบัน ยุคโลกาภิวัตน์นี้มีระยะเวลาประมาณ 19 ปี

ที่เรียกยุคนี้ว่ายุคโลกาภิวัตน์เพราะเป็นยุคที่ระบบสารสนเทศได้รับการพัฒนาจนทำให้ดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลกเชื่อมต่อกันเป็นเสมือนดินแดนเดียวกันไร้พรมแดนมาแบ่งกัน อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ส่งผลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์อย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลต่อการแปลความหมายอัลกุรอานด้วย โดยก่อนหน้านี้อีกกิจกรรมการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาใดภาษาหนึ่งจะจำกัดอยู่ในกลุ่มชนที่มีภาษาและชาติพันธุ์เดียวกัน แต่ความเป็นโลกาภิวัตน์ได้ทำลายวัตรปฏิบัตินี้ลง โดยในปี พ.ศ. 2542 ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นองค์กรที่ส่งเสริมด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ทุกภาษาในโลก ได้นำผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” โดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมาตรวจทานอีกครั้งหนึ่งจากศูนย์กษัตริย์พะฮัดฯ ซึ่งตรวจทานโดย ดร.อับดุลลอฮ์ หนุ่มสุข และคุณสุธี คล้ายชาติ จากนั้นจึงนำมาตีพิมพ์และเผยแพร่แจกจ่ายในชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2542)

ในปีเดียวกันนี้ ซัยนุลอาบิติน ฟินดี ได้แปลความหมายอัลกุรอานและตีพิมพ์ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 1” โดยแปลความหมายอัลกุรอานญุซอ์ที่ 1-5 ปีถัดมา พ.ศ. 2543 ก็ตีพิมพ์เล่มที่ 2 ชื่อผลงานแปลว่า “อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 2” โดยแปลความหมายอัลกุรอานญุซอ์ที่ 6-10 และตีพิมพ์ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ในชื่อ “อัลกุรอานแปลไทย พร้อมตัวบท ฉบับสมบูรณ์” ในปี พ.ศ. 2558 (ซัยนุลอาบิติน ฟินดี, 2558)

ปี พ.ศ. 2544 สุพล บุญมาเลิศ ได้เผยแพร่ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานชื่อ “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” ซึ่งเป็นผลงานแปลความหมายอัลกุรอานครบทั้ง 30 ญุซอ์ โดยผู้แปลมีจุดประสงค์เพื่อต้องการรวบรวมความหมายอัลกุรอานทั้ง 30 ญุซอ์ไว้ในเล่มเดียวกัน (สุพล บุญมาเลิศ, 2547)

3.2 ลักษณะโดยรวมของการแปลในแต่ละยุค

ผลงานการแปลความหมายอัลกุรอานที่ปรากฏขึ้นตลอดหน้าประวัติศาสตร์ทั้ง 3 ยุคนั้น มีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบของการแปลและประเภทของการแปลซึ่งส่งผลต่อลักษณะโดยรวมของการแปลในแต่ละยุค ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดของแต่ละยุคในด้านรูปแบบของการแปล ได้แก่ การแปลบางส่วนของอัลกุรอานและการแปลแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ , ประเภทของการแปล ได้แก่ การแปลความหมาย การแปลและการอธิบาย และลักษณะโดยรวมของการแปลในแต่ละยุค โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 ยุคปฐมบท

3.2.1.1 รูปแบบของการแปล

รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคปฐมบทนั้นเป็นการแปลเพียงบางส่วนของอัลกุรอาน โดยส่วนมากแล้วผู้แปลจะเลือกแปลช่วงต้นของอัลกุรอาน ได้แก่ สุเราะฮ์ อัลฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ เป็นลักษณะเช่นนี้ถึง 3 ผลงานแปล ได้แก่ ผลงานแปลชื่อ “ความอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ตัฟซีร์ฮักกุลยะกิน จากตัฟซีร์ตันวีรุลบะยาน เรื่องโควิเศซ” ของ ยี เอ็ม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี, ผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” ของ ชัมซุดดีน อุมาร และคณะ และผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ตัฟซีร์คือยริชชาร์ฟ” ของนิพนธ์ จุฑามาศ มี “บายนุลกุรอาน” ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ที่แปลถึงสุเราะฮ์อาลอิมรอนและสุเราะฮ์อันนิสาอ์ และมี ผลงานแปลของสมาน โยธาสุมุทร์เท่านั้นที่แปลอัลฟาติหะฮ์และช่วงท้ายของอัลกุรอาน ได้แก่ สุเราะฮ์ฮัจญ์โดยเรียงลำดับถึงสุเราะฮ์อันนาส

3.2.1.2 ประเภทของการแปล

เมื่อพิจารณาในด้านประเภทของการแปลพบว่า ภาพรวมของการแปลในยุคนี้จะเป็น การแปลและการอธิบาย โดยปรากฏการแปลประเภทนี้ในผลงานแปลชื่อ “ความอัลกุรอานแปล เป็นภาษาไทย ตัฟซีร์ฮักกุลยะกิน จากตัฟซีร์ตันวีรุลบะยาน เรื่องโควิเศซ” ของ ยี เอ็ม มุนซี และ ทองหยิบ ยวงมณี, ผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” ของ ชัมซุดดีน อุมาร และคณะ, ผลงาน แปลชื่อ “บายนุลกุรอาน” ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, ผลงานแปลชื่อ “คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอาน (ฟาติหะฮ์ อัคดุฮา-อันนาส)” ของสมาน โยธาสุมุทร์ มีเพียงผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ตัฟซีร์คือยริชชาร์ฟ” ของนิพนธ์ จุฑามาศ เท่านั้นที่เป็นการแปลความหมาย

3.2.1.3 ลักษณะโดยรวมของการแปล

ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้นับว่าอยู่ใน ระยะเริ่มต้นและมีจำนวนไม่มากนัก ไม่ปรากฏรูปแบบการแปลแบบครบทั้ง 30 สุเราะฮ์ มีเฉพาะการ แปลบางส่วนของอัลกุรอาน และเป็นการแปลในลักษณะการแปลและอธิบาย แม้การแปล ความหมายอัลกุรอานจะยังไม่เป็นที่แพร่หลาย แต่ก็ถือเป็นการเริ่มต้นที่ดีจากยุคก่อนหน้าที่ไม่มีการ ตีพิมพ์ความหมายอัลกุรอานอย่างเป็นเอกเทศ การแปลความหมายอัลกุรอานที่มีก็จะอยู่ในรูปแบบ ของการแปลเชิงบรรยาย มีบันทึกไว้บ้างก็ในวารสารหรือหนังสืออนุสรณ์เท่านั้น (อดิศักดิ์ นุซมี, 2560) การแปลในยุคปฐมบทนี้ยังเป็นการปูพื้นฐานแก่ยุคต่อไปซึ่งเป็นยุคที่การแปลความหมายอัลกุรอานเป็น ภาษาไทยมีความคึกคักเป็นอย่างมากด้วย

3.2.2 ยุคอักษรศาสนูปถัมภก

3.2.2.1 รูปแบบของการแปล

รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคอักษรศาสนูปถัมภกมีทั้งการแปลเฉพาะบางส่วนของอัลกุรอานและการแปลแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ ในยุคนี้ปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นผลงานแปลของต่วน สุวรรณศาสน์ โดยเริ่มทยอยตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรีได้ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนการจัดพิมพ์ในครั้งนี้ ผลงานแปลของต่วน สุวรรณศาสน์ยังได้รับการตีพิมพ์อีกหลายครั้งตามวาระที่แตกต่างกัน นอกจากผลงานแปลของต่วน สุวรรณศาสน์แล้ว ในยุคนี้ยังปรากฏผลงานแปลที่เป็นรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานครบทั้ง 30 ญุซอ์อีก ได้แก่ ผลงานแปลชื่อ “กุรอานมะญีต ความหมายของอัลกุรอาน” ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ และผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” ของวินัย สมะฮูน

การแปลความหมายอัลกุรอานในรูปแบบการแปลเฉพาะบางส่วนก็ยังมีปรากฏอยู่ในยุคนี้เป็นจำนวนมาก โดยปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานรูปแบบนี้ในผลงานแปลชื่อ “ตีฟซีร์ อัลฟุรกอน” ของดาร์ บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ, ผลงานแปลชื่อ “ใจความแห่งพระคัมภีร์ อัลกุรอาน” ของบรภัต (บุญเฟื่อง) สยามวาลา, ผลงานแปลชื่อ “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน” ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ โดยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนี้ได้ทยอยแปลและตีพิมพ์ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2535 จนครบ 30 ญุซอ์ นอกจากนี้ยังมีผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” ของสามารถ วงศ์เสงี่ยม, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอาน กับความหมาย” ของทวี นภากร, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานุลอัล-หะกีม” ของมูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา และผลงานแปลชื่อ “อัล-กุรอาน ญุซอัมมะ” ซึ่งไม่ปรากฏชื่อผู้แปล กล่าวแต่เพียงว่าแปลโดยคณะผู้จัดทำ และชัยนูล อาบิติน ชุมนุมนพันธ์ เป็นบรรณาธิการ

3.2.2.2 ประเภทของการแปล

เมื่อพิจารณาในด้านประเภทของการแปลพบว่าทั้งการแปลความหมายและการแปลและอรรถาธิบายเป็นสิ่งที่แพร่หลายอยู่ในยุคนี้ โดยพบการแปลประเภทแปลความหมายในผลงานแปลชื่อ “กุรอานมะญีต ความหมายของอัลกุรอาน”, ผลงานแปลชื่อ “ใจความแห่งพระคัมภีร์ อัลกุรอาน” ของบรภัต (บุญเฟื่อง) สยามวาลา, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” ของวินัย สมะฮูน, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานกับความหมาย” และ “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” ของทวี นภากร, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานุลอัล-หะกีม” ของมูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา

พัฒนา และผลงานแปลชื่อ “อัล-กุรอาน ญุซอัมมะ” โดยคณะผู้จัดทำ ซึ่งชัยนุลอาบิตีน ชุมนุมพันธ์ เป็นบรรณาธิการ

นอกจากการแปลความหมายที่เริ่มมีอย่างแพร่หลายในยุคนี้แล้ว การแปลแบบ อรรถาธิบายที่เริ่มมีในผลงานแปลตั้งแต่ยุคปฐมบท ก็ยังคงมีอยู่ในยุคอัครศาสนูปถัมภกด้วย เช่นเดียวกัน โดยปรากฏการแปลแบบอรรถาธิบายในผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับ แปลความหมายและขยายความ” ของต่วน สุวรรณศาสน์, ผลงานแปลชื่อ “ตัฟซีร์อัล-ฟุรกอน” ของ ดารี บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ, ผลงานแปลชื่อ “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน” ของสมาคม นักเรียนเก่าอาหรับ, ผลงานแปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอาน” ของสามารถ วงศ์เสงี่ยม และผลงาน แปลชื่อ “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

3.2.2.3 ลักษณะโดยรวมของการแปล

ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้ นับว่ามีความเฟื่องฟูมาก โดยปรากฏการแปลทั้งสองรูปแบบและสองประเภท มีทั้งการแปลบางส่วนของ อัลกุรอานและการแปลแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ และมีทั้งการแปลความหมายและการแปลและ อรรถาธิบาย โดยในยุคนี้เริ่มปรากฏรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์เป็น ครั้งแรก และการแปลความหมายที่เริ่มต้นในช่วงปลายของยุคปฐมบทก็มาแพร่หลายในยุคนี้ รวมถึง การแปลและอรรถาธิบายที่เริ่มต้นและแพร่หลายในยุคปฐมบทก็ยังคงแพร่หลายและได้รับความนิยม อยู่ในยุคอัครศาสนูปถัมภกนี้ด้วยเช่นกัน

นอกจากการแปลความหมายอัลกุรอานทั้งสองรูปแบบและทั้งสองประเภทจะเป็น กิจกรรมที่คึกคักอยู่ในยุคนี้แล้ว การอรรถาธิบายอัลกุรอาน (การตัฟซีร์) ก็ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน มีผลงานอรรถาธิบายความหมายอัลกุรอานเกิดขึ้นในยุคนี้หลายเล่ม เช่น “ทางนำแห่งอัลลอฮ์” โดย อิสมาอิล อะหมัด “คำอธิบายอัลกุรอาน” โดย บินอับดุลเลาะห์ และ “คำอธิบายอัลกุรอาน ซูเราะฮ์ยูนุส” โดย อาลี อีซา

ผลงานด้านการแปลและการอรรถาธิบายความหมายอัลกุรอานในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อนก็ปรากฏขึ้นในยุคนี้เช่นเดียวกัน มีการแปลตำราตัฟซีร์ของนักวิชาการร่วมสมัย ได้แก่ ผลงานแปลของอุมร์ อับดุล อะซีซ รัตนวิทย์ โดยแปลมาจากตัฟฮีมุลกุรอานซึ่งเป็นผลงานของ อิบดุลอะลา อัลมาดูดี โดยให้ชื่อผลงานแปลเป็นภาษาไทยว่า “ความหมายแห่งอัล-กุรอาน ซูเราะฮ์ อัน-นूर (24)” (อุมร์ อับดุลอะซีซ รัตนวิทย์, 2529) และอีกเล่มหนึ่งคือผลงานแปลของอับดุลเลาะห์ อับรู โดยแปลมาจากผลงานการอรรถาธิบายอัลกุรอานของอิสมาอิลลุตฟี จะปะเกีย ซึ่งเป็นต้นฉบับ ภาษามลายู โดยให้ชื่อผลงานแปลเป็นภาษาไทยว่า “ตัฟซีร์อัชชิกริลหะกิม” (อับดุลเลาะห์ อับรู, 2534)

ในยุคนี้ยังมีการแปลความหมายอัลกุรอานแบบแยกคำศัพท์ด้วย โดยตอยยิบ โช๊ะมะณี ได้แปลความหมายอัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 - 141 ให้ความหมายแบบอายะฮ์ต่ออายะฮ์ในส่วนหน้าของผลงานแปล จากนั้นจึงแยกคำศัพท์และให้ความหมายแบบคำต่อคำในส่วนท้ายของผลงานแปล (ตอยยิบ โช๊ะมะณี, 2539) การแปลความหมายอัลกุรอานในยุคอัครศาสนูปถัมภกนี้มีความคึกคักและหลากหลาย ก่อนที่ความเป็นโลกาภิวัตน์จะเปลี่ยนโฉมหน้าการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยไปสู่อีกรูปแบบหนึ่งในยุคถัดมา

3.2.3 ยุคโลกาภิวัตน์

3.2.3.1 รูปแบบของการแปล

ในยุคนี้ปรากฏรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้งสองรูปแบบ โดยมีผลงานการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยแบบเฉพาะบางส่วน ได้แก่ ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 1” ญุซอ์ที่ 1-5 และ “อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 2” ญุซอ์ที่ 6-10 ของชัยนุลอาบิติน ฟินดี และผลงานการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยแบบครบ 30 ญุซอ์ ได้แก่ ผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” ของสุพล บุญมาเลิศ, ผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานแปลไทยพร้อมตัวบท” ของชัยนุลอาบิติน ฟินดี ซึ่งรวบรวมผลงานแปลแบบเฉพาะบางส่วนที่แปลและตีพิมพ์ก่อนหน้านี้และแปลเพิ่มเติมจนครบ 30 ญุซอ์

3.2.3.2 ประเภทของการแปล

เมื่อพิจารณาในด้านประเภทของการแปลพบว่า ในยุคนี้มีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้งสองประเภท โดยปรากฏการแปลและการอธิบายในผลงานแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ และผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานแปลไทยพร้อมตัวบท” ของชัยนุลอาบิติน ฟินดี และปรากฏการแปลความหมายในผลงานแปลชื่อ “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” ของสุพล บุญมาเลิศ

3.2.3.3 ลักษณะโดยรวมของการแปล

ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้ไม่กว้างขวางนัก กล่าวคือ แม้จะปรากฏการแปลทั้งสองรูปแบบและสองประเภท แต่เมื่อเทียบในด้านปริมาณและความหลากหลายแล้วถือว่าไม่คึกคักเท่ายุคที่ผ่านมา แต่ทว่าความเป็นโลกาภิวัตน์ก็ได้มอบลักษณะเฉพาะตัวแก่การศึกษาความหมายอัลกุรอานในยุคนี้ด้วยเช่นกัน โดยเน้นที่การศึกษาความหมายอัลกุรอานในเชิงลึกและการตรวจสอบความถูกต้องของการแปลความหมายอัลกุรอาน

ในด้านการศึกษาคำความหมายอัลกุรอานเชิงลึก พบว่าเมื่อการแปลความหมายอัลกุรอานซึ่งเป็นการให้ความหมายโดยรวมเริ่มนิ่งแล้ว นักวิชาการในยุคนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาคำความหมายอัลกุรอานที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยสิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนคือการแปลตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานของนักอรรถาธิบายอัลกุรอานทั้งอดีตและปัจจุบันเป็นกิจกรรมที่มีชีวิตชีวาอยู่ในยุคนี้ โดยในปี พ.ศ. 2542 มุฮัมมัด เหมอนุกูล ได้แปลตำราตีพิมพ์สิริของอัสเซกาเนียนีและตีพิมพ์ในผลงานแปลชื่อ “อธิบายความหมายอัลกุรอานโดยย่อ” (สุลัยมาน อัลอัซกอรี แปลโดยมุฮัมมัด เหมอนุกูล, 2542) ในปีเดียวกันนี้บรรจง บินกาชัน ได้เผยแพร่ผลงานแปลชื่อ “ตีพิมพ์มูลกุรอานความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน” ซึ่งแปลจากตำราตีพิมพ์มูลกุรอานของอะบุลอะอะลา อัลเมาดูดี และทยอยพิมพ์จนครบทั้ง 30 ญุซอ์ในปี พ.ศ. 2545 (อัลเมาดูดี ชัยยิด อะบุลอะอะลา แปลโดยบรรจง บินกาชัน, 2542) ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 สุนทร มาลาตี (ซึ่งเป็นนามปากกาของนายदनรอหีม สุนทรมาลาตี) ได้เผยแพร่ผลงานแปลชื่อ “ได้ร่่มเงาอัล-กุรอาน” โดยแปลมาจากฟีซาลิลิลกุรอาน ซึ่งเป็นตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานโดยสัยยิด กุฎบ ผลงานแปลเป็นภาษาไทยนี้มีตั้งแต่ญุซอ์ที่ 1 ถึง ญุซอ์ที่ 3 (สัยยิด กุฎบแปลโดยสุนทร มาลาตี, 2550) และล่าสุดนี้ ซากิรีน หรือสุพล บุญมาเลิศ ได้เผยแพร่ผลงานแปลชื่อ “ตีพิมพ์ อิบนิ กะซีร์” โดยแปลมาจากต้นฉบับภาษาอาหรับชื่อ “อัลมิศบาหุ อัลมุนีร์ ฟิ ตะหะซิบ ตัฟสีร์ อิบนิ กะซีร์” ซึ่งเป็นตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานฉบับที่ เชคเศาะฟีย์ อ์เราะหะมาน อัลมุบาร็อกฟูรีย เป็นผู้เรียบเรียง ผลงานแปลเป็นภาษาไทยนี้เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2558 จำนวนสองเล่ม โดยเล่มแรกเป็นญุซอ์ที่ 1-2 , เล่มที่สองเป็นญุซอ์ที่ 3-5 และเล่มที่สามตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นญุซอ์ที่ 6-8 (อิมาม อิสมาอีล อิบนิ อุมีร์ อิบนิกะซีร์, 2560)

ในด้านการตรวจสอบความถูกต้อง พบว่าศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ซึ่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเผยแพร่และแจกจ่ายอัลกุรอานแก่มวลชนมุสลิมที่อยู่ในส่วนต่าง ๆ ของโลก ตลอดจนการอรรถาธิบายและการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ได้ตรวจทานความหมายอัลกุรอานภาษาไทยฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ จากนั้นจึงตีพิมพ์และแจกจ่ายในฉบับแปลชื่อ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” การได้รับการตรวจทานจากองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานโดยตรงเป็นการเพิ่มมาตรฐานและความถูกต้องน่าเชื่อถือให้กับผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ว่ามีคำแปลที่ใกล้เคียงกับภาษาต้นทางและมีเจตนารมณ์ที่ถูกต้องตรงกับต้นฉบับอัลกุรอาน บทบาทของโลกาภิวัตน์จึงเป็นการเพิ่มมาตรฐานงานแปลและเผยแพร่ศาสนจากผู้เป็นเจ้าของมวลมนุษยชาติโดยถ้วนทั่วกัน

3.3 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

เมื่อศึกษาถึงประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยแล้ว พบว่ามีผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับที่ได้รับการตรวจทานจากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการแปลอัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ดังกล่าวนี้นี้ ผู้วิจัยจึงเลือกความหมายอัลกุรอานฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเป็นตัวอย่งในการศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุรเราะฮ์มาน และศึกษาข้อมูลด้านความเป็นมา ผลงานทางวิชาการ รูปแบบและวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ โดยพบว่าอดิศักดิ์ นุซมี (2560: 173-176) ได้ให้รายละเอียดไว้ ดังนี้

3.3.1 ประวัติความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2513 เป็นการรวมตัวของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่เคยศึกษาในประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ โดยแนวคิดแรกเริ่มของกลุ่มผู้ก่อตั้งนี้คือเพื่อให้มีสถานที่สำหรับพบปะเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเพื่อการแลกเปลี่ยนทรรศนะความรู้ และความคิดเห็นระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาความรู้ด้านภาษาอาหรับ และวิชาการด้านศาสนาอิสลาม กลุ่มผู้ก่อตั้งเหล่านี้จึงปรึกษาหารือและเห็นพ้องกันในการจัดตั้งชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์ขึ้นในปี พ.ศ. 2516 โดยมอบหมายให้สนั่น เพชรทองคำ ทำหน้าที่เป็นประธานชมรม และนัดหมายให้มีการพบปะกันเป็นประจำทุกเดือน เดือนละหนึ่งครั้งตามบ้านของสมาชิกในชมรมโดยสลับหมุนเวียนกันไป ซึ่งในขณะนั้นชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์มีสมาชิกจำนวน 12 คน

ชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าขึ้นมาเป็นลำดับ อีกทั้งมีนักศึกษาไทยที่เคยเล่าเรียนในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางสำเร็จการศึกษากลับมาประเทศไทยมากขึ้น สมาชิกของชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์จึงหารือกัน และมีแนวคิดเห็นพ้องต้องกันว่าควรขยายการดำเนินงานให้กว้างขึ้น โดยเปลี่ยนชื่อจากชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์เป็น “ชมรมนักเรียนเก่าอาหรับ” และในปี พ.ศ. 2519 ได้ประกาศเชิญชวนผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ที่เคยศึกษาจากกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมาประชุมร่วมกันในการประชุมใหญ่เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการชมรมนักเรียนเก่าอาหรับ โดยร่วมกันคัดเลือกและมีมติให้สนั่น เพชรทองคำ ดำรงตำแหน่งประธานชมรมนักเรียนเก่าอาหรับ และมีคณะกรรมการร่วมอีก 10 คน ซึ่งทางชมรมนักเรียนเก่าอาหรับมีนโยบายในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการบริหารจากชมรมนักเรียนเก่าอาหรับเป็น “สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ” ในปีเดียวกันนั่นเอง ซึ่งได้มอบหมายให้สนั่น เพชรทองคำ สามารถ วงศ์เสงี่ยม และภานุพันธ์ ขำโสภ

ทำหน้าที่ดำเนินการขอจัดตั้งเป็นสมาคมจนกระทั่งได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งในเวลาต่อมา ทางสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับจึงเปิดที่ทำการของสมาคมฯ ในวันอาทิตย์ที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2512 ณ บ้านเลขที่ 33/7 ถนนจรัญสนิทวงศ์ ซอย94 แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร และมีการคัดเลือกคณะกรรมการสมาคมฯ ในวันเปิดที่ทำการสมาคมฯ นั้นเอง โดยมีท่าน สุวรรณศาสน์ ผู้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีในขณะนั้นให้เกียรติเป็นประธานในพิธี (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2541: 33-34) ที่ทำการสมาคมฯ ยังคงอยู่ที่นั่นเรื่อยมาจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2548 ทางสมาคมได้รับความอนุเคราะห์จากเครือวัลย์ สัญชัยวรรณันท์ มอบอาคารให้เพื่อใช้เป็นสำนักงานของสมาคมฯ สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับจึงได้ย้ายสำนักงานที่ทำการไปที่โรงเรียนอัสซิกรอ ถนนบางกรวย-ไทรน้อย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับยังคงดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ผลิตผลงานทางวิชาการและกิจกรรมที่สร้างสรรค์ทางปัญญาแก่สังคมมุสลิมไทย โดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งและดำเนินกิจกรรม (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2530: 16) ดังนี้

1. ส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และปลุกจิตสำนึกของคนไทยในชาติให้ตระหนักถึงความสำคัญและภาระหน้าที่ของประชาชนชาวไทย
2. ทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนาอิสลาม ส่งเสริมการประกอบศาสนกิจและศาสนศึกษา วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดีงาม
3. เพื่อเป็นสถาบันที่ศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ ส่งเสริมการศึกษา และการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เป็นพลเมืองดี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านจิตใจเหนือวัตถุ และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การกีฬา และปัญญา
4. ส่งเสริมความสามัคคีธรรม
5. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข่าวสารต่าง ๆ ภายในหมู่สมาชิกด้วยกัน หรือระหว่างกับสมาคม และกับสถาบันอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ
6. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีกับต่างศาสนิก
7. ส่งเสริมและปกป้องเสรีภาพของประชาชนในด้านความคิด การพูด การเขียน การโฆษณา และความเชื่อถือทางศาสนา

3.3.2 ผลงานทางวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับดำรงหน้าที่หลักในการให้บริการทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลตำราและหนังสือวิชาการศาสนาซึ่งมีหลายหมวดหมู่ ได้แก่ ด้านหลักกการศรัทธา ด้านการแปลและอธิบายความหมายอัลกุรอาน ด้านอัลหะดีษ ด้านหลักการปฏิบัติศาสนกิจ และด้านประวัติศาสตร์ โดยผลงานทางวิชาการที่สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2540: 20-21) ได้แปลและเรียบเรียง มีดังนี้

1. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน นุซอฮัมมะ
2. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน นุซที่หนึ่ง
3. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน นุซที่สอง
4. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน นุซที่สาม
5. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 1 (นุซที่ 1-นุซที่ 10)
6. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 2 (นุซที่ 11-นุซที่ 20)
7. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 3 (นุซที่ 21-นุซที่ 30)
8. ฟิกฮุซซุนนะฮฺ (เล่ม 1-4)
9. ฮะดีษรียาดุซซอลิฮีน (เล่ม1-4)
10. ฮะดีษอ์ระเบอีน
11. คู่มือฮัจญ์
12. เรื่องที่มุสลิมจำเป็นต้องรู้
13. ข้อชี้ขาดของนักปราชญ์อิสลามในการบิดเบือนอัลกุรอาน
14. ยกแระระหว่างนายคารีกับนายอิบรอฮีม กุเรชี
15. ประวัติศาสตร์อิสลาม
16. นีหรืออากีตะห์ชีอะห์

3.3.3 รูปแบบและวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับทำหน้าที่แปลและอธิบายอัลกุรอาน และเผยแพร่ผลงานแปลและผลงานการอธิบายอัลกุรอานมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2542 ซึ่งมีทั้งผลงานแปลและผลงานอธิบายในบางส่วนของอัลกุรอาน และผลงานแปลความหมายอัลกุรอานทั้ง 30 ญุซอ์ โดยความหมายอัลกุรอานที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาตีความทศศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานนำมาจาก “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลภาษาไทย” ซึ่งเป็นฉบับที่ได้รับการตรวจทานและตีพิมพ์เผยแพร่จากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ อันเป็นปฐมเหตุของสำนวนการแปลที่ปรากฏอยู่นี้ด้วย

อดิศักดิ์ นุซมี (2560: 189) ได้กล่าวถึงรูปแบบของผลงานแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าไว้ว่า “ผู้พิมพ์ได้วางตัวบทอัลกุรอานไว้ด้านขวาและความหมายภาษาไทยไว้ด้านซ้ายภายในหน้าเดียวกันมีรูปแบบของการอธิบายโดยใช้วงเล็บและเชิงอรรถ เริ่มแปลและอธิบายตั้งแต่สุเราะฮ์อัลฟาตีหะฮ์ เรียงลำดับอย่างต่อเนื่องจนถึงสุเราะฮ์อันนาส ในแต่ละสุเราะฮ์จะปรากฏอาร์มภบทที่กล่าวถึงประเภทของสุเราะฮ์ จำนวนอายะฮ์ สาเหตุการประทานสุเราะฮ์ และความหมายโดยสรุปของสุเราะฮ์นั้น ๆ” และให้รายละเอียดวิธีการแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับไว้ดังนี้ “สมาคมฯ ใช้วิธีการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานใน 2 รูปแบบ คือ 1) แบบคำต่อคำโดยมีการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทย แต่ไม่มีการอธิบาย และ 2) แบบคำต่อคำโดยมีการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทยพร้อมอธิบายไว้ในวงเล็บและในเชิงอรรถ ซึ่งส่วนใหญ่อธิบายไว้ในเชิงอรรถ” (อดิศักดิ์ นุซมี, 2560: 189)

นอกจากนี้ สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับยังใช้แหล่งอ้างอิงในการแปลและการอธิบายถึง 18 รายการจากหลายสาขาวิชา เช่น การอธิบายอัลกุรอาน หลักการพิจารณาอัลกุรอาน อัตชีวประวัติท่านนบีมุฮัมมัด มูลเหตุแห่งการประทานวิวรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งอ้างอิงชั้นปฐมภูมิที่ได้รับการยอมรับ ส่งผลให้การแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนี้มีความโดดเด่นด้านความถูกต้องโดยความหมายอัลกุรอานที่แปลนั้นสามารถอ้างอิงกลับไปสู่แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้ง 3 ยุค พบว่าผลงานแปลในแต่ละยุคจากผู้แปลตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนั้น มีความหลากหลายทั้งในด้านรูปแบบของการแปล ประเภทของการแปล และเนื้อหาที่ผู้แปลคัดเลือกมาแปล โดยสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบการแปล	ประเภทการแปล	หมายเหตุ
ยุคปฐมบท	2478	ความอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ตัฟซีรชุกกุลยะกิน จากตัฟซีรตันวีรุลบะยาน เรื่องโควิเศษ	ยี เอ็ม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	สุเราะฮ์ที่ 1: 1-8
	2494	ความหมายอัลกุรอาน	ซิมซุดดีน อุมาร และคณะ	แปลบางส่วน	(ไม่ปรากฏ)	สุเราะฮ์ที่ 1 และ 2
	2496	บยานุลกุรอาน เล่มที่ 1	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	สุเราะฮ์ที่ 1 และ 2: 1-141
	2497	บยานุลกุรอาน เล่มที่ 2				สุเราะฮ์ที่ 2: 142-252
	2500	บยานุลกุรอาน เล่มที่ 3				สุเราะฮ์ที่ 2: 253-286 และสุเราะฮ์ที่ 3: 1-90
	2500	คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอาน				สมาน โยธาสมุทร์
	2503	บยานุลกุรอาน เล่มที่ 4	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	สุเราะฮ์ที่ 3: 91-200 และสุเราะฮ์ที่ 4: 1-22

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบการแปล	ประเภทการแปล	หมายเหตุ
ยุคปฐมบท	2505	พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ตัฟซีร์ค็อยริช ซารีฟ	นิพนธ์ จูฆามาต	แปลบางส่วน	แปลความหมาย	สุเราะฮ์ที่ 1 และ 2
ยุคอัครศาสนูปถัมภก	2511	พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล ความหมายและขยายความ	ถ้วน สุวรรณ ศาสตร์	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปลและอธิบาย	ทยอยพิมพ์ เล่มละ 1 ญุซอ์และพิมพ์ครบ 30 ญุซอ์ในปี 2524
	2512	กุรอานมะญีดี ความหมายของอัลกุรอาน	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	แปลบางส่วน	แปลความหมาย	พิมพ์ญุซอ์ที่ 1-20
	2512	ตัฟซีร์อัลฟุรกอน	ดารี บินอะหมัด และสุพล บุญมาเลิศ	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	สุเราะฮ์ที่ 1, สุเราะฮ์ที่ 2 อายะฮ์ที่ 1-141
	2512	ใจความแห่งพระคัมภีร์อัลกุรอาน	บรักัต (บุญเฟื่อง) สยามวาลา	แปลบางส่วน	แปลความหมาย	เล่ม 1 ญุซอ์ที่ 1-5, เล่ม 2 ญุซอ์ที่ 6-10
	2513	กุรอานมะญีดี ความหมายของอัลกุรอาน	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	แปลบางส่วน	แปลความหมาย	พิมพ์ญุซอ์ที่ 21-30
	2522	คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน	สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	ญุซอ์ที่ 30
	2524	คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน	สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	แปลบางส่วน	แปลและอธิบาย	ญุซอ์ที่ 1

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบ การแปล	ประเภท การแปล	หมายเหตุ
ยุคอิศรศาสตร์ปฐมภัก	2524	อัลกุรอานฉบับ แปลภาษาไทย	วินัย สะมะฮุน	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปล ความหมาย	
	2526	คำอธิบายอัลกุรอาน กะรีม	สมาคม นักเรียนเก่า อาหรับ	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	ญุซอ์ที่ 2
	2526	ความหมายอัลกุรอาน	สามารถ วงศ์เสงี่ยม	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	ญุซอ์ที่ 30
	2527	ทางนำแห่งอัลลอฮ์	อิสมาอีล อะหมัด	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	เล่ม1 สุเราะฮ์ที่1 และอายะฮ์ ที่ 103-114 เล่ม2 สุเราะฮ์ที่ 91-102
	2528	ความหมายอัลกุรอาน เป็นภาษาไทย	สมาคม นักเรียนเก่า อาหรับ	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	ญุซอ์ที่ 1-10
	2529	ความหมายแห่ง อัล-กุรอาน สุเราะฮ์ อัน-นุร (24)	อุมร์ अबดุล อะซีซ รัตนวิทย์			แปล ตำราตีพิมพ์
	2532	ความหมาย อัลกุรอานเป็นภาษาไทย	สมาคม นักเรียนเก่า อาหรับ	แปล บางส่วน	แปลและ อรรถาธิบาย	ญุซอ์ที่ 11-20
	2532	อัลกุรอานกับ ความหมาย	ทวี นภากร	แปล บางส่วน	แปล ความหมาย	ญุซอ์ที่ 30
	2534	ตีพิมพ์อิซฮากกริลหะกีม	अबดุลเลาะ अबรู			แปลตำรา ตีพิมพ์

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบ การแปล	ประเภท การแปล	หมายเหตุ
ยุคอัครศาสนูปถัมภก	2535	ความหมายอัลกุรอาน เป็นภาษาไทย	สมาคม นักเรียนเก่า	แปล บางส่วน	แปลและ อธิบาย	ญุซอ์ที่ 21-30
	2537	อัลกุรอานญุซอ์ อัมมะ	หมอรอน บิน อัมชะฮฺ			เรียบเรียง จากสำนวน แปลอื่น
	2537	อัลกุรอานพร้อม ความหมายภาษาไทย	ทวี นภากร	แปล บางส่วน	แปล ความหมาย	สุเราะฮฺที่ 1 และ 2
	2537	อัล-กุรอานุลอัล-หะกีม	มูลนิธิ อิสลามเพื่อ การพัฒนา	แปล บางส่วน	แปล ความหมาย	ญุซอ์ที่ 30
	2537	อัล-กุรอาน ญุซอ์อัมมะ	คณะ ผู้จัดทำ	แปล บางส่วน	แปล ความหมาย	ญุซอ์ที่ 30
ยุคโลกาภิวัตน์	2542	พระมหาคัมภีร์ อัลกุรอานพร้อมคำแปล เป็นภาษาไทย	สมาคม นักเรียนเก่า อาหรับ	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปลและ อธิบาย	
	2542	อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 1	ชัยนุลอาบิ ดิน ฟินดี	แปล บางส่วน	แปลและ อธิบาย	ญุซอ์ที่ 1-5
	2542	อธิบายความหมาย อัลกุรอานโดยย่อ	มุฮัมมัด เหมอนูกุล			แปลตำรา ตัฟซีร์
	2542	ตัฟฮีมุลกุรอาน ความหมายคัมภีร์ อัลกุรอาน	บรรจง บินกาซัน			แปลตำรา ตัฟซีร์
	2543	อัลกุรอานฉบับแปลไทย เล่มที่ 2	ชัยนุลอาบิ ดิน ฟินดี	แปล บางส่วน	แปลและ อธิบาย	ญุซอ์ที่ 6-10
	2544	อัลกุรอานพร้อม ความหมายภาษาไทย	สุพล บุญมาเลิศ	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปล ความหมาย	
	2550	ไต่ร่มเงาอัล-กุรอาน	สุนทร มาลาดี			แปลตำรา ตัฟซีร์

ยุค	ปีที่พิมพ์	ผลงานแปล	ผู้แปล	รูปแบบ การแปล	ประเภท การแปล	หมายเหตุ
ยุคโลกาภิวัตน์	2558	อัลกุรอานแปลไทย พร้อมตัวบท	ชัยนูลอา บิตินฟินดี	แปลครบ 30 ญุซอ์	แปลและ อธิบาย	
	2558	ตัฟซีร์ อิบนิ กะซีร์ (ญุซอ์ที่ 1-2)	สุพล บุญมาเลิศ			แปลตำรา ตัฟซีร์
	2558	ตัฟซีร์ อิบนิ กะซีร์ (ญุซอ์ที่ 3-5)	สุพล บุญมาเลิศ			แปลตำรา ตัฟซีร์
	2560	ตัฟซีร์ อิบนิ กะซีร์ (ญุซอ์ที่ 6-8)	สุพล บุญมาเลิศ			แปลตำรา ตัฟซีร์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 4

ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์

การศึกษาลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาอัลกุรอาน อัลหะดีษ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น โดยนำเสนอตามลำดับสาระสำคัญ ดังนี้

4.1 วาทศิลป์ภาษาอาหรับ

4.2 ลีลาวาทศิลป์ในอัลกุรอาน สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์

4.3 ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์

4.1 วาทศิลป์ภาษาอาหรับ

4.1.1 คำนิยามของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ

4.1.1.1 คำนิยามด้านภาษาศาสตร์

วาทศิลป์ (البلاغة) เป็นอาการนาม มาจากคำกริยาว่า بَلَغَ ซึ่งอิบน์มັນศูร (‘Ibn Mansūr, 1994: 2/144) ให้ความหมายของ بَلَغَ ว่า หมายถึง ไปจนถึงจุดสิ้นสุด มีความหมายเดียวกับคำว่า وَصَلَ แปลว่า มาถึง, ได้รับ

ฟัฎล หะสัน อับบาส (Faḍl Ḥasan ‘Abbās, 1997: 17-18) กล่าวถึงความหมายของคำนี้ว่า แรกเริ่มนั้นคำนี้ถูกกำหนดไว้สำหรับความหมายของการไปถึงสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นที่สิ้นสุด ชาวอาหรับในยุคแรกๆ ที่เดินทางเป็นกิจวัตรก็ใช้คำ بَلَغَ บ่งถึงการไปถึงสถานที่ซึ่งเป็นที่หมาย ต่อมาคำนี้ก็มีการพัฒนาการเรื่อยมา โดยนอกจากความหมายว่าไปถึงจุดสิ้นสุดซึ่งเป็นความหมายแรก ของคำและเป็นความหมายหลักแล้ว بَلَغَ ยังสื่อถึงความหมายอื่นที่เป็นความหมายที่สองหรือความหมายรอง ทั้งในสิ่งที่ป็นรูปธรรมและนามธรรมด้วย

คำว่า **بَلَغَ** ที่สื่อถึงความหมายนี้มีปรากฏอยู่หลายตำแหน่งในอัลกุรอาน เช่นใน
 สุเราะฮ์ยูนุสที่ อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ رَزَقْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا﴾

(يوسف: 22)

ความว่า “และเมื่อเขาบรรลุนิติภาวะหนุ่มฉกรรจ์
 ของเขาเราได้ให้ความสุขุมรอบคอบและวิชาการ
 แก่เขา”

(สุเราะฮ์ยูนุส: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 22)

4.1.1.2 คำนิยามด้านศัพท์เฉพาะศาสตร์

การศึกษาด้านวาทศิลป์มีแนวทางที่ต่างกันไปตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้
 นักวิชาการให้คำนิยามของวาทศิลป์ (البلاغة) แตกต่างกันไปตามยุคสมัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอคำนิยาม
 ด้านศัพท์เฉพาะศาสตร์ของวาทศิลป์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ คำนิยามโดยนักวิชาการยุคอดีต
 และคำนิยามโดยนักวิชาการยุคปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

ก. การให้คำนิยามโดยนักวิชาการยุคอดีต

อิบนุ อัลมุก็อฟพะอ⁴⁰ ได้กล่าวถึงวาทศิลป์ไว้ว่า เป็นคำที่มีหลากหลายรูปแบบ
 บางครั้งวาทศิลป์อยู่ในความเจียบบัง บางครั้งวาทศิลป์คือการรับฟัง วาทศิลป์อาจอยู่ในบทกวี
 คำคล้องจอง คำปราศรัย หรือในศาสนที่สลักไว้ วิวรรณก็เป็นวาทศิลป์ ถ้อยคำที่บ่งชี้ถึงความหมายที่
 คมคาย หรือความหมายที่มากมายในคำย่อสรุปก็เป็นวาทศิลป์เช่นกัน (Shawqiy Dayf, n.d.: 20)

อัลอามิตีย⁴¹ กล่าวว่า วาทศิลป์คือการรับรู้เจตนารมณ์ได้ด้วยถ้อยคำที่ง่ายตาย
 สั้นไหล ไม่ยากเข็ญ ไม่ต้องพูดพรั้งเกินกว่าที่จำเป็น และไม่ลดทอนจนสูญเสียสิ่งที่ต้องการ (Badwiy
 Tibānah, 1967: 36)

⁴⁰ อิบนุ มุก็อฟพะอ ชื่อเต็มว่า ‘Abdullah bin al-Muqaffa’a เป็นนักเขียนและกวี เสียชีวิตปี ฮ.ศ.145

⁴¹ อัลอามิตีย ชื่อเต็มว่า Hasan bin Bishr al-’Amidiy ทะสัน บินบิซร อัลอามิตี เป็นกวีและนักประพันธ์ เสียชีวิตปี ฮ.ศ.370

อรรอมมานีย์⁴² กล่าวว่า วาทศิลป์คือการสื่อความหมายให้เข้าถึงหัวใจผู้ฟังด้วย ถ้อยคำที่งดงามที่สุด (Mahdiy Sālih, 1977: 291)

อบูฮิลาล อัลอัศกะรีย⁴³ กล่าวว่า วาทศิลป์คือทุก ๆ ถ้อยคำที่สื่อไปถึงหัวใจของผู้ฟัง และครอบครองหัวใจของผู้ฟังเช่นเดียวกับที่ครองหัวใจของผู้พูดมาแล้ว และเป็นถ้อยคำที่เหมาะสมงดงาม (Badwiy Tibānah, 1967: 7)

อัลญุรญานีย์⁴⁴ กล่าวว่า วาทศิลป์ก็คือบะยาน และให้ความหมายว่าบะยานคือการสื่อความหมายที่สมบูรณ์ด้วยรูปแบบที่เข้าใจง่ายและส่งอิทธิพลมากที่สุด เป็นถ้อยคำสามัญ ทว่าเมื่อกล่าวออกมาแล้วมีความไพเราะ ดึงดูดผู้ฟัง (‘Abd Qāhir al-Jurjānī, 2003: 9)

อัสสัคกากีย⁴⁵ กล่าวว่า วาทศิลป์คือการสื่อความหมายของผู้พูดด้วยถ้อยคำที่โดดเด่นด้วยการใช้โวหารภาพพจน์ต่าง ๆ ได้แก่ อุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ และอุปนาม (al-Sakkākī, 1982: 415)

อัลก้อซวัยนีย์⁴⁶ กล่าวว่า วาทศิลป์คือถ้อยคำที่คมคายและเหมาะสมกับกาลเทศะ (Mahdiy Sālih, 1977: 292)

จากการศึกษาการให้คำนิยามของนักวิชาการในอดีต พบว่าสิ่งที่นักวิชาการในอดีตจะยึดเป็นหลักสำคัญ ได้แก่ คำพูดและความหมาย คำนิยามที่มีให้กับคำว่าวาทศิลป์จึงมีความคล้ายคลึงกันว่า คือการสื่อความหมายที่ต้องการไปสู่หัวใจผู้ฟังด้วยถ้อยคำที่งดงาม ยกเว้นอัลก้อซวัยนีย์ และอิบนุ อัลมุค้อฟพะฮะฮ์ ที่เห็นต่างออกไป โดยอัลก้อซวัยนีย์ให้ความหมายวาทศิลป์ว่าคือถ้อยคำที่เหมาะสมกับกาลเทศะ และอิบนุ อัลมุค้อฟพะฮะฮ์ ที่ให้ความหมายวาทศิลป์ว่าเป็นคำสรุปย่อที่มีความหมายมากมาย

⁴² อรรอมมานีย์ ชื่อเต็มว่า ‘Alī bin ‘Isā bin ‘Abdullah al-Rommānī เป็นที่รู้จักในชื่อ อูหะฮัย เสียชีวิตปี ฮ.ศ.384

⁴³ อบูฮิลาล อัลอัศกะรีย ชื่อเต็มว่า al-Ḥasan bin ‘Abdullah al-‘Askariy เป็นกวีและนักประพันธ์ เสียชีวิตปี ฮ.ศ.395

⁴⁴ อัลญุรญานีย์ ชื่อเต็มว่า ‘Abd al-Qāhir bin ‘Abd al-Rahmān bin Muḥammad al-Jurjānī เป็นปราชญ์ด้านไวยากรณ์อาหรับ เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 471

⁴⁵ อัสสัคกากีย ชื่อเต็มว่า Yūsuf bin ‘Abībakr bin Muḥammad bin ‘Alī al-Sakkākī เป็นนักประพันธ์และผู้รู้ด้านภาษาอาหรับ เสียชีวิตปี ฮ.ศ.626

⁴⁶ อัลก้อซวัยนีย์ ชื่อเต็มว่า Muḥammad bin ‘Abd al-Rahmān bin ‘Umar, ‘Abū al-Ma’āliyy, Jalāl al-Dīn al-Qazwaynī เป็นที่รู้จักกันในชื่อ Khaṭīb Dimashq เสียชีวิตปี ฮ.ศ.739

ข. การให้คำนิยามโดยนักวิชาการยุคปัจจุบัน

อะหมัด อัชชาฮิบ กล่าวว่า วาทศิลป์คือศิลปะการใช้คำพูดที่เหมาะสมกับเนื้อหาหรือตรงกับความต้องการของผู้อ่านหรือผู้ฟัง ('Adnān Dharīl, 1983: 15)

อะมีน อัลเคาลีเย กล่าวว่า วาทศิลป์คือวิชาว่าด้วยการศึกษาด้านคำพูด โดยเมื่อใช้เกี่ยวกับศิลปะหมายถึงการอธิบายความรู้สึกได้อย่างสวยงาม เมื่อใช้เกี่ยวกับวรรณกรรมหมายถึงคำพูดที่อธิบายความรู้สึกได้อย่างงดงาม วาทศิลป์จึงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการอธิบายความรู้สึกออกมาเป็นคำพูด ('Adnān Dharīl, 1983: 19)

อะลีเย อัลญุมบลากุีย กล่าวว่า วาทศิลป์ในปัจจุบันนี้คือวิชาที่ว่าด้วยการสร้างคำหรือศิลปะในการประติประดอยถ้อยคำที่สวยงามและสงอิทธิพลต่อจิตใจ เมื่อพิจารณาตามความหมายนี้ วาทศิลป์จึงเป็นการวางกฎเกณฑ์ทางภาษา เป็นการอธิบายถึงแนวทาง วิธีการ และลีลาในการใช้ถ้อยคำถ่ายทอดความนึกคิดของผู้พูดหรือผู้ประพันธ์สู่ผู้ฟังหรือผู้อ่านด้วยรูปแบบที่สวยงามที่สุด วาทศิลป์จึงเป็นการนำเสนอกฎเกณฑ์ที่ต้องคำนึงถึงในการสร้างคำเพื่อให้ถ้อยคำนั้นเป็นที่จับใจ ('Alī al-Jambulāṭīy, n.d.: 290)

อิรฟาน มิฏเราะญีย กล่าวว่า วาทศิลป์คือการใช้ถ้อยคำที่คมคายและเหมาะสมกับสภาพการณ์ของคู่สนทนา ('Irfān Miṭrājīy, 1987: 23-24)

อับดุลกอดีร์ อะหมัด กล่าวว่า วาทศิลป์เป็นวิชาที่กำหนดกฎเกณฑ์ด้านการประพันธ์และสิ่งที่น่าสนใจพึงปฏิบัติในการจัดระบบระเบียบความคิดและการเลือกใช้คำ และการจัดความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและถ้อยคำให้ออกมาในรูปแบบข้อเขียนหรือคำพูด ('Abd al-Qādir 'Aḥmad, 1986: 289)

จากการศึกษาการให้คำนิยามของนักวิชาการในปัจจุบัน พบว่านักวิชาการเหล่านี้มองวาทศิลป์ว่าเป็นศิลปะในการใช้ถ้อยคำที่งดงาม สงอิทธิพล และเหมาะสมกับความหมาย และจัดวาทศิลป์ให้เป็นศาสตร์ในการจัดระบบระเบียบและกำหนดกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมในการประพันธ์หรือการปราศรัย แตกต่างจากนักวิชาการในอดีตที่บ้างมองวาทศิลป์ว่าเป็นศาสตร์บ้างมองว่าเป็นศิลป์ ถึงแม้จะต่างกันมุมมอง แต่นักวิชาการทั้งสองยุคก็เห็นพ้องต้องกันว่าวาทศิลป์คือการใช้ถ้อยคำอันงดงามที่สงอิทธิพลต่อจิตใจและเหมาะสมกับกาลเทศะ

4.1.2 เนื้อหาของวิชาวาทศิลป์ภาษาอาหรับ

เนื้อหาของวิชาวาทศิลป์ภาษาอาหรับประกอบไปด้วย 3 หัวข้อหลัก ดังนี้

1) อรรถศิลป์โวหาร (علم المعاني) เป็นหัวข้อที่ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของคำและสำนวน การใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลและเทศะ (‘Alī al-Jārim, Muṣṭafā ‘Amīn, 2007: 425)

2) ประจักษ์โวหาร (علم البيان) เป็นหัวข้อที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของการสื่อความหมายหนึ่งด้วยถ้อยคำที่หลากหลาย โดยศึกษาโวหารการเปรียบเทียบในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ อุปมาโวหาร อุปลักษณ์ และอุปนัย (‘Alī al-Jārim, Muṣṭafā ‘Amīn, 2007: 231)

3) วิจิตรโวหาร (علم البديع) เป็นหัวข้อที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการตกแต่งประดับประดา ถ้อยคำให้วิจิตรงดงาม โดยการตกแต่งประดับประดาที่เกิดขึ้นทั้งในด้านของคำและความหมาย (‘Alī al-Jārim, Muṣṭafā ‘Amīn, 2007: 430)

4.1.3 พัฒนาการของวิชาวาทศิลป์ภาษาอาหรับ

ก่อนที่เนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับจะมีหัวข้อที่ชัดเจนเช่นปัจจุบัน วาทศิลป์ภาษาอาหรับได้ผ่านลำดับขั้นตอนและมีพัฒนาการที่ต่อเนื่อง โดยผู้วิจัยได้แบ่งพัฒนาการของวิชาวาทศิลป์ภาษาอาหรับออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1: อรรถรส, ช่วงที่ 2: กฎเกณฑ์, ช่วงที่ 3: เช่นปัจจุบัน และช่วงที่ 4: ผันสุ่ออนาคต โดยมีรายละเอียดดังนี้

ช่วงที่ 1: อรรถรส ช่วงนี้เป็นช่วงก่อนที่อัลกุรอานจะถูกประทานลงมาจนถึงยุคสมัยแรกของอิสลามที่ยังไม่มีการพิชิตดินแดน ที่เรียกช่วงนี้ว่าอรรถรสเพราะบันทึกทางโวหารต่าง ๆ ของยุคนี้จะขึ้นอยู่กับอรรถรสหรือรสชาติของถ้อยคำเป็นสำคัญ ยังไม่ปรากฏการตั้งกฎเกณฑ์อย่างเป็นทางการ (Faḍl Ḥasan ‘Abbās, 1997: 71)

ช่วงที่ 2: กฎเกณฑ์ ช่วงนี้เป็นช่วงที่อาณาจักรอิสลามมีการพิชิตดินแดนต่าง ๆ มากมาย อิสลามขยายพื้นที่ออกไปกว้างไกล เหตุดังกล่าวทำให้มีการผสมผสานกันระหว่างชนชาติอาหรับและชนเชื้อชาติอื่น ๆ มีการแลกเปลี่ยนวิชาการระหว่างอารยธรรม การยึดถือมั่นเฉพาะอรรถรสเริ่มอ่อนลงและเริ่มมีการวางกฎเกณฑ์ข้อกำหนดมากขึ้น

อบูอุบัยดะฮ์⁴⁷ เป็นบุคคลแรกในเรื่องนี้ เขาได้ประพันธ์ตำราชื่อ Majāz al-Qurān ที่ให้ความสำคัญกับด้านภาษาศาสตร์พร้อมกันนั้นก็มิบทบันทึกที่เป็นด้านการบะยาน (ที่ต่อมาพัฒนามาเป็นประจักษ์โวหาร) ด้วย ซึ่งหลังจากอบูอุบัยดะฮ์ก็ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านที่ประพันธ์ตำราใน

⁴⁷ อบูอุบัยดะฮ์ ชื่อเต็มคือ Mu‘ammar bin al-Muthannā นักวิชาการภาษาอาหรับสำนักบักเราะฮ์ เสียชีวิตช่วงระหว่างปี ฮ.ศ.209-213

ลักษณะนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าการศึกษาด้านการบะยานในช่วงนี้จะแบ่งเป็นสองด้านที่ตรงกันข้ามกัน ด้านหนึ่งนั้นศึกษาเกี่ยวกับอัลกุรอานโดยเน้นที่ความอัจฉริยภาพทางภาษา เช่น อรรอมมานีย⁴⁸ ที่ศึกษาและประพันธ์ตำราในด้านนี้ และแบ่งวาทศิลป์ภาษาอาหรับออกเป็น 10 ชนิด ในยุคนี้มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษาและประพันธ์ตำราซึ่งยังคงใช้ต่อมาจนถึงปัจจุบัน ในอีกด้านหนึ่งนั้นศึกษาเกี่ยวกับวาทศิลป์ด้านการบะยานโดยทั่วไปไม่เน้นเจาะจงที่อัลกุรอาน ในยุคนี้มีนักวิชาการหลายท่านที่ศึกษาและผลิตตำราเฉพาะศาสตร์ด้านนี้ เช่น อุบัยดัล อัลอัสมะรีย⁴⁹ ผู้ประพันธ์ตำราชื่อ *al-Sinā' atayn* ที่หมายถึงการผลิตงานในด้านร้อยแก้วและร้อยกรอง ในช่วงนี้วาทศิลป์ภาษาอาหรับยังไม่เป็นเช่นที่รู้จักกันในปัจจุบัน หากแต่กระจัดกระจายและมีความคาบเกี่ยวกัน (Fadl Ḥasan 'Abbās, 1997: 71-73)

ช่วงที่ 3: เช่นปัจจุบัน ช่วงนี้มีนักวิชาการเข้ามาศึกษาและประพันธ์ตำราในศาสตร์ด้านนี้มากขึ้น ที่โด่งดังและส่งอิทธิพลถึงวาทศิลป์ภาษาอาหรับในปัจจุบัน ได้แก่ अबดุลกอฮิร อัลนุรญานีย⁵⁰ ผู้ประพันธ์ตำราชื่อ *Dalā'il al-'Ijāz* และ *'Asrār al-Balāghah* ซึ่งถือเป็นการเปิดศักราชใหม่ให้กับวาทศิลป์ภาษาอาหรับ นักวิชาการท่านนี้ได้พยายามวางกฎเกณฑ์และทฤษฎีให้กับวาทศิลป์ภาษาอาหรับ โดยในตำรา *Dalā'il al-'Ijāz* ได้พูดถึงทฤษฎีกลั่นกรองซึ่งเป็นรากฐานของอรรถศิลป์โวหาร และในตำรา *'Asrār al-Balāghah* ได้พูดถึงเนื้อหาบางส่วน เช่น อุปมาโวหาร อุปลักษณ์ อุปนาม ที่ต่อมารู้จักกันในนามประจักษ์โวหาร

ต่อมาอัซซะมะคชะรีย⁵¹ ได้นำทฤษฎีของ अबดุลกอฮิร มาปฏิบัติใน *al-Kashshāf* ซึ่งเป็นตำราตีพิมพ์ที่โด่งดังของท่าน พร้อมกันนั้นก็ได้เพิ่มเติมเนื้อหาและข้อสังเกตที่แสดงให้เห็นถึงปรีชาญาณในด้านนี้ของท่าน เป็นไปได้ว่าอัซซะมะคชะรียคือคนแรกที่เริ่มแบ่งระหว่างอรรถศิลป์โวหารและประจักษ์โวหารออกจากกันเพียงแต่ยังไม่เป็นเอกเทศ และมีเนื้อหาที่คาบเกี่ยวกันอยู่

อัซซั๊กากีย⁵² ผู้ประพันธ์ตำราชื่อ *Miftāh al-'Ulūm* คือผู้ที่แบ่งระหว่างอรรถศิลป์โวหารและประจักษ์โวหารออกจากกันอย่างเป็นเอกเทศ แต่ยังคงจัดเนื้อหาบางส่วนซึ่งมารู้จักกัน

⁴⁸ รายละเอียดในเชิงอรรถที่ 42

⁴⁹ รายละเอียดในเชิงอรรถที่ 43

⁵⁰ รายละเอียดในเชิงอรรถที่ 44

⁵¹ อัซซะมะคชะรีย ชื่อเต็มคือ *Abū al-Qāsim Maḥmūd ibn Umar bin Muḥammad bin 'Umar al-Zamakshariy*

นักวิชาการจากสำนักคิดมูตะซิลละฮ์ ผู้ประพันธ์ *al-Kashshāf* เสียชีวิตปี ฮ.ศ.538

⁵² รายละเอียดในเชิงอรรถที่ 45

ภายหลังในชื่อวิจิตรโวหาร ให้อยู่ภายใต้หัวข้อวรรณศิลป์โวหาร วิจิตรโวหารยังไม่ถูกแบ่งชัดเจนเหมือน วรรณศิลป์โวหารและประจักษ์โวหาร จนกระทั่งในรุ่นต่อมา

นักวิชาการรุ่นต่อมาได้ย่อตำรา *Miftāh al-‘Ulūm* ของอัสสั๊กกาเกีย เขาคือ บัทร อัลดีน บิน มาลิก⁵³ เป็นบุตรของนักวิชาการผู้ประพันธ์ตำราที่โด่งดังชื่อ *‘Alfiyyah ibn Mālik* บัทร อัลดีน ได้ย่อตำราของอัสสั๊กกาเกีย และจัดระเบียบเนื้อหาวิชาวาทศิลป์ภาษาอาหรับ ซึ่งเป็นคนแรกที่แบ่งวาทศิลป์อาหรับออกเป็นสามแขนง ได้แก่ วรรณศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร (Faḍl Ḥasan ‘Abbās, 1997: 74-76)

ช่วงที่ 4: ผันสู่อนาคต หลังจากที่ศาสตร์ด้านนี้มีความชัดเจนและมั่นคงแล้ว นักวิชาการด้านวาทศิลป์ภาษาอาหรับยังคงศึกษาศาสตร์นี้อย่างต่อเนื่องในประเด็นหัวข้อที่แตกต่างกัน มีผู้ศึกษาในประเด็นด้านประวัติศาสตร์ของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ มีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง วาทศิลป์อาหรับกับวาทศิลป์ของชนชาติอื่น ๆ มีการปกป้องข้อกล่าวหาที่มีต่อวาทศิลป์ภาษาอาหรับ ซึ่งล้วนแล้วเป็นประเด็นศึกษาที่กำหนดรูปร่างหน้าตาของการศึกษาด้านวาทศิลป์ภาษาอาหรับใน อนาคต (Faḍl Ḥasan ‘Abbās, 1997: 77)

4.1.4 วรรณศิลป์โวหาร (علم المعاني)

หัวข้อวรรณศิลป์โวหารเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้องตามกาลเทศะ กล่าวคือ ถูกต้องตามเวลา สถานที่ และเหมาะสมกับผู้ฟัง รากฐานของวรรณศิลป์โวหารนี้มาจาก ทฤษฎีกลั่นกรอง ผู้วิจัยจึงนำเสนอเนื้อหาของทฤษฎีกลั่นกรองก่อนที่จะเข้าเนื้อหาของวรรณศิลป์ โวหาร ซึ่งฟิฏลุ หะสัน อับบาส ได้ให้รายละเอียดไว้ (Faḍl Ḥasan ‘Abbās, 1997: 1/85-507) ดังนี้

ทฤษฎีกลั่นกรอง (نظرية النظم)

อับดุลกอฮิร อัลญูญานีย เป็นผู้คิดค้นทฤษฎีกลั่นกรอง นักวิชาการท่านนี้ให้ความหมายของทฤษฎีกลั่นกรองว่า เป็นการร้อยเรียงถ้อยคำเข้าไว้ด้วยกัน กล่าวคือ เป็นการกลั่นกรองความนึกคิดออกมาเป็นถ้อยคำ และร้อยเรียงถ้อยคำที่สื่อออกมาให้ตรงกับความคิดภายใน ทฤษฎีกลั่นกรองจึงต้องประกอบไปด้วย 2 ประการ ได้แก่ 1) ความหมายที่ต้องการสื่อ และ 2) ถ้อยคำที่ใช้สื่อความหมายนั้น ดังกล่าวนี้อีก คำหนึ่งคำที่มีตัวตนภายนอกเป็นพยัญชนะดังที่เห็น จึงสามารถสื่อถึงความหมายที่แตกต่างกันตามการร้อยเรียงถ้อยคำของผู้พูดที่มีต่อคู่สนทนา

⁵³ บัทร อัลดีน บิน มาลิก ชื่อเต็มคือ Muhammad bin Muhammad bin ‘Abdullah bin ‘Abdullah bin Mālik เสียชีวิต ปี ฮ.ศ.680

ซึ่งการร้อยเรียงถ้อยคำออกมาเป็นคำพูดนี้เกิดจากการกลั่นกรองความหมายที่ต้องการสื่อจากความคิด
ดังนั้น อรรถศิลป์โวหารซึ่งเป็นหัวข้อที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้องตามกาลเทศะและเหมาะสม
กับผู้ฟัง ซึ่งเป็นการนำทฤษฎีกลั่นกรองของของอัลญุฎฏานียามาใช้ในภาคปฏิบัตินั่นเอง

4.1.4.1 ความหมายของอัลเคาะบ์รและอัลอินชาฮ์

อัลเคาะบ์ร (الخبْر) หมายถึง ข้อความหรือประโยคที่มีค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง
เป็นข้อความหรือประโยคที่สามารถบอกได้ว่าข้อความหรือประโยคนั้น ๆ มีค่าความจริงเป็นจริงหรือ
เป็นเท็จเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่จะมีทั้งสองค่ารวมกันไม่ได้ และจะไม่มีสักค่าก็ได้
ตัวอย่างสำนวนเคาะบ์รในอัลกุรอาน เช่นคำกล่าวของอัลลอฮฺ ﷻ ในสุเราะฮ์อิรเราะฮ์มาน

﴿ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ حُسْبَانٍ ﴾

(الرحمن: 5)

ความว่า “ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์โคจรตามวิถีที่แน่นอน”

(อิรเราะฮ์มาน: 5)

ถ้อยคำนี้เป็นเคาะบ์ร เพราะมีค่าความจริงหรือความเท็จอยู่ โดยค่าในข้อความนี้เป็น
ความจริงว่าดวงอาทิตย์และดวงจันทร์โคจรตามวิถีที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและแน่นอน

อัลอินชาฮ์ (الإِنْشَاء) หมายถึง ข้อความหรือประโยคที่ไม่มีค่าความจริง เป็นข้อความ
หรือประโยคที่ไม่สามารถบอกได้ว่าข้อความหรือประโยคนั้น ๆ มีค่าความจริงเป็นจริงหรือเท็จ
ตัวอย่างสำนวนอินชาฮ์ในอัลกุรอาน เช่นคำกล่าวของอัลลอฮฺ ﷻ ในสุเราะฮ์อัลมะฮะอาริจญ์ ว่า

﴿ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ﴾

(المعارج: 5)

ความว่า “ดังนั้น เจ้าจงอดทนด้วยความอดทนที่ดีงามเถิด”

(อัลมะฮะอาริจญ์: 5)

ถ้อยคำนี้เป็นอินชาฮ์ เพราะไม่อาจให้ค่าได้ว่าจริงหรือเท็จ แต่เป็นคำสั่งใช้ให้อดทน

วัตถุประสงค์ของอัลเคาะบ์ร

โดยทั่วไปแล้ว ในการสนทนาใด ๆ วัตถุประสงค์หลักของเคาะบ์รที่อยู่ในบทสนทนานั้นมี 2 ประการด้วยกัน ได้แก่

1) เพื่อให้บุรุษที่ 2 รู้ถึงค่าความจริงของเคาะบ์รที่บุรุษที่ 1 ต้องการบอก เคาะบ์รที่มีวัตถุประสงค์เช่นนี้เรียกว่ามีความหมายโดยตรง (الخبر المفيد)

2) เพื่อให้บุรุษที่ 2 รู้ว่าบุรุษที่ 1 รู้ค่าความจริงของเคาะบ์ร เคาะบ์รที่มีวัตถุประสงค์เช่นนี้เรียกว่ามีความหมายโดยนัย (الفهم الضمني)

นอกจากวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการนี้แล้ว เคาะบ์รยังเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่แตกต่างกัน ได้แก่

1) การกระตุ้นเร่งเร้า เช่น การพูดปลุกกระตมยามสงครามว่า “...สวรรค์นั้นอยู่เบื้องหน้า ระหว่างท่านกับสวรรค์นั้นไม่เพียงก็ก้าวเท่านั้นเอง”

2) การแสดงออกถึงความโศกเศร้า เช่นที่ปรากฏในอัลกุรอานถึงคำพูดของมารดาของท่านหญิงมรรยัม عليها السلام เมื่อยามให้กำเนิดบุตรว่า

﴿ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ ﴾

(آل عمران: 36)

ความว่า “โอ้พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริงข้าพระองค์ได้คลอดบุตรเป็นหญิง”

(ออลิมรอน: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 36)

3) การเผยให้เห็นถึงความอ่อนแอ เช่นที่ปรากฏในอัลกุรอานถึงคำพูดของท่านนบีชะกะรียา عليه السلام ว่า

﴿ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ ﴾

(مريم: 4)

ความว่า “แท้จริงกระดุกของข้าพระองค์อ่อนแล้ว”

(มัรยัม: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่4)

4) การขอความเมตตา เช่นที่ปรากฏในอัลกุรอานถึงการอ้อนวอนขอความเมตตาต่อผู้เป็นเจ้าของนบีมุซา عليه السلام ว่า

﴿ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي ﴾

(الفصص: 16)

ความว่า “ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริงข้าพระองค์ได้ อธรรมต่อตนเอง ดังนั้น ขอพระองค์ทรงอภัยให้แก่ข้าพระองค์ ด้วย”

(อัลเกาะคือศ: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 16)

5) การเตือนสติ เช่นที่ปรากฏการเตือนสติในอัลกุรอานว่า

﴿ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ﴾

(آل عمران: 185)

ความว่า “แต่ละชีวิตนั้นจะได้ลิ้มรสแห่งความตาย”

(ฮาลอิมรอน: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่185)

วัตถุประสงค์ของเคาะบ์รไม่ได้จำกัดอยู่เพียง 5 ประการนี้เท่านั้น เคาะบ์รยังบ่งชี้ถึง วัตถุประสงค์อื่นจากนี้ได้อีกด้วย ซึ่งจะรู้ได้จากบริบทของการสนทนา เช่น การตำหนิ การดูหมิ่น และการภาคภูมิใจ

รูปแบบของอัลเคาะบ์ร

ดังที่กล่าวไว้ในบทนำว่า อรรถศิลป์โวหารนั้นเป็นศาสตร์ว่าด้วยการใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับสถานการณ์ บทสนทนาที่ใช้กับคู่สนทนาที่ให้ค่าต่อเคาะบ์รหนึ่งว่าเป็นเท่นั้นจึงต่างจาก บทสนทนาที่ใช้กับคู่สนทนาที่ให้ค่าต่อเคาะบ์รเดียวกันว่าเป็นจริง การจะสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผลจึงควรคำนึงถึงคู่สนทนาเป็นสำคัญ ดังกล่าวนี้เคาะบ์รจึงมีรูปแบบที่แตกต่างกันตามสภาพการณ์ของ

คู่สนทนา โดยเมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ของคู่สนทนาแล้ว จึงจำแนกรูปแบบของเคาะบ์ออกเป็น 2 ลักษณะตามสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ สภาพการณ์ที่ชัดเจนและสภาพการณ์ที่ซ่อนเร้น โดยแต่ละลักษณะมีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบของอัลเคาะบ์ตามสภาพการณ์ที่ชัดเจน

เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ที่ชัดเจน สามารถแบ่งสภาพการณ์ของคู่สนทนา ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) สภาพการณ์ที่ยังไม่ได้ให้คำใด: สภาพการณ์นี้คู่สนทนาไม่ได้ให้คำต่อเคาะบ์นั้น ๆ ว่าเป็นจริงหรือเป็นเท็จ อยู่ในสถานะของผู้ที่ไม่ได้เชื่อ ไม่ได้ปฏิเสธ และไม่ได้ลังเลใจ กล่าวได้ว่าเป็น ผู้ที่ไม่รู้หรือยังไม่ได้รับเคาะบ์นั้น ๆ สภาพการณ์นี้ให้สนทนาด้วยเคาะบ์ที่เป็นการบอกกล่าวโดยไม่ต้องเน้นย้ำ

2) สภาพการณ์ที่ลังเลระหว่างคำจริงกับเท็จ: สภาพการณ์นี้คู่สนทนาได้รับเคาะบ์ แต่ยังไม่ได้ตัดสินใจหรือให้คำต่อเคาะบ์นั้นว่าเป็นจริงหรือเป็นเท็จ อยู่ในสถานะที่ไม่เชื่อ ไม่ปฏิเสธ แต่มีความลังเล การสนทนาในสภาพการณ์นี้จึงควรเน้นย้ำเคาะบ์นั้น

3) สภาพการณ์ที่ให้คำว่าเป็นเท็จ: สภาพการณ์นี้คู่สนทนาได้ให้คำเคาะบ์ที่ได้รับแล้วว่า เป็นเท็จ มีสถานะเป็นผู้ปฏิเสธเคาะบ์นั้น การสนทนาต่อคู่สนทนาที่อยู่ในสภาพการณ์นี้จึง จำเป็นต้องเน้นย้ำและเร่งเร้า การเน้นย้ำนี้อาจทวีมากขึ้นตามระดับการปฏิเสธของคู่สนทนา

มีปรากฏในอัลกุรอานถึงตัวอย่างการใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับคู่สนทนาตาม สภาพการณ์ที่แตกต่างกัน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ، إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ، قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ، قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿﴾

(يس: 13-16)

ความว่า “และจงเล่าเรื่องชาวเมือง (อันฏอกียะฮฺ) แก่พวกเขา เมื่อมี ทูตหลายคนมายังเมืองนั้น, เมื่อเราส่งทูตสองคนไปยังพวกเขา

พวกเขาได้ปฏิเสธเขาทั้งสอง ดังนั้น เรา (อัลลอฮฺ) จึงเพิ่มพลังด้วยการส่งทูตคนที่สาม แล้วพวกเขา (บรรดาทูต) ได้กล่าวว่า แท้จริงพวกเราถูกส่งมายังพวกท่าน, พวกเขา (ชาวเมือง) กล่าวว่า พวกท่านมิใช่ใครอื่น นอกจากเป็นสามัญชนเช่นเดียวกับพวกเรา และพระผู้ทรงกรุณาปรานีมิได้ประทานสิ่งใดลงมา พวกท่านมิได้เป็นอื่นใดนอกจากกล่าวเท็จ, พวกเขา(บรรดาทูต) กล่าวว่า พระเจ้าของเรารู้ดียิ่งว่า แท้จริง เราถูกส่งมายังพวกท่านอย่างแน่นอน”

(ยาสีน: 13-16)

เมื่อพิจารณากลุ่มอายะฮฺนี้พบว่ามีการใช้ถ้อยคำที่ความหมายเดียวกันแต่การร้อยเรียงแตกต่างกันตามสภาพการณ์ของคู่สนทนา โดยชาวเมืองซึ่งเป็นคู่สนทนาในอายะฮฺนี้ได้ปฏิเสธทูตที่ส่งมาก่อนหน้า ทูตปัจจุบันจึงตอบด้วยถ้อยคำที่มีการเน้นย้ำว่า ﴿إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ﴾ เป็นการเน้นย้ำด้วย (وَإِ) ต่อเมื่อคู่สนทนายังปฏิเสธ ตื้อดิ่ง และเป็นปฏิปักษ์กับทูตที่ส่งมา ทูตจึงต้องตอบกลับด้วยถ้อยคำที่เพิ่มการเน้นย้ำอีกว่า ﴿رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ﴾ ซึ่งเป็นการเน้นย้ำด้วยการสาบาน (وَإِ) และ (لَا مَلَأَ كَيْدًا)

จากสภาพการณ์ที่ชัดเจนของคู่สนทนาจึงจำแนกรูปแบบของเคาะบ์ออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1) เคาะบ์ที่ไม่ต้องมีการเน้นย้ำ สำหรับคู่สนทนาที่ยังไม่ได้ให้ค่าว่าเป็นจริงหรือเท็จ
- 2) เคาะบ์ที่มีการเน้นย้ำ สำหรับคู่สนทนาที่ลังเลว่าจะให้ค่าจริงหรือเท็จ และคู่สนทนาที่ให้ค่าว่าเป็นเท็จ

รูปแบบของอัลเคาะบ์ตามสภาพการณ์ที่ซ่อนเร้น

ในขณะที่เป้าหมายของการปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาตามสภาพการณ์ที่ชัดเจนนั้นเป็นไปเพื่อให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล แต่บ่อยครั้งที่การมอันคมคายไม่ได้มาจากการปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาตามสภาพการณ์ที่ชัดเจนได้กำหนดไว้ เราจึงอาจพบการปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาที่ให้ค่าเคาะบ์เป็นเท็จด้วยวิธีการเดียวกันกับคู่สนทนาที่ให้ค่าเคาะบ์เป็นจริง ดังกล่าวนี้เป็นรูปแบบของเคาะบ์ตามสภาพการณ์ที่ซ่อนเร้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) การปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาที่ไม่ได้ให้คำใด ๆ กับเคาะบ์ด้วยลักษณะเดียวกันกับคู่สนทนาที่ให้คำกับเคาะบ์ จึงสื่อสารด้วยการเน้นย้ำกับคู่สนทนาที่เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ที่ชัดเจนแล้ว ไม่ควรและไม่จำเป็นต้องสื่อสารด้วยการเน้นย้ำ มีตัวอย่างปรากฏในอัลกุรอานถึงบทสนทนาที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวกับบิรูหฺ عليه السلام ด้วยสำนวนเน้นย้ำ ทั้งที่เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ที่ชัดเจนแล้ว ท่านคือศาสดาประกาศกผู้ถูกรับและปฏิบัติตามคำสั่งใช้จากผู้เป็นเจ้าเสมอ ไม่จำเป็นต้องสนทนาด้วยการเน้นย้ำ โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿وَأَصْنَعُ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الْذِّينِ

ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ﴾

(هود:37)

ความว่า “และเจ้าจงสร้างเรือภายใต้สายตาของเราตามคำบัญชาของเรา และอย่ามาพูดกับข้าถึงบรรดาผู้อธรรม⁵⁴ แท้จริงพวกเขาจะถูกจมน้ำตาย

(ฮุด: 37)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้เน้นย้ำในส่วนท้ายของอายะฮ์ที่เป็นการบอกข่าวการจมน้ำของกลุ่มชนของท่าน ทั้ง ๆ ที่ตามสภาพการณ์ที่ชัดเจนนั้นบิรูหฺไม่ได้ตั้งคำถามต่อคำสั่งใช้ของพระองค์เลย แต่ในสภาพการณ์ที่ซ่อนเร้นนั้น เมื่อบิรูหฺได้รับคำสั่งว่า “เจ้าจงสร้างเรือ” ก็เกิดความสงสัยขึ้นและเฝ้าถามกับตนเองว่า จะเกิดสิ่งใดขึ้นกับหมู่ชนที่ดื้อรั้นนี้? ทำไมถึงให้สร้างเรือตรงนี้ทั้งที่ไม่มีน้ำ? ผู้เป็นเจ้าจงลงโทษพวกเขาด้วยน้ำหรือ? ความสงสัยและเฝ้าถามที่เกิดขึ้นในตัวตนของบิรูหฺ ทำให้อัลลอฮ์ ﷻ สนทนากับท่านด้วยถ้อยคำที่ใช้สำนวนการเน้นย้ำ พระองค์จึงกล่าวว่า “และอย่ามาพูดกับข้าถึงบรรดาผู้อธรรม แท้จริงพวกเขาจะถูกจมน้ำตาย”

2) การปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาที่ให้คำเคาะบ์เป็นจริงด้วยลักษณะเดียวกันกับคู่สนทนาที่ให้คำเคาะบ์เป็นเท็จ จึงสื่อสารด้วยการเน้นย้ำที่ทวีความหนักแน่นยิ่งขึ้น มีตัวอย่างปรากฏในอัลกุรอานโดยอัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวถึงกำเนิดแรกของมนุษย์และลำดับขั้นตอนการกำเนิดมนุษย์ จากนั้นพระองค์ก็จบเรื่องการกำเนิดนี้ด้วยการกล่าวถึงการตายว่า

⁵⁴

อย่ามาขอความช่วยเหลือให้แก่พวกอธรรม พวกเขาจะได้รับความหายนะอย่างแน่นอน

﴿ تُمْ إِنَّكُمْ بِعَدَدِ ذٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴾

(المؤمنون: 15)

ความว่า “หลังจากนั้น แท้จริงพวกเขาต้องตายอย่างแน่นอน”

(อัลมูอฺมีนูน: 15)

ในอายะฮฺนี้อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงความตายซึ่งเป็นวิถีที่พระองค์กำหนดไว้ ไม่มีผู้ใดปฏิเสธ แต่พระองค์กล่าวถึงสัจธรรมที่ไม่มีผู้ใดปฏิเสธนี้ด้วยสำนวนการเน้นย้ำมากกว่าหนึ่งที่ โดยในอายะฮฺนี้มีการเน้นย้ำด้วย (بِ) ด้วย (لَا) และด้วยประโยคค่านาม ซึ่งสาเหตุของการสนทนาด้วยสำนวนเน้นย้ำกับสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องเน้นย้ำนี้ก็คือสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของมนุษย์นั่นเอง ที่แม้จะรับรู้ยอมรับ และไม่เคยปฏิเสธความตาย แต่พฤติกรรมและวิถีชีวิตนั้นบ่งชี้ถึงการละเลยเพิกเฉยต่อความตายที่จะต้องพบเจอ ดังกล่าวนี้อัลลอฮฺจึงสนทนาถึงเรื่องความตายด้วยสำนวนเน้นย้ำ เป็นการสนทนาที่แม้จะออกจากสภาพการณ์ที่ชัดเจน (คือไม่ปฏิเสธความตาย) แต่ไม่ออกจากสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ (คือเพิกเฉยต่อความตาย)

3) การปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาที่ให้คำเคาะบร์เป็นเท็จด้วยลักษณะเดียวกันกับคู่สนทนาที่ให้คำเคาะบร์เป็นจริง จึงสื่อสารโดยปราศจากการเน้นย้ำใด ๆ มีตัวอย่างปรากฏในอัลกุรอานถึงข้อความที่อัลลอฮฺ ﷻ สนทนากับชาวมักกะฮฺถึงความเป็นเจ้าของพระองค์ว่า

﴿ إِلَهُكُمْ إِلَهُ وَاحِدٌ ﴾

(النحل: 22)

ความว่า “พระเจ้าของพวกเขาเจ้านั้นคือพระเจ้าองค์เดียว”

(อันนะฮล: 22)

ในอายะฮฺนี้อัลลอฮฺได้กล่าวยืนยันความเป็นเอกะของพระองค์กับชาวมักกะฮฺผู้นับถือเจ้าหลากหลายและปฏิเสธความเป็นเจ้าองค์เดียว เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ที่ชัดเจนแล้ว สำนวนในการสนทนาสมควรเป็นไปในลักษณะของการเน้นย้ำ แต่อัลลอฮฺได้สนทนาถึงความเป็นเอกะของพระองค์กับกลุ่มชนที่ปฏิเสธความเป็นเอกะของพระองค์ด้วยสำนวนที่ปราศจากการเน้นย้ำ เพื่อบอกว่าประเด็นที่พระองค์นำเสนอเป็นสัจธรรมที่รับรู้ได้โดยสามัญ และหลักฐานที่บ่งชี้ถึงความเป็นเจ้าองค์เดียวนี้มีให้พบเห็นได้โดยทั่วไปทั้งจักรวาล

4.1.4.2 อัลอินชาอ์ (الإِنْشَاءُ)

อินชาอ์ หมายถึง ข้อความหรือประโยคที่ไม่มีค่าความจริง เป็นข้อความหรือประโยคที่ไม่สามารถบอกได้ว่าข้อความหรือประโยคนั้น ๆ มีค่าความจริงเป็นจริงหรือเท็จ ซึ่งข้อความหรือประโยคลักษณะเช่นนี้มีรายละเอียดแยกย่อยออกไป ดังนี้

ประเภทของอัลอินชาอ์

อินชาอ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อัลอินชาอ์ อัฎฎะลาอะฮ์ (الإِنْشَاءُ الطَّلَبِيّ) และอัลอินชาอ์ ฮัยยรฺ อัฎฎะลาอะฮ์ (الإِنْشَاءُ غَيْرِ الطَّلَبِيّ) กล่าวคือ ข้อความหรือประโยคที่เรียกร้องให้มีสิ่งใดเกิดขึ้นจากข้อความหรือประโยคนั้น เรียกว่าอินชาอ์อัฎฎะลาอะฮ์ เช่น “จงพวกเจ้าจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาดและจงชำระซะกาต” (ความหมายอัลกุรอาน อัลบะเกาะเราะฮ์: 43) ส่วนข้อความหรือประโยคที่ไม่เรียกร้องให้มีสิ่งใดเกิดขึ้นจากข้อความหรือประโยคนั้น เรียกว่าอินชาอ์ ฮัยยรฺ อัฎฎะลาอะฮ์ เช่น ข้อความหรือประโยคที่แสดงถึงการดำเนิน การชื่นชม และความประหลาดใจ

เนื้อหาของอัลอินชาอ์ ฮัยยรฺ อัฎฎะลาอะฮ์ ไม่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาด้าน วาทศิลป์ และสำนวนอัลอินชาอ์ ฮัยยรฺ อัฎฎะลาอะฮ์ ส่วนใหญ่เป็นเคาะบ์รันกวีวิชาการด้านวาทศิลป์ ภาษาอาหรับจึงไม่ศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ และไม่จัดอยู่ในอรรถศิลป์โวหาร หัวข้อต่อจากนี้จึงจะนำเสนอเฉพาะรายละเอียดของ อัลอินชาอ์ อัฎฎะลาอะฮ์ เท่านั้น

อัลอินชาอ์ อัฎฎะลาอะฮ์ (الإِنْشَاءُ الطَّلَبِيّ)

ข้อความหรือประโยคที่เป็น อัลอินชาอ์ อัฎฎะลาอะฮ์ นั้นปรากฏอยู่ในสำนวนที่หลากหลาย เช่น สำนวนคำสั่งใช้ สำนวนคำสั่งห้าม สำนวนที่แสดงถึงความหวัง สำนวนเรียกร้อง และสำนวนคำถาม โดยแต่ละสำนวนมีรายละเอียด ดังนี้

1) สำนวนคำสั่งใช้ (الأمر): เป็นการขอให้กระทำจากผู้ที่มีสถานะเหนือกว่า มีปรากฏตัวอย่างของสำนวนการสั่งใช้โดยทั่วไปในอัลกุรอาน เช่นที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ﴾

(البقرة:110)

ความว่า “และพวกเจ้าจงดำรงไว้ซึ่งการละหมาดเถิด

และจงชำระชะกาตเสีย”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 110)

สำนวนคำสั่งใช้ไม่ได้มีเฉพาะในรูปแบบของกริยาคำสั่งเท่านั้น แต่ยังปรากฏในรูปแบบอื่น ๆ ที่ล้วนแล้วมีความหมายที่บ่งชี้ถึงคำสั่งใช้เช่นเดียวกัน ได้แก่ อาการนามที่แทนคำกริยา (المضارع المقرون بلام الأمر), คำกริยาปัจจุบันกาลที่อยู่คู่กับลาม อัลอัมร (المصدر النائب عن فعل الأمر), และคำนามที่เป็นกริยาคำสั่ง (اسم فعل الأمر)

นอกจากนี้ ยังพบว่าบ่อยครั้งที่ข้อความหรือประโยคมาในรูปแบบของสำนวนคำสั่งใช้ แต่ความหมายบ่งชี้เป็นอย่างอื่น เช่น

- การชี้แนะให้กระทำ: มีปรากฏในอัลกุรอานถึงสำนวนคำสั่งใช้ที่มีความหมายถึงการชี้แนะให้กระทำอยู่หลายแห่ง เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ ﴾

(البقرة: 282)

ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! เมื่อพวกเจ้าต่างมีหนี้สินกันจะด้วยหนี้สินใด ๆ ก็ตาม จนกว่าจะถึงกำหนดเวลา (ใช้หนี้) ที่ถูกระบุไว้แล้ว ก็จงบันทึกหนี้สินนั้นเสีย”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 282)

- การชี้้นำให้พิจารณา: มีปรากฏในอัลกุรอานถึงสำนวนคำสั่งใช้ที่มีความหมายถึงการชี้้นำให้พิจารณาอยู่หลายแห่ง เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ﴾

(العنكبوت: 20)

ความว่า “จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) จงท่องเที่ยวไปตามแผ่นดินแล้ว
พิจารณาดูว่าพระองค์ทรงให้บังเกิดอย่างไร”

(อัลอันกะบูต: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 20)

- การบอกว่่าอนุญาต: มีปรากฏในอัลกุรอานถึงสำนวนคำสั่งใช้ที่มีความหมายถึง
การอนุญาตหลายแห่ง เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่่า

﴿ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ

الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۗ

(البقرة:187)

ความว่่า “และจงกิน และดื่ม จนกระทั่งเส้นขาวจะประกจกั้แก่พวก
เจ้าจากเส้นดำเนื่องจากแสงรุ่งอรุณ”

(อัลบะเกาะเราะฮ์: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 187)

- การป้งถึงความแปลกประหลาดใจ: มีปรากฏในอัลกุรอานถึงสำนวนคำสั่งใช้ที่มี
ความหมายถึงความประหลาดใจอยู่หลายแห่ง เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่่า

﴿ أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ ۗ

(الإسراء:48)

ความว่่า “จงดูเถิด พวกเขายกอุทาหรณ์แก่เจ้าอย่างไร”

(อัลอิสรอฮ์: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 48)

- การเยาะเย้ยดูถูก: มีปรากฏในอัลกุรอานถึงสำนวนคำสั่งใช้ที่มีความหมายถึง
การเยาะเย้ยดูถูกอยู่หลายแห่ง เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่่า

﴿ لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ۗ

(البقرة:65)

ความว่า “พวกเจ้าจงเป็นสิ่งที่ถูกขับไล่ให้ห่างไกล”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 65)

- การยกย่องให้เกียรติ: มีปรากฏในอัลกุรอานถึงสำนวนคำสั่งใช้ที่มีความหมายถึงการยกย่องให้เกียรติอยู่หลายแห่ง เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ءَامِينَ﴾

(الحجر: 46)

ความว่า “พวกเจ้าจงเข้าไปในนั้นด้วยความศานติและปลอดภัย”

(อัลฮิจญ์ร: อายะฮฺที่ 46)

- การแสดงถึงสถานะที่เท่าเทียม: มีปรากฏในอัลกุรอานหลายแห่ง ถึงสำนวนคำสั่งใช้ที่มีความหมายถึงการแสดงสถานะที่เท่าเทียม เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿أَصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ﴾

(الطور: 16)

ความว่า “จงเข้าไปเผาไหม้ในนั้น พวกเจ้าจะทนได้หรือไม่ก็ได้ก็เท่าเทียมกันสำหรับพวกเจ้า”

(อัลญูธ: ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 16)

- การอ่อนวอนขอ: มีปรากฏในอัลกุรอานหลายแห่ง ถึงสำนวนคำสั่งใช้ที่มีความหมายถึงการอ่อนวอนขอ เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي﴾

(نوح: 28)

ความว่า “ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษให้แก่ข้าพระองค์และพ่อแม่ของข้าพระองค์และผู้ที่มาในบ้านของข้าพระองค์”

(นูห: ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 28)

2) **สำนวนคำสั่งห้าม (اللهي):** เป็นการขอให้ยุติการกระทำจากผู้ที่มิมีสถานะเหนือกว่า สำนวนนี้มีรูปแบบเดียว คือ กริยาปัจจุบันกาลที่อยู่คู่กับ ลา อันนาฮิยะฮฺ (المضارع المنهية بلا الناهية)

นอกจากสำนวนคำสั่งห้ามจะมีจุดประสงค์เพื่อให้ยุติการกระทำแล้ว บ่อยครั้งเราจะพบว่ามีการใช้รูปแบบสำนวนนี้โดยมุ่งจุดประสงค์อื่นนอกเหนือจากการขอให้ยุติการกระทำ เช่น

- การชี้แนะให้กระทำ: มีปรากฏในอัลกุรอานหลายแห่ง ถึงสำนวนคำสั่งห้ามที่มีความหมายถึงการชี้แนะให้กระทำ เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِن تَبَدَّ لَكُمْ تَسْؤَالَكُمْ ﴾

(101:๘๘๙)

ความว่า “จงอย่าถามถึงสิ่งต่าง ๆ หากสิ่งเหล่านี้ถูกเปิดเผยขึ้นแล้วมันก็จะก่อให้เกิดความเลวร้าย”

(อัลมาอิดะฮฺ: ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 101)

- การทำให้เกิดความสิ้นหวัง: มีปรากฏในอัลกุรอานหลายแห่ง ถึงสำนวนคำสั่งห้ามที่มีความหมายถึงการทำให้เกิดความสิ้นหวัง เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَدُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا جُزُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴾

(التحریم: 7)

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาเอ๋ย วันนี้พวกเจ้าอย่าได้แก้ตัวเลย อันความจริงพวกเจ้าจะถูกตอบแทนตามที่พวกเจ้าได้กระทำไว้”

(อัตตะหฺรึม: อายะฮฺที่ 7)

- การลดคุณค่า: มีปรากฏในอัลกุรอานหลายแห่ง ถึงสำนวนคำสั่งห้ามที่มีความหมายถึงการลดคุณค่า เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

ความว่า “และพวกเจ้าจงอย่าตายเป็นอันขาดนอกจากในฐานะที่พวกเจ้าเป็นผู้มอบน้อมเท่านั้น”

(อาลอิมรอน: 102)

- การส่งเสริมให้ออดทน: มีปรากฏในอัลกุรอานหลายแห่ง ถึงสำนวนคำสั่งห้ามที่มีความหมายถึงการส่งเสริมให้ออดทน เช่นที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่

﴿ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ﴾

(التوبة: 40)

ความว่า “ท่านอย่าเสียใจ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอยู่กับเรา”

(อัตเตาบะฮ์: 40)

- การอ้อนวอนขอ: มีปรากฏในอัลกุรอานหลายแห่ง ถึงสำนวนคำสั่งห้ามที่มีความหมายถึงการอ้อนวอนขอ เช่นที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่

﴿ رَبَّنَا لَا تُرْغِ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا ﴾

(آل عمران: 8)

ความว่า “โอ้พระผู้เป็นเจ้าของพวกเรา โปรดอย่าให้หัวใจของพวกเราเอนเอียงออกจากความจริงเลยหลังจากที่พระองค์ได้ทรงแนะนำแก่พวกเราแล้ว”

(อาลอิมรอน: 8)

3) **สำนวนมุ่งมาดปรารถนา(التمنى):** เป็นการขอสิ่งที่ปรารถนาโดยไม่มุ่งหมายว่าจะต้องได้รับสิ่งนั้น สำนวนนี้เป็นสำนวนที่แสดงถึงความหวังเช่นเดียวกับสำนวนคาดหวังรอคอย (الترجى) แต่มีข้อแตกต่างกันตรงที่สำนวนคาดหวังรอคอยนั้นเป็นความหวังพร้อมกับเผื่อรอให้ได้รับในสิ่งที่ต้องการ ในขณะที่สำนวนมุ่งมาดปรารถนาไม่ใช่เช่นนั้น ดังกล่าวนี้ นักวิชาการด้านวาทศิลป์จึงจัดให้สำนวนมุ่งมาดปรารถนาเป็นอัลอินชาอ์ อัลฎุอะละบียะ เพราะสำนวนนี้เป็นเพียงการขอสิ่งใดสิ่งหนึ่งในขณะที่สำนวนคาดหวังรอคอยไม่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันเพราะเป็นการเผื่อรอเพื่อให้ได้รับสิ่งนั้นด้วย การจำแนกประเภทนี้จึงเป็นไปตามจุดประสงค์ของแต่ละสำนวนนั่นเอง

คำบุพบทหลักของสำนวนมุ่งมาดปรารถนาคือ (ليت) ดังที่มีปรากฏอย่างชัดเจนหลายที่ในอัลกุรอาน เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ يَقُولُ يَلْبِئْتَنِي قَدَمْتُ لِحَيَاتِي ﴾

(الفجر: 24)

ความว่า “เขาจะกล่าวว่า โอ ฉันน่าจะได้ทำความดีไว้ล่วงหน้าสำหรับชีวิตของฉัน”

(อัลฟัจญรฺ: 24)

นอกจาก (ليت) ที่เป็นคำบุพบทหลักของสำนวนนี้แล้ว ยังมีคำบุพบทอื่น ๆ ที่เมื่ออยู่ในข้อความหรือประโยคแล้วสื่อความหมายถึงการขอสิ่งที่ปรารถนาเช่นเดียวกัน เช่น (هل) (لو) และ (لعل) โดยมีปรากฏในอัลกุรอานหลายตำแหน่ง เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا ﴾

(الأعراف: 53)

ความว่า “มีบรรดาผู้ที่จะขอความช่วยเหลือให้แก่พวกเราบ้างไหมซึ่งพวกเขาจะได้ขอความช่วยเหลือให้แก่พวกเรา”

(อัลอะอฺรอฟ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 53)

4) สำนวนเรียกหา (النداء): เป็นการขอให้คู่สนทนาตอบรับการเรียก โดยใช้คำบุพบทแทนกริยาการเรียก คำบุพบทในสำนวนเรียกหานี้มี 8 คำด้วยกัน ได้แก่ (يا) (الهمزة) (أي) (أَي) (أَيَا) (هيا) (وا) (آ) โดย (الهمزة) (أي) ใช้เรียกในระยะใกล้ และคำบุพบทอื่นจากสองคำนี้ใช้สำหรับการเรียกระยะไกล

สำนวนเรียกหานี้มีปรากฏหลายที่ในอัลกุรอาน โดยเป็นการเรียกเพื่อส่งสัญญาณให้คู่สนทนาว่าเนื้อหาที่กำลังจะสื่อสารนั้นเป็นเรื่องสำคัญ เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴾

(البقرة: 153)

ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงอาศัยความอดทนและการละหมาดเถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่ร่วมกับผู้อดทนทั้งหลาย”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: 153)

นอกจากจุดประสงค์เพื่อให้คู่สนทนาตอบรับการเรียก และส่งสัญญาณถึงความสำคัญของเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารแล้ว ส่วนวนเรียกหาในข้อความหรือประโยคยังเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อื่นได้ด้วยเช่นกัน ดังที่มีปรากฏในอัลกุรอานถึงส่วนวนเรียกหาแต่สื่อความหมายถึงการคร่ำครวญเสียใจ เช่นที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَحْسَرْتَنِي عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ

وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ ﴾

(الزمر: 56)

ความว่า “มิฉะนั้น ชีวิตหนึ่งจะกล่าวว่า โอ้ความหายนะจงประสบแก่ข้าพระองค์ ที่ข้าพระองค์ทอดทิ้ง (หน้าที่) ที่มีต่ออัลลอฮ์ และข้าพระองค์เคยอยู่ในหมู่ผู้เะาะเย้ยอีกด้วย”

(อัซซุมัร: 56)

5) ส่วนวนคำถาม (الاستفهام): เป็นการขอรู้อข้อมูลที่ไม่เคยได้รับหรือได้รู้มาก่อน คำที่บ่งชี้ถึงส่วนวนคำถามมี 11 คำด้วยกัน โดย 2 คำเป็นบุพบท ได้แก่ (الهمزة) และ (هل) และอีก 9 คำเป็นคำนาม ได้แก่ (من) ، (ما) ، (متى) ، (أين) ، (أين) ، (أى) ، (كيف) ، (كم) ، (أى) ซึ่งแต่ละคำมีรายละเอียดและกฎเกณฑ์การใช้ที่แตกต่างกันไป

ในอัลกุรอานมีการใช้คำที่บ่งชี้ถึงส่วนวนคำถามที่หลากหลาย บางส่วนใช้โดยมีวัตถุประสงค์ตรงกันกับวัตถุประสงค์ของส่วนวนคำถาม ซึ่งพบได้โดยทั่วไปในอัลกุรอาน และบางส่วนก็ใช้ส่วนวนคำถามเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ได้แก่

- การเน้นย้ำ: บางครั้งส่วนวนคำถามก็ไม่ได้มีมาเพื่อขอคำตอบ แต่เพื่อเน้นย้ำข้อมูลที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร เช่นที่มีปรากฏในอัลกุรอาน ถึงส่วนวนคำถามที่สื่อถึงการเน้นย้ำข้อมูลที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا
أَنَّ آبَاءَكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْتَقًا مِنَ اللَّهِ ﴾

(يوسف: 80)

ความว่า “ดั่งนั้น เมื่อพวกเขาหมดอาลัยจากเขา พวกเขาก็หันหน้าเข้า
ปรึกษากันตามลำพัง พี่คนโตของพวกเขาบอกว่า พวกท่านไม่รู้ดอก
หรือว่า พ่อของพวกท่านได้เอาสัญญาอย่างมั่นคงจากอัลลอฮ์แก่พวก
ท่าน”

(ยูสุฟ: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 80)

- การยอมรับ: และบ่อยครั้งที่สำนวนคำถามมีมาเพื่อให้คู่สนทนายอมรับตามที่ผู้พูด
ต้องการ เช่นที่มีปรากฏในอัลกุรอาน ถึงสำนวนคำถามที่ถามเพื่อให้คู่สนทนายอมรับตามที่ผู้พูด
ต้องการ อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ﴾

(الأعراف: 172)

ความว่า “ข้ามิใช่พระเจ้าของพวกเจ้าดอกหรือ”

(อัลอะอรอฟ: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 172)

- การปฏิเสธ: ในกรณีนี้ สำนวนคำถามไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อขอความรู้ในสิ่งที่ไม่รู้
แต่เป็นการใช้สำนวนคำถามเพื่อบ่งถึงการปฏิเสธ เช่นที่มีปรากฏในอัลกุรอานถึงสำนวนคำถาม
ลักษณะนี้ ที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ أَفَأَصْفَكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَيْنِ وَأَتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنْسَانًا ﴾

(الإسراء: 40)

ความว่า “พระเจ้าของพวกเจ้าทรงเลือกลูกผู้ชายให้แก่พวกเจ้า และ
พระองค์ทรงเลือกเอามะลาอิกะฮ์เป็นลูกผู้หญิงกระนั้นหรือ”

(อัลอิสรอฮ์: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 40)

นอกจากจุดประสงค์เพื่อปฏิเสธแล้ว การใช้สำนวนคำถามในบางกรณียังเพื่อเป็นการขู่สาบได้อีกด้วย เช่นที่มีปรากฏในอัลกุรอานถึงสำนวนคำถามลักษณะนี้ ที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تَتْلُوا عَلَيَّكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ﴾

(Al-Ma'ad: 101)

ความว่า “และอย่างไรเล่าที่พวกเจ้าจะปฏิเสธศรัทธากัน ทั้งๆที่พวกเจ้านั้นมีบรรดาโองการของอัลลอฮ์ถูกอ่านแก่พวกเจ้าอยู่ และยังมีเราะสุลของพระองค์อยู่ในหมู่พวกเจ้าด้วย”

(อาลอิมรอน: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 101)

- นอกจากจุดประสงค์เพื่อการเน้นย้ำและการปฏิเสธแล้ว สำนวนคำถามยังบ่งชี้ถึงจุดประสงค์อื่น ๆ อีกมากมาย อาทิเช่น ถามเพื่อเสียตีสี ถามเพื่อเยาะเย้ย ถามเพื่อขู่เข็ญ ถามเพื่อเตือนคู่สนทนา

4.1.4.3 การจำกัดความ (القصر)

ความหมายของการจำกัดความ

การจำกัดความ หมายถึง การนำสิ่งหนึ่งมาเจาะจงอีกสิ่งหนึ่งโดยมีรูปแบบที่จำเพาะองค์ประกอบของการจำกัดความ

เพื่อให้การจำกัดความมีความสมบูรณ์ จึงต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ สิ่งที่มาเจาะจง (المقصور) และสิ่งที่ถูกเจาะจง (المقصود عليه)

ประเภทของการจำกัดความ

การจำกัดความมีหลากหลายประเภทตามการจำแนกที่แตกต่างกัน โดยจำแนกด้วยการพิจารณาองค์ประกอบ และจำแนกด้วยการพิจารณาความเป็นจริงที่เกิดขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) การจำแนกโดยพิจารณาจากองค์ประกอบของการจำกัดความได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

- การนำเอาคุณลักษณะมาเจาะจง (قصر صفة على موصوف) เช่นที่มีปรากฏในอัลกุรอานถึงการเจาะจงในลักษณะนี้ ที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ إِنَّمَا تَخَشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ﴾

(ฟาฏร: 28)

ความว่า “แท้จริง บรรดาผู้ที่มีความรู้จากปวงป่าวของพระองค์เท่านั้น
ที่เกรงกลัวอัลลอฮ์”

(ฟาฏร: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่28)

การเจาะจงในอายะฮ์นี้เป็นการนำคุณลักษณะ (صفة) มาเจาะจงสิ่งที่ถูกให้
คุณลักษณะ(موصوف) โดยคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในอายะฮ์นี้คือ การเกรงกลัวอัลลอฮ์ และสิ่งที่ถูก
ให้คุณลักษณะในอายะฮ์นี้คือ บรรดาผู้ที่มีความรู้ ดังกล่าวนี้ คุณลักษณะการเกรงกลัวอัลลอฮ์จึงเป็น
สิ่งที่มาเจาะจง(المقصور) และบรรดาผู้มีความรู้ซึ่งถูกให้คุณลักษณะจึงเป็นสิ่งที่ถูกเจาะจง(المقصور عليه)

- การนำเอาสิ่งที่ถูกให้คุณลักษณะมาเจาะจง (قصر موصوف على صفة) เช่นที่มี
ปรากฏในอัลกุรอานถึงการเจาะจงในลักษณะนี้ ที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่

﴿ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ ﴾

(อัลอิมรอน: 144)

ความว่า “และมุฮัมมัดนั้นหาใช่อื่นใดไม่นอกจากเป็นเราะสุลผู้หนึ่ง
เท่านั้น”

(อัลอิมรอน: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่144)

การเจาะจงในอายะฮ์นี้เป็นการนำสิ่งที่ถูกให้คุณลักษณะ (موصوف) มาเจาะจง
คุณลักษณะ(صفة) โดยสิ่งที่ถูกให้คุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในอายะฮ์นี้คือ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ
และคุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในอายะฮ์นี้คือ การเป็นเราะสุล ดังกล่าวนี้ ผู้ที่ถูกให้คุณลักษณะคือ
ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ จึงเป็นสิ่งที่มาเจาะจง (المقصور) และคุณลักษณะคือการเป็นเราะสุลจึงเป็นสิ่งที่
ถูกเจาะจง (المقصور عليه)

2) การจำแนกโดยพิจารณาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

- การจำกัดความแบบหะกีย (فصر حقيقي) คือ การนำเอาสิ่งที่มาเจาะจงมาจำกัดสิ่งที่ถูกเจาะจงโดยมีความจริงหรือข้อเท็จจริงยืนยันการจำกัดความนี้ เช่นที่มีปรากฏในอัลกุรอานถึงการเจาะจงลักษณะนี้ โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

(الفاتحة: 5)

ความว่า “เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพ
อิวาตะฮฺ และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอความช่วยเหลือ”

(อัลฟาตีหะฮฺ: 5)

การจำกัดความแบบหะกียเป็นการจำกัดความที่ความจริงเป็นสิ่งยืนยันให้กับการจำกัดความนั้น เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบในอายะฮฺนี้พบว่าสิ่งที่มาเจาะจง (المقصور) ในอายะฮฺนี้คือการเคารพอิวาตะฮฺและการขอความช่วยเหลือ และสิ่งที่ถูกเจาะจง (المقصور عليه) ในอายะฮฺนี้คืออัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งตรงกับความจริงที่การเคารพสักการะและการขอความช่วยเหลือถูกจำกัดไว้สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้น

- การจำกัดความแบบอิฎออฟีฮฺ (قصر اضيافي) คือ การนำสิ่งที่เจาะจงมาจำกัดสิ่งที่ถูกเจาะจงโดยไม่มีความเป็นจริงหรือข้อเท็จจริงมายืนยันการจำกัดความ เช่นที่มีปรากฏในอัลกุรอานถึงการเจาะจงลักษณะนี้ โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ﴾

(آل عمران: 144)

ความว่า “และมุฮัมมัดนั้นหาใช่อื่นใดไม่นอกจากเป็นเราะสุลผู้หนึ่งเท่านั้น”

(อาลอิมรอน: ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่144)

การจำกัดความแบบอัญอู๊ยเป็นการจำกัดความที่ความจริงไม่ได้เป็นสิ่งยืนยันให้กับ การจำกัดความนั้น เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบในอายะฮ์นี้พบว่าสิ่งที่มาเจาะจง (المقصور) ในอายะฮ์ นี้คือท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และสิ่งที่ถูกเจาะจง (المقصور عليه) ให้กับท่านในอายะฮ์นี้คือคุณลักษณะการ เป็นเราะสุล ซึ่งไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง เพราะความจริงนั้นมีหลายคุณลักษณะอยู่ในตัวท่านนบิ เช่น การเป็นผู้นำ การเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจการะ ไม่ได้จำกัดเฉพาะคุณลักษณะการเป็นเราะสุลเท่านั้น

รูปแบบของการจำกัดความ

การจำกัดความมีหลายรูปแบบ รูปแบบที่สำคัญและจะกล่าวถึงในที่นี้มี 4 รูปแบบ ได้แก่

1) จำกัดความด้วยการปฏิเสธและการยกเว้น ได้แก่ (لا) และ (لا): รูปแบบนี้คำถูก เจาะจงจะอยู่ด้านหลังคำที่บ่งถึงการยกเว้น (لا) เช่นที่มีการจำกัดความรูปแบบนี้ปรากฏในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴾

(هود:88)

ความว่า “และความสำเร็จของฉันจะไม่เกิดขึ้น เว้นแต่ด้วยความ ช่วยเหลือของอัลลอฮ์”

(ฮุด: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่88)

2) จำกัดความด้วย (لا): รูปแบบนี้เป็นรูปแบบตายตัวว่าคำที่ถูกเจาะจงจะต้องอยู่ ด้านหลัง เช่นที่มีการจำกัดความรูปแบบนี้ปรากฏในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ إِنَّمَا نَحْنُ اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الْعَلَمْتُؤُا ﴾

(ناط:28)

ความว่า “แท้จริง บรรดาผู้ที่มีความรู้จากปวงบ่าวของพระองค์ เท่านั้นที่เกรงกลัวอัลลอฮ์”

(ฟาฎีร: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่28)

3) จำกัดความด้วยการเชื่อมคำโดยใช้ (لا) หรือ (بِ) หรือ (لِ): รูปแบบนี้จะมีข้อแตกต่างของคำเชื่อมแต่ละคำ โดยการเชื่อมคำด้วย (لا) นั้น คำที่ถูกเจาะจงจะอยู่ด้านหน้าของคำเชื่อม ส่วนการเชื่อมคำด้วย (بِ) หรือ (لِ) คำที่ถูกเจาะจงจะอยู่ด้านหลังของคำเชื่อม

4) จำกัดความด้วยการสลับตำแหน่งของประโยค โดยนำเอาคำที่อยู่ในตำแหน่งท้ายมาไว้ในตำแหน่งหน้า: การจำกัดความด้วยรูปแบบนี้คำที่ถูกเจาะจงจะอยู่ด้านหน้า เช่นที่มีการจำกัดความรูปแบบนี้ปรากฏในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴾

(هود:88)

ความว่า “และความสำเร็จของฉันจะไม่เกิดขึ้น เว้นแต่ด้วยความช่วยเหลือของอัลลอฮ์”

(ฮุด: ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่88)

นอกจากรูปแบบการปฏิเสธและการยกเว้นแล้ว ในอายะฮ์นี้ก็ยังมีการจำกัดความด้วยการสลับตำแหน่งของประโยคในคำว่า أُنِيبُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ โดยได้นำส่วน الجارو الجارو คือคำว่า عليه และ إليه มาหน้าคำว่า تَوَكَّلْتُ และคำว่า أُنِيبُ ซึ่งตามปกติของการเรียงลำดับคำในประโยคนั้นจะอยู่ด้านหลัง

4.1.4.4 การแยกความและการเชื่อมความ (الفصل و الوصل)

ความหมายของการแยกความและการเชื่อมความ

การแยกความและการเชื่อมความ เป็นการรู้ถึงตำแหน่งในการเชื่อม การเริ่ม รวมไปถึงการใช้และไม่ใช้คำบุพบทสำหรับการเชื่อมในสภาพการณ์ที่เหมาะสม

ตำแหน่งของการแยกความ

เพื่อให้ข้อความมีความสวยงามและครบถ้วน การแยกความจึงต้องเกิดขึ้นในสภาพการณ์ที่เหมาะสม ดังนี้

1) ข้อความเชื่อมติดกันอย่างสมบูรณ์ คือ การที่ทั้งสองประโยคเชื่อมต่อกันอย่างสมบูรณ์ โดยการที่ประโยคที่สองเน้นย้ำประโยคแรก หรือประโยคที่สองแจกแจงประโยคแรก หรือประโยคที่สองมีความหมายแทนที่ประโยคแรกได้ เช่นที่มีปรากฏข้อความลักษณะนี้ในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْتَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴾

(البقرة: 6)

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธานั้นย่อมมีผลเท่ากันแก่พวกเขา เจ้าจะตักเตือนพวกเขาแล้วหรือยังมิได้ตักเตือน พวกเขาก็หาได้ศรัทธาไม่”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: 6)

เมื่อพิจารณาอายะฮ์นี้พบว่า ประโยค ﴿ لَا يُؤْمِنُونَ ﴾ มาเพื่อเน้นย้ำประโยคก่อนหน้าในอายะฮ์เดียวกันว่า ﴿ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْتَهُمْ ﴾ เพราะความหมายของประโยคนี้คือ ไม่ว่าจะตักเตือนหรือไม่ก็มีผลเท่ากัน และประโยคที่สองก็มาเน้นย้ำประโยคแรกว่าพวกเขาก็ไม่ศรัทธาอยู่ดี การเน้นย้ำลักษณะนี้ในข้อความที่เชื่อมติดกันอย่างสมบูรณ์นั้นสามารถแยกสองประโยคออกจากกันได้

2) ข้อความเชื่อมติดกันเหมือนสมบูรณ์ คือ การที่ประโยคที่สองเป็นคำตอบให้กับประโยคแรก รูปแบบนี้พบได้มากในภาษาอาหรับและในอัลกุรอาน เช่นที่มีปรากฏข้อความลักษณะนี้ในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿ وَمَا أُبْرِيءُ نَفْسِي ۚ إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ ﴾

(يوسف: 53)

ความว่า “และฉันไม่อาจชำระจิตใจของฉันให้สะอาดบริสุทธิ์ได้ แท้จริงจิตใจนั้นถูกครอบงำไว้ด้วยความชั่ว”

(ยूसูฟ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 53)

เมื่อพิจารณาอายะฮ์นี้พบว่า ข้อความ ﴿إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ﴾ เป็นคำตอบให้กับคำถามแฝงที่เข้าใจได้จากข้อความก่อนหน้าในอายะฮ์เดียวกันคือ ﴿وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي﴾ ว่า “ทำไมท่านถึงไม่อาจชำระจิตใจให้สะอาดได้แล้ว?” ข้อความที่สองที่กล่าวว่า “แท้จริงจิตใจนั้นถูกครอบงำไว้ด้วยความชั่ว” จึงมาเป็นคำตอบให้กับคำถามแฝงในข้อความแรก ข้อความลักษณะนี้ที่มีการเชื่อมติดกันอย่างสมบูรณ์นั้นสามารถแยกสองข้อความออกจากกันได้

3) ข้อความแยกกันอย่างสมบูรณ์ คือ การที่ทั้งสองประโยคแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยอาจมีประเภทที่แตกต่างกัน คือประโยคหนึ่งเป็นเคาะบ์อีกประโยคหนึ่งเป็นอินชาฮ์ หรือเป็นประเภทเดียวกันแต่ทั้งสองประโยคไม่มีความสัมพันธ์กัน เช่นที่มีปรากฏข้อความลักษณะนี้ในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ

تَرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ﴾

(الأنفال: 60)

ความว่า “และพวกเจ้าจงเตรียมไว้สำหรับ(ป้องกัน)พวกเขาสิ่งที่พวกเจ้าสามารถ อันได้แก่กำลังอย่างใดอย่างหนึ่งและการผูกม้าไว้ โดยที่พวกเจ้าจะทำให้ศัตรูของอัลลอฮ์และศัตรูของพวกเจ้าหวั่นเกรงด้วยสิ่งนั้น”

(อัลอันฟา: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่60)

เมื่อพิจารณาอายะฮ์นี้พบว่า ประโยค ﴿وَأَعِدُّوا﴾ เป็นประโยคอินชาฮ์ และประโยค ﴿تَرْهَبُونَ﴾ เป็นประโยคเคาะบ์ ข้อความที่มีความต่างกันอย่างชัดเจนเช่นนี้สามารถแยกสองข้อความออกจากกันได้

ตำแหน่งของการเชื่อมความ

การจะนำสองข้อความที่แยกกันมาเชื่อมติดกันโดยไม่ทำให้ข้อความสูญเสียความหมายและยังคงความหมายที่ครบถ้วนสวยงามนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เหมาะสมต่อการเชื่อมติดข้อความ ดังนี้

1) ทั้งสองข้อความเป็นประโยคเคาะบ์หรือประโยคอินชาฮ์เหมือนกัน เช่นที่มีปรากฏข้อความลักษณะนี้ในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿إِنَّ الْآبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ، وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي حَيْمٍ﴾

(الانفطار: 13-14)

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ทรงคุณธรรมนั้นจะอยู่ในความโปรดปราน, และแท้จริงบรรดาคนชั่วจะอยู่ในนรกที่ลุกโชน”

(อัลอินฟีฎอ: 13-14)

เมื่อพิจารณาอายะฮ์นี้พบว่า ทั้งสองอายะฮ์นี้ เป็นประโยคเคาะบ์ ข้อความที่แยกจากกันแต่มีลักษณะเหมือนกันเช่นนี้สามารถเชื่อมติดกันได้

2) การแยกระหว่างข้อความทำให้สูญเสียความหมายที่แท้จริง สภาพการณ์นี้จะเกิดขึ้นในข้อความที่ประโยคหนึ่งเป็นอัลเคาะบ์และอีกประโยคเป็นอัลอินชาฮ์ ข้อความลักษณะนี้เรียกว่าเป็นข้อความที่ขาดกันอย่างสมบูรณ์ซึ่งมีกว่าจำเป็นต้องแยกข้อความออกจากกัน แต่บางครั้งการแยกทั้งสองข้อความออกจากกันทำให้สูญเสียความหมายที่แท้จริงไป ดังกล่าวนี้จึงจำเป็นต้องเชื่อมติดระหว่างข้อความไว้ด้วยกัน

4.1.4.5 การย่อความ(الاجزاء) การยึดความ(الاطباء) และสมดุลความ(المساواة)

การย่อความ (الاجزاء)

ความหมายของการย่อความ

การย่อความ หมายถึง การรวมความหมายที่มากมายให้อยู่ภายใต้คำที่จำกัด กล่าวคือเป็นข้อความที่มีค่าน้อยกว่าความหมายที่ต้องการสื่อ เรียกได้ว่าเป็นข้อความที่มีลักษณะน้อยคำแต่มากความ

ประเภทของการย่อความ

การย่อความแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การย่อความด้วยการย่อให้สั้น และการย่อความด้วยการตัด โดยแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

1) การย่อความด้วยการย่อให้สั้น: เป็นการรวมความหมายที่หลากหลายและครอบคลุมให้อยู่ในข้อความขนาดสั้นโดยไม่ตัดคำใดทิ้ง เช่นที่มีปรากฏข้อความลักษณะนี้ในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ﴾

(الأعراف: 54)

ความว่า “พึงรู้เถิดว่า การสร้างและกิจการทั้งหลายนั้นเป็นสิทธิของพระองค์เท่านั้น” (อัลอะอฺรอฟ: 54)

เมื่อพิจารณาอายะฮ์นี้พบว่าคำสองคำที่อยู่ในอายะฮ์นี้ คือ ﴿الْخَلْقُ﴾ และ ﴿الْأَمْرُ﴾ เป็นสองคำที่ครอบคลุมถึงทุกเรื่องราวและสรรพสิ่งอย่างละเอียดลออ ข้อความลักษณะนี้จึงเป็นการย่อความด้วยการย่อให้สั้น

2) การย่อความด้วยการตัด: เป็นการตัดคำ (ไม่ว่าจะเป็นคำนาม คำกริยา คำบุพบท) หรือประโยค พร้อมกับมีหลักฐานบ่งชี้ถึงการตัดนั้น เช่นที่มีปรากฏข้อความลักษณะนี้ในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لَمَّا أَنْزَلْتَ
إِلَىٰ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَىٰ اسْتِحْيَاءٍ
قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا

(القصص: 24-25)

ความว่า “ดังนั้น เขาจึงตักน้ำให้แก่นางทั้งสองแล้วก็กลับไปพักได้ร่ม และกล่าวว่า ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ แท้จริงข้าพระองค์อยากได้ในความดีที่พระองค์ทรงประทานลงมาให้แก่ข้าพระองค์, นางคนหนึ่ง ในสองคนได้มาหาเขา เดินมาอย่างขวยเขินแล้วกล่าวขึ้นว่า คุณพ่อของดิฉันขอเชิญท่านไป เพื่อจะตอบแทนค่าแรงแก่ท่านที่ท่านได้ช่วยตักน้ำให้เรา”

(อัลเกาะศ็อบ: 24-25)

เมื่อพิจารณาข้อความในอายะฮ์นี้พบว่า ข้อความที่ถูกตัดออกนั้นมีหลายประโยค ได้แก่ข้อความในทำนองว่า: เธอทั้งสองก็กลับไปหาพ่อและเล่าเรื่องราวของมุซาให้เขาฟัง พ่อจึงให้กลับไปหามุซาและ “นางคนหนึ่งในสองคนได้มาหาเขา เดินมาอย่างขวยเขิน....” การย่อความในลักษณะนี้เป็นย่อความด้วยการตัด

การยัดความ (الإطاب)

ความหมายของการยัดความ

การยัดความ หมายถึง การเพิ่มคำให้กับความหมายหนึ่ง ๆ โดยการเพิ่มนั้นต้องมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน กล่าวคือเป็นการรวมคำหลาย ๆ คำเพื่อสื่อถึงความหมายเพียงความหมายเดียว เรียกได้ว่าเป็นข้อความที่มีลักษณะน้อยความแต่มากคำ

การเพิ่มคำให้กับความหมายหนึ่ง ๆ โดยไม่มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนนั้น จะทำให้เกิดความยืดเยื้อและลดความสำคัญของสารที่ต้องการจะสื่อ การยัดความจึงจำเป็นต้องอยู่คู่เคียงกับวัตถุประสงค์ในการเพิ่มคำด้วย เช่น เป็นการเพิ่มคำเพื่อเจาะจงสิ่งสำคัญ เพื่อให้ความกระชับแก่ข้อความที่คลุมเครือ หรือเตือนเพื่อให้เกิดความระมัดระวัง การยัดความเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่พบเจอได้ในอัลกุรอาน เช่นที่มีปรากฏข้อความลักษณะนี้ โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ فِيهَا ﴾

(الأعراف: 54)

ความว่า “บรรดามะลาอิกะฮ์และอัลรูก์(ญิบรีล)จะลงมาในคัมภีร์นั้น”

(อัลอะอฺรอฟ: 54)

เมื่อพิจารณาคำในอายะฮ์นี้พบว่า มีการกล่าวถึง ﴿ الْمَلَكِ ﴾ และ ﴿ الرُّوحِ ﴾ ซึ่งทั้งสองนี้มีความหมายเดียวกัน โดยอัลรูก์เป็นประเภทหนึ่งมะลาอิกะฮ์ อัลลอฮ์กล่าวถึงทั้งมะลาอิกะฮ์และอัลรูก์เป็นการยัดความเพื่อเจาะจงสิ่งสำคัญคือญิบรีล ﷺ

สมดุลความ (المساواة)

ความหมายของสมดุลความ

สมมูลความ หมายถึง ข้อความที่คำและความหมายมีเท่ากัน ไม่มีสิ่งใดเพิ่มขึ้นหรือ
พร่องลง เช่นที่มีปรากฏข้อความลักษณะในอัลกุรอานนี้ โดยอัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ
عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾

(النحل: 90)

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮฺทรงใช้ให้รักษาความยุติธรรมและทำดี
และการบริจาคแก่ญาติใกล้ชิดและให้ละเว้นจากการทำลามกและ
การชั่วช้าการอธรรม พระองค์ทรงตักเตือนพวกเจ้าเพื่อพวกเจ้าจักได้
รำลึก”

(อันนะหฺล: 40)

เมื่อพิจารณาด้อยคำในอายะฮฺนี้พบว่าด้อยคำและความหมายตรงกัน โดยที่เมื่อ
เพิ่มเติมคำใดเข้ามาจะทำให้เกิดความยึดเยื้อ หรือถ้าลดทอนคำใดออกไปก็จะทำให้เสียความหมาย
ข้อความลักษณะดังกล่าวนี้มีความสมมูลกันระหว่างด้อยคำและความหมาย จึงเรียกว่าสมมูลความ

4.1.5 ประจักษ์โวหาร (علم البيان)

ประจักษ์โวหาร เป็นหัวข้อที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของการสื่อความหมายหนึ่ง
ด้วยด้อยคำสำนวนที่หลากหลาย เช่น การสื่อความหมายว่าชายคนหนึ่งเป็นคนใจบุญนั้นอาจทำได้นับ
สิบลูปแบบด้วยวิธีการที่ต่างกัน ซึ่งประจักษ์โวหารเป็นหัวข้อที่กำหนดหลักเกณฑ์ของการสื่อสารใน
ลักษณะนี้ โดยศึกษาโวหารการเปรียบเทียบในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ อุปมาโวหาร อุปลักษณ์ และ
อุปนัย ซึ่งฟุฎลฺ หะสัน อับบาส ได้ให้รายละเอียดไว้ (Fadl Hasan ‘Abbās, 1997: 2/17-266) ดังนี้

4.1.5.1 อุปมาโวหาร (التشبيه)

ความหมาย

อุปมาโวหาร หมายถึง การนำสองสิ่งที่ต่างกันมาเปรียบเทียบกันในคุณลักษณะที่
เหมือนกัน โดยมีคำเชื่อมที่สื่อความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “เหมือน” โดยคำเชื่อมในโวหารนั้นจะ
ปรากฏอย่างชัดเจนหรือไม่ก็ได้ อุปมาโวหารอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็น “การเปรียบเทียบ”

องค์ประกอบของอุปมาโวหาร

1), 2) อุปมา, อุปไมย (طرفي التشبيه) สองสิ่งนี้เป็นองค์ประกอบหลักของอุปมาโวหาร ต้องปรากฏอยู่คู่เคียงกันเสมอไม่อาจแยกจากกันได้ อุปมาและอุปไมยมีความหมาย ดังนี้

- อุปมา (المشبه به) หมายถึง สิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ คือสิ่งที่ผู้พูดต้องการกล่าวถึง

- อุปไมย (المشبه) หมายถึง สิ่งที่ยกมาเปรียบ คือสิ่งที่เป็นหลักในการเปรียบเทียบ

3) คำเชื่อม (الصلة) หมายถึง สิ่งที่เชื่อมระหว่างอุปมาและอุปไมยโดยสื่อความหมายถึงความเหมือน อาจเป็นได้ทั้งคำนาม คำกริยา หรือคำบุพบท

4) ความคล้ายคลึง (وجه الشبه) หมายถึง คุณลักษณะที่อุปมาและอุปไมยมีร่วมกัน ซึ่งคุณลักษณะที่มีอยู่ในอุปมานั้นต้องชัดแจ้งกว่าคุณลักษณะที่มีอยู่ในอุปไมย

อุปมาโวหารเป็นโวหารที่ทำให้เกิดภาพพจน์ มีปรากฏสำนวนเช่นนี้อยู่โดยทั่วไปในอัลกุรอาน เช่นที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ﴾

(البقرة: 17)

ความว่า “อุปมาพวกเขาเหล่านั้นดังผู้ที่จุดไฟขึ้น ครั้งเมื่อไฟได้ให้แสงสว่างแก่สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเขา อัลลอฮ์ก็ทรงนำเอาแสงสว่างของพวกเขาไป และปล่อยพวกเขาไว้ในบรรดาความมืด ซึ่งพวกเขาไม่สามารถจะมองเห็นได้”

(อัลบะเกาะเราะฮ์: 17)

อายะฮ์นี้อัลลอฮ์ ﷻ ได้ฉายภาพของบรรดาผู้กลับกลอก (มุนาฟิกุน) ให้ผู้อ่านได้เห็นอย่างชัดเจน โดยเปรียบพวกเขาว่าเหมือนผู้ที่จุดไฟขึ้นเพื่อจะให้เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวพวกเขา ได้รู้เห็นว่าสิ่งใดเป็นคุณสิ่งใดเป็นโทษแต่มิได้สนใจนำพาต่อการยึดมั่นสิ่งที่เป็นคุณและยับยั้งสิ่งที่เป็นโทษ อัลลอฮ์ ﷻ จึงนำเอาแสงสว่างนั้นออกไปและปล่อยพวกเขาไว้ในความมืดมน อัจชะมัดชะเรีย

กล่าวว่า การเปรียบเทียบกับอุปมาโวหารนั้นเป็นการเผยให้เห็นความหมายของคำที่ซ่อนเร้นอยู่ เป็นการทำให้จินตนาการที่อยู่ในมนโสนั้นกลายเป็นรูปร่างชัดเจน ผู้ที่ไม่เคยเห็นก็เหมือนได้เห็นด้วยตาตนเอง ซึ่งสิ่งนี้ทำให้คู่สนทนาเสียบงันและจำนนตาม (al-Zamakshariy, 1999: 1/37)

การจำแนกประเภทของอุปมาโวหาร

นักวิชาการด้านวาทศิลป์ภาษาอาหรับโดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญด้านประจักษ์โวหารได้จำแนกอุปมาโวหารออกเป็นหลายประเภทโดยมีหลักการพิจารณาที่แตกต่างกัน โดยการจำแนกแต่ละประเภทก็จะขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญและความลึกซึ้งในศาสตร์เฉพาะด้านตามที่นักวิชาการแต่ละท่านมี บางท่านจำแนกโดยพิจารณาตามภาพพจน์ที่เกิดขึ้นจากการอุปมา บางท่านจำแนกโดยพิจารณาจากอิทธิพลที่เกิดขึ้นจากการอุปมา บางท่านจำแนกโดยพิจารณาองค์ประกอบของอุปมาโวหาร ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเลือกนำเสนอในงานวิจัยชิ้นนี้ เพราะเป็นการจำแนกที่มีกฎเกณฑ์ชัดเจนและครอบคลุมถึงอุปมาโวหารชนิดต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงที่สุด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การจำแนกประเภทของอุปมาโวหารโดยพิจารณาจากอุปมาและอุปไมย

การจำแนกนี้พิจารณาจากสององค์ประกอบแรกของอุปมาโวหาร คือ อุปมาและอุปไมย โดยแยกย่อยได้อีกหลายประเภทตามแง่มุมต่าง ๆ ของอุปมาและอุปไมย ได้แก่

- จำแนกตามความหมายที่ถูกรับรู้ของอุปมาและอุปไมย ออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่

- 1) การเปรียบเทียบสิ่งรูปธรรมด้วยสิ่งรูปธรรม
- 2) การเปรียบเทียบสิ่งนามธรรมด้วยสิ่งนามธรรม
- 3) การเปรียบเทียบสิ่งรูปธรรมด้วยสิ่งนามธรรม
- 4) การเปรียบเทียบสิ่งนามธรรมด้วยสิ่งรูปธรรม

- จำแนกตามรูปแบบคำของอุปมาและอุปไมย ออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่

- 1) การเปรียบเทียบคำเดี่ยวด้วยคำเดี่ยว
- 2) การเปรียบเทียบคำประกอบด้วยคำประกอบ
- 3) การเปรียบเทียบคำเดี่ยวด้วยคำประกอบ
- 4) การเปรียบเทียบคำประกอบด้วยคำเดี่ยว

จำแนกตามจำนวนคำของอุปมาและอุปไมย ออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่

- 1) การเปรียบเทียบสิ่งเดียวกับหลายสิ่ง
- 2) การเปรียบเทียบหลายสิ่งกับสิ่งเดียว
- 3) การเปรียบเทียบหลายสิ่งด้วยหลายสิ่งโดยอุปมาและอุปไมยมีจำนวนเท่ากัน
- 4) การเปรียบเทียบหลายสิ่งในโวหารเดียวกัน โดยแต่ละอุปมาและอุปไมยนั้นเป็นเอกเทศ ไม่คาบเกี่ยวกัน

การจำแนกประเภทของอุปมาโวหารโดยพิจารณาจากคำเชื่อม

การจำแนกนี้พิจารณาจากองค์ประกอบลำดับที่ 3 ของอุปมาโวหาร คือ คำเชื่อม โดยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

- 1) อุปมาโวหารที่มีคำเชื่อมปรากฏ เรียกว่า อัดตซ์บียฮ์ อัลมุรลัล (التشبيه المرسل)
- 2) อุปมาโวหารที่ไม่ปรากฏคำเชื่อม เรียกว่า อัดตซ์บียฮ์ อัลมุอักกัด (التشبيه المؤكد)

การจำแนกประเภทของอุปมาโวหารโดยพิจารณาจากความคล้ายคลึง

การจำแนกนี้พิจารณาจากองค์ประกอบลำดับที่ 4 ของอุปมาโวหาร คือ ความคล้ายคลึง โดยแยกย่อยได้อีกหลายประเภทตามแง่มุมต่าง ๆ ของความคล้ายคลึง ได้แก่

- จำแนกตามการปรากฏอยู่ของความคล้ายคลึง ออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

- 1) อุปมาโวหารที่มีการกล่าวถึงความคล้ายคลึงปรากฏอยู่ เรียกว่า อัดตซ์บียฮ์ อัลมุฟศ็อล (التشبيه المفصل)
- 2) อุปมาโวหารที่ไม่ปรากฏการกล่าวถึงความคล้ายคลึง เรียกว่า อัดตซ์บียฮ์ อัลมุจญุมัล (التشبيه المجمل)

- จำแนกตามรูปแบบของความคล้ายคลึง ออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

- 1) อุปมาโวหารที่ความคล้ายคลึงเป็นรูปแบบเดียว เรียกว่า อัดตซ์บียฮ์ ฮ์อัยรฺ อัดตัมซีล (التشبيه غير التمثيل)

2) อุปมาโวหารที่ความคล้ายคลึงเป็นรูปแบบที่ประกอบจากหลายสิ่งที่หลากหลาย เรียกว่า อัดตัมซียอ
อัดตัมซียล (التشبيه التمثيل)

เมื่อพิจารณาการจำแนกประเภทของอุปมาโวหารนี้แล้วจึงพบว่า การจำแนกโดย
พิจารณาจากคำเชื่อมและความคล้ายคลึงนั้นมีความคาบเกี่ยวกันอยู่ กล่าวคือ ในอุปมาโวหารหนึ่งอาจ
เป็นได้ทั้งโวหารที่ปรากฏคำเชื่อมและไม่ปรากฏความคล้ายคลึง (مرسل مجمل) หรือปรากฏความ
คล้ายคลึงแต่ไม่ปรากฏคำเชื่อม (مؤكد مفصل) เป็นต้น และบรรดานักวิชาการด้านวาทศิลป์ต่างมี
ฉันทามติร่วมกันกว่า ที่คมคายที่สุดนั้นคือปราศจากทั้งคำเชื่อมและความคล้ายคลึงปรากฏอยู่ใน
อุปมาโวหาร เรียกโวหารเช่นนี้ว่า อัดตัมซียอ อัลบะลียอ (التشبيه البليغ)

นอกจากประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวถึงมาแล้ว ยังปรากฏอุปมาโวหารในรูปแบบอื่น ๆ
อีกด้วย

ภาพพจน์อุปมา (التشبيه التمثيل)

ภาพพจน์อุปมา หมายถึง การเปรียบเทียบที่ความคล้ายคลึงระหว่างอุปมาและ
อุปไมยนั้นไม่ได้เป็นรูปแบบเดียว แต่เป็นรูปแบบที่ประกอบจากหลายสิ่งที่หลากหลาย ภาพพจน์อุปมา
มีปรากฏอยู่หลายแห่งในอัลกุรอาน เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ آلِ حِمَارٍ
يَسْتَوِي السَّفَرُ﴾

(الجمعة: 5)

ความว่า “อุปมาบรรดาผู้ที่ได้รับคัมภีร์เตารอต แล้วพวกเขาไม่ได้
ปฏิบัติตามที่พวกเขาได้รับมอบ ประหนึ่งเช่นกับลาที่แบกหนังสือ
จำนวนหนึ่งบนหลังของมัน”

(อัลญุมอะฮฺ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 5)

อายะฮฺนี้อัลลอฮฺ ﷻ ได้ฉายให้เห็นภาพของชาวกัมภีร์ที่มีคัมภีร์เป็นทางนำอยู่ใน
ครอบครองแต่ไม่เคยนำมาปฏิบัติว่าเป็นเสมือนลาที่แบกคัมภีร์ไว้ เมื่อพิจารณาอายะฮฺพบว่าตัวอุปไมย
ที่อยู่ในอายะฮฺนี้คือชาวยิวผู้ได้รับมอบหมายให้ถือมันและปฏิบัติตามคัมภีร์เตารอตแต่พวกเขาปฏิเสธ

จึงไม่ได้รับประโยชน์ใดจากคัมภีร์ และตัวอุปมาที่อยู่ในอายะฮ์นี้คือลาที่แบกคัมภีร์ที่สูงส่งและทรงคุณค่า แต่ลาตัวนั้นก็ไม่ได้รับประโยชน์อันใดนอกจากความเหน็ดเหนื่อย ซึ่งความคล้ายคลึงกันในอุปมาโวหารนี้มีรูปแบบที่หลากหลาย กล่าวคือ เป็นรูปแบบของผู้ที่ได้รับมอบสิ่งมีค่าแต่ก็ไม่ได้นำพาประโยชน์ใดๆ มีเพียงความเหน็ดเหนื่อยเท่านั้นที่ได้รับ

นัยยะอุปมา (التشبيه الضمني)

นัยยะอุปมา หมายถึง การเปรียบเทียบที่ไม่ได้จัดวางอุปมาและอุปไมยไว้ตามรูปแบบโดยทั่วไปของอุปมาโวหาร แต่จะรู้ได้จากความหมายโดยนัยของอุปมาโวหารนั้น ๆ โดยที่ความหมายที่เป็นอุปมานั้นจะเด่นชัดกว่าความหมายที่เป็นอุปไมยเสมอ อุปมาโวหารรูปแบบนี้จะไม่ปรากฏคำเชื่อมและความคล้ายคลึงให้เห็น ถือเป็นศิลปะชั้นสูงในการใช้โวหาร

มีปรากฏนัยยะอุปมาอยู่ในอัลกุรอาน เช่นที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴾

(يوسف: 31)

ความว่า “นี่ไม่ใช่มนุษย์เป็นแน่ มิใช่อื่นใดนอกจากมะลักผู้ทรงเกียรติ”

(ยूसูฟ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 31)

อายะฮ์นี้อัลลอฮ์ ﷻ ได้ฉายให้เห็นภาพถึงความมั่งคั่งของท่านนบียूसูฟ عليه السلام ผ่านคำพูดของบรรดาสตรีในเมืองที่ได้เห็นพบท่าน เมื่อพิจารณาอายะฮ์นี้พบว่าไม่มีองค์ประกอบของอุปมาโวหารปรากฏอยู่ในอายะฮ์นี้ ไม่ว่าจะเป็นอุปมา อุปไมย เครื่องหมายหรือความคล้ายคลึง แต่เนื้อหาของอายะฮ์นี้บ่งบอกชัดเจนถึงโวหารอุปมาที่อยู่ในอายะฮ์ เมื่อสตรีเหล่านั้นได้พบเจอท่านนบียूसูฟ عليه السلام ได้เห็นใบหน้าที่สวยงามและมารยาทที่งดงาม พวกเขาถึงกับตกตะลึงจนเหมือนนิ้วของตนเอง และกล่าวเปรียบท่านกับความงามที่สมบูรณ์แบบว่า “นี่ไม่ใช่มนุษย์เป็นแน่ มิใช่อื่นใดนอกจากมะลักผู้ทรงเกียรติ”

อุปมาเชิงกลับ (التشبيه المقلوب)

อุปมาเชิงกลับ หมายถึง การเปรียบเทียบที่จัดวางอุปมาและอุปไมยในตำแหน่งที่ตรงข้ามกัน เป็นการเปรียบเทียบแบบกลับด้าน โดยอ้างถึงความคล้ายคลึงที่ปรากฏอยู่ในอุปไมยว่าชัดเจนกว่าความคล้ายคลึงที่ปรากฏในอุปมา ซึ่งลักษณะปกติของอุปมาโวหารนั้น ความคล้ายคลึงที่อยู่ในอุปมาจะชัดเจนกว่าที่อยู่ในอุปไมย ดังกล่าวนี้อาจจัดให้อุปมาเป็นตัวหลัก (الصل) และอุปไมยเป็นตัวเทียบ (الفرع) แต่ในบางกรณีจะจัดวางตำแหน่งการเปรียบเทียบสลับซับซ้อน โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1) ต้องเป็นโวหารที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปและผู้อ่านรู้ว่าการสลับตำแหน่งระหว่างอุปมาและอุปไมยนี้เป็นการจงใจเปรียบเทียบแบบกลับด้าน มิเช่นนั้นจะเป็นการเปรียบเทียบที่บกพร่องและเกิดการคาบเกี่ยวกันระหว่างตัวหลักและตัวเทียบจนไม่อาจแยกได้ว่าอุปมาและอุปไมยที่แท้จริงคืออะไร

2) ความคล้ายคลึงที่เป็นลักษณะร่วมกันต้องมีความชัดเจนจึงจะเปรียบเทียบแบบกลับด้านได้

มีปรากฏอุปมาเชิงกลับอยู่ในอัลกุรอาน เช่นที่อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا ﴾

(البقرة: 275)

ความว่า “พวกเขากล่าวว่า ที่จริงการค้าขายนั้นก็เหมือนการ เอาดอกเบี้ยนั่นเอง”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 275)

อายะฮฺนี้อัลลอฮ์ ﷻ ได้เล่าถึงการกล่าวอ้างของผู้ที่กินดอกเบี้ยโดยพวกเขามองว่า ดอกเบี้ยและการค้ำนั้นเหมือนกัน มีความคล้ายคลึงในแง่ที่เป็นการกินกำไรเหมือนกัน แต่สลับตำแหน่งการเปรียบเทียบเพื่อสื่อว่า ณ ที่พวกเขาแล้วนั้นถือว่าดอกเบี้ยเป็นที่ยอมรับยิ่งกว่าการค้าเสียอีก เพราะจุดประสงค์ของคนเหล่านี้คือกำไรซึ่งมีแน่นอนอยู่ในดอกเบี้ยในขณะที่กำไรในการค้าเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ในอายะฮฺนี้จึงใช้สำนวนอุปมาเชิงกลับในการเปรียบเทียบ เพื่อสื่อถึงการอ้างความคล้ายคลึงที่ปรากฏอยู่ในอุปไมย (ดอกเบี้ย) ว่าชัดเจนกว่าความคล้ายคลึงที่ปรากฏในอุปมา (การค้า)

4.1.5.2 อุปลักษณ์ (ज़جاء)

อุปลักษณ์ หมายถึง การนำเอาสองสิ่งที่แตกต่างกันมาเปรียบเทียบในคุณลักษณะที่ร่วมกันโดยตรงไม่ต้องมีคำเชื่อม อุปลักษณ์เป็นประเภทหนึ่งของโวหารที่ใช้ในการเปรียบ คล้าย ๆ กับ อุปมาโวหาร แต่ต่างกันตรงที่อุปมาโวหารเป็นการนำสองสิ่งมาเปรียบเทียบกัน แต่อุปลักษณ์เป็นการเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งบอกได้เลยว่าคืออะไรเป็นอะไรตามลักษณะเด่นที่ต้องการเปรียบเทียบ อุปลักษณ์อาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “การเปรียบเทียบ”

อุปลักษณ์มี 2 ประเภทและแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะตัวที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้ข้อมูลคาบเกี่ยวกัน ผู้วิจัยจะนำเสนอการแยกประเภทของอุปลักษณ์ให้ชัดเจนก่อน จากนั้นจึงจะนำเสนอความหมายและรายละเอียดของแต่ละประเภท

ประเภทของอุปลักษณ์

อุปลักษณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อุปลักษณ์เชิงภาษา (المجاز اللغوي) และอุปลักษณ์เชิงปัญญา (المجاز العقلي) โดยแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. อุปลักษณ์เชิงภาษา (المجاز اللغوي)

ความหมายของอุปลักษณ์เชิงภาษา

อุปลักษณ์ (ज़جاء) หมายถึง การใช้คำกับสิ่งหนึ่งที่ไม่ตรงตามความหมายเดิมที่ถูกกำหนดไว้ โดยระหว่างความหมายเดิมและความหมายที่นำมาเปรียบต้องมีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์นี้อาจสัมพันธ์กันในด้านความเหมือนหรือด้านอื่น ๆ ก็ได้ และต้องมีสิ่งบ่งชี้ว่าเจตนาารมณ์ของโวหารนี้ไม่ใช่ความหมายเดิมแต่คือความหมายที่นำมาเปรียบ

องค์ประกอบของอุปลักษณ์

- 1) คำ
- 2) ความหมายเดิมของคำ
- 3) ความหมายที่นำมาเปรียบกับคำนั้น
- 4) ความสัมพันธ์ คือ ตัวเชื่อมระหว่างความหมายเดิมและความหมายที่นำมาเปรียบ

5) สิ่งบ่งชี้ คือ สิ่งที่มาแจกแจงว่าเจตนารมณ์ของโวหารคือความหมายที่นำมาเปรียบ
สิ่งบ่งชี้จะเป็นได้ทั้งคำที่บ่งชี้หรือสภาพการณ์ที่บ่งชี้

ประเภทของอุปลักษณ์เชิงภาษา

อุปลักษณ์เชิงภาษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อัลอิสติอาเราะฮฺ (الاستعارة)
และอัลมะญาซอัลมุรส์ล (المجاز المرسل) โดยแต่ละประเภทมีรายละเอียด ดังนี้

1) อัลอิสติอาเราะฮฺ (الاستعارة)

ความหมาย

อัลอิสติอาเราะฮฺ หมายถึง การโยกย้ายคำออกจากความหมายเดิมที่กำหนดไว้ให้คำ
นั้นและใช้กันแพร่หลาย ไปไว้ในอีกความหมายหนึ่งที่ไม่ได้ถูกกำหนดไว้ให้คำนั้น เป็นความหมายแทน
โดยมีความเหมือนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความหมายเดิมและความหมายแทน อิสติอาเราะฮฺจึงเป็น
อุปมาโวหารที่ตัดอุปมาหรืออุปไมยออกไป คงเหลือไว้เพียงองค์ประกอบเดียวที่มีลักษณะโดดเด่นกว่า

องค์ประกอบ

โวหารอิสติอาเราะฮฺต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

- 1) อัลมุสตะฮาร (المستعار) คือ คำแทน หมายถึงคำที่นำมาใช้แทน ซึ่งถูกกำหนด
ความหมายให้ใหม่
- 2) อัลมุสตะฮาร ละฮฺ (المستعار له) คือ คำแท้ หมายถึง คำที่มีความหมายเดิมตามที่ถูก
กำหนดไว้
- 3) อัลมุสตะฮาร มินฮฺ (المستعار منه) คือ ความหมายของคำที่นำมาใช้แทนซึ่งถูก
กำหนดความหมายให้ใหม่

มีปรากฏโวหารอิสติอาเราะฮฺอยู่ในอัลกุรอาน เช่นที่อัลลอฮฺ ﷻ กล่าวว่า

﴿الرَّ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ

إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ﴾

(إبراهيم: 1)

ความว่า “อะลิฟ ลาม รอก คัมกีร์ที่เราได้ประทานลงมาแก่เจ้า เพื่อให้เจ้านำมนุษย์ออกจากความมืดมนทั้งหลายสู่ความสว่าง ด้วยอนุมัติของพระเจ้าของพวกเขา สู่ทางของพระผู้เตชาณุภาพผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ”

(อิบรอฮีม: 1)

ในอายะฮ์นี้มีโวหารอิสติอาเราะฮ์ 3 ตำแหน่ง ได้แก่ “ความมืดมน” ﴿الظُّلْمَتِ﴾ , “แสงสว่าง” ﴿النُّورِ﴾ และ “ทาง” ﴿صِرَاطِ﴾ โดยในตำแหน่งแรกอัลลอฮ์ ﷻ ได้เปรียบเทียบ “ความมืดมน” ซึ่งเป็นคำแทน (المستعار له) กับการปฏิเสธศรัทธาที่เป็นคำแท้ (المستعار) โดยมีความหมายของคำว่าความมืดมนเป็นความหมายของคำที่นำมาใช้แทนซึ่งถูกกำหนดขึ้นใหม่ (المستعار منه) เช่นเดียวกันในตำแหน่งที่สอง อัลลอฮ์ ﷻ ได้เปรียบเทียบ “แสงสว่าง” ซึ่งเป็นคำแทน (المستعار) กับการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ที่เป็นคำแท้ (المستعار له) โดยมีความหมายของคำว่าแสงสว่างเป็นความหมายของคำที่นำมาใช้แทนซึ่งถูกกำหนดขึ้นใหม่ (المستعار منه) ในตำแหน่งที่สามก็เช่นกัน อัลลอฮ์ ﷻ ได้เปรียบเทียบ “ทาง” ซึ่งเป็นคำแทน (المستعار) กับอัลอิสลามที่เป็นคำแท้ (المستعار له) โดยมีความหมายของคำว่าทางเป็นความหมายของคำที่นำมาใช้แทนซึ่งถูกกำหนดขึ้นใหม่ (المستعار منه)

สิ่งบ่งชี้ (القربنة)

อัลอิสติอาเราะฮ์เป็นอุปลักษณชนิดหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีสิ่งบ่งชี้เหมือนอุปลักษณชนิดอื่น ๆ โดยตัวบ่งชี้ของอิสติอาเราะฮ์นี้มีทั้งที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนในโวหารนั้น ๆ และแบบที่ไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน แต่เป็นความหมายที่จะเข้าใจและรู้ได้จากบริบท

ความสัมพันธ์ (الجامع)

อิสติอาเราะฮ์ อุปมาโวหาร และอุปลักษณนั้นมีความคล้ายคลึงกันอย่างมาก กล่าวคือ อิสติอาเราะฮ์เป็นอุปมาโวหารที่ตัดอุปมาหรืออุปไมยออกไป และอิสติอาเราะฮ์ก็เป็นชนิดหนึ่งของอุปลักษณเชิงภาษาด้วย แม้จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดแต่สิ่งหนึ่งที่ทั้งสามโวหารนี้มีร่วมกัน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวหลักและตัวเทียบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่องค์ประกอบหลัก 2 ประการมีส่วนร่วม สิ่งนี้ในอุปมาโวหารเรียกว่า วัลญูซุชะบะฮ์ ในอุปลักษณเรียกว่า อะลาเกาะฮ์ และในอิสติอาเราะฮ์เรียกว่า อัลญูมิอ

ดังกล่าวนี้อาจสรุปได้ว่า ในโวหารอิสติอาเราะฮ์ต้องประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1) คำแทน (المستعار), คำแท้ (المستعار له) และความหมายของคำแทน (المستعار منه) ทั้งสามสิ่งนี้เป็นองค์ประกอบของอิสติอาเราะฮฺ

2) สิ่งบ่งชี้ (القربة) อาจเป็นได้ทั้งรูปแบบที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน หรือเป็นความหมายที่เข้าใจได้จากบริบท

3) ความสัมพันธ์ (الجامع) คือลักษณะที่คำแท้และคำแทนมีร่วมกัน

ประเภทของอิสติอาเราะฮฺ

อิสติอาเราะฮฺมีหลายประเภทตามการจำแนกที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จำแนกตามคำแท้และคำแทน (المستعار و المستعار له) แบ่งออกเป็นอีกหลายประเภทตามการพิจารณาที่แตกต่างกัน เช่น

ก. พิจารณาจากการรับรู้ความหมายว่าเป็นรูปธรรมหรือนามธรรม แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- อิสติอาเราะฮฺรูปธรรมด้วยรูปธรรม
- อิสติอาเราะฮฺนามธรรมด้วยนามธรรม
- อิสติอาเราะฮฺรูปธรรมด้วยนามธรรม
- อิสติอาเราะฮฺนามธรรมด้วยรูปธรรม

ข. พิจารณาจากการอยู่ร่วมกันของคำแท้และคำแทน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- คำแท้และคำแทนอยู่ร่วมกันได้ เรียกว่า อิสติอาเราะฮฺวะฟาเกียฮฺ (الاستعارة الوفاقية)

- คำแท้และคำแทนอยู่ร่วมกันไม่ได้ เรียกว่า อิสติอาเราะฮฺอินาดียะฮฺ (الاستعارة العنادية)

ค. พิจารณาจากการปรากฏคำแท้ (อุปไมย) และคำแทน (อุปมา) ในโวหาร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- คำแทน (อุปมา) ปรากฏอยู่ในโวหาร เรียกว่า อีสติอาเราะฮฺตุตตะรีฮียะฮฺ (الاستعارة التصريحية)

- คำแท้ (อุปไมย) ปรากฏอยู่ในโวหาร เรียกว่า อีสติอาเราะฮฺมุคัมมียะฮฺ (الاستعارة المكنية)

2. จำแนกตามความสัมพันธ์ (الجامع) แบ่งออกเป็นอีกหลายประเภทตามการพิจารณาที่แตกต่างกัน เช่น

ก. พิจารณาจากการรับรู้ความหมายว่าเป็นรูปธรรมหรือนามธรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- อีสติอาเราะฮฺที่ความสัมพันธ์มีลักษณะเป็นรูปธรรม

- อีสติอาเราะฮฺที่ความสัมพันธ์มีลักษณะเป็นนามธรรม

ข. พิจารณาจากลักษณะของความสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- ความสัมพันธ์เป็นความเข้าใจที่รับรู้ได้โดยปริยายอยู่ในคำแท้และคำแทน

- ความสัมพันธ์เป็นคุณลักษณะที่คำแท้และคำแทนมีอยู่ร่วมกัน

3. จำแนกตามสิ่งบ่งชี้ (القربى) โดยพิจารณาจากสิ่งบ่งชี้ที่เหมาะสมกับคำแท้และคำแทน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

ก. สิ่งบ่งชี้ในโวหารนั้นเหมาะสมกับคำแทน เรียกว่า อัลอิสติอาเราะฮฺฮฺ อัลมุร้อชชะหะฮฺ (الاستعارة المرشحة)

ข. สิ่งบ่งชี้ในโวหารนั้นเหมาะสมกับคำแท้ เรียกว่า อัลอิสติอาเราะฮฺฮฺ อัลมุญร์เราะตะฮฺ (الاستعارة المجردة)

ค. สิ่งบ่งชี้ในโวหารนั้นเหมาะสมกับคำแทนและคำแท้ เรียกว่า อัลอิสติอาเราะฮฺฮฺ อัลมุฏละเกาะฮฺ (الاستعارة المطلقة)

อัลอิสติอาเราะฮฺ อัดดัมซีลียะฮฺ (الاستعارة التمثيلية)

อัลอิสติอาเราะฮฺ อัดดัมซีลียะฮฺ คือ ข้อความหรือประโยคที่นำมาใช้ไม่ตรงกับ ความหมายเดิม โดยมีความสัมพันธ์เป็นความเหมือนระหว่างข้อความเดิมและข้อความเปรียบ และมีตัวบ่งชี้ว่าเจตนารมณ์ของโวหารคือข้อความเปรียบไม่ใช่ข้อความเดิม

2) อัลมะญาซ อัลมุรส์ล (الجزء المرسل)

ความหมาย

อัลมะญาซ อัลมุรส์ล หมายถึง คำที่ถูกใช้โดยไม่ตรงกับความหมายเดิม โดยความสัมพันธ์ระหว่างความหมายเดิมกับความหมายที่นำมาเปรียบนั้น สัมพันธ์กันในด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ความเหมือน และมีสิ่งบ่งชี้ว่าเจตนารมณ์ของโวหารนี้ไม่ใช่ความหมายเดิมแต่คือความหมายที่นำมาเปรียบ

ความสัมพันธ์

อัลมะญาซ อัลมุรส์ลจัดอยู่ในประเภทของอุปลักษณ์เชิงภาษาเช่นเดียวกับ อิสติอาเราะฮฺ แต่ทั้งสองประเภทนี้แตกต่างกันในด้านความสัมพันธ์ (العلاقة) กล่าวคือ ความสัมพันธ์ของอิสติอาเราะฮฺคือความเหมือนส่วนความสัมพันธ์ของมะญาซมุรส์ลนั้นไม่ใช่ความเหมือน แต่เป็นความสัมพันธ์กันในด้านอื่น ๆ เช่น

- เป็นเหตุของผล คือ คำที่ปรากฏในโวหารเป็นเหตุของความหมายเดิมของคำนั้น
- เป็นผลจากเหตุ คือ คำที่ปรากฏในโวหารเป็นผลจากความหมายเดิมของคำนั้น
- เป็นส่วนน้อย คือ คำที่ปรากฏในโวหารเป็นส่วนน้อยของความหมายเดิมของคำนั้น
- เป็นส่วนมาก คือ คำที่ปรากฏในโวหารเป็นส่วนมากของความหมายเดิมของคำนั้น
- เป็นสิ่งที่เคยเป็น คือ คำที่ปรากฏในโวหารเป็นอดีตของความหมายเดิมของคำนั้น
- เป็นสิ่งที่จะเป็น คือ คำที่ปรากฏในโวหารเป็นอนาคตของความหมายเดิมของคำนั้น

ความสัมพันธ์ของมะญาซมุรส์ลไม่ได้จำกัดอยู่แค่ที่กล่าวมานี้เท่านั้น ยังมีความสัมพันธ์ด้านอื่น ๆ อีก เช่น คำที่ปรากฏเป็นสภาพของความหมายเดิมของคำนั้น คำที่

ปรากฏเป็นสถานที่ของความหมายเดิมของคำนั้น หรือคำที่ปรากฏเป็นเครื่องมือของความหมายเดิมของคำนั้น ซึ่งจะรู้ได้จากการพิจารณาคำที่ปรากฏอยู่ในโวหารโดยเชื่อมโยงคำดังกล่าวกับความหมายเดิมของคำนั้น ตัวอย่างเช่น การใช้คำว่า الرزق แทนความหมายเดิมคือคำว่า ماء ในคำกล่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า

﴿ وَنَزَّلْنَا لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا ﴾

(غافر: 13)

ความว่า “และได้ทรงประทานปัจจัยยังชีพลงมาจากฟากฟ้าแก่พวกเจ้า”

(ขอฟิร: 13)

ในอายะฮ์นี้อัลลอฮ์ ﷻ ได้เปรียบปัจจัยยังชีพกับน้ำฝนซึ่งมีความสัมพันธ์กันในด้านที่เป็นผลจากเหตุ โดยคำที่ปรากฏในอายะฮ์นี้เป็นผลจากความหมายเดิมของคำนั้น อายะฮ์นี้จึงหมายถึงอัลลอฮ์ได้ประทานน้ำฝนซึ่งเป็นสาเหตุแห่งปัจจัยยังชีพลงมาจากฟากฟ้าแก่พวกเจ้า

2. อุปลักษณ์เชิงปัญญา (الجز العقلي)

ความหมายของอุปลักษณ์เชิงปัญญา

อุปลักษณ์เชิงปัญญา หมายถึง โวหารที่เป็นการเชื่อมโยงพฤติกรรมหรือความหมายของพฤติกรรมนั้นไปหาสิ่งที่ไม่ใช่พฤติกรรมนั้นจริง ๆ โดยมีความสัมพันธ์และสิ่งบ่งชี้ว่าเจตนาธรรมณ์ของโวหารคือพฤติกรรมที่มีการเชื่อมโยง ไม่ใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง ๆ

การเชื่อมโยง (الاسناد) ของอุปลักษณ์เชิงปัญญา

พฤติกรรมที่ปรากฏในอุปลักษณ์เชิงปัญญานี้ มีการเชื่อมโยงกลับไปหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงเสมอ ซึ่งการเชื่อมโยงนี้เกิดขึ้นได้จากหลายด้าน เช่น

- การเชื่อมโยงด้านสาเหตุ
- การเชื่อมโยงด้านสถานที่
- การเชื่อมโยงด้านเวลา
- การเชื่อมโยงในฐานะผู้กระทำ

- การเชื่อมโยงในฐานะผู้ถูกระทำ

นอกจากการเชื่อมโยงเหล่านี้แล้วยังมีการเชื่อมโยงด้านอื่น ๆ อีก โดยจะรู้ได้จากการพิจารณาพฤติกรรมที่ปรากฏอยู่ในโวหารเทียบกับพฤติกรรมตามความเป็นจริง ซึ่งการพิจารณานี้จะทำให้รู้ได้ถึงการเชื่อมโยงที่มีอยู่ในโวหารนั้น ๆ ดังเช่นที่มีอุปลักษณะทางปัญญาที่มีการเชื่อมโยงด้านสาเหตุปรากฏอยู่ในอัลกุรอาน โดยอัลลอฮ์ ﷻ กล่าวเล่าถึงฟิรอนว่า

﴿ يُدَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ ﴾

(النقص: 4)

ความว่า “โดยฆ่าลูกหลานผู้ชายของพวกเขาและไว้ชีวิตเหล่าสตรีของพวกเขา”

(อัลเกาะคือศ: 4)

ในอายะฮ์นี้เชื่อมโยงการฆ่าและการไว้ชีวิตไปหาฟิรอน เป็นการเชื่อมโยงด้านสาเหตุของอุปลักษณะเชิงปัญญา เพราะในความเป็นจริงนั้นผู้ที่ลงมือกระทำการฆ่าผู้ชายและไม่ฆ่าผู้หญิงนั้นคือทหารของฟิรอนโดยมีตัวเขาเป็นสาเหตุ คือเป็นผู้สั่งให้กระทำ

4.1.5.3 อุปนัย (الكناية)

ความหมายของอุปนัย

อุปนัย (الكناية) หมายถึง การใช้คำหนึ่งโดยมีเจตนารมณ์เป็นความหมายโดยนัยที่อยู่ในคำนั้น และมีข้อบ่งชี้ที่บ่งถึงความหมายโดยตรงของคำนั้นด้วย อุปนัยจึงเป็นการสื่อถึงความหมายหนึ่งโดยใช้คำอื่นที่ไม่ได้สื่อถึงความหมายนั้นโดยตรง

ข้อแตกต่างระหว่างอุปนัยและอุปลักษณะจึงอยู่ที่ข้อบ่งชี้ โดยที่ข้อบ่งชี้ของอุปลักษณะมุ่งเจตนารมณ์ไปที่ความหมายโดยนัยหรือความหมายเปรียบเพียงอย่างเดียว แต่ข้อบ่งชี้ของอุปนัยนั้นมุ่งเจตนารมณ์ไปที่ความหมายโดยนัยพร้อมกันนั้นก็เปิดพื้นที่ให้ความหมายโดยตรงอยู่ร่วมกันในโวหารนั้นด้วย

องค์ประกอบของอุปนัย

โวหารที่มีลักษณะเป็นอุปนัยมีองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

- 1) คำที่มีความหมายโดยนัย (اللفظ المكنى به)
- 2) ความหมายของคำที่มีความหมายโดยนัย (المعنى المكنى عنه)
- 3) ข้อบ่งชี้ (القربى) ซึ่งเป็นสิ่งที่บอกว่าเจตนารมณ์ของโวหารไม่ใช่ความหมายโดยตรง ซึ่งข้อบ่งชี้ของอุปนัยอนุญาตให้ความหมายโดยตรงทำหน้าที่อยู่ในโวหารได้ด้วย

ประเภทของอุปนัย

เมื่อพิจารณาจากคำที่มีความหมายโดยนัย สามารถแบ่งอุปนัยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 1) อุปนัยด้วยคุณลักษณะ
- 2) อุปนัยด้วยสิ่งที่ถูกให้คุณลักษณะ
- 3) อุปนัยด้วยการยืนยันหรือการปฏิเสธ

โวหารที่มีลักษณะเป็นอุปนัยมีปรากฏหลายแห่งในอัลกุรอาน เช่น คำกล่าวของอัลลอฮ์ที่ให้คุณลักษณะของสตรีในสวรรค์ว่า

﴿فِيهِنَّ قَنَاصِرٌ لِّمَّ يَطْمِئِنُّنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ﴾

(الرحمن: 56)

ความว่า “ในสวนสวรรค์เหล่านั้นมีหญิงสาวพรหมจารีย์ ผู้ลดสายตาลง (เฉพาะสามีของนางเท่านั้น) ซึ่งไม่มีมนุษย์และไม่มีญินแต่ต้องพวกนางมาก่อนเลย”

(อรรถาธิบาย: 56)

ในอายะฮ์นี้มีความหมายเป็นนัยถึงความบริสุทธิ์จากบาป ทว่าไม่มีตรงไหนที่กล่าวตรง ๆ ว่าเธอเหล่านั้นบริสุทธิ์จากบาป อัลกุรอานได้ฉายให้เห็นภาพความบริสุทธิ์ของสตรีเหล่านั้นโดยบอกว่าเป็นผู้ลดสายตาลง เว้นแต่กับสามีของตนเท่านั้น เป็นความเชื่อมั่นในความบริสุทธิ์ผุดผ่องจากบาปของพวกเธอ ว่าพวกเธอเหล่านั้นไม่ได้ทอดสายตาเกินเลยไปให้ชายใด

4.1.6 วิจิตรโวหาร (علم البديع)

วิจิตรโวหารเป็นหัวข้อศึกษาที่มุ่งเน้นในด้านการตกแต่งระดับประดาถ้อยคำให้สวยงาม ซึ่งการประดับประดานี้เป็นได้ทั้งในด้านถ้อยคำและในด้านความหมาย โดยพญ. หะสัน อับบาส ได้ให้รายละเอียดของแต่ละด้านไว้ (Fadl Hasan ‘Abbās, 1997: 2/275-310) ดังนี้

4.1.6.1 วิจิตรความหมาย (المحسنات المعنوية) เป็นการประดับประดาคำในด้านความหมาย ซึ่งเป็นส่วนภายในของคำ วิจิตรความหมายมีหลายรูปแบบ ดังนี้

1) อัญญาบาค (الطباق) คือ การรวมสองคำที่ตรงข้ามกันเข้าไว้ด้วยกัน คำที่ตรงกันข้ามทั้งสองคำนี้อาจเป็นได้ทั้งคำนาม คำกริยา และคำบุพบท เช่นการรวมความมืด (الظلمات) และแสงสว่าง (النور) ไว้ด้วยกันในคำกล่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า

﴿ كَتَبْنَا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ﴾

(إبراهيم: 1)

ความว่า “คัมภีร์ที่เราได้ประทานลงมาแก่เจ้า เพื่อให้เจ้านำมนุษย์ออกจากความมืดมนทั้งหลายสู่ความสว่าง”

(อิบรอฮีม: 1)

2) อัลมุกอบะละฮฺ (المقابلة) คือ การรวมสองคำที่ตรงกันข้ามกันเข้าไว้ด้วยกันมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง โดยเนื้อหาแล้วอัลมุกอบะละฮฺเหมือนกับอัญญาบาค แต่มีรายละเอียดต่างกัน ตรงที่อัญญาบาคมีตำแหน่งเดียวแต่อัลมุกอบะละฮฺมีหลายตำแหน่ง เช่นที่มีปรากฏโวหารแบบมุกอบะละฮฺในคำกล่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า

﴿ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا ﴾

(التوبة: 82)

ความว่า “พวกเขาจงหัวเราะแต่น้อยและจงร้องไห้มากมายเถิด”

(อัตเตาบะฮฺ: 82)

ในอายะฮ์นี้อัลลอฮ์ได้รวม “การหัวเราะ” กับ “การร้องไห้” และ “จำนวนน้อย” กับ “จำนวนมาก” เข้าไว้ด้วยกันเป็นสองตำแหน่งที่ตรงกันข้ามกันในอายะฮ์เดียว การรวมสิ่งตรงกันข้ามกันมากกว่าหนึ่งตำแหน่งไว้ด้วยกันเช่นนี้เป็นลักษณะของโวหารแบบมุกอบะละฮ์

3) อัดเตารียะฮ์ (التورية) คือ การใช้คำหนึ่งคำที่มีสองความหมาย ได้แก่ ความหมายโดยตรง คือความหมายที่รับรู้ได้โดยปริยาย หรือเรียกว่า المعنى القريب และความหมายโดยนัย คือความหมายที่รับรู้ได้จากการพินิจพิจารณา หรือเรียกว่า المعنى البعيد ซึ่งเจตนารมณ์ของโวหารมุ่งไปที่ความหมายโดยนัย โดยมีสิ่งบ่งชี้ถึงเจตนารมณ์ของโวหารด้วย เช่นที่มีปรากฏโวหารแบบเตารียะฮ์ในคำกล่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า

﴿ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴾

(الرحمن: 6)

ความว่า “และผักหญ้า และต้นไม้จะกราบสujud”

(อิรเราะฮฺมาน: 6)

คำว่า ﴿ وَالنَّجْمُ ﴾ ในอายะฮ์นี้มีสองความหมาย โดยความหมายแรกที่รับรู้ได้โดยปริยายเป็นความหมายโดยตรงหมายถึงดวงดาวบนท้องฟ้า ส่วนอีกความหมายหนึ่งที่รับรู้ได้จากการพินิจพิจารณาเป็นความหมายโดยนัยนั้นหมายถึงผักหญ้าหรือพืชพรรณที่ไม่มีลำต้น ซึ่งความหมายโดยนัยนี้เป็นความหมายที่เป็นเจตนารมณ์ของอายะฮ์ โดยมีสิ่งบ่งชี้คือถ้อยคำที่กล่าวคู่เคียงกันในอายะฮ์คือคำว่า ﴿ الشَّجَرُ ﴾ ที่หมายถึงต้นไม้ นั้น บ่งชี้ถึงความหมายของคำที่อยู่คู่เคียงกันว่ามีความหมายประเภทเดียวกัน

4.1.6.2 วิจิตรถ้อยคำ (الخصنات اللفظية) เป็นการประดับประดาคำที่ตัวถ้อยคำ ซึ่งเป็นส่วนภายนอกของคำ วิจิตรถ้อยคำมีหลายรูปแบบ ดังนี้

1) อัลญินาส (الجناس) คือ การใช้คำที่เขียนเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน เป็นการเล่นคำกับส่วนต่าง ๆ ของคำ โดยมี 2 ลักษณะ คือ แบบสมบุรณ์และแบบไม่สมบุรณ์

- ญินาสแบบสมบุรณ์ (الجناس التام) คือ การที่ส่วนต่าง ๆ ของคำทั้งสองคำตรงกันในด้านตัวอักษร สระ จำนวน และการเรียงลำดับ มีลักษณะเป็นคำพ้องรูป เช่นที่มีปรากฏโวหาร ญินาสแบบสมบุรณ์ในคำกล่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า

﴿ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ ﴾

(الرอม: 55)

ความว่า “และเมื่อวันอวสานเกิดขึ้น ผู้กระทำความผิดทั้งหลายจะสาบานว่า พวกเขามีได้พำนักอยู่ในโลกดุนยา) นอกจากเพียงชั่วครู่ยามเท่านั้น”

(ฮัรุม: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 55)

ในอายะฮ์นี้ปรากฏคำว่า ﴿سَاعَةً﴾ 2 ตำแหน่ง ซึ่งแต่ละตำแหน่งมีความหมายที่แตกต่างกัน โดยในตำแหน่งแรก السَّاعَةُ หมายถึงวันกิยามะฮ์ และตำแหน่งที่สอง سَاعَةٌ หมายถึงส่วนหนึ่งของเวลา ลักษณะของคำที่เหมือนกันแต่ต่างความหมายกันเมื่อนำมาใช้คู่กันเช่นนี้เรียกว่า ญินาสแบบสมบูรณ์

- ญินาสแบบไม่สมบูรณ์ (الجناس ناقص) คือ การที่คำสองคำแตกต่างกันในส่วนตัวอักษร สระ จำนวน หรือการเรียงลำดับ เช่นที่มีปรากฏโวหารญินาสแบบไม่สมบูรณ์ในคำกล่าวของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า

﴿ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْهَوْنَ عَنْهُ ﴾

(الانعام: 26)

ความว่า “และพวกเขาห้ามเกี่ยวข้องกับอัลกุรอานและพวกเขาก็ปลีกตัวออกห่างจากอัลกุรอานด้วย”

(อัลอันอาม: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 26)

ในอายะฮ์นี้ปรากฏคำสองคำที่มีรูปการเขียนใกล้เคียงกัน ได้แก่ ﴿يَنْهَوْنَ﴾ และ ﴿يَنْهَوْنَ﴾ โดยคำแรกเป็น (هـ) และคำที่สองเป็น (همزة) ทั้งสองคำนี้รูปการเขียนใกล้เคียงกันเหมือนเป็นคำเดียวกันแต่ต่างกันที่ตัวอักษรเพียงหนึ่งอักษร ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ญินาสแบบไม่สมบูรณ์ ซึ่งญินาสแบบไม่สมบูรณ์นี้เกิดขึ้นในรูปแบบอื่น ๆ ได้ด้วย เช่น สระต่างกัน จำนวนตัวอักษรต่างกัน และการเรียงลำดับตัวอักษรต่างกัน

2) อัสสลัจญ์ (السج) คือ การตั้งใจให้เกิดเสียงสัมผัสโดยการจบคำในแต่ละวรรคด้วยตัวอักษรเดียวกัน เช่นที่มีปรากฏโวหารแบบอัสสลัจญ์ในคำกล่าวของอัลลอฮ์ว่า

﴿يَا أَلْمُدَّتِّرُ، فَمَافَأَنْدَرُ، وَرَبِّكَ فَكَبِّرُ، وَثِيَابَكَ فَطَهِّرُ﴾

(المندثر: 1-4)

ความว่า “โอผู้ห่มกายอยู่เอ๋ย, จงลุกขึ้น แล้วประกาศตักเตือน, และแต่พระเจ้าของเจ้า จงให้ความเกรียงไกร(ต่อพระองค์), และเสื่อผ้าของเจ้า จงทำให้สะอาด”

(อัลมุดดัษษิร: 1-4)

จากกลุ่มอายะฮ์นี้ อัลลอฮ์ได้จบแต่ละอายะฮ์ของพระองค์ด้วยอักษร (ـ) เป็นตัวสะกดและสระก่อนตัวสะกดเป็นกัสราะฮ์ (◌) จนทำให้เกิดเสียงสัมผัสที่คล้องจองเกิดความไพเราะเมื่อยามอ่าน

4.2 วาทศิลป์ในอัลกุรอาน สุเราะฮ์ฮัรเราะหมาน

4.2.1 เนื้อหาของสุเราะฮ์ฮัรเราะหมาน

สุเราะฮ์ฮัรเราะหมานเป็นสุเราะฮ์หมักกียะฮ์ มีจำนวน 78 อายะฮ์ โดยস্যยิด กุฎบ ได้ประมวลเนื้อหาของสุเราะฮ์ฮัรเราะหมานไว้อย่างสังเขปว่าครอบคลุม (Sayyid Quṭb, 1991: 6/3445) ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

4.2.1.1 บุญคุณของผู้ทรงกรุณา

สุเราะฮ์นี้เริ่มต้นสุเราะฮ์ด้วยนามของอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้ทรงกรุณาปรานี และกล่าวถึงบุญคุณอันมากมายหลากหลายของอัลลอฮ์ ﷻ และความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อวงบ่าวโดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ได้แก่ การสร้างและการสอน จากนั้นจึงเปิดโฉมหน้าแห่งจักรวาลด้วยการกล่าวถึงบุญคุณของผู้ทรงกรุณาที่มีต่อมวลสรรพสิ่ง ได้แก่ การบริหารวงโคจรของดวงอาทิตย์และดวงดาว การบริหารจัดการผืนฟ้าและผืนดิน การตระเตรียมอาหารจากผืนดินแก่สรรพสิ่งที่ทรงสร้างขึ้นมา และจึงกล่าวถามว่า บุญคุณอันใดเล่าของผู้เป็นเจ้าของ (ผู้ทรงกรุณา) ที่พวกเขาปฏิเสธ

4.2.1.2 พลาณภาพของผู้ทรงปรีชา

จากนั้นอัลลอฮ์ ﷻ ก็กล่าวถึงพลาณภาพและความสามารถของพระองค์ในการสรรสร้างสิ่งต่าง ๆ ทั้งมนุษย์และญิน ปรีชาญาณของพระองค์ในการบริหารจัดการดวงอาทิตย์และน่านน้ำ รวมถึงสิ่งมีชีวิตและผลผลิตที่อยู่ระหว่างทิศทั้งสองและน่านน้ำทั้งหลายด้วย ซึ่งพระองค์ได้กล่าวถามเป็นระยะ ๆ ระหว่างการกล่าวถึงพลาณภาพของพระองค์ว่า บุญคุณอันใดเล่าของผู้เป็นเจ้าของ (ผู้ทรงปรีชา) ที่พวกเจ้าปฏิเสธ

4.2.1.3 การสูญสลายที่ติดตามมา

หลังจากการกล่าวถึงความเมตตาที่มาจากความกรุณาและความปรีชาของพระองค์แล้ว อัลลอฮ์ ﷻ ก็บอกถึงขั้นตอนต่อไปว่าทุกสิ่งเหล่านี้ล้วนต้องสูญสลาย เพียงพระองค์เท่านั้นที่ยังคงอยู่ และหลังการสูญสลายนี้ก็จะเป็นการชำระสะสาง โดยอัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวท้าทายผู้ปฏิเสธบุญคุณของพระองค์ไว้ได้ว่าใครที่ต้องการหลบหนีจากการชำระสะสางนี้ก็ไปเถิดถ้าสามารถ และบรรยายถึงสภาพในวันแห่งการสูญสลายหรือวันกิยามะฮ์นั้นพร้อมสัพทด้วยว่าไม่มีใครหนีพ้นไปได้

4.2.1.4 หลังการดับสูญของผู้ชั่วช้า

อัลลอฮ์ ﷻ เล่าถึงสภาพอันอัปยศหลังการดับสูญของผู้ชั่วช้าที่ปฏิเสธบุญคุณของพระองค์ การถูกลากไปสู่นรกและต้องวนเวียนอยู่ในสถานะนั้น ในสุเราะฮ์นี้กล่าวถึงความน่ากลัวนี้เพียงสั้น ๆ ทว่าทำให้จิตใจของผู้อ่านสั่นไหว และกล่าวถามย้ำซ้ำ ๆ อีกด้วยว่า บุญคุณอันใดเล่าของผู้เป็นเจ้าของ (ผู้ครอบครองการลงโทษที่ทรามานนี้) ที่พวกเจ้าปฏิเสธ

4.2.1.5 หลังการดับสูญของผู้ศรัทธา

จากนั้น อัลลอฮ์ ﷻ สาธยายถึงความโปรดปรานและความดีงามที่พระองค์มอบแก่ผู้ศรัทธา สวนสวรรค์ ร่มเงา สายน้ำ ผลไม้ คู่ครองที่งดงาม และความสะดวกสบายต่าง ๆ นานาที่ผู้ศรัทธาจะได้รับ สิ่งเหล่านี้สำหรับผู้ประกอบกรรมดีทุกคนอย่างถ้วนทั่ว แม้ความดีที่ทำนั้นมีความลดหลั่นแตกต่างกันไป อัลลอฮ์ ﷻ เล่าถึงความโปรดปรานที่พระองค์จะมอบให้ได้อย่างละเอียดลออด้วยถ้อยคำที่ไพเราะสละสลวยก่อให้เกิดความรื่นรมย์แก่ผู้อ่านหรือผู้รับฟัง และกล่าวถามเรื่อย ๆ ว่า บุญคุณอันใดเล่าของผู้เป็นเจ้าของ (ผู้เผื่อแผ่ความโปรดปรานนี้ไปอย่างทั่วถึง) ที่พวกเจ้าปฏิเสธ

และสุเราะฮ์จบลงด้วยการสรรเสริญอัลลอฮ์ ﷻ ในการที่พระองค์ได้โปรดปรานปวงบ่าวของพระองค์ด้วยบุญคุณอันล้นเหลือ เป็นการจบที่สวยงามสำหรับสุเราะฮ์นี้ที่เริ่มต้นด้วยนามอันทรงเกียรติและจบด้วยการสรรเสริญเจ้าของนามนั้น

4.2.2 สีลาวาทศิลป์ในอัลกุรอานสุเราะฮ์เราะหฺมาน

มะหมุด บิน อับดุลเราะหฺมาน ศอฟีย ได้อธิบายถึงสีลาวาทศิลป์ของสุเราะฮ์
อรรเราะหฺมานไว้ในหนังสือ al-Jadwal fi 'I'irāb al-Qurān al-Karīm (Maḥmūd bin 'Abd al-
Raḥīm Ṣāfiy, 1997: 27/88-107) และจากหลักการวาทศิลป์ภาษาอาหรับที่ฟุฏ หะสัน อับบาส
(Faḍl Ḥasan 'Abbās, 1997) ได้ให้รายละเอียดไว้ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาวิเคราะห์ใน
หัวข้อสีลาวาทศิลป์ในอัลกุรอานสุเราะฮ์เราะหฺมาน โดยนำวาทศิลป์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอรรถ
ศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร มาศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์อัลกุรอาน สุเราะฮ์
อรรเราะหฺมาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงสีลาวาทศิลป์ของอายะฮ์อัลกุรอาน สุเราะฮ์อรรเราะหฺมาน

ลำดับ	อายะฮ์อัลกุรอาน	อรรถศิลป์โวหาร	ประจักษ์โวหาร	วิจิตรโวหาร
1	الرَّحْمٰنِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		
2	عَلَّمَ الْقُرْءَانَ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
3	خَلَقَ الْاِنْسَانَ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
4	عَلَّمَهُ الْبَيَانَ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
5	الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ حُسْبَانٍ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
6	وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง	อิสติอาเราะฮ์ ตัสวีฮ์	อิตเตาริยะฮ์, เสียงสัมผัส
7	وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
8	أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ	อินชอ์ สำนวนคำสั่งห้าม		เสียงสัมผัส

ลำดับ	อายะฮ์อัลกุรอาน	อรรถศิลป์โวหาร	ประจักษ์โวหาร	วิจิตรโวหาร
9	وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ	อินช่าฮ์ สำนวนคำสั่งใช้ และคำสั่งห้าม		เสียงสัมผัส
10	وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
11	فِيهَا فَكِيهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
12	وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
13	فَبِأَيِّ آيَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินช่าฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
14	خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
15	وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
16	فَبِأَيِّ آيَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินช่าฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		
17	رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		
18	فَبِأَيِّ آيَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินช่าฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
19	مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส

ลำดับ	อายะฮ์อัลกุรอาน	อรรถศิลป์โวหาร	ประจักษ์โวหาร	วิจิตรโวหาร
20	بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
21	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชาอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
22	يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّوْثُ وَالْمَرَجَانُ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
23	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชาอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
24	وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง	อັตตะซียะฮ์ อັลมุรซัล	
25	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชาอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
26	كُلٌّ مِّنْ عَلَيْهَا فَانٍ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
27	وَيَبْقَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง	อັลมะญาซ อັลมุรซัล	
28	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชาอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		
29	يَسْأَلُهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		
30	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชาอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส

ลำดับ	อายะฮ์อัลกุรอาน	อรรถศิลป์โวหาร	ประจักษ์โวหาร	วิจิตรโวหาร
31	سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง	อัลกีนายะฮุ	เสียงสัมผัส
32	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
33	يَمَعَشِرَ آلِجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّ أَسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَاَنْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانِ	อินชอ์ สำนวนเรียกหา อินชอ์ สำนวนคำสั่ง สื่อถึงการขู่		เสียงสัมผัส
34	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
35	يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَمُخَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
36	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
37	فَإِذَا أَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง	อັตตะฮีบีย อັตตะมซีล	เสียงสัมผัส
38	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส

ลำดับ	อายะฮ์อัลกุรอาน	อรรถศิลป์โวหาร	ประจักษ์โวหาร	วิจิตรโวหาร
39	فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ	เคาะบ์ ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
40	فَبِأَيِّ آءِ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		
41	يُعْرِفُ الْمَجْرُمُونَ بِسَمِيئِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَصِي وَالْأَقْدَامِ	เคาะบ์ ความหมายโดยตรง		
42	فَبِأَيِّ آءِ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		
43	هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمَجْرُمُونَ	เคาะบ์ ความหมายโดยนัย		
44	يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آءِ آنِ	เคาะบ์ ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
45	فَبِأَيِّ آءِ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
46	وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ	เคาะบ์ ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
47	فَبِأَيِّ آءِ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
48	ذَوَاتَا أَفْنَانٍ	เคาะบ์ ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส

ลำดับ	อายะฮ์อัลกุรอาน	อรรถศิลป์โวหาร	ประจักษ์โวหาร	วิจิตรโวหาร
49	فَبِأَيِّ آءِ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
50	فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
51	فَبِأَيِّ آءِ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
52	فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَنَكِهِتِ زَوْجَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
53	فَبِأَيِّ آءِ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
54	مُتَّكِنِينَ عَلَى فُرْشٍ بَطَّأ بِهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَحَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
55	فَبِأَيِّ آءِ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
56	فِيهِنَّ قَصِيرَاتُ الْطَّرْفِ لَمْ يَطْمِئِنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง	อัลกีนายะฮุ	เสียงสัมผัส
57	فَبِأَيِّ آءِ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
58	كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง	อັตตะซบียุ อັลมุรส์ล อັลมุญมัล	เสียงสัมผัส

ลำดับ	อายะฮ์อัลกุรอาน	อรรถศิลป์โวหาร	ประจักษ์โวหาร	วิจิตรโวหาร
59	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ	อินชาฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
60	هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ	อินชาฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อเน้นย้ำ		เสียงสัมผัส
61	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ	อินชาฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
62	وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
63	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ	อินชาฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
64	مُدَّهَامَّتَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
65	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ	อินชาฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
66	فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
67	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ	อินชาฮ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
68	فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง การเชื่อมความ เพื่อยกย่อง		เสียงสัมผัส

ลำดับ	อายะฮ์อัลกุรอาน	อรรถศิลป์ไวยาหาร	ประจักษ์ไวยาหาร	วิจิตรไวยาหาร
69	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
70	فِيهِنَّ حَيْرَاتٌ حِسَانٌ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
71	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
72	حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْحَيَامِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง	อัลกีนายะฮฺ	เสียงสัมผัส
73	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
74	لَمْ يَطْمِئِنِّنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
75	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		เสียงสัมผัส
76	مُتَّكِبِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		เสียงสัมผัส
77	فَبِأَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ	อินชอ์ สำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน		
78	تَبْرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ	เคาะบ์ร ความหมายโดยตรง		

จากตารางที่ 2 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ของอายุษัลกรอาน สุเราะฮ์เราะหฺมาน จำนวน 78 อายุษัล ผู้วิจัยพบว่า

1. ในสุเราะฮ์นี้มีปรากฏลีลาวาทศิลป์ทั้ง 3 ด้าน โดยที่พบมากที่สุดคืออรรถศิลป์ โวหาร รองลงมาคือวิจิตรโวหาร และที่พบน้อยที่สุดคือประจักษ์โวหาร
2. ด้านอรรถศิลป์โวหาร ส่วนใหญ่เป็นเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง มีอายุษัลที่ 43 เป็นเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยนัย และส่วนใหญ่เป็นอินซาล์ฮ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน
3. ด้านประจักษ์โวหาร แม้จะพบน้อยที่สุดในสุเราะฮ์นี้ แต่ก็มีทุกชนิดของประจักษ์โวหาร โดยมีปรากฏทั้ง อุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ อุปนาม และอุปนัย
4. ด้านวิจิตรโวหาร ที่พบในสุเราะฮ์นี้ส่วนใหญ่คืออัสสัจญ์อ์ และนอกจากอัสสัจญ์อ์แล้วก็ยังพบอัสเตารียะฮ์และอัสมุกอบบะละฮ์ด้วย

4.3 ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์เราะหฺมาน

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ด้านลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกรอานเป็นภาษาไทย สุเราะฮ์เราะหฺมาน โดยใช้ผลการวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายุษัลอัลกรอาน สุเราะฮ์เราะหฺมาน ในหัวข้อ 4.2 มาเชื่อมโยงเปรียบเทียบกับความหมายอัลกรอานภาษาไทยสุเราะฮ์เราะหฺมาน ฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ซึ่งเป็นฉบับแปลที่ผู้วิจัยเลือกมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาเนื่องด้วยเป็นฉบับแปลที่ได้รับการตรวจทานจากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกรอาน ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านการแปลอัลกรอานโดยตรง (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2542) จากนั้นจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยการเขียนบรรยายผล ดังนี้

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 1

﴿الرَّحْمَنُ﴾

ความว่า “พระผู้ทรงกรุณาปรานี”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ซึ่งด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 2

﴿عَلَّمَ الْقُرْآنَ﴾

ความว่า “พระองค์ทรงสอนอัลกุรอาน”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ทำยอายะฮ์ นอกจากนี้ในอายะฮ์นี้ยังมีการตัดกรรมตัวแรกของประโยคออกไปคงเหลือไว้เพียงกรรมตัวที่สองของประโยค เพราะเจตนารมณ์ของอายะฮ์นี้คือมุ่งว่าการสอนที่เป็นความโปรดปรานจากพระองค์นั้น คือการสอนอะไร ไม่ใช่สอนใคร

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ นอกจากนี้การแปลยังไม่

สามารถถ่ายทอดความหมายแฝงที่อยู่ในอายะฮ์ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่อยู่ในภาษาต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 3

﴿ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴾

ความว่า “พระองค์ทรงสร้างมนุษย์”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 4

﴿ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴾

ความว่า “พระองค์ทรงสอนเขาให้เปล่งเสียงพูด”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 5

﴿ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ حُسْبَانٍ ﴾

ความว่า “ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์โคจรตามวิถีที่แน่นอน”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 6

﴿ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴾

ความว่า “และผักหญ้า และต้นไม้จะกราบสุญูด”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 3 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์โวหารของอายะฮ์นี้คืออิสติอาเราะฮ์ ตัศรีฮียะฮ์ คืออิสติอาเราะฮ์ที่มีคำแทนปรากฏอยู่ในโวหาร ในที่นี้คือคำว่า สุญูด ซึ่งเป็นกริยาของมนุษย์แต่นำมาใช้กับต้นไม้และผักหญ้าในอายะฮ์นี้เพื่อแสดงภาพพจน์ที่ชัดเจน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์และอัตเตารียะฮ์ที่คำว่า ﴿ وَالنَّجْمُ ﴾ ซึ่งเป็นคำที่มีสองความหมาย โดยความหมายโดยตรงหมายถึงดวงดาว และความหมายโดยนัยคือผักหญ้าซึ่งเป็นความหมายที่เป็นเจตนารมณ์ของอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหารและประจักษ์โวหารแต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างครบถ้วน โดยในส่วนของอัตเตารียะฮ์ซึ่งเป็นวิจิตรความหมายนั้น ถ่ายทอดได้ในส่วนของความหมายที่เป็นเจตนารมณ์ของอายะฮ์ (คือผักหญ้า) ส่วนอีกความหมายหนึ่งนั้น (หมายถึงดวงดาว) ผู้แปลได้อธิบายความหมายไว้ในเชิงอรรถ (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, ม.ป.ป.: 1420 เชิงอรรถที่ 2) และในส่วนของอัสสัจญ์ฮ์ซึ่งเป็นวิจิตรถ้อยคำนั้น การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความไพเราะออกมาได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 7

﴿وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ﴾

ความว่า “และท้องฟ้านั้นพระองค์ทรงยกมันไว้สูง และทรงวางความสมดุลไว้”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 8

﴿أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ﴾

ความว่า “เพื่อพวกเจ้าจะได้ไม่ฝ่าฝืนในเรื่องการชั่งตวง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าห์ที่เป็นสำนวนคำสั่งห้าม และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 9

﴿وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ﴾

ความว่า “และจงธำรงไว้ซึ่งการชั่งตวงด้วยความเที่ยงธรรมและอย่าให้ขาดหรือหย่อนตาชั่ง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชาร์ทที่เป็นสำนวนคำสั่งใช้และคำสั่งห้าม และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 10

﴿وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ﴾

ความว่า “และแผ่นดินนั้น พระองค์ทรงจัดเตรียมมันไว้เพื่อสรรพสิ่งทีสร้างขึ้น”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 11

﴿فِيهَا فَكِّهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ﴾

ความว่า “ในแผ่นดินนั้นมีผลไม้และต้นอินทผลัมที่มีผลซ้อนกันหลายชั้น”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้อยทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ้อยทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 12

﴿وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ﴾

ความว่า “และเมล็ดที่มีเปลือกและรำและมีกลิ่นหอม”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้อยทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ้อยทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 13

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชอ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้อยทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ้อยทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 14

﴿ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ ﴾

ความว่า “พระองค์ทรงสร้างมนุษย์จากดินเหนียวมีเสียงเช่นเครื่องปั้นดินเผา”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 15

﴿ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ نَارٍ ﴾

ความว่า “และพระองค์ทรงสร้างญินจากเปลวไฟ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 16

﴿ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ฮ์ที่เป็นสำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 17

﴿ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴾

ความว่า “พระเจ้าแห่งทิศตะวันออกทั้งสองและพระเจ้าแห่งทิศตะวันตกทั้งสอง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 18

﴿ فَيَأْتِيءُ آلَ رَأْسِكُمْ كَذِبَانِ ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ฮ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 19

﴿مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ﴾

ความว่า “พระองค์ทรงทำให้น่านน้ำทั้งสอง(ทะเลและแม่น้ำ)ไหลมาบรรจบกัน”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ้อยทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 20

﴿بَيْنَمَا بَرَّزَخُ لَا يَبْغِيَانِ﴾

ความว่า “ระหว่างมันทั้งสองมีที่กันกีดขวาง มันจะไม่ล้ำเขตต่อกัน”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ้อยทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 21

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 22

﴿ تَخْرُجُ مِنْهَا اللَّوْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴾

ความว่า “มีไข่มุกและหินปะการังออกมาจากมันทั้งสอง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 23

﴿ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 24

﴿وَاللَّهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ﴾

ความว่า “และเป็นของพระองค์คือเรือขนาดใหญ่ลอยเด่นอยู่ในทะเลคล้ายกับภูเขา(บนบก)”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร และประจักษ์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านประจักษ์โวหาร ได้แก่ อัตตะซบีฮฺ อัลมุรสลฺ คือเป็นอุปมาโวหารที่มีคำเชื่อมปรากฏอยู่

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 25

﴿فِي أَيِّ آيَةٍ رَّبِّكُمْ تَكْذِبُونَ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาค์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 26

﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ﴾

ความว่า “ทุก ๆ สิ่งที่อยู่บนแผ่นดินย่อมแตกดับ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ้อยทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 27

﴿وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ﴾

ความว่า “และพระพักตร์ของพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่
ผู้ทรงโปรดปรานเท่านั้นที่จะยังคงเหลืออยู่”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร และประจักษ์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้ได้แก่เคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านประจักษ์โวหารได้แก่อัลมะญาซ อัลมุรสลั

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหารและประจักษ์โวหาร

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 28

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ที่เป็นสำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 29

﴿سَأَلَهُمْ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلِّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

ความว่า “ผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินจะขอต่อพระองค์ทุก ๆ หนึ่งวัน พระองค์ทรงมีภารกิจ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้ ได้แก่ เคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 30

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 31

﴿سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيَّةَ التَّقْلَانِ﴾

ความว่า “อีกไม่ช้าเราจะจัดการกับพวกเจ้า (ในกิจการต่าง ๆ) โอ้มนุษย์และญินเอ๋ย

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 3 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายถึงการขูให้หวาดกลัว ด้านประจักษ์โวหารคืออัลกีนายะฮ์ และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหารและประจักษ์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 32

﴿فَبِأَيِّ آءِ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าอ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 33

﴿يَمَعَشَرَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا

﴿لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ﴾

ความว่า “ไอ้ขุมนุมแห่งภูนิและมนุษย์ทั้งหลายเอ๋ย หากพวกเจ้ามีความสามารถที่จะผ่านไปให้พ้นขอบฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้ได้ ก็จงผ่านไปให้พ้นเถิด แต่ว่าพวกเจ้าสามารถที่จะผ่านไปให้พ้นได้เว้นแต่ด้วยพลัง(พระบัญชาและพระประสงค์ของอัลลอฮฺ)”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮฺนี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮฺนี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮฺนี้คืออินชอ์ที่เป็นสำนวนเรียกหาและอินชอ์ที่เป็นสำนวนคำสั่งที่สื่อถึงการขู่เชิญ และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮฺนี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮฺ

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮฺนี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮฺที่ 34

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮฺนี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮฺนี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮฺนี้คืออินชอ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮฺนี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮฺ

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮฺนี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮฺที่ 35

﴿يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ﴾

ความว่า “เปลวไฟและทองเหลืองจะถูกส่งมายังเจ้าทั้งสองแล้วเจ้าทั้งสองก็ไม่อาจจะป้องกันตนเองได้”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 36

﴿فِي أَيِّ آيَةٍ رَّبِّكُمْ تَكْذِبُونَ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าห์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้อยมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 37

﴿إِذَا أَنْشَقَتِ السَّمَاةَ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ﴾

ความว่า “ครั้นเมื่อชั้นฟ้าแตกกระจายออก มันจะกลายเป็นสีแดงคล้ายขี้ผึ้ง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 3 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์โวหารคืออັตตะซฺบีฮฺ อັตตะมฺซีล และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 38

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชาร์ทที่เป็น ส่วนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 39

﴿فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ﴾

ความว่า “แล้วในวันนั้น มนุษย์และญินจะไม่ถูกถามถึงความผิดของเขา”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อ ความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 40

﴿فَبِأَيِّ آءِ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชอ์ที่เป็นสำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 41

﴿يُعَرَّفُ الْمَجْرُمُونَ بِسِمَتِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَصِي وَالْأَقْدَامِ﴾

ความว่า “บรรดาผู้ที่มีความผิดจะเป็นที่รู้จักกันได้ที่เครื่องหมายของพวกเขา แล้วจะถูกจับตรงผมที่ปกหน้าผาก คือขมับและเท้า (แล้วลากลงนรก)”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ้ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 42

﴿فَبِأَيِّ آءِ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ฮ์ที่เป็นสำนวนคำถาม เพื่อให้ยอมจำนน

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 43

﴿هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمَجْرُمُونَ﴾

ความว่า “นี่คือนรก ซึ่งบรรดาผู้ที่มีความผิดปฏิเสธไม่ยอมเชื่อ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยนัย ที่คำว่า ﴿هٰذِهِ جَهَنَّمُ﴾ เพราะการกล่าววาทศิลป์ “นี่คือนรก” ในที่นี้ไม่ใช่การสื่อสารกับผู้ที่ยังไม่รู้แต่เป็นการสื่อสารกับผู้รู้ที่รู้บ้านปลายของตนแล้ว ข้อความนี้จึงสื่อความหมายโดยนัยโดยมีจุดประสงค์เพื่อเยาะเย้ย

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ในด้านอรรถศิลป์โวหารถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับเฉพาะความหมายโดยตรง แต่ความหมายโดยนัยไม่สามารถถ่ายทอดได้ด้วยการแปล โดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ถ่ายทอดความหมายโดยนัยนี้ด้วยการอธิบายที่เชิงอรรถ ว่าข้อความนี้เป็นการกล่าวเชิงตำหนิ และประชดประชัน (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, ม.ป.ป.: 1420 เชิงอรรถที่ 2)

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 44

﴿يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ اِنٍ﴾

ความว่า “พวกเขาจะเดินวนเวียนอยู่รอบ ๆ ระหว่างมันกับน้ำร้อนที่เดือด”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 45

﴿ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

ความว่า “ดั่งนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชาร์ทที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 46

﴿ وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ ﴾

ความว่า “และสำหรับผู้ที่ยำเกรงต่อการยืนหน้าพระพักตร์แห่งพระเจ้าของเขา(เขาจะได้)สวนสวรรค์สองแห่ง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 47

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชอ์ที่เป็น ส่วนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 48

﴿ذَوَاتَا أَفْنَانٍ﴾

ความว่า “(สวนสวรรค์สองแห่งนั้น)แผ่กิ่งก้านเขียวชอุ่ม และผลไม้หลากหลายชนิด”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อ ความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 49

﴿فِي أَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ที่เป็นส่วนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 50

﴿فِيهَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ﴾

ความว่า “ในสวนสวรรค์สองแห่งนั้นมีตาน้ำสองแห่งไหลพรั่งพรู”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 51

﴿فِي أَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชอ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 52

﴿ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فِكْهَةٍ زَوْجَانِ ﴾

ความว่า “ในสวนสวรรค์ทั้งสองแห่งนั้นมีผลไม้ทุกชนิดเป็นสองประเภท”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 53

﴿ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชอ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 54

﴿مُتَّكِنِينَ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَىٰ الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ﴾

ความว่า “พวกเขานอนเอกเขนกอยู่บนพูกนอนซึ่งซับในของมันทำด้วยไหมพรมอย่างดี ผลไม้ของสวน ทั้งสองแห่งนั้นอยู่ใกล้แค่เอื้อม”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 55

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ฮ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้อยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 56

﴿ فِيهِنَّ قَصِيرَاتُ الْطَّرْفِ لَمْ يَطْمِئِنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ﴾

ความว่า “ในสวนสวรรค์เหล่านั้นมีหญิงสาวพรหมจารีผู้ลดสายตา (เฉพาะสามีของนางเท่านั้น) ซึ่งไม่มีมนุษย์และไม่มีญินแต่ต้องพวกนางมาก่อนเลย”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 3 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์โวหารคืออัลกีนายะฮ์ในคำว่า ﴿ قَصِيرَاتُ الْطَّرْفِ ﴾ โดยจุดประสงค์ที่อายะฮ์นี้ต้องการสื่อคือสตรีที่บริสุทธิ์จากบาป ซึ่งไม่ได้ใช้คำนั้นโดยตรงแต่ฉายให้เห็นภาพในคำว่า “หญิงสาวผู้ลดสายตาลง” หมายถึงเป็นหญิงสาวที่เคร่งครัดและบริสุทธิ์ผู้มองจากบาปทั้งหมด และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 57

﴿ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าห์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 58

﴿كَانُنَّ أَلْيَا قُوتُ وَالْمَرْجَانُ﴾

ความว่า “คล้ายกับว่าพวกนางเป็นทับทิมและปะการัง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 3 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์โวหารคืออัสซิบีย อัลมุรสล อัลมุญญัมล เป็นอุปมาโวหารที่ปรากฏคำเชื่อมแต่ไม่ปรากฏความคล้ายคลึง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหารและประจักษ์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 59

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินซาล์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 60

﴿هَلْ جَزَاءُ آلِ أَحْسَنٍ إِلَّا آلِ أَحْسَنُ﴾

ความว่า “จะมีการตอบแทนความดีอันใดเล่า นอกจากความดี”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าที่เป็นสำนวนคำถาม เพื่อเน้นย้ำและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 61

﴿ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 62

﴿ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴾

ความว่า “และอื่นจากสวนสวรรค์ทั้งสองแห่งนั้นแล้วยังมีสวนสวรรค์อีกสองแห่ง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 63

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชอ์ที่เป็น ส่วนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 64

﴿مَنْ هَذَا﴾

ความว่า “(สวนสวรรค์)ทั้งสองนั้น เขียวชอุ่ม”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อ ความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 65

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชาร์ทที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 66

﴿فِيهَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ﴾

ความว่า “ในสวนสวรรค์ทั้งสองแห่งนั้น มีตาน้ำสองแห่งที่พวยพุ่งออกมาอย่างไม่ขาดสาย”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 67

﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชอ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 68

﴿ فِيهَا فَكِّهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمانٌ ﴾

ความว่า “ในสวนสวรรค์ทั้งสองแห่งนั้นมีผลไม้และอินทผลัม และผลทับทิม”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินชอ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน และมีการใช้คำเชื่อมที่ข้อความ ﴿ فِيهَا فَكِّهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمانٌ ﴾ เพื่อเป็นการยกย่องผลไม้สองชนิดนี้เหนือผลไม้ชนิดอื่น ๆ ด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 69

﴿ فَيَا أَيُّهَا آلَاءِ رَبِّكُمَا تَكْذِبَانِ ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 70

﴿فِيَن خَيْرٍ حَسَانٍ﴾

ความว่า “ในสวนสวรรค์เหล่านั้น มีหญิงสาวที่มีมารยาทดีสวย”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวเคราะห์อายะฮ์ที่ 71

﴿فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 72

﴿حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ﴾

ความว่า “หญิงสาวผิวพรรณขาวผ่อง นัยน์ตาคม(ที่เก็บตัวเฉพาะสามีของนางเท่านั้น)อยู่ในกระโจม”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 3 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์โวหารคืออัลกีนายะฮ์ในคำว่า ﴿مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ﴾ โดยจุดประสงค์ที่อายะฮ์นี้ต้องการสื่อคือสตรีที่บริสุทธิ์จากบาป ซึ่งไม่ได้ใช้คำนั้นโดยตรง แต่ฉายให้เห็นภาพในคำว่า “สตรีที่เก็บตัวอยู่ในกระโจม” หมายถึงเป็นหญิงสาวเก็บตัวให้พ้นจากสายตาชายอื่น เป็นหญิงที่เคร่งครัดและบริสุทธิ์ผุดผ่องจากบาปทั้งหมด และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 73

﴿فِي أَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تَكْذِبُونَ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าฮ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 74

﴿لَمْ يَطْمِئِنِّنْ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ﴾

ความว่า “ซึ่งไม่มีมนุษย์และไม่มีญินแต่ต้องพวคนางมาก่อนเลย”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คือเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวิเคราะห์อายะฮ์ที่ 75

﴿فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮ์นี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮ์นี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายะฮ์นี้คืออินช่าห์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนนและด้านวิจิตรโวหารของอายะฮ์นี้คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายะฮ์

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮ์นี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหาร การแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวีเคราะห์อายุสที่ 76

﴿ مُتَكِينٍ عَلَى رَفْرَفٍ خُضِرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حَسَانٍ ﴾

ความว่า “พวกเขาจะนอนเอกเขนกบนหมอนอิงสีเขียว และพรมที่มีลวดลายอย่างสวยงาม”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายุสที่พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายุสนี้มี 2 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหารและวิจิตรโวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายุสก็คือเคาะบร์ที่สื่อความหมายโดยตรง และด้านวิจิตรโวหารของอายุสก็คือเสียงสัมผัสที่ท้ายอายุส

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายุสที่พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร แต่ในด้านวิจิตรโวหารการแปลไม่สามารถถ่ายทอดความหมายและความไพเราะได้ตรงตามต้นฉบับ

การศึกษาวีเคราะห์อายุสที่ 77

﴿ فَبِأَيِّ آءِ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾

ความว่า “ดังนั้น ด้วยบุญคุณอันใดเล่าของพระเจ้าของเจ้าทั้งสองที่เจ้าทั้งสองปฏิเสธ”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายุสที่พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายุสนี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหารของอายุสก็คืออินซาร์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายุสที่พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

การศึกษาวีเคราะห์อายุสที่ 78

﴿ تَبَرَّكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴾

ความว่า “พระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงโปรดปราน ทรงจำเริญยิ่ง”

เมื่อวิเคราะห์ด้านวาทศิลป์ของอายะฮฺนี้พบว่า วาทศิลป์ที่มีอยู่ในอายะฮฺนี้มี 1 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร โดยอรรถศิลป์โวหารของอายะฮฺนี้คือเคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยตรง

เมื่อวิเคราะห์ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยของอายะฮฺนี้พบว่า ถ่ายทอดความหมายได้ตรงตามเจตนารมณ์ของต้นฉบับในด้านอรรถศิลป์โวหาร

จากการศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮฺฮุรเราะฮฺมาน ผู้วิจัยพบว่า

1. ด้านอรรถศิลป์โวหาร การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยสามารถทำได้อย่างครบถ้วนในส่วนของเคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยตรงและอินซาล์ ส่วนเคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยนัยนั้น การแปลด้วยวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานสามารถสื่อความหมายได้ในส่วนของความหมายหลักหรือความหมายที่หนึ่ง ส่วนความหมายรองหรือความหมายที่สองนั้นไม่สามารถแปลได้ โดยในอัลกุรอานฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดยสมาคมนักเรียนเก่าได้อธิบายถึงความหมายรองหรือความหมายที่สองไว้ในเชิงอรรถ (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, ม.ป.ป.: 1420 เชิงอรรถที่ 2)

2. ด้านประจักษ์โวหาร การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยสามารถสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วนตรงตามต้นฉบับทั้งในอายะฮฺที่เป็นอุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ อุปนาม และอุปนัย

3. ด้านวิจิตรโวหารนั้นจะแยกกล่าวเป็นสองส่วน คือ วิจิตรความหมายและวิจิตรถ้อยคำ วิจิตรความหมายที่พบในสุเราะฮฺนี้ คือ อัตเตารียะฮฺซึ่งเป็นการใช้คำหนึ่งคำที่สื่อถึงความหมายสองความหมาย คือความหมายหลักและความหมายรอง (หรือความหมายที่หนึ่งและความหมายที่สอง หรือความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย) การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยสามารถสื่อความหมายได้ในส่วนของความหมายหลักแต่ไม่สามารถสื่อถึงความหมายรองด้วยได้ ซึ่งในอัลกุรอานฉบับแปลเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้อธิบายถึงความหมายรองไว้ในเชิงอรรถ (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, ม.ป.ป.: 1414 เชิงอรรถที่ 6) ส่วนวิจิตรถ้อยคำที่พบในสุเราะฮฺนี้ได้แก่ อัสนัจญ์อ์ หรือเสียงสัมผัส ซึ่งการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยไม่สามารถถ่ายทอดเสียงสัมผัสนี้มาได้ เนื่องด้วยเป็นคุณสมบัติพิเศษที่มีจำเพาะในแต่ละภาษาเท่านั้น การถ่ายทอดด้วยการแปลความหมายอัลกุรอานซึ่งเป็นการแปลที่มุ่งเน้นตัวบทเป็นสำคัญจึงไม่สามารถแปลในส่วนนี้ได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง สีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอาน ฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุรเราะฮ์มาน โดยกล่าวสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานใน วรรณคดีของนักวิชาการมุสลิม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) การแปลความหมายอัลกุรอานโดยอ้างอิงจากนิยามทางภาษาศาสตร์มี 4 ลักษณะ คือ 1) การถ่ายถอดถ้อยคำ 2) การอธิบายด้วยภาษาของถ้อยคำนั้น 3) การอธิบายด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของถ้อยคำนั้น 4) การถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น ซึ่งความหมายลักษณะที่ 4 นี้ตรงกับความหมายของการแปลที่รู้จักกันโดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาการแปลความหมายอัลกุรอานด้วยนิยามทางภาษาศาสตร์ตาม ความหมายลักษณะที่ 4 สามารถแบ่งการแปลความหมายอัลกุรอานออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1.การแปลโดยพยัญชนะ และ 2.การแปลโดยอรรถ ซึ่งการแปลโดยพยัญชนะสามารถแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ 1) การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว 2) การแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว หรือเรียกอีกอย่างว่าการแปลความหมาย ซึ่งนักวิชาการอนุญาตให้ถ่ายถอดความหมายอัลกุรอานได้ด้วยการแปลแบบโดยอรรถและโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว (หรือการแปลความหมาย) ส่วนการแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวนั้นไม่เป็นที่อนุญาตโดยเอกฉันท์ของนักวิชาการ เพราะความแตกต่างระหว่าง ภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลทำให้การถ่ายถอดนั้นสูญเสียความหมายและการสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลเมื่อใช้การแปลชนิดนี้ การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และไม่อนุญาตให้กระทำทั้งในการแปลโดยทั่วไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลอัลกุรอาน

2) การถ่ายถอดความหมายอัลกุรอานมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องตลอดหน้าประวัติศาสตร์ผ่านยุคสมัยต่าง ๆ ของการแปลอัลกุรอาน ที่เมื่อจำแนกโดยพิจารณาจากสภาพโดยรวมของแต่ละยุคสมัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคแรกเริ่ม ยุคเรืองรอง และยุคโรยรา พัฒนาการของการแปลและการถ่ายถอดความหมายอัลกุรอานนี้มีความสอดคล้องกับความหมายทางด้านภาษาศาสตร์ของการแปลความหมายอัลกุรอาน กล่าวคือ เริ่มต้นด้วยการถ่ายถอดตัวบทและ

ความหมายอัลกุรอาน จากนั้นจึงเป็นการอธิบายด้วยภาษาของอัลกุรอานและอธิบายด้วยภาษาอื่นจากอัลกุรอาน และจึงเป็นการแปลตามรูปแบบที่แตกต่างกัน

3) เมื่อพิจารณาการแปลความหมายอัลกุรอานตามความรุ่งเรืองของประวัติศาสตร์อิสลามแล้ว พบว่าเป็นไปในทางตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ ในยุคแรกเริ่มที่อิสลามเริ่มปรากฏจนถึงยุคเรืองรองของหน้าประวัติศาสตร์อิสลามนั้น ไม่มีการแปลอัลกุรอานเกิดขึ้นหรือเริ่มมีก็เพียงส่วนน้อย แต่การแปลอัลกุรอานกลับรุ่งเรืองในช่วงที่โลกอิสลามเข้าสู่ยุคโรยรา ซึ่งเป็นพัฒนาการของการแปลอัลกุรอานที่มีปัจจัยด้านการขยายดินแดน การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างอารยธรรมเป็นตัวแปรกำหนด

5.1.2 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยมี 3 ยุค ซึ่งเป็นการจำแนกโดยพิจารณาจากจุดเริ่มต้นเป็นสำคัญ ได้แก่ ยุคปฐมบท ยุคอัครศาสนูปถัมภก และยุคโลกาภิวัตน์

ในยุคปฐมบทอยู่ในช่วงปี พ.ศ.2478-พ.ศ.2510 เป็นยุคที่เริ่มปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานและตีพิมพ์ขึ้นเป็นรูปธรรม ซึ่งต่างจากก่อนหน้านี้ที่การแปลความหมายอัลกุรอานจะเป็นลักษณะของการบรรยาย รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้จะเป็นการแปลบางส่วนโดยนิยมเลือกแปลในส่วนแรกของอัลกุรอาน ยังไม่มีการแปลแบบครบ 30 อนุช่อปรากฏขึ้น ด้านประเภทของการแปลส่วนใหญ่จะเป็นการแปลแบบอธิบาย มีการแปลความหมายเพียงหนึ่งผลงานแปลเท่านั้น

ยุคอัครศาสนูปถัมภกอยู่ในช่วงปี พ.ศ.2511-พ.ศ.2541 เป็นยุคที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี ผู้เป็นองค์อัครศาสนูปถัมภกได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนการจัดพิมพ์ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ” รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้มีทั้งการแปลแบบบางส่วนและการแปลแบบครบ 30 อนุช่อ ด้านประเภทของการแปลมีทั้งการแปลความหมายและการแปลแบบอธิบาย เป็นยุคที่การแปลความหมายอัลกุรอานมีความเฟื่องฟูมาก โดยนอกจากการแปลทั้งสองประเภทแล้ว ยังมีการอธิบาย (ตีฟิร) การแปลตำราอธิบาย และมีการนำคำแปลมาเรียบเรียงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เรียบเรียงตัวบทคู่กับคำอ่านและคำแปล มีการนำเสนอตัวบท คำแปล และแยกคำศัพท์ด้วย

ยุคโลกาภิวัตน์อยู่ในช่วงปี พ.ศ.2542-ปัจจุบัน เป็นยุคที่มีองค์กรต่างชาติที่ทำหน้าที่ส่งเสริมด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเข้ามาตรวจสอบและตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้มีปรากฏทั้งสองรูปแบบ ประเภทของการแปลความหมายอัลกุรอานก็มีปรากฏทั้งสองประเภท แต่เมื่อเทียบในด้านปริมาณและความหลากหลายแล้วไม่คึกคักเท่ายุคก่อนหน้า ที่มีชีวิตชีวาอยู่ในยุคนี้คือการแปลตำราอรรถาธิบายทั้งของนักวิชาการในอดีตและนักวิชาการร่วมสมัย มีทั้งที่แปลจนครบ 30 ญุซอ์แล้วและที่กำลังทยอยแปล แม้การแปลความหมายอัลกุรอานจะไม่เฟื่องฟูเท่ายุคที่ผ่านมา แต่การตรวจสอบผลงานแปลและการศึกษาความหมายอัลกุรอานในเชิงลึกก็เป็นคุณลักษณะเด่นของยุคนี้ที่ความเป็นโลกาภิวัตน์ได้มอบไว้ให้

2) ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานในแต่ละยุคสะท้อนภาพของสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของผู้คนในยุคนั้น ๆ โดยในยุคปฐมบทผู้คนต่างตราตรึงต่อการทำงานหาเลี้ยงชีพ โรงเรียนที่สอนวิชาการด้านศาสนาอิสลามยังมีไม่มากนักที่มีอยู่บ้างก็ต้องเสียค่าเล่าเรียน จึงเป็นการยากที่มุสลิมโดยทั่วไปจะมาเรียนเพราะต้องสูญเสียทุนทรัพย์และการประกอบอาชีพ ยี.एम.มุณี และทองหยิบ ยวงมณีจึงได้คิดแปลใจความของอัลกุรอานเป็นภาษาไทย เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาอัลกุรอานของบรรดามุสลิม โดยไม่ต้องเสียทุนทรัพย์และไม่ต้องเสียเวลาละทิ้งการประกอบอาชีพมาเล่าเรียน (ยี.एम.มุณี และทองหยิบ ยวงมณี, 2478)

ส่วนยุคอัครศาสนูปถัมภกที่การแปลมีความเฟื่องฟูมีผลงานแปลหลากหลายสำนวนสังเกตได้ว่าผลงานแปลในยุคนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการแปลบางส่วนของอัลกุรอานโดยเฉพาะการแปลความหมายสุเราะฮ์อัลฟาตีหะฮ์และสุเราะฮ์ในญุซอ์อัมมะ นอกจากการแปลและการอรรถาธิบาย และการแปลความหมายแล้ว ก็ยังปรากฏรูปแบบอื่น ๆ ของการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอาน เช่น มีการนำผลงานแปลมาเรียบเรียงใหม่โดยใส่คำอ่านกำกับ รวมถึงมีการแยกคำศัพท์จากอายะฮ์อัลกุรอาน และให้ความหมายของคำศัพท์เหล่านั้นไว้ด้วย รูปแบบการถ่ายทอดที่นอกเหนือจากการแปลประเภทต่าง ๆ นี้ เกิดขึ้นในญุซอ์อัมมะที่มีลักษณะเป็นสุเราะฮ์สั้น ๆ สะดวกต่อการท่องจำและนิยมใช้ในการละหมาด จึงเป็นไปได้ว่าผลงานแปลและการเรียบเรียงเหล่านี้เป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของมุสลิมในยุคนี้ที่ต้องการท่องจำและเข้าใจความหมายของอายะฮ์อัลกุรอานที่ใช้อ่านในละหมาด

ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น การเข้ามาตรวจทานความหมายอัลกุรอานของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ทำให้สำนวนการแปลความหมายอัลกุรอานที่มากมายและหลากหลายมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น และยังเป็นการเพิ่มมาตรฐานของผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย การทำหน้าที่แจกจ่ายผลงานแปลของศูนย์กษัตริย์พะฮัดทำให้ผู้คนในยุคนี้เข้าถึงความหมายอัลกุรอานที่ได้รับการแปลแล้วอย่างทั่วถึง วิชาความรู้ที่เคยเป็นศาสตร์เฉพาะทางเข้าถึงได้ยากจึงกลายมาเป็นความรู้พื้นฐานที่เข้าถึงผู้คนได้ง่ายกว่าในยุคก่อนหน้า บรรยากาศการศึกษาหา

ความรู้ที่ได้รับการอำนวยความสะดวกและความเป็นโลกาภิวัตน์ที่เร่งเร้าให้ศึกษาเพิ่มเติม ทำให้ความต้องการการศึกษาความหมายอัลกุรอานของผู้คนในยุคนี้เปลี่ยนไป จากการศึกษาเพียงความหมายของอัลกุรอานไปสู่การศึกษาการอธิบายอัลกุรอานซึ่งเป็นวิชาความรู้ที่เฉพาะทางกว่าเดิม ความต้องการของผู้คนจึงสะท้อนให้เห็นผ่านรูปแบบการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีชีวิตชีวาอยู่ในยุคนี้

5.1.3 จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) วาทศิลป์ภาษาอาหรับมีพัฒนาการที่ยาวนาน จากช่วงที่เน้นเพียงอรรถรส สู่ช่วงที่เริ่มวางกฎเกณฑ์ จนถึงปัจจุบันที่กฎเกณฑ์นิ่งและอยู่ตัวแล้ว นักวิชาการด้านนี้ก็ยังคงศึกษาค้นคว้าต่อไปในมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร

ด้านอรรถศิลป์โวหาร เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้องตามกาลเทศะ คือ ถูกต้องตามเวลา สถานที่ และเหมาะสมกับผู้ฟัง โดยด้านอรรถศิลป์โวหารนี้แบ่งคำออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ เคาะบ์และอินซำฮ์ และยังมีกฎเกณฑ์อื่น ๆ ของด้านการใช้คำให้ถูกต้องด้วย เช่น การจำกัดความ การเชื่อมความและการแยกความ การย่อความ การยืดความ และสมมูลความ

ด้านประจักษ์โวหาร เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพพจน์ของคำ เป็นการสื่อถึงความหมายหนึ่งด้วยถ้อยคำสำนวนที่หลากหลาย โดยศึกษาโวหารการเปรียบเทียบรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ อุปมาโวหาร อุปลักษณ์ และอุปนัย

ด้านวิจิตรโวหาร เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นในด้านการตกแต่งประดับประดาถ้อยคำให้สวยงาม ซึ่งการประดับประดาเป็นได้ทั้งในถ้อยคำและความหมาย โดยวิจิตรความหมายมีหลายรูปแบบ เช่น อัญญาบาค อัลมุกอบะละฮฺ อัดเตารียะฮฺ วิจิตรถ้อยคำก็มีหลายรูปแบบเช่นกัน เช่น อัลญินาส และอัสสัจญ์หรือเสียงสัมผัส

2) สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์มีจำนวน 78 อายะฮ์ และนักวิชาการส่วนใหญ่มีทรรศนะว่าเป็นสุเราะฮ์หมักกียะฮ์ เนื้อหาของสุเราะฮ์มุ่งเน้นที่หลักการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ การศรัทธาต่อวันสิ้นโลกและชีวิตหลังความตายในโลก โดยเนื้อหาของสุเราะฮ์ฮัจญะฮ์สรุปได้ ดังนี้

ช่วงแรกของสุเราะฮ์ฮัจญะฮ์นำเสนอหลักการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการกล่าวถึงบุญคุณและพลาณาภาพของพระองค์ โดยเริ่มด้วยนามของอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้ทรงกรุณาปรานี

และกล่าวถึงบุญคุณของพระองค์ที่มีต่อปวงบ่าวโดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ได้แก่ การสร้างและการสอน จากนั้นจึงกล่าวถึงบุญคุณของผู้ทรงกรุณาที่มีต่อมวลสรรพสิ่ง ได้แก่ การบริหารวงโคจรของดวงอาทิตย์และดวงดาว การบริหารจัดการผืนฟ้าและผืนดิน การเตรียมอาหารจากผืนดินแก่สรรพสิ่งที่ทรงสร้างขึ้นมา จากนั้นจึงกล่าวถึงพละทานุภาพและความสามารถของพระองค์ในการสรรสร้างสิ่งต่าง ๆ รวมถึงมนุษย์และญิน ปรีชาญาณของพระองค์ในการบริหารจัดการดวงอาทิตย์และสายน้ำ รวมถึงสิ่งมีชีวิตและผลผลิตที่อยู่ระหว่างทิศทั้งสองและน่านน้ำทั้งหลายด้วย

เนื้อหาช่วงกลางของสุเราะฮฺเป็นการนำเสนอหลักการศรัทธาต่อวันสิ้นโลก โดยกล่าวถึงการสูญสลายของสรรพสิ่งทั้งมวล มีเพียงพระองค์เท่านั้นที่ยังคงอยู่ และหลังการสูญสลายนี้ก็จะเป็นการชำระสะสาง โดยอัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวทำทนายผู้ปฏิเสธบุญคุณของพระองค์ไว้ได้ว่าใครที่ต้องการหลบหนีจากการชำระสะสางนี้ก็ไปเถิดถ้ามีความสามารถ และบรรยายถึงสภาพในวันแห่งการสูญสลายหรือวันกิยามะฮฺ พร้อมกันนั้นก็กล่าวสาปด้วยว่าไม่มีผู้ใดหนีพ้นไปได้

เนื้อหาช่วงท้ายของสุเราะฮฺเป็นการนำเสนอหลักการศรัทธาต่อชีวิตหลังความตายในปรโลก โดยกล่าวถึงสภาพอันอัศจรรย์หลังการตายของผู้ปฏิเสธศรัทธาที่ไม่สำนึกต่อบุญคุณของอัลลอฮฺ ﷻ และเล่าถึงรายละเอียดของความโปรดปรานและความดั่งามที่พระองค์มอบแก่ผู้ศรัทธาด้วยการพรรณนาอย่างละเอียดลออ จากนั้นจึงจบสุเราะฮฺด้วยการสรรเสริญอัลลอฮฺ ﷻ ในการที่พระองค์ได้โปรดปรานปวงบ่าวของพระองค์ด้วยบุญคุณอันล้นเหลือ เป็นการจบที่สวยงามสำหรับสุเราะฮฺนี้ที่เริ่มต้นด้วยนามอันทรงเกียรติและจบด้วยการสรรเสริญเจ้าของนามนั้น

3) ลีลาทศศิลป์ที่ปรากฏในสุเราะฮฺฮุรเราะฮฺมานมีทั้ง 3 ด้าน โดยที่พบมากที่สุดคือ อรรถศิลป์โวหาร รองลงมาคือวิจิตรโวหาร และที่พบน้อยที่สุดคือประจักษ์โวหาร ด้านอรรถศิลป์โวหาร ส่วนใหญ่เป็นเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง มีอายะฮฺที่ 43 เป็นเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยนัย และส่วนใหญ่เป็นอินซาล์ฮ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน ด้านประจักษ์โวหาร แม้จะพบน้อยที่สุดในสุเราะฮฺนี้ แต่ก็มีทุกชนิดของประจักษ์โวหาร โดยมีปรากฏทั้ง อุปมาโวหาร อุปลักษณ์อุปนาม อุปนัย และด้านวิจิตรโวหาร ซึ่งที่พบในสุเราะฮฺนี้ส่วนใหญ่คืออัสสัจญ์อ์ นอกจากอัสสัจญ์อ์แล้วก็ยังพบอัสเตรียะฮฺและอัลมุกอบะละฮฺด้วย

การแปลความหมายอัลกุรอานสุเราะฮฺฮุรเราะฮฺมานเป็นภาษาไทย ด้านอรรถศิลป์โวหารการแปลความหมายอัลกุรอานสามารถทำได้อย่างครบถ้วนในส่วนของเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรงและอินซาล์ฮ์ ส่วนเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยนัยนั้น การแปลด้วยวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานสามารถสื่อความหมายได้ในส่วนของความหมายหลักหรือความหมายที่หนึ่ง ส่วนความหมายรองหรือความหมายที่สองนั้นไม่สามารถแปลได้ ด้านประจักษ์โวหาร การแปล

ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยสามารถสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วนตรงตามต้นฉบับทั้งในอายะฮ์ที่เป็นอุปมาโวหาร อุปลักษณ์ อุปนาม และอุปนัย ด้านวิจิตรโวหารในส่วนของวิจิตรความหมายซึ่งได้แก่อัลมุกอบะละฮ์และอัตเตารียะฮ์ การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายะฮ์ที่มีอัลมุกอบะละฮ์นั้นสามารถถ่ายทอดความหมายได้ แต่ในอายะฮ์ที่มีอัตเตารียะฮ์ การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยสามารถสื่อความหมายได้ในความหมายหลักแต่ไม่สามารถสื่อถึงความหมายรองได้ และในส่วนของวิจิตรถ้อยคำซึ่งได้แก่เสียงสัมผัส การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยไม่สามารถถ่ายทอดเสียงสัมผัสนี้มาได้ เนื่องด้วยเป็นคุณสมบัติพิเศษที่มีจำเพาะในแต่ละภาษาเท่านั้น และการถ่ายทอดด้วยการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นการแปลที่ยึดโยงอยู่กับตัวบทเป็นสำคัญจึงไม่อาจแปลในส่วนนี้ได้

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในทรรศนะของนักวิชาการมุสลิม อภิปรายผลได้ดังนี้

1) สามารถแบ่งการแปลความหมายอัลกุรอานออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1. การแปลโดยพยัญชนะ และ 2. การแปลโดยอรรถ ซึ่งการแปลโดยพยัญชนะสามารถแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ 1) การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว 2) การแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว หรือเรียกอีกอย่างว่าการแปลความหมาย การแปลที่นักวิชาการอนุญาตให้กระทำได้กับอัลกุรอาน ได้แก่ การแปลโดยอรรถและการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัวที่คู่เคียงกับการแปลโดยอรรถ ส่วนการแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวนั้นไม่เป็นที่อนุญาตโดยเอกฉันท์ของนักวิชาการ เพราะความแตกต่างระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลทำให้การถ่ายทอดนั้นสูญเสียความหมายและการสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลเมื่อใช้การแปลชนิดนี้ การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และไม่อนุญาตให้กระทำทั้งในการแปลโดยทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลอัลกุรอาน ซึ่งสอดคล้องกับที่มุฮัมมัด อัชชะฮะบียี (Muhammad al-Dhahabiy, n.d.: 17-19) ได้แบ่งประเภทการให้ความหมายอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ การแปลด้วยพยัญชนะแบบตรงตัว (الترجمة الحرفية المثلية) , การแปลด้วยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว (الترجمة الحرفية بغير المثلية) และการแปลโดยอรรถ (الترجمة التفسيرية)

2) การแบ่งยุคสมัยของการแปลอัลกุรอานโดยพิจารณาจากสภาพโดยรวมของแต่ละยุคสมัย แบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคแรกเริ่ม ยุคเรืองรอง และยุคโรยรา ซึ่งการแบ่งยุคสมัยเช่นนี้ทำให้เห็นถึงพัฒนาการของการแปลอัลกุรอานที่มีความสัมพันธ์กับสภาพโดยรวมของยุคสมัยได้อย่าง

ชัดเจน พัฒนาการของการแปลอัลกุรอานในแต่ละยุคสมัยสอดคล้องกับหลักการแปลของอัสซุรกอเนีย (al-Zurqānīy, n.d.: 131-153) ที่แจกแจงถึงความหมายด้านภาษาศาสตร์ของการแปลไว้ว่ามี 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การถ่ายทอดถ้อยคำ 2) การอธิบายด้วยภาษาของถ้อยคำนั้น 3) การอธิบายด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของถ้อยคำนั้น 4) การถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น สังเกตได้ว่า ความหมายด้านภาษาศาสตร์ของการแปลนี้เรียงลำดับเป็นขั้นตอน โดยเริ่มด้วยการบอกเล่า จากนั้นจึงอธิบายด้วยภาษาของตน อธิบายด้วยภาษาอื่น และนำเอาภาษาอื่นมาแทนที่ภาษาตน เมื่อนำหลักการของอัสซุรกอเนียมาพิจารณาถึงการแปลอัลกุรอานในยุคสมัยต่าง ๆ จะพบว่าในยุคแรกเริ่ม และเรื่องรอนั้นการแปลอัลกุรอานมีลักษณะตามความหมายที่ 1, 2 และ 3 คือเป็นการถ่ายทอดตัวบท จากนั้นจึงเป็นการแปลแบบอรรถาธิบาย(ด้วยภาษาต้นฉบับและด้วยภาษาฉบับแปล) หรือที่เรียกว่าการแปลโดยอรรถ จนกระทั่งในช่วงปลายของยุคเรื่องรอนช่วงรอยต่อเข้าสู่ยุคโรยรา มีการแปลอัลกุรอานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเป็นครั้งแรกโดยบาทหลวงชาวคริสต์ ซึ่งการแปลในยุคนี้เป็นการแปลมีลักษณะตามความหมายที่ 4 คือ เป็นการถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น หรือที่เรียกว่าเป็นการแปลโดยพยัญชนะ จึงกล่าวได้ว่า ไม่เพียงแต่สภาพของยุคสมัยเท่านั้นที่ส่งผลต่อพัฒนาการของการแปลอัลกุรอาน หากแต่ลักษณะของการแปลอัลกุรอานในแต่ละยุคที่แตกต่างกันก็ส่งผลต่อความเข้าใจอัลกุรอานของผู้คนในยุคนั้น ๆ และสะท้อนออกมาเป็นภาพรวมของยุคสมัยด้วย การแปลในลักษณะการอรรถาธิบายสามารถถ่ายทอดเจตนารมณ์ที่ตั้งใจของอัลกุรอานได้ครบถ้วนมากกว่า ทำให้ผู้คนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสม และนำไปสู่ยุคสมัยแรกเริ่มนั้นก้าวไปสู่ความเรืองรอง ในขณะที่การแปลโดยพยัญชนะนั้นถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขหลายประการในการถ่ายทอดความหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งอาจเป็นเหตุหนึ่งที่น่าพาให้ยุคสมัยที่เรืองรองรุ่งมาสู่ความโรยรา การศึกษานี้จึงสามารถกำหนดแนวทางที่เหมาะสมต่อการแปลอัลกุรอานได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่อัสซายอิ (Muḥammad bin ‘Abd al-Raḥmān al-Shāry‘i, 2002: 27) กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ควรปฏิบัติก่อนการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นคือการอรรถาธิบายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นเสียก่อน

3) การแปลอัลกุรอานนั้นมีพัฒนาการไปในทางตรงกันข้ามกับความรุ่งเรืองของอิสลาม กล่าวคือ ในยุคที่อาณาจักรอิสลามมีความรุ่งโรจน์นั้นแทบไม่ปรากฏการแปลอัลกุรอานอย่างเป็นทางการ ในขณะที่การแปลอัลกุรอานแพร่หลายในยุคที่อาณาจักรอิสลามเสื่อมและสลายไปแล้ว ทิศทางที่สวนทางกันระหว่างพัฒนาการของการแปลอัลกุรอานและความรุ่งเรืองของอิสลามนั้นเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีในแต่ละยุคสมัยซึ่งเป็นตัวแปรกำหนดทิศทางของแต่ละยุคสมัยไว้ การได้เห็นพัฒนาการของการแปลอัลกุรอานที่ควบคู่ไปกับสภาพโดยรวมของแต่ละยุคสมัยนั้นนอกจากจะทำให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการแปลอัลกุรอานแล้ว การศึกษานี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์อีกมากมาย เช่น เป็นการเน้นย้ำถึงความสำคัญและความจำเป็นของการแปลอัลกุรอาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัสซายอิ (Muḥammad bin ‘Abd al-Raḥmān al-Shāry‘i, 2002:27)

ที่พบว่า วิวัฒนาการของการแปลอัลกุรอานได้ผ่านขั้นตอน กระบวนการ และช่วงเวลาตามลำดับ ซึ่งจบลงด้วยการยอมรับถึงความสำคัญและความจำเป็นของการแปลอัลกุรอาน และไม่สอดคล้องกับที่อับดุลลัษฮฺ ('Abū Laylah, 2002: 368) กล่าวไว้ในหนังสือ *al-Qur'ān al-Karīm min al-Manzūr al-'Istishrāqīy* ว่า ไม่จำเป็นต้องมีการแปลอัลกุรอาน เนื่องจากในสมัยราชวงศ์ อับบาซียะฮฺซึ่งเป็นยุคทองของการแปล มีการแปลตำราจากต่างอารยธรรมมากมาย แต่ก็ไม่ปรากฏ การแปลอัลกุรอานแต่อย่างใด

4) ปัจจัยที่ส่งผลให้การแปลอัลกุรอานในยุคแรกเริ่มและเรื่องรองไม่เป็นที่แพร่หลาย ได้แก่ สภาพของสังคมในยุคนั้นที่เอื้อต่อการศึกษาเรียนรู้ภาษาอาหรับทำให้ผู้คนทั้งในและนอก คาบสมุทรอาหรับมีความรู้ความเข้าใจภาษาอาหรับเป็นอย่างดี อีกทั้งสถานะของภาษาอาหรับที่ได้รับการยกย่องจากชนชั้นปกครองให้เป็นภาษาราชการ เป็นสัญลักษณ์ของความศิวิไลซ์ ทำให้ความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้และเลียนแบบการใช้ภาษาอาหรับแพร่หลายในหมู่คนทั่วไป ประกอบกับ ช่วงเวลานั้นยุโรปอยู่ในยุคกลาง ขาดการส่งเสริมด้านการศึกษาเรียนรู้ จึงไม่มีความสามารถพอที่จะ แปลและถ่ายทอดอัลกุรอานซึ่งเป็นของต่างชาติต่างภาษามาเป็นภาษาของตน ซึ่งต่างกันอย่างสิ้นเชิง กับยุคต่อมาที่สภาพความรุ่งโรจน์ที่เคยมีนั้นเริ่มโรยรา สนามแห่งอำนาจของโลกมุสลิมเริ่มถดถอยซึ่ง ส่งผลให้ภาษาอาหรับถูกลดสถานะด้วยเช่นกัน ผู้คนไม่กระตือรือร้นที่จะศึกษาเรียนรู้ภาษาอาหรับเช่น แต่ก่อนทำให้การแปลอัลกุรอานมีความจำเป็นมากขึ้น ในยุคโรยรานี้เกิดขบวนการบูรพาคติศึกษา รวมไปถึงลัทธิต่าง ๆ ทั้งด้านการเมืองและด้านศาสนาที่แปลอัลกุรอานตามนโยบายของกลุ่มก้อนที่ตน สังกัด การแปลอัลกุรอานจึงเป็นกิจกรรมที่มีสีสันหลากหลายมากในยุคนี้

ปัจจัยเหล่านี้ทำให้รู้ถึงสาเหตุที่การแปลอัลกุรอานถูกจำกัดอยู่ในยุคหนึ่งแต่กลับเป็นที่แพร่หลายในอีกยุค รู้ถึงที่มาของการแปลอัลกุรอานในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีในปัจจุบันว่ามีรากเริ่มมา จากสิ่งใด การศึกษาเช่นนั้นนอกจากจะทำให้รู้ถึงมูลเหตุของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ด้านการแปล อัลกุรอานแล้ว การศึกษาถึงอดีตยังทำให้เข้าใจปัจจุบันและสามารถกำหนดทิศทางของอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่อัลเฟาซาน (Muhammad bin Ṣāliḥ al-Fawzān, 2001: 247-48) นำเสนอว่า ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานส่วนใหญ่เป็นผลงานแปลของนักบูรพาคติซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อ บิดเบือนความหมายอัลกุรอาน ความหมายของอัลกุรอานที่ผิดแผกไปจากเจตนารมณ์ที่ตีงามของ อิสลามจึงแพร่หลายออกไป ดังนั้น การเปิดโอกาสให้มีการแปลอย่างเสรีนอกจากจะไม่ช่วยคลี่คลาย ปัญหาแล้วยังเป็นการขมวดปมปัญหาให้แน่นขึ้นอีกด้วย จึงควรมีการกำหนดเงื่อนไขที่รัดกุมแก่ผู้ ต้องการแปลอัลกุรอาน

5.2.2 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็น ภาษาไทย อภิปรายผลได้ดังนี้

1) สามารถแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค ซึ่งเป็นการจำแนกโดยพิจารณาจากจุดเริ่มต้นเป็นสำคัญ ได้แก่ ยุคปฐมบท ยุคอัครศาสนูปถัมภก และยุคโลกาภิวัตน์ โดยแต่ละยุคมีรูปแบบและวิธีการแปลที่แตกต่างกัน แต่มีพัฒนาการเป็นลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมต่อการเผยแผ่ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ โดยเริ่มด้วยการแปลและการอธิบายในยุคปฐมบท จากนั้นจึงเป็นการแปลความหมายในยุคอัครศาสนูปถัมภก และเป็นการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานในยุคโลกาภิวัตน์ ประเภทของการแปลที่เรียงตามลำดับขั้นตอนที่มาจากการแปลและการอธิบาย การแปลความหมาย และการแปลตำราตีพิมพ์นี้มีปรากฏอยู่ตลอดหน้าประวัติศาสตร์การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้งสามยุค ซึ่งสอดคล้องกับที่อิซฮายิว (Muhammad bin 'Abd al-Rahmān al-Shāry'i, 2007: 27) เสนอว่าการแปลและอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอาหรับควรปฏิบัติก่อนการแปลความหมาย หลังจากนั้นจึงทำการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานอีกครั้งหนึ่ง

2) ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานในแต่ละยุคสะท้อนภาพของสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของผู้คนในยุคนั้น ๆ โดยการแปลความหมายอัลกุรอานในยุคปฐมบทเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาความหมายอัลกุรอานแก่มุสลิมในยุคนั้นที่การศึกษาแม้เพียงขั้นพื้นฐานยังไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง การศึกษาจำกัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นที่ไม่ต้องตรากตรำในการประกอบอาชีพและสามารถสละได้ทั้งทุนด้านทรัพย์สินและทุนด้านเวลา นักวิชาการในยุคนี้จึงเริ่มให้มีการแปลความหมายอัลกุรอานขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาความหมายอัลกุรอานของบรรดามุสลิม เป็นการตอบสนองต่อความต้องการของศาสนิกแห่งยุคสมัย

ในยุคอัครศาสนูปถัมภกก็เช่นเดียวกัน ความมากมายและหลากหลายของสำนวนรูปแบบ และวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานที่มีปรากฏอยู่ในยุคนี้สะท้อนให้เห็นถึงการตื่นตัวต่อการศึกษาหาความรู้ของผู้คนและสังคม มีการแปลความหมายอัลกุรอานทั้งแบบบางส่วนของอัลกุรอานและแบบครบทั้ง 30 ญุซฺ์ปรากฏขึ้นในยุคนี้หลายสำนวน นอกจากนี้ยังมีการอธิบายอัลกุรอาน การแปลตำราอธิบายอัลกุรอาน รวมถึงการนำเสนอคำอ่านและการเรียบเรียงคำศัพท์จากอายะฮ์อัลกุรอานก็มีปรากฏขึ้นในยุคนี้ด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นการตอบสนองต่อความต้องการของยุคสมัยที่มีการตื่นตัวต่อการศึกษาเรียนรู้ และผู้คนที่ต้องการประกอบศาสนกิจพื้นฐานด้วยความรู้และความเข้าใจ

ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ส่งผลต่อวิถีชีวิตในทุกด้านรวมถึงด้านวิชาการความรู้ด้วย โดยฉายภาพให้เห็นผ่านการเข้ามาตรวจทานความหมายอัลกุรอานของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นองค์กรต่างชาติที่ทำหน้าที่ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานโดยตรง ส่งผลให้สำนวนการแปลความหมายอัลกุรอานที่มีจำนวนมากมายและหลากหลายนั้นมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น การทำหน้าที่แจกจ่ายผลงานแปลของศูนย์กษัตริย์พะฮัดทำให้ผู้คนใน

ยุคนี้เข้าถึงผลงานแปลความหมายอัลกุรอานได้อย่างถ้วนทั่ว สิ่งนี้เป็นการช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้คนได้ศึกษาวิชาความรู้ที่เคยเป็นศาสตร์เฉพาะทางอันยากจะเข้าถึง นอกจากการอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาค้นคว้าความรู้จะเป็นภาพสะท้อนของยุคนี้แล้ว ความเป็นโลกาภิวัตน์ยังเร่งเร้าให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ความต้องการศึกษาความหมายอัลกุรอานของผู้คนแห่งยุคสมัยจึงหันไปสู่วิทยาศาสตร์ที่ลึกซึ้งและเฉพาะทางยิ่งขึ้น โดยสะท้อนให้เห็นผ่านการแปลตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานซึ่งมีแพร่หลายอยู่ในยุคนี้

สภาพของสังคม ความต้องการของผู้คน และผลงานแปลในแต่ละยุคของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย สอดคล้องกับที่อัลลุหัยดาน (al-Luhaydān, 2002: 38) กล่าวว่า ต้องให้ความสำคัญในการแปลความหมายอัลกุรอานทุกข้อหนึ่งที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมและความต้องการของผู้ที่จะได้รับการเผยแผ่

3) การตรวจทานความหมายอัลกุรอานที่แปลเป็นภาษาไทยและการตีพิมพ์และแจกจ่ายโดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานนั้น ส่งผลต่อการแผ่ขยายความรู้ด้านอัลกุรอานในหมู่มุสลิมและต่างศาสนิกผู้สนใจศึกษาอิสลาม และเป็นการเพิ่มมาตรฐานของคำแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยได้รับการตรวจทานจากองค์กรที่เชี่ยวชาญด้านการแปลความหมายอัลกุรอานโดยเฉพาะ สิ่งนี้สอดคล้องกับที่อัลลุหัยดาน (al-Luhaydān, 2002: 39) เสนอไว้ว่า ควรแสวงหาความเป็นเอกภาพและใช้ความพยายามร่วมกันในการแปลความหมายอัลกุรอานให้มีความถูกต้อง

4) ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทยที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มที่เก่าแก่ที่สุดมีขึ้นในปี พ.ศ. 2478 จากการสืบค้นเอกสารด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยพบผลงานแปลชื่อ “ศัพท์ฮัฎกุกุลยะกิน จากศัพท์ตันวีรุลบิยาน เรื่องโควิเศษ” ซึ่งเป็นการแปลและอรรถาธิบายโดย ยี.เอม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี โดยเขียนที่หน้าปกว่าบรรพที่ 1 เล่มที่ 2 ดังกล่าวนี้นี้ไม่สอดคล้องกับที่สมศักดิ์ สุขเกษม (2548: 4) และอดิศักดิ์ นุซมี (2560: 3) กล่าวว่า การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยปรากฏเป็นรูปเล่มครั้งแรกในปี พ.ศ. 2494 ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดยชำซุดดีน อุมาร์ และคณะ ในนามของอัลอิสลาห์สมาคม

5.2.3 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุรเราะฮ์มาน อภิปรายผลได้ดังนี้

1) เนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับครอบคลุมถึง 3 ด้านหลัก ได้แก่ อรรถศิลป์ ไวยากรณ์ ไวยากรณ์ และวจิตรโวหาร โดยด้านอรรถศิลป์โวหารเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้องตามกาลเทศะ คือ ถูกต้องตามเวลา สถานที่ และเหมาะสมกับผู้ฟัง ด้านประจักษ์โวหารเป็น

การศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพพจน์ของคำ เป็นการสื่อถึงความหมายหนึ่งด้วย ถ้อยคำสำนวนที่หลากหลาย และด้านวิจิตรโวหารเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นในด้านการตกแต่งประดับ ประดาถ้อยคำให้สวยงาม โดยผ่านพัฒนาการที่ยาวนานจากช่วงที่ให้ความสำคัญเพียงอรรถรส สู่ช่วงที่ เริ่มวางกฎเกณฑ์ จนถึงปัจจุบันที่กฎเกณฑ์หนึ่งและอยู่ตัวแล้ว นักวิชาการด้านนี้ยังคงศึกษาค้นคว้า ต่อไปในมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ดังกล่าวนี้สอดคล้องกับรูปแบบการประพันธ์ของอะลีย อัลญาริม และมศฎอฟา อะมีน ('Alī al-Jārim, Muṣṭafā 'Amīn, 2007) ในหนังสือ al-Balāghah al-Wāḍiḥah โดยหนังสือเล่มนี้ประมวลไว้ด้วยเนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ ทั้งอรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร และรายละเอียดของวาทศิลป์ทั้งสามด้านนี้ เรียบเรียงตาม พัฒนาการของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ โดยเริ่มด้วยประจักษ์โวหารซึ่งเป็นด้านแรกของวาทศิลป์ที่มีการ กำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นอย่างเป็นทางการ จากนั้นจึงเป็นอรรถศิลป์โวหาร ซึ่งแยกตัวเป็นเอกเทศออกจาก ประจักษ์โวหารในภายหลัง และเป็นวิจิตรโวหารที่แยกตัวออกจากอรรถศิลป์โวหารในช่วงท้ายสุด

2) ความงดงามของสุเราะฮ์เราะหมาน ปรากฏอย่างชัดเจนในลีลาวาทศิลป์ของ สุเราะฮ์เราะหมาน โดยนอกจากอรรถศิลป์โวหารซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานทางวาทศิลป์ที่มีปรากฏอยู่ในทุก ถ้อยคำแล้ว ลีลาวาทศิลป์ที่โดดเด่นของสุเราะฮ์เราะหมานคือวิจิตรโวหารซึ่งเป็นหลักการวาทศิลป์ที่ มุ่งในการประดับประดาให้สวยงาม และวิจิตรโวหารที่พบมากในสุเราะฮ์นี้คือวิจิตรถ้อยคำซึ่งมุ่งการ ประดับประดาไปที่รูปและเสียงของคำเพื่อให้ความงดงามปรากฏได้เด่นชัดยิ่งขึ้น ดังกล่าวนี้ทำให้ความ ไพเราะและงดงามของสุเราะฮ์เราะหมานโดดเด่นขึ้นมาจนเป็นที่ประจักษ์ได้โดยปริยาย ซึ่ง สอดคล้องกับที่ชนรุ่นแรกให้คุณลักษณะของสุเราะฮ์นี้ว่าเป็นเจ้าสาวแห่งอัลกุรอาน ดังที่มีรายงานว่า

⁵⁵ ((كُلُّ شَيْءٍ عَزُوسٌ، وَعَزُوسُ الْقُرْآنِ الرَّحْمَنُ))

ความว่า “ทุก ๆ สิ่งนั้นย่อมมีเจ้าสาว และเจ้าสาวของอัลกุรอานนี้ก็คือ สุเราะฮ์เราะหมาน”

3) การแปลความหมายอัลกุรอานสุเราะฮ์เราะหมานเป็นภาษาไทย ด้านอรรถศิลป์ โวหารสามารถถ่ายทอดวาทศิลป์ได้ในส่วนที่เป็นเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์โวหาร ถ่ายทอดได้ทั้งอุปมาโวหาร อุปลักษณ์ อุปนาม และอุปนัย ด้านวิจิตรโวหารถ่ายทอดได้ในส่วนวิจิตร ความหมายที่สื่อความหมายเดียว เช่น อัลมุกออบะละฮฺ ส่วนอรรถศิลป์โวหารด้านเคาะบ์รที่สื่อ ความหมายโดยนัย และวิจิตรโวหารด้านวิจิตรความหมายที่สื่อหลายความหมาย เช่น อัดเตารีย์ฮฺ และวิจิตรถ้อยคำ เช่น อัลสัจญ์ฮ์หรือเสียงสัมผัส ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างครบถ้วนด้วย วิธีการแปลความหมายอัลกุรอาน เนื่องด้วยความหมายโดยนัยของคำในแต่ละภาษา (ดังที่ปรากฏใน

⁵⁵ หะดีษบันทึกโดย al-Bayhaqīy, 2003: 2265 (เป็นหะดีษมุกันร์ ดูอัญญาฮ์อิพะฮฺของ al-'Albānīy, 1999: 1350)

เคาะบ์ที่สื่อความหมายโดยนัยและอัตเตารีย์ยะฮ) และการประดับประดารูปและเสียงของคำนั้น (ดังที่ปรากฏในอัลสัจญ์อและอัลญินาส) เป็นคุณสมบัติพิเศษที่มีจำเพาะในแต่ละภาษา ซึ่งยากต่อการถ่ายทอดไปสู่ภาษาอื่นได้อย่างหมดจด ดังกล่าวนี้สอดคล้องกับที่มะหมูด บิน อับดุลสลาม อะซิบ (Mahmūd bin ‘Abd al-Salām ‘Azab, 2002: 83) กล่าวไว้ว่า ภาษาของมนุษย์นั้นมีความหลากหลาย ไม่สามารถที่จะหาคำศัพท์ที่เหมาะสมและตรงกันได้ ซึ่งแต่ละภาษาจะมีโครงสร้างของประโยคที่มีความหมายเฉพาะอันบ่งบอกถึงความลึกซึ้งของแต่ละภาษา ดังนั้น การให้ความหมายจึงเป็นเพียงการแปลให้อยู่ในกรอบของตัวบทเท่านั้น

4) วิธีการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนั้นมีลักษณะเดียวกันกับวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานที่มุฮัมมัด อัซซะฮะบียได้อธิบายไว้ (Muhammad al-Dhahabī, n.d.: 1/17-21) คือการแปลความหมายอัลกุรอานต้องประกอบด้วยวิธีการแปลทั้งสองประเภท ได้แก่ 1) การแปลอายะฮ์อัลกุรอานด้วยการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว ซึ่งคำแปลนี้ต้องมีตัวบทอัลกุรอานอยู่คู่เคียงด้วยเสมอ เป็นการให้ความหมายโดยรวมของอายะฮ์อัลกุรอาน และ 2) การแปลโดยอรรถ ซึ่งเป็นการอรรถาธิบายคำแปลที่แปลด้วยวิธีการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัวอีกทีหนึ่ง เป็นการให้ความหมายและคำอธิบายแก่อายะฮ์อัลกุรอาน โดยรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนั้นประกอบไปด้วย 2 ส่วนเช่นกัน คือ แบบคำต่อคำโดยมีการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทยแต่ไม่มีการอรรถาธิบาย และแบบคำต่อคำโดยมีการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทยพร้อมอรรถาธิบายไว้ในวงเล็บและในเชิงอรรถ ซึ่งส่วนใหญ่่อรรถาธิบายไว้ในเชิงอรรถ ดังกล่าวนี้สอดคล้องกับที่สุพรรณิ ปันมณี (สุพรรณิ ปันมณี, 2557: 10-11) กล่าวไว้ว่า การแปลมักเกิดขึ้นโดยส่วนผสมของการแปลทั้งสองประเภท ผู้แปลอาจต้องใช้วิจารณญาณของตน บางตอนอาจต้องแปลให้เป็นธรรมชาติของภาษาแปล ในขณะที่บางตอนกลับต้องแปลแบบรักษาคำและโครงสร้างของภาษาต้นฉบับ

5) เมื่อนำวิธีการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานตามคำอธิบายของมุฮัมมัด อัซซะฮะบีย และรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ มาจัดวางไว้ในการแบ่งประเภทการแปลตามแนวทางร่วมสมัย พบว่าการแปลความหมายอัลกุรอานจะค่อนข้างไปทาง Very literal ตามการจัดแบ่งลักษณะแนวต่อเนื่องของ Larson , อยู่ทางฝั่ง SL emphasis ตามการจำแนกของ Newmark และเป็นการแปลแนวทาง text-centred translating ตามที่ Hatim และ Mason ได้เสนอรูปแบบไว้ ซึ่งการแปลเหล่านี้มีลักษณะที่ยึดโยงอยู่กับต้นฉบับ เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาภาษาต้นฉบับด้วย เมื่อนำการแปลลักษณะนี้มาใช้ในการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยจึงอาจเกิดสำนวนแปลที่ไม่คุ้นเคยกับบริบทของภาษาแปล ทว่ามีเนื้อหาครบถ้วนตามตัวบทในภาษาต้นฉบับ ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานในลักษณะนี้จึงเหมาะสมกับผู้ที่ไม่เจนจัดภาษาอาหรับและต้องการศึกษาอัลกุรอานจากภาษาต้นฉบับโดยมีความหมายหรือคำแปลเป็นสื่อ สำหรับ

การแปลที่มุ่งเน้นในด้านลีลาทางศิลปะที่มีลักษณะของความหมายโดยนัยและการประดับประดาในรูปแบบหรือเสียงของถ้อยคำนั้น การแปลด้วยวิธีการแปลความหมายอัลทอรานไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสม เนื่องด้วยการแปลที่มุ่งเน้นด้านลีลาทางศิลปะเป็นการแปลที่ให้ความสำคัญกับบริบทหรือภาษาแปล โดยนำเฉพาะความหมาย (meaning) จากภาษาต้นฉบับมาใส่ในรูปแบบ (form) ในภาษาแปล การแปลลักษณะนี้ต้องสลัดหลุดจากต้นฉบับเพื่อให้พ้นจากพันธนาการด้านภาษา ซึ่งควรมีขอบเขต เพราะหากหลุดไปมากก็จะกลายเป็นการแปลอีกประเภทที่เรียกว่า “การแปลแบบอิสระ” (รัชนิโรจน์ กุลธำรง, 2552: 19-20) ซึ่งอยู่ทางฝั่ง TL emphasis ตามการจำแนกของ Newmark และค่อนข้าง Unduly free ตามการจัดแบ่งลักษณะแนวต่อเนืองของ Larson ซึ่ง Unduly free นั้นเป็นการแปลที่อิสระที่สุด ห่างไกลจากต้นฉบับมากที่สุด และการแปลชนิดนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นการแปลโดยปกติ (normal translation) (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2557: 9-11) การแปลลักษณะนี้เมื่อนำมาใช้กับอัลทอรานจึงไม่อาจเรียกฉบับแปลได้ว่าเป็นการแปลความหมายอัลทอราน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ลีลาทางศิลปะในการแปลความหมายอัลทอรานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์เราะห์มานครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

ข้อค้นพบจากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการแปลความหมายอัลทอรานเป็นภาษาไทย ดังนี้

5.3.1.1 ผลการศึกษาการแปลในทรศนะของนักวิชาการ สามารถนำมากำหนดวิธีการและรูปแบบการแปลที่ถูกต้องและเหมาะสมกับต้นฉบับที่ต้องการแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแปลความหมายอัลทอรานที่มีข้อบัญญัติการแปลที่ละเอียดลออ

5.3.1.2 ผลการศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลทอรานเป็นภาษาไทย สามารถนำมากำหนดแนวทางการแปลความหมายอัลทอรานเป็นภาษาไทยที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของยุคสมัย

5.3.1.3 ผลการศึกษาลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุรเราะฮ์มาน สามารถนำมากำหนดกลุ่มเป้าหมายของการแปลในแต่ละครั้งได้อย่างชัดเจน เพื่อผู้แปลได้เลือกใช้วิธีการและรูปแบบการแปล ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายนั้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวกับการแปล โดยเฉพาะการนำทฤษฎีทางภาษาศาสตร์มาใช้ในการแปล เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานให้กับการแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลความหมายอัลกุรอาน เพื่อให้การถ่ายทอดถ้อยคำของผู้เป็นเจ้าของไปด้วยความครบถ้วน และสมบูรณ์แบบที่สุด

5.3.2.2. ควรมีการศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในบริบททางสังคมที่หลากหลาย เช่น ในดินแดนชมพูทวีปที่มีปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นเป็นครั้งแรกและเป็นดินแดนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมสูง รวมถึงดินแดนอื่น ๆ ทั้งฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งดินแดนอุซเบกนิยที่มีบริบททางสังคมใกล้เคียงกับประเทศไทย

5.3.2.3. ควรมีการศึกษาการแปลตำราตีฟิรเป็นภาษาไทย เนื่องด้วยเป็นการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานในเชิงลึก และเป็นกิจกรรมที่มีความศึกษาค้นคว้าในปัจจุบัน โดยศึกษาไปถึงต้นฉบับตำราตีฟิรว่าฉบับใดได้รับความนิยมในการนำมาแปลมากที่สุด ในพื้นที่ไหน เพราะเหตุใด เพื่อสามารถกำหนดแนวทางการแปลในประเทศไทยให้สอดคล้องกับความเป็นไปในโลกปัจจุบัน

5.3.2.4. ควรมีการศึกษาลีลาวาทศิลป์ในอัลกุรอานสุเราะฮ์อื่น ๆ เช่น การใช้วาทศิลป์ในสุเราะฮ์หมักกียะฮ์เปรียบเทียบกับการใช้วาทศิลป์ในสุเราะฮ์มะดะนียะฮ์ เพื่อดูความต่างของการใช้วาทศิลป์กับผู้คนในบริบทที่หลากหลาย ซึ่งนอกจากจะเป็นการศึกษาเพื่อเข้าใจดำรัสของผู้เป็นเจ้าของให้ถ่องแท้แล้ว ยังเป็นการเผยถึงความงดงามของลีลาวาทศิลป์ในถ้อยคำของพระองค์ และสามารถนำมาใช้ในการเชิญชวนผู้คนสู่สุสัจธรรม

บรรณานุกรม

หนังสือ :

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540. อารยธรรมโบราณ-สมัยกลาง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยนุกลาปิติน ชุมนุมพันธ์. 2552. อัลกุรอานอุซอัมมา. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม.

ชัยนุกลาปิติน ฟินดี. 2557. อัลกุรอานแปลไทย พร้อมตัวบท ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

ชำซุดดีน อุมาร์, อับดุลเราะหมาน หะซัน กรีมี่ และมุฮัมมัด ซอลิฮี. (2494). ความหมายอัลกุรอาน. กรุงเทพฯ: จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์วิทยาการจัดการ. พิมพ์ที่สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ดารี บินอะหมัด และคณะ. 2521. ตัฟซีร์อัลฟุรกอ. กรุงเทพฯ: วุฒิกรการพิมพ์.

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. 2496. บยานุลกุรอาน (คำอธิบายอัลกุรอานภาษาไทย) เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรโสภณ จำกัด

_____, 2497. บยานุลกุรอาน (คำอธิบายอัลกุรอานภาษาไทย) เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิบูลกิจ.

_____, 2500. บยานุลกุรอาน (คำอธิบายอัลกุรอานภาษาไทย) เล่มที่ 3. กรุงเทพฯ: รัชดารมภ์.

_____, 2512. กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: วุฒิกรการพิมพ์.

_____, 2513. กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน. เล่มที่ 2 - 3. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดกรุงศิลป์ พรินท์ติ้งเพลส.

_____, 2544. กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน. กรุงเทพฯ: ม.ท.ป.

ด้วน สุวรรณศาสน์. 2511. พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ถนอมนวล โอเจริญ. 2548. การแปลนวนิยายเรื่อง “แวร์เธอร์ธอม” เป็นไทย: กรณีศึกษากระบวนการแปลและปัญหาในการแปลงานร้อยแก้วเยอรมันเป็นไทย. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทวินภากร. 2544. **กุรอานกับความหมายอุซอฮัมมา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม.
_____, ม.ป.ป. **อัล-กุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- นิพนธ์ จุฑามาศ. 2505. **พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ตัฟซีร์คอยริชซารีฟ**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- บรักัต สยามวาลา. ม.ป.ป. **ใจความแห่งพระคัมภีร์อัลกุรอาน**. กรุงเทพฯ: วงศ์เสงี่ยมการพิมพ์.
- มูนิร์ มูฮำหมัดและนาอีม บุญมาเลิศ. 2530. **อิสลามกับแนวคิดบิดเบือน**. กรุงเทพฯ: วิเคเตอร์รี่
พาวเวอร์พอยต์ จำกัด
- มูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา. 2537. **อัลกุรอานุลหะกีม**. กรุงเทพฯ: ประสานมิตรการพิมพ์.
- มูหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ. 2550. **ประวัติศาสตร์อิสลาม : ราชวงศ์มุสลิม**. สงขลา: วิทยาลัยอิสลาม
ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยี.เอม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี. 2478. **ตัฟซีร์อักกุละยะกิน จากตัฟซีร์ตันวีรุลบะยาน เรื่องโค
วิเศษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประเสริฐสมุด สะพานช้างโรงสี.
- รัชนีโรจน์ กุลธำรง. 2552. **ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย. 2542. **พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็น
ภาษาไทย**. ซาอุดีอาระเบีย: ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน.
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ. 2522. **คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน อุซอฮัมมะ**. กรุงเทพฯ:
ม.ป.พ.
- _____, 2524. **คำอธิบายอัล-กุรอานุลกะรีม (อุซอฮ์ที่ 1)**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- _____, 2526. **คำอธิบายอัล-กุรอานุลกะรีม (อุซอฮ์ที่ 2)**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- _____, 2528. **ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาคที่ 1 อุซอฮ์ที่ 1 - อุซอฮ์ที่ 10**.
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรัชการพิมพ์.
- _____, 2532. **ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาคที่ 2 อุซอฮ์ที่ 11 - อุซอฮ์ที่ 20**.
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรัชการพิมพ์.
- _____, 2535. **ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาคที่ 3 อุซอฮ์ที่ 21 - อุซอฮ์ที่ 30**.
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิรัชการพิมพ์.

_____, 2542. พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย. ซาอูดิอาระเบีย: ศูนย์
กษัตริย์ฟะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน.

สมาน โยธาสมุทร. 2550. คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอาน. กรุงเทพฯ: ส. วงศ์เสงี่ยม.

สมเพียร เกษมทรัพย์. 2545. มรดกอารยธรรมโลก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สายสัมพันธ์. อันดับที่196-197. การศึกษาเปรียบเทียบการแปลความหมายอัลกุรอาน
ฉบับภาษาอังกฤษ.

สายสัมพันธ์. อันดับที่ 511-512. อุปมา อุปไมย ใช้อย่างไรดี.

สิทธิ พิณีภูวดล. 2543. คู่มือนักแปลอาชีวะ. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. 2552. การแปลขั้นสูง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพล บุญมาเลิศ. 2547. อัล-กุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.

หุมนอน บิน ฮัมซะฮฺ. 2552. คัมภีร์อัล-กุรอาน ตัวย่อภาษาอาหรับ คำอ่าน คำแปลภาษาไทย.
กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม.

อาลี อีซา. 2552. คำอธิบายอัลกุรอาน ซูเราะฮ์ฮุ้ดเตาอะฮฺ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
จิรัชการพิมพ์.

อาลี เสือสมิง. 2556. อารยธรรมอิสลาม. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม.

อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต. 2550. ประวัติการศึกษาอิสลาม (พิมพ์ครั้งที่2). ปัตตานี: วิทยาลัย
อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อิมรอน มะลุสึม, กิติมา อมรทัต และจรัญ มะลุสึม. 2550. ปรัชญาอิสลาม (พิมพ์ครั้งที่2).
กรุงเทพฯ: อิสลามิค อะเคเดมี.

'Abd al-Ghafūr Maḥmūd Muṣṭafā J'afar. (2007). *Al-Tafsīr wa al-Mufasssīrūn fī Thawbihī al-Jadīd*. (التفسير و المفسرون في ثوبه الجديد). al-Qāhirah: Dār al-Salām.

'Abd al-Qāhir al-Jurjānīy. (1996). 'Asrār al-Balāghah fī 'Ilm al-Bayān. (أسرار البلاغة في علم البيان). Bairūt: Dār 'Ihyā'a al-'Ulūm.

'Abd al-Raḥmān Ḥasan Ḥabannakah. (1996). *Al-Balāghah al-'Arabīyah*. (البلاغة العربية). Bairūt: Dār al-Qalam.

'Abu Ḥayyān, Muḥammad bin Yūsuf. (1999). *al-Baḥr al-Muḥīṭ fī al-Tafsīr*. (البحر المحيط في التفسير). Bairūt: Dār al-Fikr.

- 'Ibn Kathīr, 'Abu al-Fidā'a 'Isma'īl bin 'Umar. (1999). **Tafsīr al-Qur'ān al-'Azīm**. (تفسير القرآن العظيم). al-Sa'ūdīy: Dār al-Ṭayyibah.
- 'Ibn Majāh, 'Abu 'Abdullah Muḥammad bin Yazīd. (n.d.). **Sunan ibn Mājāh**. (سنن ابن ماجه). Dār 'Ihyā'a al-Kitub al-Arabīyah.
- 'Ibn Qudāmah, 'Abdullah bin 'Aḥmad bin Muḥammad. (2010) . **al-Mughnīy**. (المغني). Riyadh: Dar al-'Aālam al-Kutub.
- 'Irfān al-Miṭrajīy. (1987) . **al-Jami'i li Funūn al-Lughah al-'Arabīyah wa al-'Arūd** . (الجامع لفنون اللغة العربية و العروض) . Bairut: Mu'assasah al-Thaqāfiyah.
- al-Jambulāṭīy, 'Alī. (n.d.) . **al-Uṣūl al-Ḥadīthah li Tadrīs al-Lughah al-'Arabīyah wa al-Tarbīyah al-Dīniyah**. (الأصول الحديثة لتدريس اللغة العربية و التربية الدينية) . al-Qāhirah: Dar al-Nahḍah.
- al-Karmānīy, Maḥmūd bin Ḥamzah bin Naṣr. (n.d.). **'Asrār al-Tikrār fi al-Qur'ān**. (أسرار التكرار في القرآن). Bairūt: Dār al-Faḍīlah.
- al-Khaṭīb al-Baghdādīy 'Aḥmad bin 'Alī bin Thābit. (2001) . **Tārik al-Baghdād**. (تاريخ بغداد). Bairut: Dar al-Gharb al-'Islāmīy.
- Larson, Mildred L. (1984). **Meaning-based Translation: A Guide to Cross-Language Equivalence**. New York: University Press of America.
- Maḥmūd bin 'Abd al-Raḥīm Šāfiy. (1997) . **al-Jadwal fi 'I'rāb al-Qurān al-Karīm**. (الجدول في إعراب القرآن الكريم). Bairut: Mu'assasah al-Imān.
- Maḥmūd 'Abd al-Qādir. (1986) . **Ṭuruq Ta'alīm al-Lughah al-'Arabīyah**. (طرق تعليم اللغة العربية) . al-Qāhirah: Maktabah Nahḍah al-Miṣriyah
- Mannā'a bin Khalīl al-Qaṭṭān. (2000). **Mabāḥith fi 'Ulūm al-Qur'ān**. (مباحث في علوم القرآن). Bairūt: Maktabah al-Ma'ārif.
- Munday J. (2001). **Introducing translation studies theories and application**. London routledge.
- al-Nasafīy, 'Abū al-Barakāt 'Abdullah bin 'Aḥmad bin Maḥmūd. (1998). **Madarik al-Tanzīl wa Ḥaqa'iq al-T'awīl**. (مدارك التنزيل و حقائق التأويل) . Bairūt: Dār al-Kalima al-Ṭayy'ib.
- Newmark, Peter. (1995). **A Textbook of Translation**. London: Phoenix ELT.
- _____. (1981). **Approaches to Translation**. Oxford: Pergamon Press.
- Nida, Eugene A. and Charles R. Taber. (1974). **The Theory and Practice of Translation**. The Natherlands: E.J. Brill.

- Piotrowaka, M. (1998). Towards a model of strategies and techniques for teaching translation. In Ann Eeylard-Ozeroff, Jana Kralova and Barbara Moser-Mercer (Eds.), **Translation's strategies and creativity**. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- al-Qurtubīy, 'Abu 'Abdullah Muḥammad bin 'Aḥmad. (1964). **al-Jām'i li 'Aḥkām al-Qur'an**. (الجامع لأحكام القرآن). al-Qāhirah: Dār al-Kutub al-Miṣrīyah.
- al-Rafi'iy, Mustafā Ṣādiq bin 'Abd al-Razzāq bin Sa'id. (2005). **'I'ajāz al-Qur'ān wa al-Balāghah al-Nabawīy**. (إعجاز القرآن و البلاغة النبوي). Bairūt: Dār al-Kitāb al-'Arabīy.
- al-Sakkākīy, Yūsuf bin Abībakr bin Muḥammad bin 'Alī. (1982). **Miftaḥ al-'Ulūm**. (مفتاح العلوم). Bairut: Dar al-Kutub al-'Aālamīyah.
- al-Samrānīy, Mahdīy bin Ṣāliḥ . (1977). **Ta'athīr al-Dīnīy fī al-Balāghah**. (تأثير الدين في البلاغة). Dimashq: Maktabah al-'Islāmīy.
- al-Sayūtīy, 'Abd al-Raḥmān bin 'Abībakr. (1974). **al-'Itqān fī 'Ulūm al-Qur'an**. (الإتقان في علوم القرآن). Miṣr: al-Ḥay'ah al-Miṣrīyah al-'Āmmah lil Kitāb.
- Sayyid Quṭb, 'Ibrāhīm Ḥusayn al-Sharibīy. (1991). **Fī Zilāl al-Qur'ān**. (في ظلال القرآن). Bairūt al-Qāhirah: Dār al-Shurūq.
- al-Shawkānīy, Muḥammad bin 'Alī bin Muḥammad bin 'Abdullah. (1993). **Fath al-Qadīr**. (فتح القدير). Bairūt: Dār al-Kalima al-Ṭayy'ib.
- Shawqīy Dayf. (n.d.) . **al-Balāghah Taṭawwur wa Tārīk**. (البلاغة تطور و تاريخ). al-Qāhirah: Dar al-Ma'ārif.
- al-Ṭabarīy, Muḥammad bin Jarīr bin Yazīd. (2002). **Jam'i al-Bayān fī T'awīl al-Qur'ān**. (جامع البيان في تأويل القرآن). Bairūt: M'uassasah al-Risālāh.
- al-Dhahabīy, Muḥammad al-Sayyid Ḥusayn. (n.d.). **al-Tafsīr wa al-Mufassirūn**. (التفسير و المفسرون). al-Qāhirah: Maktabah Wahbah.
- al-Tirmidhīy, Muḥammad bin 'Isa. (1975). **Sunan al-Tirmidhīy**. (سنن الترمذي). Miṣr: Sharikah Maktabah wa Maṭba'ah Muṣṭafa al-Balī al-Halabīy.
- al-Zamaksharīy, 'Abu Qāsim Maḥmūd bin 'Amr bin 'Aḥmad. (1987). **al-Kashshāf**. (الكشاف). Bairūt: Dār al-Kutub al-'Arābīy.
- al-Zurqānīy, Muḥammad 'Abd al-Azīm. (n.d.). **Manāhil al-'Irfan fī 'Ulūm al-Qur'ān**. (مناهل العرفان في علوم القرآن). Bairūt: 'Isā al-Bābīy al-Halabīy.

Mahayudīn Haji Yahyā & Aḥmad Jelānīy Halimīy. (1994). **Sejarah Islam**. 3th ed. Kuala Lumpur: Vivar Printing Sdn. Bhd.

Zidan, Aḥmad. (1998). **The Rightly-Guided Calipha**. Boulder, Cairo: Islamic INC.

หนังสือแปล :

คริส ฮาร์มัน. 2557. ประวัติศาสตร์โลกฉบับประชาชน : จากยุคหินถึงสหัสวรรษใหม่. แปลโดย อรวรรณ คูหเจริญ นาวายุทธ. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

คุรรัม มูรอด. วิธีศึกษาคัมภีร์อัลกุรอาน. แปลโดย บรรจง บินกาซัน. 2548. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม.

ฟิลิป เค ฮิตติ. 2555. อาหรับ. แปลโดย นิตยาภรณ์ พรหมปัญญา และคณะ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

เมลานา ซัยยิด อบูล อะลา เมาดูตี. ตัฟฮีมุลกุรอาน ความหมายคัมภีร์อัล-กุรอาน. แปลโดยบรรจง บินกาซัน. 2545. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม.

ลัยยิด กุฎบ. 2548-2550. ไตรัมเงาอัล-กุรอาน. แปลโดยสุนทร มาลาตี. ปัตตานี: เบนฮาลาบีเพรส.

สุลัยมาน อัลอักกอ. 2542. อธิบายความหมายอัลกุรอานโดยย่อ. แปลโดยมุฮัมมัด เหมอนุกูล. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

อันนัดวี อับดุลลอฮ์ อับบาส. 2526. การแปลความหมายอัลกุรอาน. แปลโดย ซอและฮู เสือสมิง และอะหมัด สมะดี. กรุงเทพฯ: สายสัมพันธ์.

อัลเมาดูตี ซัยยิด อบูลอะลา. 2529. ความหมายแห่งอัล-กุรอาน : สุเราะฮ์อัน-นูร. แปลโดยอุมร์ อับดุล อะซีซ รัตนาวิทย์. กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม.

_____, 2539. ตัฟฮีมุลกุรอาน ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน. แปลโดยบรรจง บินกาซัน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม.

อิมาม อิสมาอีล อิบนิ อุมร์ อิบนิ กะซีร์. 2560. ตัฟซีร์ อิบนิ กะซีร์. แปลโดยชากีรีน บุญมาเลิศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสืออิสลาม.

วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง :

ทวีศักดิ์ อุปมา. 2552. การอธิบายความต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์ผ่านทฤษฎีฟื้นฟูในอิสลาม: การกำหนดทฤษฎีและการศึกษาเปรียบเทียบเชิงประวัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมศักดิ์ สุขเกษม. 2548. ประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย : ศึกษางานแปลฉบับภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อดิศักดิ์ นุซมี. 2560. การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

‘Abdullah bin ‘Ibrahīm al-Luḥaydān. (2002). *Dawr Tarjamah Ma‘ānīy al-Qur’ān al-Karīm fi D‘awah Ghayr al-Muslimīn ‘ilā al-‘Islām*. (دور ترجمة معاني القرآن (الكريم في دعوة غير المسلمين إلى الإسلام). Makkah al-Mukarramah: Rābiṭah al-‘Ālam al-‘Islāmīy.

‘Abdullah Muṣṭāfā Numsuk. (2002). *al-‘Aqtā’a al-‘Aqadīyah fi al-Tarjamah al-Taylandīyah li Ma‘ānīy al-Qur’an al-Karīm*. (الأخطاء العقدية في الترجمات التايلندية (المعاني القرآن الكريم). Makkah al-Mukarramah: Rābiṭah al-‘Ālam al-‘Islamīy.

‘Alī bin Sulaymān al-‘Ubayd. (2002). *Tarjamah al-Qur’ān al-Karīm : Ḥaqīqatuha wa Ḥukmuhā*. (ترجمة القرآن الكريم : حقيقتها و حكمها). In Nadwah Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’an al-Karīm Taqwīm lilmadīy wa Takhtīt lilmustaqbal. al-Madīnah al-Munawwarah. Wizārah al-Shu’ūn al-‘Islāmīyah wa al-‘awqāf wa al-Da‘awah wa al-‘Irshād MuJamma‘a al-Malik Fahd li Ṭibā‘ah al-Muṣhaf al-Sharīf.

Fahd bin ‘Abd al-Raḥmān al-Rūmīy. (2003). *Naql ma‘ānīy al-Qur’ān al-Karīm ‘ilā Lughah ‘Ukhrā’a Tarjamah ‘am Tafsīr*. (نقل معاني القرآن الكريم إلى لغة أخرى أترجمة (أم تفسير). s.1 : s.n.

‘Ibrahīm bin Ṣāliḥ al-Ḥumaydān. (2002). *Muwāṣafat Tarjamah al-Mu‘iddah al-‘Ist‘imāl fi Majal al-Da‘wah*. (مواصفات ترجمة المعدة الإستعمال في مجال الدعوة). In Nadwah Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’an al-Karīm Taqwīm lilmadīy wa Takhtīt lilmustaqbal. Al-Madīnah al-Munawwarah. Wizārah al-Shu’ūn al-‘Islāmīyah wa al-‘Awqāf wa al-Da‘awah wa al-‘Irshād MuJamma‘a al-Malik Fahd li Ṭibā‘ah al-Muṣhaf al-Sharīf.

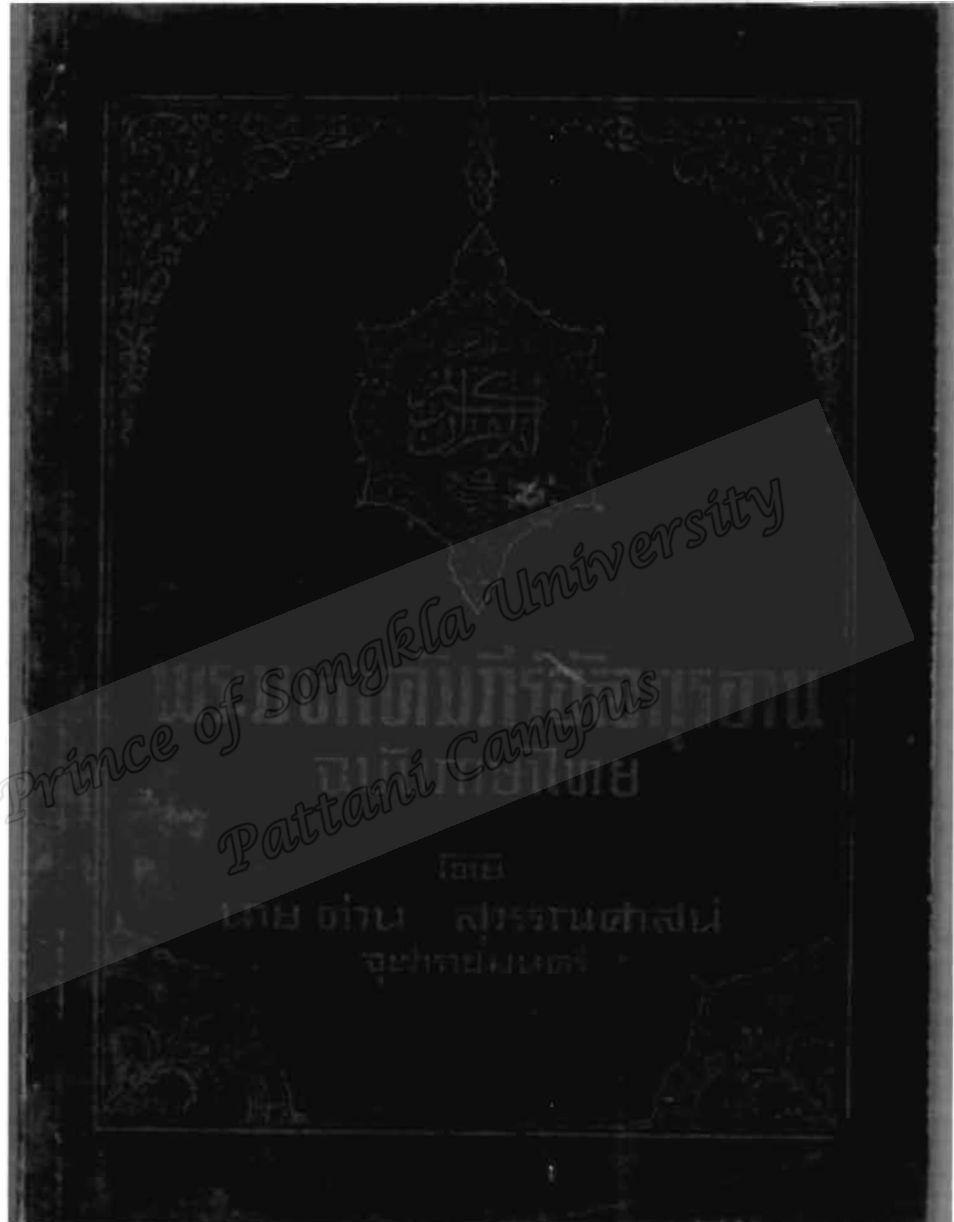
- Mazkar al-Tarjamāt. (2002). **Juhūd al-Mamlakah al-‘Arabīyah al-Sa‘ūdīyah fi Majāl Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’ān al-Karīm min Khilāl Mujamma‘ al-Malik Fahd li Ṭibā‘ah al-Muṣhaf al-Sharīf.** (جهود المملكة العربية السعودية في مجال (ترجمة معاني القرآن الكريم من خلال مجمع الملك الفهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة). In Nadwah Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’an al-Karīm Taqwīm lilmadīy wa Takhtīṭ lilmustaqbal. Al-Madīnah al-Munawwarah. Wizārah al-Shu‘ūn al-‘Islāmīyah wa al-‘awqāf wa al-Da‘awah wa al-‘Irshād Mujamma‘a al-Malik Fahd li Ṭibā‘ah al-Muṣhaf al-Sharīf.
- Maḥmūd bin ‘Abd al-Salām ‘Azab. (2002). **‘Ishkaliyāt Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’an al-Karīm (Māzāyurā‘īy fi Lughah al-Tarjamah).** (إشكاليات ترجمة القرآن (الكريم ماذا يراعي في لغة الترجمة). In Nadwah Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’an al-Karīm Taqwīm lilmadīy wa Takhtīṭ lilmustaqbal. Al-Madīnah al-Munawwarah. Wizārah al-Shu‘ūn al-‘Islāmīyah wa al-‘Awqāf wa al-Da‘awah wa al-‘Irshād Mujamma‘a al-Malik Fahd li Ṭibā‘ah al-Muṣhaf al-Sharīf.
- Muḥammad bin Ṣāliḥ al-Fāwzān. (2001). **‘Iyyuhumā ‘ulā bi al-Tarjamah : ‘a Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’an ‘am Tafsīr al-‘Ulama’a lahu.** (أيهما أولى بالترجمة (أترجمة معاني القرآن الكريم أم تفسير العلماء له al-‘Alam al-‘Islamīy.
- Muḥammad bin ‘Abd al-Raḥmān al-Shāry‘i. (2002). **‘Iyyuhumā ‘ulā : al-Tafsīr ‘ibtida’a bi Ghayr al-Arabīyah ‘aw Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’ān al-Karīm.** (أيهما أولى : التفسير ابتداء بغير العربية أو ترجمة معاني القرآن الكريم). Makkah al-Mukarramah: al-Rabiṭah al-‘Alam al-‘Islamīy.
- Niran Pantharakit. (2006). **Scientific Justification in Direk Kulsiriswad’s Thai Qur’ānic Hermeneutics : A Critical Study.** Graduate school of Philosophy and Religion Assumption University of Thailand.
- Walīd bin Balīshīy al-‘Umarīy. (2005). **Tarjamah Ma‘ānī al-Qur’ān al-Karīm Bayna al-Wāq‘i wa al-M’amul.** (ترجمة معاني القرآن الكريم بين الواقع و المأمول). Makkah al-Mukarramah: al-Rabiṭah al-‘Alam al-‘Islamīy.

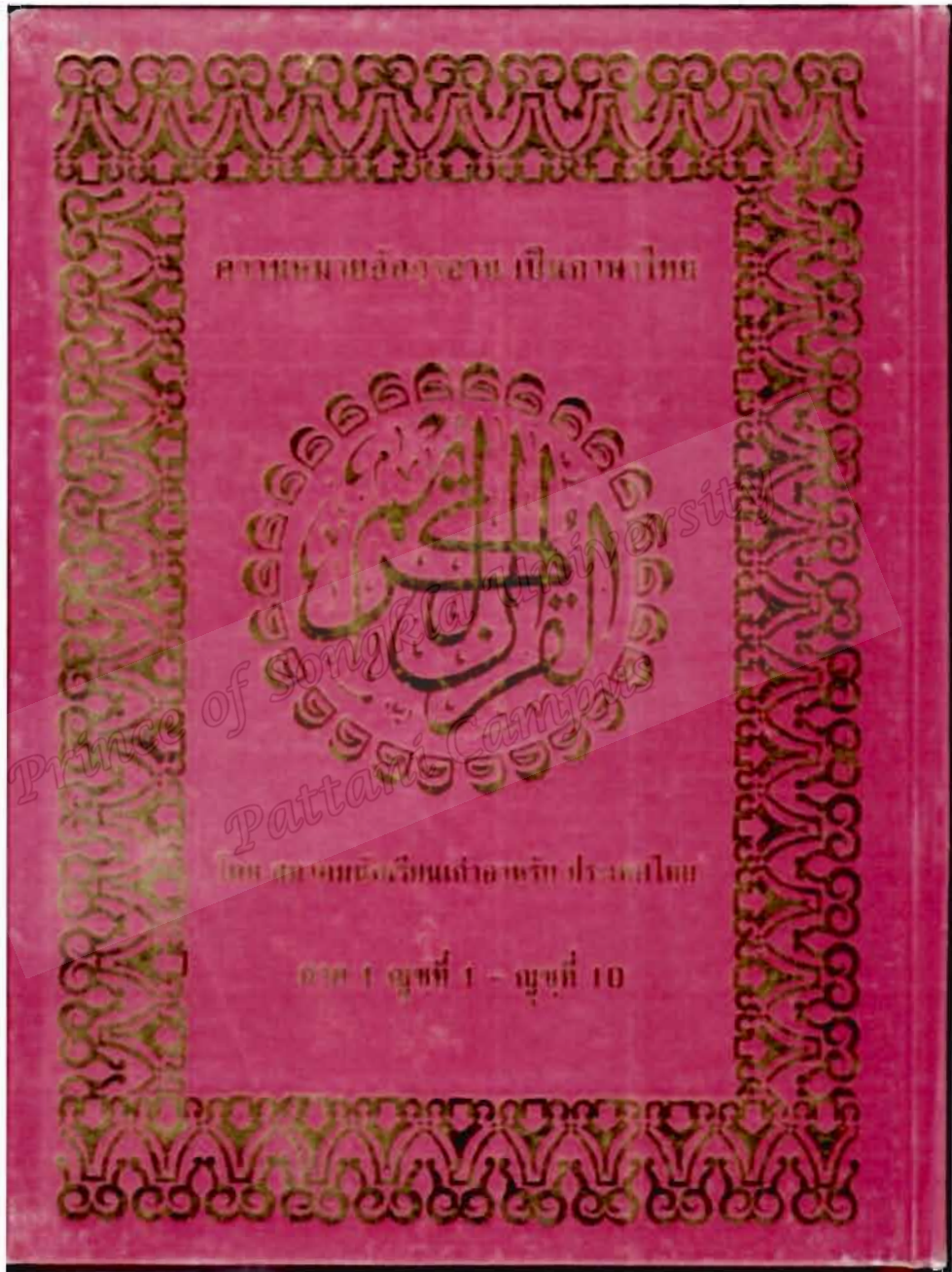
Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

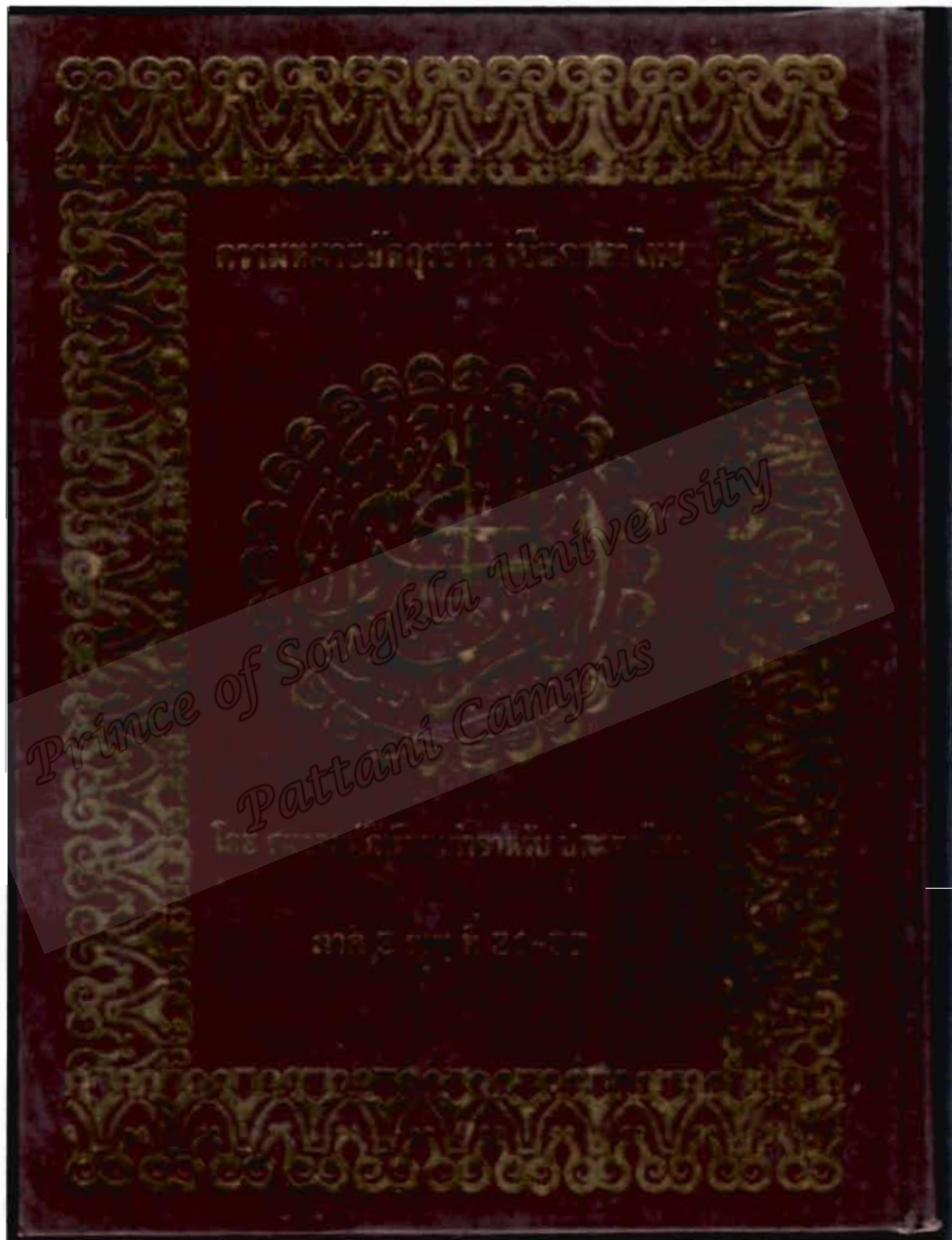
ภาคผนวก (ก)

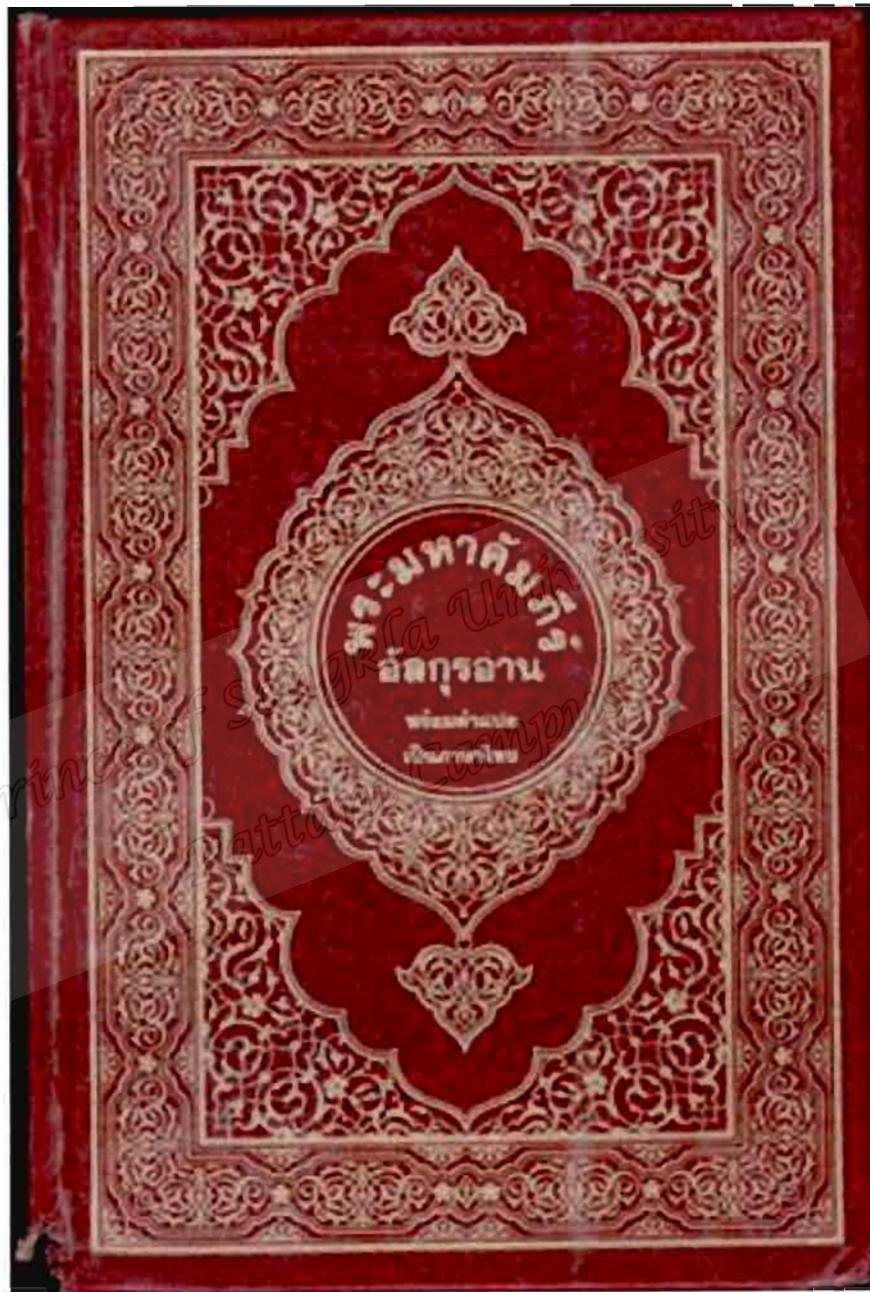

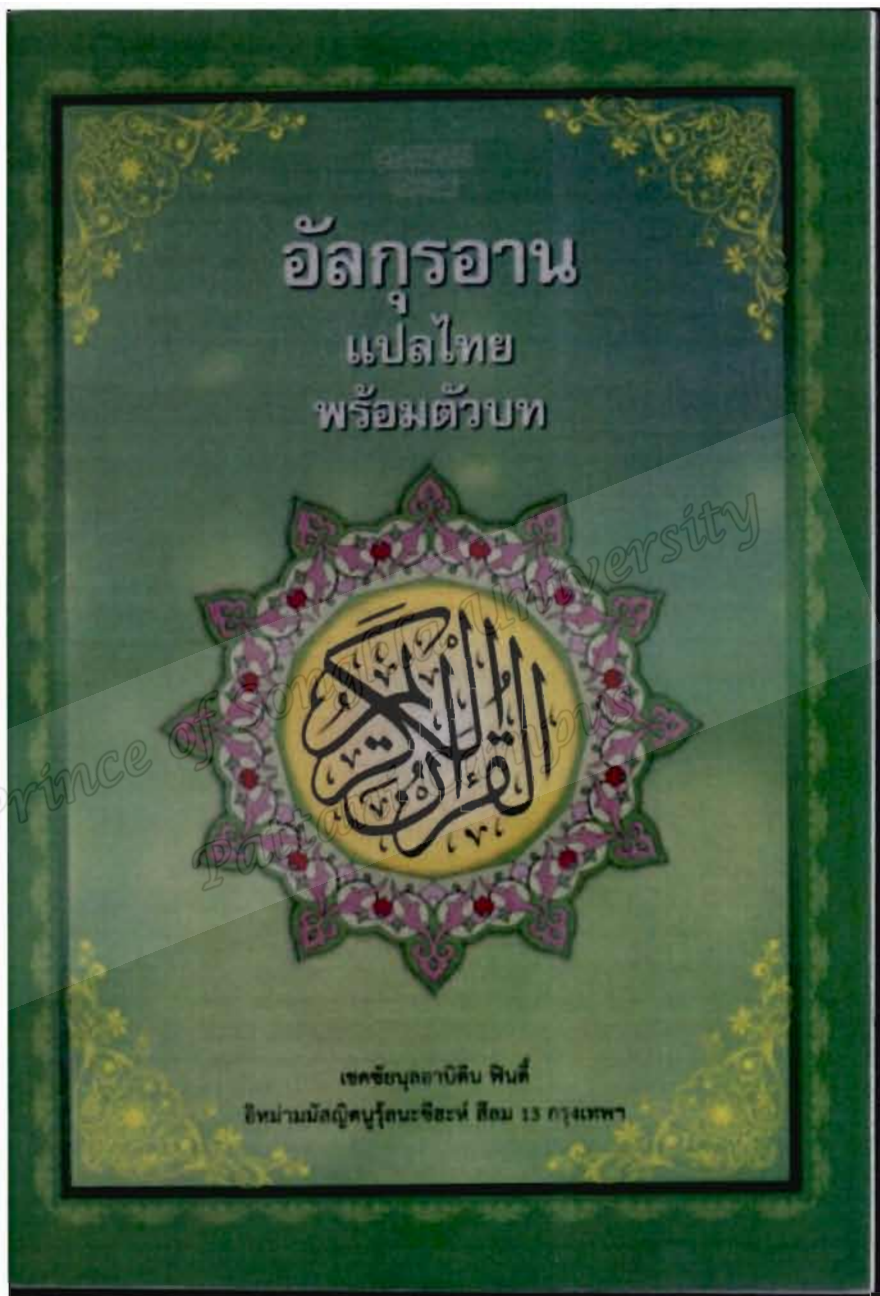

Prince of Songkla University
Pattani Campus

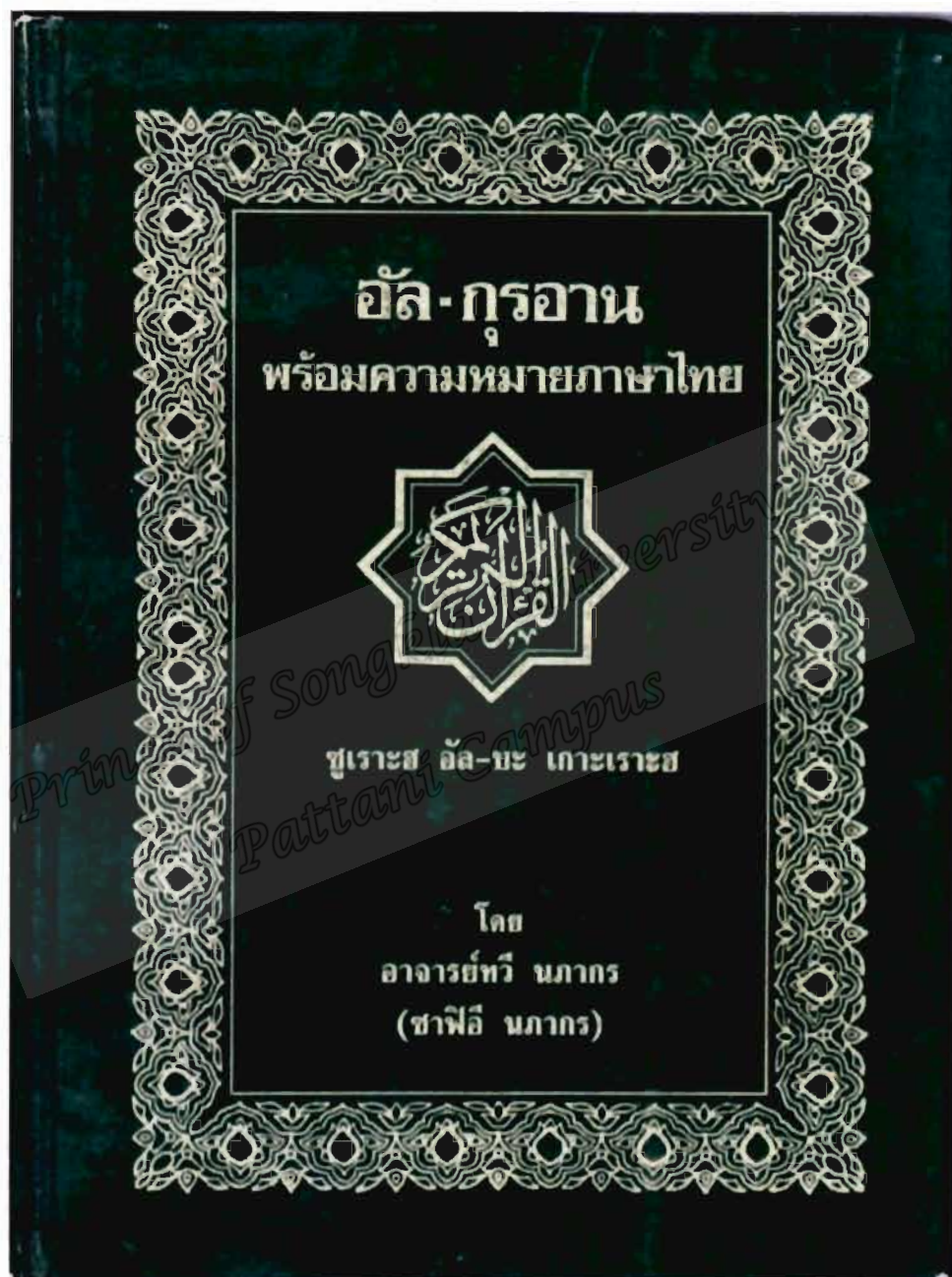

Prince of Songkla University
Pattani Campus

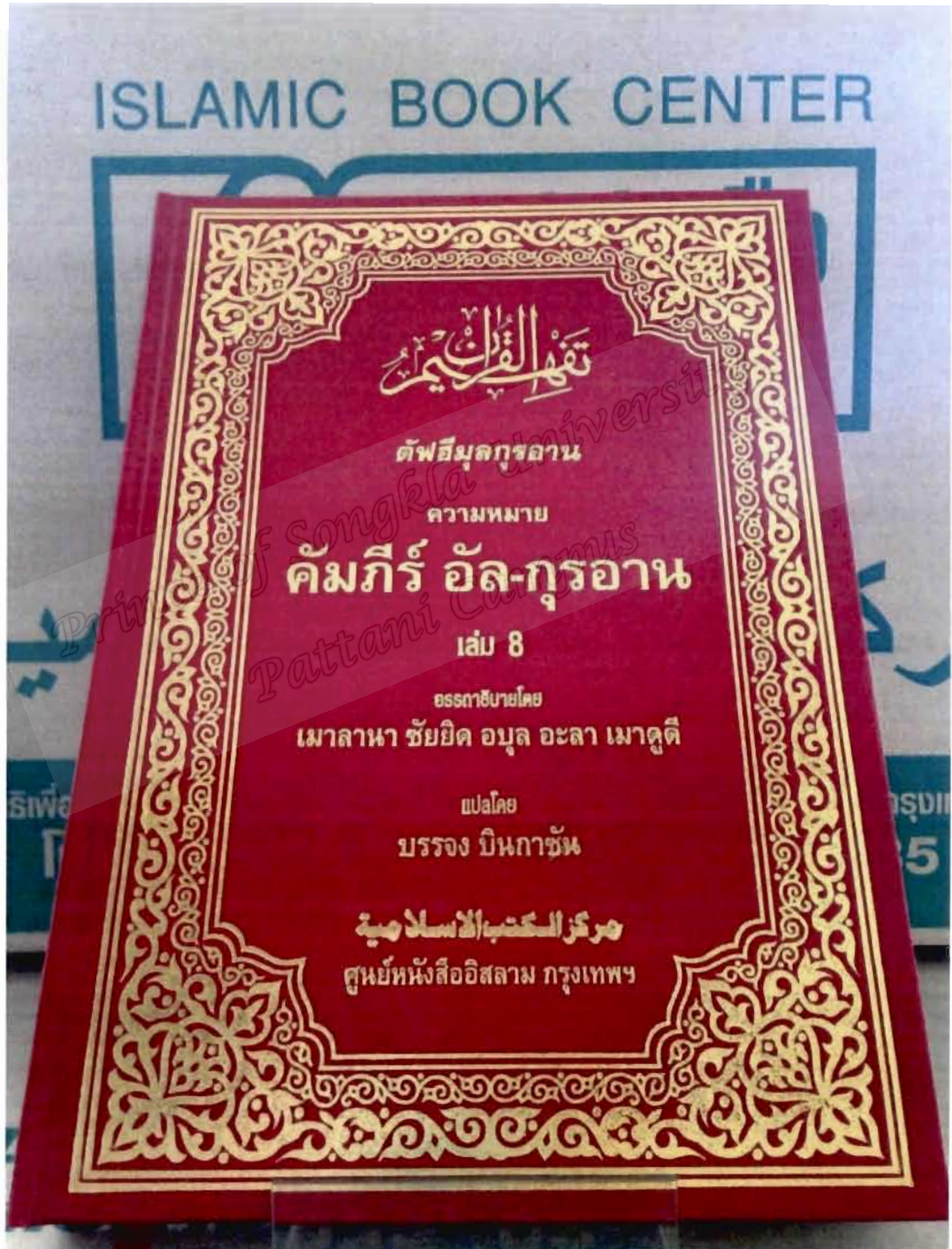

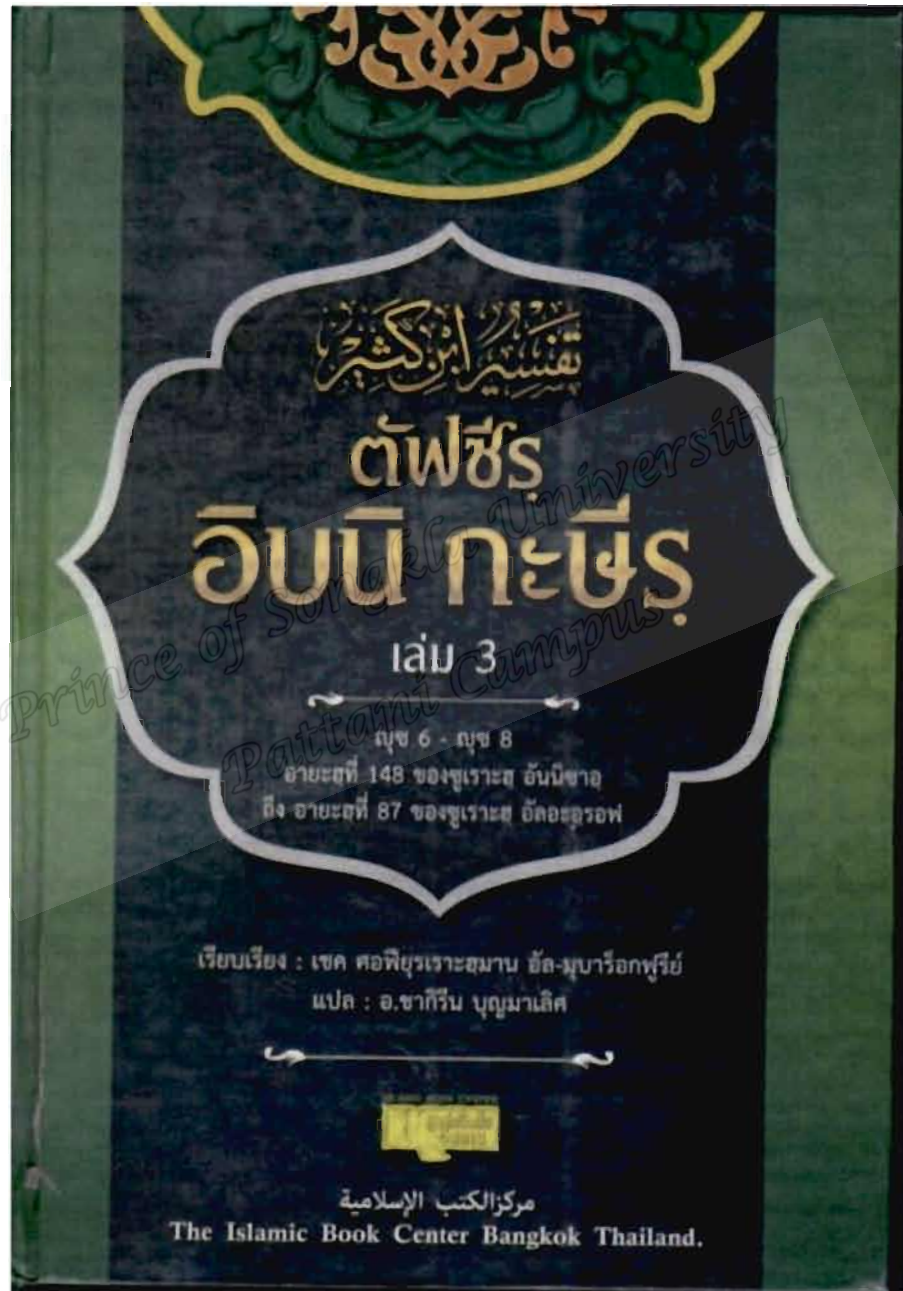

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก (ข)

ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์

นุรอลิษา ตยุดิวุตติกุล¹, ซาฟีอี อาดำ²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา

² Ph.D. (ตะวันออกกลางศึกษา) ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสารมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในทรรศนะของนักวิชาการมุสลิม 2) เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย 3) เพื่อศึกษาลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะเราะฮ์ โดยศึกษาข้อมูลเอกสารจากคัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ ตำราวิชาการ งานวิจัย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลตามลำดับของแต่ละหัวข้อตามวัตถุประสงค์ การวิจัยโดยมีแบบบันทึกเป็นเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักการอธิบายอัลกุรอาน หลักการพิจารณาอัลหะดีษ หลักการทางประวัติศาสตร์ หลักการวาทศิลป์ และหลักการตรึงผู้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ด้วยการเขียนบรรยายผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. การแปลความหมายอัลกุรอานโดยอ้างอิงจากนิยามทางภาษาศาสตร์มี 4 ลักษณะ คือ 1) การถ่ายทอดถ้อยคำ 2) การอธิบายด้วยภาษาของถ้อยคำนั้น 3) การอธิบายด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของถ้อยคำนั้น 4) การถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น ซึ่งความหมายที่ 4 นี้ตรงกับความหมายของการแปลที่รู้จักกันโดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาการแปลความหมายอัลกุรอานด้วยนิยามทางภาษาศาสตร์ความหมายลักษณะที่ 4 สามารถแบ่งการแปลความหมายอัลกุรอานออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1.การแปลโดยพยัญชนะ และ 2.การแปลโดยอรรถ ซึ่งการแปลโดยพยัญชนะสามารถแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ 1) การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว 2) การแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว หรือเรียกอีกอย่างว่า

การแปลความหมาย ซึ่งนักวิชาการอนุญาตให้แปลแบบโดยอรรถและโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว (หรือการแปลความหมาย) ส่วนการแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวนั้นนักวิชาการไม่อนุญาต เพราะความแตกต่างระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลทำให้การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวนั้นสูญเสียความหมาย การแปลรูปแบบนี้จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และไม่อนุญาตให้กระทำทั้งในการแปลโดยทั่วไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลอัลกุรอาน

2. สามารถแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุคซึ่งเป็นการจำแนกโดยพิจารณาจากจุดเริ่มต้นเป็นสำคัญ ได้แก่ ยุคปฐมบท ยุคอักษรศาสนูปถัมภก และยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งแต่ละยุคมีรูปแบบและวิธีการแปลที่แตกต่างกัน แต่มีพัฒนาการเป็นลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมต่อการเผยแพร่ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ โดยเริ่มด้วยการแปลและการอรรถาธิบายในยุคปฐมบท จากนั้นจึงเป็นการแปลความหมายในยุคอักษรศาสนูปถัมภก และเป็นการแปลตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานในยุคโลกาภิวัตน์

3. เนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ อรรถศิลป์ ไวยาหาร ประจักษ์ไวยาหาร และวิจิตรไวยาหาร ในสุเราะฮ์ฮุรเราะฮ์มีปรากฏลีลาวาทศิลป์ทั้ง 3 ด้าน โดยที่พบมากที่สุดคืออรรถศิลป์ไวยาหาร รองลงมาคือวิจิตรไวยาหาร และที่พบน้อยที่สุดคือประจักษ์ไวยาหาร ด้านอรรถศิลป์ไวยาหาร พบเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง เคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยนัย และอินซาล์ฮ์ที่เป็นสำนวนคำถามเพื่อให้ยอมจำนน ด้านประจักษ์ไวยาหาร พบอັตตะซบีฮ์ อัลมะญาซ อัลอิสติอาเราะฮ์ฮ์ อัลกินายะฮ์ ด้านวิจิตรไวยาหารที่พบคืออัสสัจญ์ฮ์ อັตเตารียะฮ์และอัลมุกอบบะละฮ์ การถ่ายทอดด้วยการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ด้านอรรถศิลป์ไวยาหารสามารถทำได้อย่างครบถ้วนในถ้อยคำที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์ไวยาหารทำได้อย่างครบถ้วนในอັตตะซบีฮ์ อัลมะญาซ อัลอิสติอาเราะฮ์ฮ์ อัลกินายะฮ์ ด้านวิจิตรไวยาหารการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทำได้อย่างครบถ้วนในถ้อยคำที่เป็นอัลมุกอบบะละฮ์ ทำได้บางส่วนในอັตเตารียะฮ์ และทำไม่ได้เลยในอัสสัจญ์ฮ์

Rhetorical Stylistics in Thai Translated Version of the Holy Quran with Special Reference to Surah al-Rahman

Nooralina Tayutiwutikul¹ Sarfee Ardam²

¹ Student of Master's Degree in Islamic Studies.

² Ph.D (West Asian Studies) , Depart of Islamic Studies. College of Islamic Studies.
Prince of Songkla University, Pattani Campus.

ABSTRACT

This document research was aimed 1) to study the translation of Quran from Muslim scholar point of view, 2) to investigate the history of Thai translation of Quran, 3) to analyze rhetorical stylistic of the Thai translation of Quran Surah al-Rahman. Data were collected from Quran, al Hadith, academic textbooks, documents, and related research and compiled according to the objective of the research. The instrument of research was a record form. Data were analysis by using the principle of Tafseer Quran, the principle of investigating al Hadith, the principle of historian, the principle of rhetorical and the principle of Tarjeeh. The results were presented by charts and descriptive analysis method.

The research revealed that:

1. The definition of Quran translation reference to the Linguistic divided into 4 as 1) conveying of word, 2) explanation of words with the language of that word, 3) explanation of word in other language that are not the language of that word, 4) conveying worlds in one language with words from other language, however 4th definition as the definition of translated that common known.

When considered the translation of Quran the 4th definition it also can be divided the translation of Quran into 2 principles: 1. literal translation and 2. communicative translation, however literal translation also divided into 2 as 1) very literal translation and 2) modified literal translation, so that the scholar allow to translated by form of communicative translation and modified literal translation, on the other hand the scholar not allow to translated by form of very literal translation

because the difference between the original language and the translated language causing the translation by form of very literal translation that losing its meaning, so the form of translation like that was impossible and not allow on the general translation especially translation of Quran.

2. Translation of Quran to Thai can be classified into three eras by consider the beginning of each era: 1) Early Era, 2) Upholder of Religions Era, and 3) Globalization Era. In each era there are difference styles and methods but has developed into an appropriate sequence for propagating the meaning of Quran into other language from Arabic by started with translation and clarification in Early Era following the translation of Quran in Upholding of Religions Era and the translation of textbook for explanation of Quran in Globalization Era.

3. The contexts of rhetorical of Arabic divided into 3 as thematic purport language, figurative language and marvelous language. There were all of 3 rhetorical in Surah al-Rahman that the most revealed was marvelous language, the second was thematic purport language and the last was figurative language. Thematic purport language was revealing with denotation Khabar, connotation Khabar and Insha'a of the phrase of question to surrender. Figurative language was revealing al-Tashbih, al-Majaz, al-Istiaarah, and al-Kinayah. Marvelous language was revealing as-Sajaa, at-Taoriyah and al-Muqabalah.

The Translation of al Quran to Thai, Thematic Purport Language conveying with complete and direct meaning of word, Figurative Language conveying with complete word of al-Tashbih, ai-Majaz, al-Istiaarah, and al-Kinayah. Marvelous Language that conveying all completed with al-Muqabalah word, some part with al-Taoriyah word and not it all with al-Sajaa word.

บทนำ

อัลกุรอานเป็นหนึ่งในบรรดาคัมภีร์จากฟากฟ้าที่ผู้เป็นเจ้าของแก่มวลมนุษย์ผ่านบรรดาศาสนทูตเพื่อเป็นทางนำในการดำเนินชีวิตจากโลกชั่วคราวสู่โลกนิรันดร์ โดยอัลกุรอานเป็นปัจฉิมคัมภีร์ที่สมบูรณ์ที่สุดที่อัลลอฮ์ ﷻ ประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ศาสนทูตท่านสุดท้ายซึ่งเป็นชาวอาหรับ ท่ามกลางหมู่ชนที่ใช้ภาษาอาหรับ ทว่าคัมภีร์นี้ก็ไม่ได้ถูกจำกัดไว้สำหรับกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่งบนผืนแผ่นดินนี้เท่านั้น

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวว่า

﴿ تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴾

(الفُرْقَان : 1)

ความว่า “ความจำเริญยิ่งแต่พระองค์ ผู้ทรงประทานอัลฟุรกอน¹ แก่บ่าวของพระองค์ (มุฮัมมัด) เพื่อเขาจะได้เป็นผู้ตักเตือนแก่ปวงบ่าวทั้งหมด²”

(อัลฟุรกอน : 1)

เพื่อให้อัลกุรอานสัมฤทธิ์ผลแก่ปวงบ่าวทั้งหมด ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันจึงมีผู้พยายามถ่ายทอดและเผยแพร่คัมภีร์นี้สู่มวลมนุษย์ต่างภาษาและชาติพันธุ์ หนึ่งในวิธีการถ่ายทอดและเผยแพร่ที่ทรงประสิทธิภาพที่สุดก็คือการแปล โดยแรกเริ่มนั้นการแปลอัลกุรอานเป็นไปในลักษณะของการถ่ายทอดและการอธิบายด้วยภาษาอาหรับซึ่งเป็นภาษาของอัลกุรอาน จากนั้นจึงเป็นไปในลักษณะการอธิบายด้วยภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ และจึงเป็นการถ่ายคำและความหมายจากภาษาต้นฉบับสู่ภาษาแปล ซึ่งเป็นการแปลตามค่านิยมที่แพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน (al-Zurqānīy, n.d.: 131-153) โดยการแปลอัลกุรอานตามค่านิยมที่แพร่หลายอยู่ในปัจจุบันนี้ก่อให้เกิดประเด็นศึกษามากมาย เช่น การจำแนกประเภทของการแปล ข้อบัญญัติของการแปลในแต่ละประเภท รวมถึงการถ่ายทอดลีลาทศศิลป์ซึ่งเป็นคุณลักษณะจำเพาะในแต่ละภาษาและเป็นคุณสมบัติที่โดดเด่นของอัลกุรอานด้วย

ลีลาทศศิลป์เป็นสิ่งที่ทำให้สำนวนของอัลกุรอานมีความเหนือชั้นกว่าทุกบทประพันธ์ในโลกนี้ที่มนุษย์ได้ประพันธ์ขึ้น (Nadwah bt.Hj. Daud, 2006: 9) โดยในเฉพาะสุเราะฮ์

¹ คืออัลกุรอานลกะรีม ที่แยกระหว่างความจริงกับความเท็จ

² คือเป็นนบีมุฮัมมัดทั้งมวล และเตือนสำหรับพวกเขาถึงการลงโทษของอัลลอฮ์ ﷻ

อรรถาธิบายที่ประกอบไปด้วยลีลาวาทศิลป์ทั้งในด้านอรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร วิจิตรโวหาร และมีความไพเราะงดงามที่ประจักษ์ได้โดยปริยาย มีรายงานว่าชนรุ่นแรกให้คุณลักษณะสุเราะฮอ อรรถาธิบายว่าเป็นเจ้าสาวแห่งอัลกุรอาน ด้วยเหตุนี้จึงมีหะดีษกล่าวไว้ว่า

((لِكُلِّ شَيْءٍ عَرُوسٌ، وَعَرُوسُ الْقُرْآنِ الرَّحْمَنُ))³

ความว่า “ทุก ๆ สิ่งนั้นย่อมมีเจ้าสาว และเจ้าสาวของอัลกุรอานนี้ก็คือ สุเราะฮอ อรรถาธิบาย”

ลีลาวาทศิลป์เป็นคุณลักษณะที่ชัดเจนของอัลกุรอาน โดยเฉพาะในสุเราะฮอ อรรถาธิบายที่มีความโดดเด่นด้านลีลาวาทศิลป์ และจากการทบทวนวรรณกรรมด้านการแปล ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยยังไม่พบการศึกษาค้นคว้าด้านลีลาวาทศิลป์ในการแปล ความหมายอัลกุรอานอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำผลการศึกษามากำหนดกลวิธีการแปลที่เหมาะสมต่อการถ่ายทอดเนื้อหาต้นลีลาวาทศิลป์ ผู้วิจัยจึงจะศึกษาเรื่องนี้โดยยึดเอาคำแปลความหมายอัลกุรอาน ฉบับภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเป็นตัวอย่าง เนื่องจากเป็นฉบับเดียวที่ได้รับการ ตรวจสอบอย่างเป็นรูปธรรมจากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานและมีผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลความหมายอัลกุรอานโดยตรง (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2542)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ลีลาวาทศิลป์ในการ แปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮอ อรรถาธิบาย” ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังขาดหายในสังคมไทย เป็นการศึกษาก่อนก่อให้เกิดหลักเกณฑ์และระเบียบวิธีที่ดีและถูกต้อง โดยมีคำถามนำ ดังนี้

- 1) ทรรศนะของนักวิชาการในอดีตและปัจจุบันที่มีต่อการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นอย่างไร
- 2) การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยมีประวัติความเป็นมาอย่างไร และ 3) ลีลาวาทศิลป์ในการ แปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮอ อรรถาธิบาย เป็นเช่นไร การศึกษานี้จะนำไปสู่ การถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับซึ่งเปี่ยมไปด้วยลีลาวาทศิลป์ที่วิจิตรงดงาม สิ่งนี้จะเป็นความรู้ใหม่ในแวดวงวรรณกรรมแปลของไทย และผลจากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ แก่ผู้ศึกษา ผู้อ่าน ผู้สนใจที่ใช้ภาษาไทย ไม่เพียงแต่มุสลิมผู้มีความศรัทธาต่ออัลกุรอานเท่านั้น แต่ยัง รวมถึงปวงบ่าวทั้งมวลของอัลลอฮ์ ﷻ ที่พระองค์มอบอัลกุรอานมาเป็นทางนำแก่พวกเขาด้วย

³ หะดีษบันทึกโดย al-Bayhaqī, 2003: 2265 (เป็นหะดีษมุกันกีร์ คู่อัญญาอะฮ์ของ al-'Albānī, 1999: 1350)

อัลกุรอาน อัลหะดีษ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายอัลกุรอาน

จากการศึกษาไม่พบอายะฮ์อัลกุรอานที่กล่าวถึงเรื่องนี้อย่างชัดเจนโดยตรง แต่จะพบการอธิบายอายะฮ์อัลกุรอานของนักวิชาการหลายท่านที่อ้างอิงถึงการแปลความหมายอัลกุรอาน เช่นในอายะฮ์อัลกุรอานต่อไปนี้

﴿ وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَ ﴾

(التوبة : 6)

ความว่า “และหากว่ามีคนใดในหมู่ผู้ตั้งภาคีได้ขอให้เจ้าคุ้มครองก็จงคุ้มครองเขาเถิด จนกว่าเขาจะได้ยินคำรัสของอัลลอฮ์”

(อัตเตาบะฮฺ : 6)

อิบน์ตัยมียะฮ์ (Ibn-Taymīyah, 1999: 1/221) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการได้ยินคือการได้ยินที่เข้าใจความหมายด้วย เพียงการได้ยินโดยปราศจากความเข้าใจไม่อาจบรรลุจุดประสงค์ได้ หากว่าสิ่งนั้นไม่ใช่ภาษาอาหรับก็จำเป็นต้องแปลความหมาย และหากเป็นภาษาอาหรับก็จำเป็นต้องแจกแจงความหมาย

อัลลอฮ์ ﷻ กล่าวไว้ในคัมภีร์ของพระองค์อีกด้วยว่า

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رُسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ﴾

(إبراهيم : 4)

ความว่า “และเราได้ส่งเราสุลตคนใด นอกจากด้วยการพูดภาษาชนชาติของเขา เพื่อจะได้ชี้แจงอย่างชัดแจ้งแก่พวกเขา”

(อิบรอฮีม : 4)

อัชชะมะคชะรีย (al-Zamaksharīy, 1999: 588) กล่าวว่า อัลกุรอานนั้นอาจถูกประทานลงมาด้วยภาษาทั้งมวลหรือเพียงภาษาเดียวก็ย่อมได้ แต่ไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะประทานอัลกุรอานลงมาในทุกภาษา เพราะการแปลความหมายได้ทำหน้าที่นั้นแล้ว

อัลหะดีษที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายอัลกุรอาน

มีหะดีษรายงานจากท่านอับดุลลอฮฺ บิน อับบาส رضي الله عنه ซึ่งได้รับการบอกเล่าจาก อับดุลลอฮฺ บิน หัรบ رضي الله عنه ว่า ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งสารไปถึงเฮราคลิอัสจักรพรรดิแห่งโรมัน ในสารนั้นมีอายะฮ์อัลกุรอานสุเราะฮ์อาลอิมรอน อายะฮ์ที่ 64 ปรากฏอยู่ด้วย โดยเนื้อหาของสารกล่าวว่า

((بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ، إِلَى هِرَقْلٍ عَظِيمِ
الْمُرُومِ، سَلَامٌ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى، أَمَا بَعْدُ: فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدَعَايَةِ
الْإِسْلَامِ، أَسْلِمْتَ تَسْلَمَ، وَأَسْلِمْتَ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ، فَإِنْ تَوَلَّيْتَ،
فَعَلَيْكَ إِثْمُ الْأَرِيسِيِّينَ ﴿ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ، أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا، وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا
أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ، فَإِنْ تَوَلَّوْا، فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴾))⁴

ความว่า ด้วยนามของอัลลอฮฺ ผู้เปี่ยมเมตตา ผู้กรุณายิ่ง จากมุฮัมมัด บ่าวของอัลลอฮฺ ﷺ และศาสนทูตของพระองค์ ถึงเฮราคลิอัสจักรพรรดิ แห่งโรมัน ขอความสันติสุขมีแต่ผู้ดำเนินตามทางนำที่ถูกต้อง ข้าพเจ้า ขอเชิญชวนท่านสู่อิสลาม หากท่านยอมรับอิสลามท่านจะปลอดภัย และอัลลอฮฺ ﷻ จะตอบแทนรางวัลแก่ท่านเป็นสองเท่า แต่หากท่าน ปฏิเสธ ท่านจะต้องรับผิดชอบต่อความเป็นไปของราษฎรของท่าน “โอ้ ชาวคัมภีร์ จงมายังถ้อยคำหนึ่งซึ่งเท่าเทียมกันระหว่างเราและ พวกท่าน คือเราจะไม่เคารพสักการะนอกจากอัลลอฮฺเท่านั้น และเรา จะไม่ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเราบางคนก็จะไม่ ยึดถืออีกบางคนเป็นเจ้าของอื่นจากอัลลอฮฺ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริงพวกเรานั้นเป็นผู้ น้อมตาม”

และจากรายงานที่บันทึกโดย al-Bayhaqī⁵, al-Hakim⁶, 'Ibn Sa'd⁷ เล่าว่า อัมรฺ บิน อุมัยยะฮฺ เป็นผู้หนึ่งในขณะที่เดินทางไปเอธิโอเปียเพื่อมอบสารจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ

⁴ หะดีษบันทึกโดย al-Bukhārī, 2001: 2941

⁵ หะดีษบันทึกโดย al-Bayhaqī, 1988: 2/308-310

แก่กษัตริย์เนกุส ซึ่งอัมรฺ บิน อุมัยยะฮฺได้ทำหน้าที่แปลความหมายสารจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นภาษาถิ่นให้กษัตริย์เนกุสฟัง และในสารนั้นมีอายะฮ์อัลกุรอานปรากฏอยู่ด้วย

สารที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ให้เศาะหาบะฮฺนำไปมอบแก่เหล่ากษัตริย์และผู้ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ รอบคาบสมุทรอาหรับนี้เป็นภาษาอาหรับ เนื้อหาและอายะฮ์อัลกุรอานที่ปรากฏอยู่ในสารจำเป็นต้องได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาถิ่นของแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้ผู้คนเหล่านั้นเข้าใจ ซึ่งวิธีการที่ทำให้การถ่ายทอดสัมฤทธิ์ผลมากที่สุดก็คือการแปลความหมาย จากเหตุการณ์เหล่านี้จึงกล่าวได้ว่าการแปลความหมายอัลกุรอานนั้นมีขึ้นตั้งแต่สมัยของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และเป็นสิ่งที่ท่านสนับสนุนให้ทำเพื่อเป็นการเผยแผ่พจนานุกรมของอัลลอฮฺ ﷻ ให้กว้างไกลออกไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายอัลกุรอาน

มุฮัมมัด บิน अब್ದุรเราะหฺมาน อัชชาฮฺยอ (Muhammad bin 'Abd al-Rahmān al-Sharyi', 2002: 27) ได้ศึกษาเรื่อง สิ่งใดที่สมควรปฏิบัติเป็นลำดับแรกระหว่างการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับและการแปลความหมายอัลกุรอาน ผลการศึกษาพบว่า

1. การทำให้ศาสนาอิสลามแพร่หลายนั้นจำเป็นต้องใช้ภาษาอิสลามคือภาษาอาหรับในการเผยแผ่ แต่สำหรับการเผยแผ่อิสลามให้กับบุคคลที่ไม่ใช่ชาวอาหรับต้องใช้ภาษาที่พวกเขาสามารถรับรู้และเข้าใจได้

2. ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้เคยส่งสารไปยังบรรดากษัตริย์ในอดีตด้วยความพยายามที่จะให้อิสลามแพร่หลายไปทั่วโลก ซึ่งเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการแปลความหมายอัลกุรอาน

3. จากประวัติศาสตร์อิสลามได้กล่าวไว้ว่า มีการอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 2 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช

4. วิวัฒนาการของการแปลความหมายอัลกุรอานได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการและช่วงเวลาตามลำดับ ซึ่งจบลงด้วยการยอมรับถึงความสำคัญและความจำเป็นของการแปล

5. การอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอาหรับควรปฏิบัติก่อนการแปลความหมาย หลังจากนั้นถึงจะทำการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานอีกครั้งหนึ่ง

6. ได้ประจักษ์ถึงความอุตสาหพยายามของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ในการแปลความหมายอัลกุรอาน

⁶ ทะติษบันทีกโดย al-Hakim, 2000: 2/679

⁷ ทะติษบันทีกโดย Ibn Sa'd, 2001: 1/222-223

มะหมุด บิน อับดุลสลาม อะซับ (Mahmūd bin ‘Abd al-Salām ‘Azab, 2002: 83) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาต่าง ๆ ของการแปลความหมายอัลกุรอาน (สิ่งที่ต้องเอาใจใส่ต่อภาษาที่ได้รับ การถ่ายทอด) ในงานวิจัยเริ่มด้วยการนำเข้าเรื่องการแปลความหมายอัลกุรอาน รายละเอียดค่านิยม ของการแปล การแปลความหมายอัลกุรอาน โดยพยายามชี้ให้เห็นถึงอัตลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของ ภาษาที่ใช้ในอัลกุรอานกับกระบวนการแปล ซึ่งได้อธิบายว่าการแปลภาษานั้นขึ้นอยู่กับภาษาที่ได้รับ การแปล นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “สิ่งใดบ้างที่จะต้องให้ความเอาใจใส่ต่อภาษาที่ได้รับ การแปล” ด้วยการกล่าวถึงปัญหาคำศัพท์เฉพาะ ปัญหาด้านการอธิบาย และสรุปได้ว่าในปัจจุบันยังไม่พบผลงานแปลความหมายอัลกุรอานฉบับใดที่มีความสมบูรณ์ โดยปราศจากข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด หรือข้อตำหนิตใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นความผิดพลาดทางด้านภาษาหรือด้านอื่น ๆ ทั้งจากผู้แปล ที่เป็นมุสลิมหรือมิใช่มุสลิมก็ตาม เนื่องจากภาษาของมนุษย์นั้นมีความหลากหลายไม่สามารถที่จะหา คำศัพท์ที่เหมาะสมและตรงกันได้ ซึ่งแต่ละภาษาจะมีโครงสร้างของประโยคที่มีความหมายเฉพาะอัน บ่งบอกถึงความลึกซึ้งของแต่ละภาษา ดังนั้น การให้ความหมายจึงเป็นเพียงการแปลให้อยู่ในกรอบ ของตัวบทเท่านั้น จากนั้นผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ คือ ควรเชิญชวนให้มีการพบปะเพื่อ ทหารือกันระหว่างผู้แปลความหมายอัลกุรอานและผู้ที่มีความสำคัญกับเรื่องการแปลความหมาย อัลกุรอานที่ได้ศึกษาและได้วิเคราะห์เกี่ยวกับงานแปล และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการแปล นอกจากนี้ยังเสนอให้จัดตั้งภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายอัลกุรอานขึ้นใน คณะศิลปศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นการเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในทรรศนะของนักวิชาการมุสลิม
2. เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาลีลาทศศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย

สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบข้อบัญญัติการแปลความหมายอัลกุรอานในทรรศนะของนักวิชาการมุสลิม
2. ทราบประวัติและพัฒนาการของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย
3. ทราบถึงลีลาทศศิลป์ของอัลกุรอาน และลีลาทศศิลป์ในการแปลความหมาย

อัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์

4. เป็นการส่งเสริมวิทยาการและความรู้ในศาสตร์อิสลามศึกษาด้านการแปลและการอธิบายความหมายอัลกุรอานแก่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป

5. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนาและถ่ายทอดความหมายอัลกุรอาน โดยสามารถกำหนดแนวทางการแปลความหมายอัลกุรอาน เป็นภาษาไทยให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อความต้องการและความจำเป็นของยุคสมัย

6. ข้อเสนอแนะแนวทางการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่ได้จากการวิเคราะห์ เป็นการสร้างองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อการทำวิจัยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้มี 2 ส่วน คือการศึกษาเอกสารและการศึกษาวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร

ศึกษาเอกสารด้านการแปล โดยครอบคลุมประเด็นเนื้อหาด้ว้นคำนิยามและประเภทของการแปล คำนิยามของอัลกุรอาน ความหมายและวัตถุประสงค์ของอัลกุรอาน การแปลความหมายอัลกุรอานและทรรศนะของนักวิชาการที่มีต่อการแปลความหมายอัลกุรอาน การแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางนิติศาสตร์และประวัติศาสตร์ ประวัติและพัฒนาการของการแปลความหมายอัลกุรอานในประเทศไทย ความเป็นมาและผลงานทางวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

ศึกษาเอกสารด้านลีลาทศศิลป์ โดยครอบคลุมประเด็นเนื้อหาด้ว้นความหมายและพัฒนาการของลีลาทศศิลป์ และประเภทของลีลาทศศิลป์ภาษาอาหรับทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร

2. การศึกษาวิเคราะห์

ศึกษาวิเคราะห์ลีลาทศศิลป์ของอัลกุรอาน สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์ โดยครอบคลุมประเด็นเนื้อหาของสุเราะฮ์ฮัจญะฮ์ และการวิเคราะห์ทศศิลป์ทั้ง 3 ประเภทในสุเราะฮ์ฮัจญะฮ์

ศึกษาวิเคราะห์ลีลาทศศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์ โดยเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์ลีลาทศศิลป์ของสุเราะฮ์ฮัจญะฮ์กับความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์ ซึ่งผู้วิจัยจะยึดเอาความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทยแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเป็นตัวอย่างในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร รวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และ ตติยภูมิ โดยมีแบบบันทึกเป็นเครื่องมือ จากนั้นจึงจัดกระทำข้อมูลโดยการรวบรวมและจำแนก ประเภทเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์การวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลและความสอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง จากนั้นจึงแยกแยะข้อมูลตามประเด็นของแต่ละหัวข้อเพื่อ สะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้หลักการอธิบายอัลกอริธึม หลักการ พิจารณาอัลหะดีษ หลักการทางประวัติศาสตร์ หลักการวาทศิลป์ และหลักการตรรกะ จากนั้นจึง นำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ในสุเราะฮ์อะเราะหมาน และเชื่อมโยงกับความหมาย อัลกอริธึม สุเราะฮ์อะเราะหมาน ฉบับแปลเป็นภาษาไทยโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ และนำเสนอ ผลการศึกษาลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกอริธึมฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์อะเราะหมาน ด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจะแยกกล่าวใน 3 ประเด็น ได้แก่ การแปลความหมายอัลกอริธึมใน วรรณคดีของนักวิชาการมุสลิม ประวัติการแปลความหมายอัลกอริธึมเป็นภาษาไทย และลีลาวาทศิลป์ ในการแปลความหมายอัลกอริธึมฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์อะเราะหมาน โดยแต่ละประเด็นมี รายละเอียด ดังต่อไปนี้

การแปลความหมายอัลกอริธึมในวรรณคดีของนักวิชาการมุสลิม

จากการศึกษาการแปลความหมายอัลกอริธึมพบว่า การแปลความหมายอัลกอริธึม โดยอ้างอิงจากนิยามทางภาษาศาสตร์มี 4 ลักษณะ คือ 1) การถ่ายทอดถ้อยคำ 2) การอธิบายด้วย ภาษาของถ้อยคำนั้น 3) การอธิบายด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของถ้อยคำนั้น 4) การถ่ายคำในภาษา หนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น ซึ่งความหมายลักษณะที่ 4 นี้ตรงกับความหมายของการแปลที่รู้จักกัน โดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาการแปลความหมายอัลกอริธึมด้วยนิยามทางภาษาศาสตร์ตาม ความหมายลักษณะที่ 4 สามารถแบ่งการแปลความหมายอัลกอริธึมออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1.การแปลโดยพยัญชนะ และ 2.การแปลโดยอรรถ ซึ่งการแปลโดยพยัญชนะสามารถแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ 1) การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว 2) การแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว หรือเรียกอีก อย่างเป็นทางการแปลความหมาย ซึ่งนักวิชาการอนุญาตให้ถ่ายทอดความหมายอัลกอริธึมได้ด้วยการแปล แบบโดยอรรถและโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว(หรือการแปลความหมาย) ส่วนการแปลโดยพยัญชนะ

แบบตรงตัวนั้นไม่เป็นที่อนุญาตโดยเอกฉันท์ของนักวิชาการ เพราะความแตกต่างระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลทำให้การถ่ายทอดนั้นสูญเสียความหมายและการสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลเมื่อใช้การแปลชนิดนี้ การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัวจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และไม่อนุญาตให้กระทำทั้งในการแปลโดยทั่วไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลอัลกุรอาน

จากการศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางประวัติศาสตร์พบว่า การถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องตลอดหน้าประวัติศาสตร์ผ่านยุคสมัยต่าง ๆ ของการแปลอัลกุรอาน ที่เมื่อจำแนกโดยพิจารณาจากสภาพโดยรวมของแต่ละยุคสมัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคแรกเริ่ม ยุคเรื้องรอง และยุคโรยรา พัฒนาการของการแปลและการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานนี้มีความสอดคล้องกับความหมายทางด้านภาษาศาสตร์ของการแปลความหมายอัลกุรอาน กล่าวคือ เริ่มต้นด้วยการถ่ายทอดตัวบทและความหมายอัลกุรอาน จากนั้นจึงเป็นการอธิบายด้วยภาษาของอัลกุรอานและอธิบายด้วยภาษาอื่นจากอัลกุรอาน และจึงเป็นการแปลตามรูปแบบที่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาการแปลความหมายอัลกุรอานตามความรุ่งเรืองของประวัติศาสตร์อิสลามแล้ว พบว่าเป็นไปในทางตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ ในยุคแรกเริ่มที่อิสลามเริ่มปรากฏจนถึงยุคเรื้องรองของหน้าประวัติศาสตร์อิสลามนั้น ไม่มีการแปลอัลกุรอานเกิดขึ้นหรือเริ่มมีก็เพียงส่วนน้อย แต่การแปลอัลกุรอานกลับรุ่งเรืองในช่วงที่โลกอิสลามเข้าสู่ยุคโรยรา ซึ่งเป็นพัฒนาการของการแปลอัลกุรอานที่มีปัจจัยด้านการขยายดินแดน การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างอารยธรรมเป็นตัวแปรกำหนด

ประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย สามารถแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค ซึ่งเป็นการจำแนกโดยพิจารณาจากจุดเริ่มต้นเป็นสำคัญ ได้แก่ ยุคปฐมบท ยุคอัครศาสนูปถัมภก และยุคโลกาภิวัตน์

ในยุคปฐมบทอยู่ในช่วงปี พ.ศ.2478-พ.ศ.2510 เป็นยุคที่เริ่มปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานและตีพิมพ์ขึ้นเป็นรูปธรรม ซึ่งต่างจากก่อนหน้านี้ที่การแปลความหมายอัลกุรอานจะเป็นลักษณะของการบรรยาย รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้จะเป็นการแปลบางส่วนโดยนิยมเลือกแปลในส่วนแรกของอัลกุรอาน ยังไม่มีการแปลแบบครบ 30 ญุซฺ์ปรากฏขึ้น ด้านประเภทของการแปลส่วนใหญ่จะเป็นการแปลแบบอธิบาย มีการแปลความหมายเพียงหนึ่งผลงานแปลเท่านั้น

ยุคอัครศาสนูปถัมภกอยู่ในช่วงปี พ.ศ.2511-พ.ศ.2541 เป็นยุคที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี ผู้เป็นองค์อัครศาสนูปถัมภกได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนการจัดพิมพ์ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ” รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้มีทั้งการแปลแบบบางส่วนและการแปลแบบครบ 30 ญุซอ์ ด้านประเภทของการแปลมีทั้งการแปลความหมายและการแปลแบบอรรถาธิบาย เป็นยุคที่การแปลความหมายอัลกุรอานมีความเฟื่องฟูมาก โดยนอกจากการแปลทั้งสองประเภทแล้ว ยังมีการอรรถาธิบาย (ตัฟซีร์) การแปลตำราอรรถาธิบาย และมีการนำคำแปลมาเรียบเรียงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เรียบเรียงตัวบทคู่กับคำอ่านและคำแปล มีการนำเสนอตัวบท คำแปล และแยกคำศัพท์ด้วย

ยุคโลกาภิวัตน์อยู่ในช่วงปี พ.ศ.2542-ปัจจุบัน เป็นยุคที่มีองค์กรต่างชาติที่ทำหน้าที่ส่งเสริมด้านการแปลความหมายอัลกุรอานเข้ามาตรวจสอบและตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย รูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในยุคนี้มีปรากฏทั้งสองรูปแบบ ประเภทของการแปลความหมายอัลกุรอานก็มีปรากฏทั้งสองประเภท แต่เมื่อเทียบในด้านปริมาณและความหลากหลายแล้วไม่คึกคักเท่ายุคก่อนหน้า ที่มีชีวิตชีวาอยู่ในยุคนี้คือการแปลตำราอรรถาธิบายทั้งของนักวิชาการในอดีตและนักวิชาการร่วมสมัย มีทั้งที่แปลจนครบ 30 ญุซอ์ แล้วและที่กำลังทยอยแปล แม้การแปลความหมายอัลกุรอานจะไม่เฟื่องฟูเท่ายุคที่ผ่านมา แต่การตรวจสอบผลงานแปลและการศึกษาความหมายอัลกุรอานในเชิงลึกก็เป็นคุณลักษณะเด่นของยุคนี้ที่ความเป็นโลกาภิวัตน์ได้มอบไว้ให้

จากการศึกษาผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในแต่ละยุค พบว่าลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานในแต่ละยุคสะท้อนภาพของสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของผู้คนในยุคนั้น ๆ โดยในยุคปฐมบทผู้คนต่างตราครุฑต่อการทำงานหาเลี้ยงชีพ โรงเรียนที่สอนวิชาการด้านศาสนาอิสลามยังมีไม่มากนักที่มีอยู่บ้างก็ต้องเสียค่าเล่าเรียน จึงเป็นการยากที่มุสลิมโดยทั่วไปจะมาเรียนเพราะต้องสูญเสียทุนทรัพย์และการประกอบอาชีพ ยี.एम.มุณี และทองหยิบ ยวงมณีจึงได้คิดแปลใจความของอัลกุรอานเป็นภาษาไทย เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาอัลกุรอานของบรรดามุสลิม โดยไม่ต้องเสียทุนทรัพย์และไม่ต้องเสียเวลาละทิ้งการประกอบอาชีพมาเล่าเรียน (ยี.एम.มุณี และทองหยิบ ยวงมณี, 2478)

ส่วนยุคอัครศาสนูปถัมภกที่การแปลมีความเฟื่องฟูมีผลงานแปลหลากหลายสำนวนสังเกตได้ว่าผลงานแปลในยุคนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการแปลบางส่วนของอัลกุรอานโดยเฉพาะการแปลความหมายสุเราะฮ์อัลฟาตีหะฮ์และสุเราะฮ์ในญุซอ์อัมมะ นอกจากการแปลและการอรรถาธิบาย และการแปลความหมายแล้ว ก็ยังปรากฏรูปแบบอื่น ๆ ของการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอาน เช่น มีการ

นำผลงานแปลมาเรียบเรียงใหม่โดยใส่คำอ่านกำกับ รวมถึงมีการแยกคำศัพท์จากอายะฮัลกุรอาน และให้ความหมายของคำศัพท์เหล่านั้นไว้ด้วย รูปแบบการถ่ายทอดที่นอกเหนือจากการแปลประเภทต่าง ๆ นี้ เกิดขึ้นในลูซอฮัมมะที่มีลักษณะเป็นสุเราะฮ์สั้น ๆ สะดวกต่อการท่องจำและนิยมใช้ในการละหมาด จึงเป็นไปได้ว่าผลงานแปลและการเรียบเรียงเหล่านี้เป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของมุสลิมในยุคหนึ่งที่ต้องการท่องจำและเข้าใจความหมายของอายะฮัลกุรอานที่ใช้อ่านในละหมาด

ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น การเข้ามาตรวจทานความหมายอัลกุรอานของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ทำให้สำนวนการแปลความหมายอัลกุรอานที่มากมายและหลากหลายมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น และยังเป็นการเพิ่มมาตรฐานของผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย การทำหน้าที่แจกจ่ายผลงานแปลของศูนย์กษัตริย์พะฮัดทำให้ผู้คนในยุคนี้เข้าถึงความหมายอัลกุรอานที่ได้รับการแปลแล้วอย่างทั่วถึง วิชาความรู้ที่เคยเป็นศาสตร์เฉพาะทางเข้าถึงได้ยากจึงกลายมาเป็นความรู้พื้นฐานที่เข้าถึงผู้คนได้ง่ายกว่าในยุคก่อนหน้า บรรยากาศการศึกษาหาความรู้ที่ได้รับการอำนวยความสะดวกและความเป็นโลกาภิวัตน์ที่เร่งเร้าให้ศึกษาเพิ่มเติม ทำให้ความต้องการการศึกษาความหมายอัลกุรอานของผู้คนในยุคนี้เปลี่ยนไป จากการศึกษาเพียงความหมายของอัลกุรอานไปสู่การศึกษาการอธิบายอัลกุรอานซึ่งเป็นวิชาความรู้ที่เฉพาะทางกว่าเดิม ความต้องการของผู้คนจึงสะท้อนให้เห็นผ่านรูปแบบการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีชีวิตชีวาอยู่ในยุคนี้

ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุฎุรเราะฮ์มาน

จากการศึกษาลีลาวาทศิลป์ภาษาอาหรับพบว่าวาทศิลป์ภาษาอาหรับมีพัฒนาการที่ยาวนาน จากช่วงที่เน้นเพียงอรรถรส สู่ช่วงที่เริ่มวางกฎเกณฑ์ จนถึงปัจจุบันที่กฎเกณฑ์นิ่งและอยู่ตัวแล้ว นักวิชาการด้านนี้ก็ยังคงศึกษาค้นคว้าต่อไปในมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยเนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร

ด้านอรรถศิลป์โวหาร เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้องตามกาลเทศะ คือ ถูกต้องตามเวลา สถานที่ และเหมาะสมกับผู้ฟัง โดยด้านอรรถศิลป์โวหารนี้แบ่งคำออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ เคาะบ์และอินซาล์ และยังมีกฎเกณฑ์อื่น ๆ ของด้านการใช้คำให้ถูกต้องด้วย เช่น การจำกัดความ การเชื่อมความและการแยกความ การย่อความ การยืดความ และสมดุลความ

ด้านประจักษ์โวหาร เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพพจน์ของคำ เป็นการสื่อถึงความหมายหนึ่งด้วยถ้อยคำสำนวนที่หลากหลาย โดยศึกษาโวหารการเปรียบเทียบรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ อุปมาโวหาร อุปลักษณ์ อุปนาม และอุปนัย

ด้านวิจิตรโวหาร เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นในด้านการตกแต่งประดับประดาถ้อยคำให้สวยงาม ซึ่งการประดับประดานี้เป็นได้ทั้งในถ้อยคำและความหมาย โดยวิจิตรความหมายมีหลายรูปแบบ เช่น อัญญาบถ อลุมุทอบะละฮ อตเตารียะฮ วิจิตรถ้อยคำก็มีหลายรูปแบบเช่นกัน เช่น อัลญินาส และอัสสัจญ์อ์หรือเสียงสัมผัส

จากการศึกษาสุเราะฮ์ฮัจญะฮ์พบว่า สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์มีจำนวน 78 อายะฮ์ และนักวิชาการส่วนใหญ่มีทรรศนะว่าเป็นสุเราะฮ์หมักก็ยะฮ เนื้อหาของสุเราะฮ์มุ่งเน้นที่หลักการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ การศรัทธาต่อวันสิ้นโลกและชีวิตหลังความตายในปรโลก โดยเนื้อหาของสุเราะฮ์ฮัจญะฮ์สรุปได้ ดังนี้

ช่วงแรกของสุเราะฮ์ฮัจญะฮ์นำเสนอหลักการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการกล่าวถึงบุญคุณและพลาณาภาพของพระองค์ โดยเริ่มด้วยนามของอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้ทรงกรุณาปรานี และกล่าวถึงบุญคุณของพระองค์ที่มีต่อปวงบ่าวโดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ได้แก่ การสร้างและการสอน จากนั้นจึงกล่าวถึงบุญคุณของผู้ทรงกรุณาที่มีต่อมวลสรรพสิ่ง ได้แก่ การบริหารวงโคจรของดวงอาทิตย์และดวงดาว การบริหารจัดการผืนฟ้าและผืนดิน การตระเตรียมอาหารจากผืนดินแก่สรรพสิ่งที่ทรงสร้างขึ้นมา จากนั้นจึงกล่าวถึงพลาณาภาพและความสามารถของพระองค์ในการสรรสร้างสิ่งต่าง ๆ รวมถึงมนุษย์และญิน ปรีชาญาณของพระองค์ในการบริหารจัดการดวงอาทิตย์และสายน้ำ รวมถึงสิ่งมีชีวิตและผลผลิตที่อยู่ระหว่างทิศทั้งสองและน่านน้ำทั้งหลายด้วย

เนื้อหาช่วงกลางของสุเราะฮ์เป็นการนำเสนอหลักการศรัทธาต่อวันสิ้นโลก โดยกล่าวถึงการสูญสลายของสรรพสิ่งทั้งมวล มีเพียงพระองค์เท่านั้นที่ยังคงอยู่ และหลังการสูญสลายนี้ก็จะเป็นการชำระสะสาง โดยอัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวท้าทายผู้ปฏิเสธบุญคุณของพระองค์ไว้ด้วยว่าใครที่ต้องการหลบหนีจากการชำระสะสางนี้ก็ไปเถิดถ้ามีความสามารถ และบรรยายถึงสภาพในวันแห่งการสูญสลายหรือวันกิยามะฮ์ พร้อมกันนั้นก็กล่าวสาบด้วยว่าไม่มีใครใดหนีพ้นไปได้

เนื้อหาช่วงท้ายของสุเราะฮ์เป็นการนำเสนอหลักการศรัทธาต่อชีวิตหลังความตายในปรโลก โดยกล่าวถึงสภาพอันอัปยศหลังการตายของผู้ปฏิเสธศรัทธาที่ไม่สำนึกต่อบุญคุณของอัลลอฮ์ ﷻ และเล่าถึงรายละเอียดของความโปรดปรานและความดั่งงามที่พระองค์มอบแก่ผู้ศรัทธาด้วยการพรรณนาอย่างละเอียดลออ จากนั้นจึงจบสุเราะฮ์ด้วยการสรรเสริญอัลลอฮ์ ﷻ ในการที่พระองค์ได้โปรดปรานปวงบ่าวของพระองค์ด้วยบุญคุณอันล้นเหลือ เป็นการจบที่สวยงามสำหรับสุเราะฮ์นี้ที่เริ่มต้นด้วยนามอันทรงเกียรติและจบด้วยการสรรเสริญเจ้าของนามนั้น

การแปลความหมายอัลกุรอานในทรรศนะของนักวิชาการมุสลิม

จากผลการศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานพบว่า สามารถแบ่งการแปลความหมายอัลกุรอานออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1. การแปลโดยพยัญชนะ และ 2. การแปลโดยอรรถ ซึ่งการแปลโดยพยัญชนะสามารถแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ 1) การแปลโดยพยัญชนะแบบตรงตัว 2) การแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว หรือเรียกอีกอย่างว่าการแปลความหมาย การแปลที่นักวิชาการอนุญาตให้กระทำได้กับอัลกุรอาน ได้แก่ การแปลโดยอรรถและการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัวที่คู่เคียงกับการแปลโดยอรรถ ซึ่งสอดคล้องกับที่มุฮัมมัด อัชชะฮะบียี (Muhammad al-Dhahabī, n.d.: 17-19) ได้แบ่งประเภทการให้ความหมายอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ การแปลด้วยพยัญชนะแบบตรงตัว (الترجمة الحرفية المثلية), การแปลด้วยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว (الترجمة الحرفية بغير المثلية) และการแปลโดยอรรถ (الترجمة التفسيرية)

จากผลการศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในมิติทางประวัติศาสตร์พบว่า การแบ่งยุคสมัยของการแปลอัลกุรอานโดยพิจารณาจากสภาพโดยรวมของแต่ละยุคสมัย แบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ได้แก่ ยุคแรกเริ่ม ยุคเรืองรอง และยุคโรยรา ซึ่งการแบ่งยุคสมัยเช่นนี้ทำให้เห็นถึงพัฒนาการของการแปลอัลกุรอานที่มีความสัมพันธ์กับสภาพโดยรวมของยุคสมัยได้อย่างชัดเจน พัฒนาการของการแปลอัลกุรอานในแต่ละยุคสมัยสอดคล้องกับหลักการแปลของอัซซุรกอเนียนี (al-Zurqānīy, n.d.: 131-153) ที่แจกแจงถึงความหมายด้านภาษาศาสตร์ของการแปลไว้ว่ามี 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การถ่ายทอดถ้อยคำ 2) การอธิบายด้วยภาษาของถ้อยคำนั้น 3) การอธิบายด้วยภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของถ้อยคำนั้น 4) การถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น สังเกตได้ว่าความหมายด้านภาษาศาสตร์ของการแปลนี้เรียงลำดับเป็นขั้นตอน โดยเริ่มด้วยการบอกเล่า จากนั้นจึงอธิบายด้วยภาษาของตน อธิบายด้วยภาษาอื่น และนำเอาภาษาอื่นมาแทนที่ภาษาตน เมื่อนำหลักการของอัซซุรกอเนียนีมาพิจารณาถึงการแปลอัลกุรอานในยุคสมัยต่าง ๆ จะพบว่าในยุคแรกเริ่มและเรืองรองนั้นการแปลอัลกุรอานมีลักษณะตามความหมายที่ 1, 2 และ 3 คือเป็นการถ่ายทอดตัวบท จากนั้นจึงเป็นการแปลแบบอรรถาธิบาย (ด้วยภาษาต้นฉบับและด้วยภาษาฉบับแปล) หรือที่เรียกว่าการแปลโดยอรรถ จนกระทั่งในช่วงปลายของยุคเรืองรองช่วงรอยต่อเข้าสู่ยุคโรยรา มีการแปลอัลกุรอานอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกโดยบาทหลวงชาวคริสต์ ซึ่งการแปลในยุคนี้เป็นการแปลมีลักษณะตามความหมายที่ 4 คือ เป็นการถ่ายคำในภาษาหนึ่งด้วยคำจากภาษาอื่น หรือที่เรียกว่าเป็นการแปลโดยพยัญชนะ จึงกล่าวได้ว่า ไม่เพียงแต่สภาพของยุคสมัยเท่านั้นที่ส่งผลต่อพัฒนาการของการแปลอัลกุรอาน หากแต่ลักษณะของการแปลอัลกุรอานในแต่ละยุคที่แตกต่างกันก็ส่งผลต่อความเข้าใจอัลกุรอานของผู้คนในยุคนั้น ๆ และสะท้อนออกมาเป็นภาพรวมของยุคสมัยด้วย การแปลในลักษณะการอรรถาธิบายสามารถถ่ายทอดเจตนารมณ์ที่ตั้งใจของอัลกุรอานได้ครบถ้วนมากกว่า ทำให้ผู้คนมี

ความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสม และนำพาให้ยุคสมัยแรกเริ่มนั้นก้าวไปสู่ความเรืองรอง ในขณะที่การแปลโดยพยานะนั้นถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขหลายประการในการถ่ายทอดความหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งอาจเป็นเหตุหนึ่งที่น่าพาให้ยุคสมัยที่เรืองรองรุ่งมาสู่ความโรยรา การศึกษานี้จึงสามารถกำหนดแนวทางที่เหมาะสมต่อการแปลอัลกุรอานได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่อัชชาฮียอ (Muḥammad bin ‘Abd al-Raḥmān al-Shāry’i, 2002: 27) กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ควรปฏิบัติก่อนการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นคือการอธิบายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นเสียก่อน

ประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

จากผลการศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยพบว่า สามารถแบ่งยุคสมัยของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยออกเป็น 3 ยุค ซึ่งเป็นการจำแนกโดยพิจารณาจากจุดเริ่มต้นเป็นสำคัญ ได้แก่ ยุคปฐมบท ยุคอัครศาสนูปถัมภก และยุคโลกาภิวัตน์ โดยแต่ละยุคมีรูปแบบและวิธีการแปลที่แตกต่างกัน แต่มีพัฒนาการเป็นลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมต่อการเผยแพร่ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นจากภาษาอาหรับ โดยเริ่มด้วยการแปลและการอธิบายในยุคปฐมบท จากนั้นจึงเป็นการแปลความหมายในยุคอัครศาสนูปถัมภก และเป็นการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานในยุคโลกาภิวัตน์ ประเภทของการแปลที่เรียงตามลำดับขั้นตอนจากการแปลและการอธิบาย การแปลความหมาย และการแปลตำราตีพิมพ์มีปรากฏอยู่ตลอดหน้าประวัติศาสตร์การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้งสามยุคนั้น สอดคล้องกับที่อัชชาฮียอ (Muḥammad bin ‘Abd al-Raḥmān al-Shāry’i, 2007:27) เสนอว่าการแปลและอธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอาหรับควรปฏิบัติก่อนการแปลความหมาย หลังจากนั้นจึงทำการแปลตำราอธิบายอัลกุรอานอีกครั้งหนึ่ง

จากผลการศึกษาผลงานแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยในแต่ละยุคพบว่า ลักษณะโดยรวมของการแปลความหมายอัลกุรอานในแต่ละยุคสะท้อนภาพของสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของผู้คนในยุคหนึ่ง ๆ โดยการแปลความหมายอัลกุรอานในยุคปฐมบทเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาความหมายอัลกุรอานแก่มุสลิมในยุคนั้นที่การศึกษาแม้เพียงขั้นพื้นฐานยังไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง การศึกษาจำกัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นที่ไม่ต้องตรากตรำในการประกอบอาชีพและสามารถสละได้ทั้งทุนด้านทรัพย์สินและทุนด้านเวลา นักวิชาการในยุคนี้จึงเริ่มให้มีการแปลความหมายอัลกุรอานขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาความหมายอัลกุรอานของบรรดามุสลิมเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของศาสนิกแห่งยุคสมัย

ในยุคอัครศาสนูปถัมภกก็เช่นเดียวกัน ความมากมายและหลากหลายของสำนวนรูปแบบ และวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานที่มีปรากฏอยู่ในยุคนี้สะท้อนให้เห็นถึงการตื่นตัวต่อการศึกษาหาความรู้ของผู้คนและสังคม มีการแปลความหมายอัลกุรอานทั้งแบบบางส่วนของอัลกุรอานและแบบครบทั้ง 30 ญุซอ์ปรากฏขึ้นในยุคนี้หลายสำนวน นอกจากนี้ยังมีการ

อรรถาธิบายอัลกุรอาน การแปลตำราอรรถาธิบายอัลกุรอาน รวมถึงการนำเสนอคำอ่านและการเรียบเรียงคำศัพท์จากอรรถาธิบายอัลกุรอานก็มีปรากฏขึ้นในยุคนี้ด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นการตอบสนองต่อความต้องการของยุคสมัยที่มีการตื่นตัวต่อการศึกษาเรียนรู้ และผู้คนที่ต้องการประกอบศาสนกิจพื้นฐานด้วยความรู้และความเข้าใจ

ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ส่งผลต่อวิถีชีวิตในทุกด้านรวมถึงด้านวิชาการความรู้ด้วย โดยฉายภาพให้เห็นผ่านการเข้ามาตรวจทานความหมายอัลกุรอานของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นองค์กรต่างชาติที่ทำหน้าที่ด้านการแปลความหมายอัลกุรอานโดยตรง ส่งผลให้สำนวนการแปลความหมายอัลกุรอานที่มีจำนวนมากมายและหลากหลายนั้นมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น การทำหน้าที่แจกจ่ายผลงานแปลของศูนย์กษัตริย์พะฮัดทำให้ผู้คนในยุคนี้เข้าถึงผลงานแปลความหมายอัลกุรอานได้อย่างถ้วนทั่ว สิ่งนี้เป็นการช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้คนได้ศึกษาวิชาความรู้ที่เคยเป็นศาสตร์เฉพาะทางอันยากจะเข้าถึง นอกจากการอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาค้นคว้าความรู้จะเป็นภาพสะท้อนของยุคนี้แล้ว ความเป็นโลกาภิวัตน์ยังเร่งเร้าให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ความต้องการศึกษาความหมายอัลกุรอานของผู้คนแห่งยุคสมัยจึงหันไปสู่อะการศึกษาที่ลึกซึ้งและเฉพาะทางยิ่งขึ้น โดยสะท้อนให้เห็นผ่านการแปลตำราอรรถาธิบายอัลกุรอานซึ่งมีแพร่หลายอยู่ในยุคนี้

สภาพของสังคม ความต้องการของผู้คน และผลงานแปลในแต่ละยุคของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย สอดคล้องกับที่อัลลุฮัยดาน (al-Luhaydān, 2002: 38) กล่าวว่า ต้องให้ความสำคัญในการแปลความหมายอัลกุรอานขอโดยผู้หนึ่งที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมและความต้องการของผู้ที่จะได้รับการเผยแผ่

ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮุรอเราะฮ์

จากผลการศึกษาลีลาวาทศิลป์ภาษาอาหรับพบว่า เนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับครอบคลุมถึง 3 ด้านหลัก ได้แก่ อรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร โดยด้านอรรถศิลป์โวหารเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำให้ถูกต้องตามกาลเทศะ คือ ถูกต้องตามเวลา สถานที่ และเหมาะสมกับผู้ฟัง ด้านประจักษ์โวหารเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพพจน์ของคำ เป็นการสื่อถึงความหมายหนึ่งด้วยถ้อยคำสำนวนที่หลากหลาย และด้านวิจิตรโวหารเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นในด้านการตกแต่งประดับประดาถ้อยคำให้สวยงาม โดยผ่านพัฒนาการที่ยาวนานจากช่วงที่ให้ความสำคัญเพียงอรรถรส สู่ช่วงที่เริ่มวางกฎเกณฑ์ จนถึงปัจจุบันที่กฎเกณฑ์หนึ่งและอยู่ตัวแล้ว นักวิชาการด้านนี้ยังคงศึกษาค้นคว้าต่อไปในมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ดังกล่าวนี้สอดคล้องกับรูปแบบการประพันธ์ของอะลีย อัลญาริม และมุศฏอฟา อะมีน ('Alī al-Jārim, Muṣṭafā 'Amīn, 2007) ในหนังสือ al-Balāghah al-Wāḍiḥah โดยหนังสือเล่มนี้ประมวลไว้ด้วยเนื้อหาของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ ทั้งอรรถศิลป์โวหาร ประจักษ์โวหาร และวิจิตรโวหาร และรายละเอียดของวาทศิลป์ทั้ง

สามด้านนี้ เรียบเรียงตามพัฒนาการของวาทศิลป์ภาษาอาหรับ โดยเริ่มด้วยประจักษ์โวหารซึ่งเป็นด้านแรกของวาทศิลป์ที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากนั้นจึงเป็นอรรถศิลป์โวหาร ซึ่งแยกตัวเป็นเอกเทศออกจากประจักษ์โวหารในภายหลัง และเป็นวิจิตรโวหารที่แยกตัวออกจากอรรถศิลป์โวหารในช่วงท้ายสุด

จากการศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ของสุเราะฮ์เราะหฺมานพบว่า ความมั่งคั่งของสุเราะฮ์เราะหฺมานปรากฏอย่างชัดเจนในลีลาวาทศิลป์ของสุเราะฮ์นี้ โดยนอกจากอรรถศิลป์โวหารซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานทางวาทศิลป์ที่มีปรากฏอยู่ในทุกถ้อยคำแล้ว ลีลาวาทศิลป์ที่โดดเด่นของสุเราะฮ์เราะหฺมานคือวิจิตรโวหารซึ่งเป็นหลักการวาทศิลป์ที่มุ่งในการประดับประดาให้สวยงามและวิจิตรโวหารที่พบมากในสุเราะฮ์นี้คือวิจิตรถ้อยคำซึ่งมุ่งการประดับประดาไปที่รูปและเสียงของคำ เพื่อให้ความมั่งคั่งปรากฏได้เด่นชัดยิ่งขึ้น ดังกล่าวนี้นี้ทำให้ความไพเราะและงดงามของสุเราะฮ์เราะหฺมานโดดเด่นขึ้นมาจนเป็นที่ประจักษ์ได้โดยปริยาย ซึ่งสอดคล้องกับที่ชนรุ่นแรกให้คุณลักษณะของสุเราะฮ์นี้ว่าเป็นเจ้าสาวแห่งอัลกุรอาน ดังที่มีรายงานว่า

⁸ ((لِكُلِّ شَيْءٍ عَزْوَسٌ، وَعَزْوَسُ الْقُرْآنِ الرَّحْمَنُ))

ความว่า “ทุก ๆ สิ่งนั้นย่อมมีเจ้าสาว และเจ้าสาวของอัลกุรอานนี้ก็คือสุเราะฮ์เราะหฺมาน”

จากการศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์เราะหฺมานพบว่า การแปลความหมายอัลกุรอานสุเราะฮ์เราะหฺมานเป็นภาษาไทย ด้านอรรถศิลป์โวหารสามารถถ่ายทอดวาทศิลป์ได้ในส่วนที่เป็นเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยตรง ด้านประจักษ์โวหารถ่ายทอดได้ทั้งอุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ อุปนาม และอุปนัย ด้านวิจิตรโวหารถ่ายทอดได้ในส่วนวิจิตรความหมายที่สื่อความหมายเดียว เช่น อัลมูกอบะละฮฺ ส่วนอรรถศิลป์โวหารด้านเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยนัย และวิจิตรโวหารด้านวิจิตรความหมายที่สื่อหลายความหมาย เช่น อัตเตารียะฮฺ และวิจิตรถ้อยคำ เช่น อัซซัจญ์อุหรือเสียงสัมผัส ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างครบถ้วนด้วยวิธีการแปลความหมายอัลกุรอาน เนื่องจากความหมายโดยนัยของคำในแต่ละภาษา (ดังที่ปรากฏในเคาะบ์รที่สื่อความหมายโดยนัยและอัตเตารียะฮฺ) และการประดับประดารูปและเสียงของคำนั้น (ดังที่ปรากฏในอัซซัจญ์อุและอัลญินาส) เป็นคุณสมบัติพิเศษที่มีจำเพาะในแต่ละภาษา ซึ่งยากต่อการถ่ายทอดไปสู่ภาษาอื่นได้อย่างหมดจด ดังกล่าวนี้นี้สอดคล้องกับที่มะหฺมุด บิน อับดุลสลาม อะซัซ (Maḥmūd bin ‘Abd al-Salām ‘Azab, 2002: 83) กล่าวว่าไว้ว่า ภาษาของมนุษย์นั้นมีความหลากหลาย สามารถที่จะหาคำศัพท์ที่เหมาะสมและตรงกันได้ ซึ่งแต่ละภาษาจะมี

⁸ หะดีษบันทึกโดย al-Bayhaqīy, 2003: 2265 (เป็นหะดีษมุกันร์ ดูอักฎาะอ์ฟะฮฺของ al-’Albānīy, 1999: 1350)

โครงสร้างของประโยคที่มีความหมายเฉพาะอันบ่งบอกถึงความลึกซึ้งของแต่ละภาษา ดังนั้น การให้ความหมายจึงเป็นเพียงการแปลให้อยู่ในกรอบของตัวบทเท่านั้น

การศึกษาวิเคราะห์ลีลาวาทศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์อะเราะหมาน ผู้วิจัยศึกษาจากความหมายอัลกุรอานฉบับแปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับที่ได้รับการตรวจทานจากศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน พบว่า วิธีการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนั้นมีลักษณะเดียวกันกับวิธีการแปลความหมายอัลกุรอานที่มุฮัมมัด อัชชะฮะบียได้อธิบายไว้ (Muhammad al-Dhahabīy, n.d.: 1/17-21) คือการแปลความหมายอัลกุรอานต้องประกอบด้วยวิธีการแปลทั้งสองประเภท ได้แก่ 1) การแปลอายะฮ์อัลกุรอานด้วยการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัว ซึ่งคำแปลนี้ต้องมีตัวบทอัลกุรอานอยู่คู่เคียงด้วยเสมอ เป็นการให้ความหมายโดยรวมของอายะฮ์อัลกุรอาน และ 2) การแปลโดยอรรถ ซึ่งเป็นการอรรถาธิบายคำแปลที่แปลด้วยวิธีการแปลโดยพยัญชนะแบบไม่ตรงตัวอีกทีหนึ่ง เป็นการให้ความหมายและคำอธิบายแก่อายะฮ์อัลกุรอาน โดยรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนั้นประกอบไปด้วย 2 ส่วนเช่นกัน คือ แบบคำต่อคำโดยมีการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทยแต่ไม่มีการอรรถาธิบาย และแบบคำต่อคำโดยมีการเรียบเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทยพร้อมอรรถาธิบายไว้ในวงเล็บและในเชิงอรรถ ซึ่งส่วนใหญ่อรรถาธิบายไว้ในเชิงอรรถ ดังกล่าวนี้สอดคล้องกับที่สุพรรณิ ปิ่นมณี (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2557: 10-11) กล่าวไว้ว่าการแปลมักเกิดขึ้นโดยส่วนผสมของการแปลทั้งสองประเภท ผู้แปลอาจต้องใช้วิจารณญาณของตน บางตอนอาจต้องแปลให้เป็นธรรมชาติของภาษาแปล ในขณะที่บางตอนกลับต้องแปลแบบรักษาคำและโครงสร้างของภาษาต้นฉบับ

เมื่อนำวิธีการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานตามคำอธิบายของมุฮัมมัด อัชชะฮะบีย และรูปแบบการแปลความหมายอัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ มาจัดวางไว้ในการแบ่งประเภทการแปลตามแนวทางร่วมสมัย พบว่าการแปลความหมายอัลกุรอานจะค่อนข้างไปทาง Very literal ตามการจัดแบ่งลักษณะแนวต่อเนื่องของ Larson , อยู่ทางฝั่ง SL emphasis ตามการจำแนกของ Newmark และเป็นการแปลแนวทาง text-centred translating ตามที่ Hatim และ Mason ได้เสนอรูปแบบไว้ ซึ่งการแปลเหล่านี้มีลักษณะที่ยึดโยงอยู่กับต้นฉบับ เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาภาษาต้นฉบับด้วย (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2557: 9-11) เมื่อนำการแปลลักษณะนี้มาใช้ในการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยจึงอาจเกิดสำนวนแปลที่ไม่คุ้นเคยกับบริบทของภาษาแปล ทว่ามีเนื้อหาครบถ้วนตามตัวบทในภาษาต้นฉบับ ผลงานแปลความหมายอัลกุรอานในลักษณะนี้จึงเหมาะสมกับผู้ที่ไม่เจนจัดภาษาอาหรับและต้องการศึกษาอัลกุรอานจากภาษาต้นฉบับโดยมีความหมายหรือคำแปลเป็นสื่อ สำหรับการแปลที่มุ่งเน้นในด้านลีลาวาทศิลป์ที่มีลักษณะของความหมายโดยนัยและการประดับประดาในรูปหรือเสียงของถ้อยคำนั้น การแปลด้วยวิธีการแปล

ความหมายอัลกุรอานไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสม เนื่องด้วยการแปลที่มุ่งเน้นด้านลีลาทศศิลป์เป็นการแปลที่ให้ความสำคัญกับบริบทหรือภาษาแปล โดยนำเฉพาะความหมาย (meaning) จากภาษาต้นฉบับมาใส่ในรูป (form) ในภาษาแปล การแปลลักษณะนี้ต้องสลัดหลุดจากต้นฉบับเพื่อให้พ้นจากพันธนาการด้านภาษา ซึ่งควรมีขอบเขต เพราะหากหลุดไปมากก็จะกลายเป็นการแปลอีกประเภทที่เรียกว่า “การแปลแบบอิสระ” (รัชนิโรจน์ กุลธำรง, 2552: 19-20) ซึ่งอยู่ทางฝั่ง TL emphasis ตามการจำแนกของ Newmark และค่อนข้าง Unduly free ตามการจัดแบ่งลักษณะแนวต่อเนื่องของ Larson ซึ่ง Unduly free นั้นเป็นการแปลที่อิสระที่สุด ห่างไกลจากต้นฉบับมากที่สุด และการแปลชนิดนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นการแปลโดยปกติ (normal translation) (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2557: 9-11) การแปลลักษณะนี้เมื่อนำมาใช้กับอัลกุรอานจึงไม่อาจเรียกฉบับแปลได้ว่าเป็นการแปลความหมายอัลกุรอาน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ลีลาทศศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์มานครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1. ผลการศึกษาการแปลในทรศนะของนักวิชาการ สามารถนำมากำหนดวิธีการและรูปแบบการแปลที่ถูกต้องและเหมาะสมกับต้นฉบับที่ต้องการแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแปลความหมายอัลกุรอานที่มีข้อบัญญัติการแปลที่ละเอียดลออ
2. ผลการศึกษาประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย สามารถนำมากำหนดแนวทางการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของยุคสมัย
3. ผลการศึกษาลีลาทศศิลป์ในการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์มาน สามารถนำมากำหนดกลุ่มเป้าหมายของการแปลในแต่ละครั้งได้อย่างชัดเจน เพื่อผู้แปลได้เลือกใช้วิธีการและรูปแบบการแปล ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายนั้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปล โดยเฉพาะการนำทฤษฎีทางภาษาศาสตร์มาใช้ในการแปล เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานให้กับการแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลความหมายอัลกุรอาน เพื่อให้การถ่ายทอดถ้อยคำของผู้เป็นเจ้าของไปด้วยความครบถ้วนและสมบูรณ์แบบที่สุด
2. ควรมีการศึกษาการแปลความหมายอัลกุรอานในบริบททางสังคมที่หลากหลาย เช่น ในดินแดนชมพูทวีปที่มีปรากฏการแปลความหมายอัลกุรอานอย่างเป็นทางการและเป็นครั้งแรก และเป็นดินแดนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมสูง รวมถึงดินแดนอื่น ๆ ทั้งฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งดินแดนอุซาคเนย์ที่มีบริบททางสังคมใกล้เคียงกับประเทศไทย
3. ควรมีการศึกษาการแปลตำราตีฟิรเป็นภาษาไทย เนื่องด้วยเป็นการถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานในเชิงลึก และเป็นกิจกรรมที่มีความคึกคักอยู่ในปัจจุบัน โดยศึกษาไปถึงต้นฉบับตำราตีฟิรว่าฉบับใดได้รับความนิยมในการนำมาแปลมากที่สุด ในพื้นที่ไหน เพราะเหตุใด เพื่อสามารถกำหนดแนวทางการแปลในประเทศไทยให้สอดคล้องกับความเป็นไปในโลกปัจจุบัน
4. ควรมีการศึกษาลีลาวาทศิลป์ในอัลกุรอานสุเราะฮ์อื่น ๆ เช่น การใช้วาทศิลป์ในสุเราะฮ์มักก็ยะฮ์เปรียบเทียบกับการใช้วาทศิลป์ในสุเราะฮ์มะตะนียะฮ์ เพื่อศึกษาความต่างของการใช้วาทศิลป์กับผู้คนในบริบทที่หลากหลาย ซึ่งนอกจากจะเป็นการศึกษาเพื่อเข้าใจดำรัสของผู้เป็นเจ้าของให้ถ่องแท้แล้ว ยังเป็นการเผยถึงความงดงามของลีลาวาทศิลป์ในถ้อยคำของพระองค์ และสามารถนำมาใช้ในการเชิญชวนผู้คนสู่สัจธรรม

เอกสารอ้างอิง

- อี.เอ็ม มุนซี และทองหยิบ ยวงมณี. 2478. **ตีฟิรฮักกุลยะกิน จากตีฟิรตันวีรุลบะยาน เรื่องโควิเศษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประเสริฐสมุด สะพานช่างโรงสี.
- รัชนีโรจน์ กุลธำรง. 2552. **ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย. 2542. **พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย**. ชาติอาระเบีย: ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน.
- สุพรรณิ ปันมณี. 2552. **การแปลขั้นสูง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- 'Alī al-Jārim wa Muṣṭāfā 'Amīn. (2007). **al-Balāghah al-Waḍīhah**. (البلاغة الواضحة). al-Qahirah: Dār al-Qubā'a al-Ḥadīthah.
- Maḥmūd bin 'Abd al-Salām 'Azab. (2002). **'Ishkaliyāt Tarjamah Ma'anīy al-Qur'an al-Karīm (Māzāyurā'iy fī Lughah al-Tarjamah)**. (إشكاليات ترجمة القرآن الكريم ماذا يراعي في لغة الترجمة). In Nadwah Tarjamah Ma'anī al-Qur'an al-Karīm Taqwīm lilmaḍīy wa Takhtīt lilmustaqbal. Al-Madīnah al-Munawwarah. Wizārah al-Shu'ūn al-'Islāmīyah wa al-'Awqāf wa al-Da'awah wa al-'Irshād Mujamma'a al-Malik Fahd li Ṭibā'ah al-Muṣhaf al-Sharīf.
- Muḥammad bin 'Abd al-Raḥmān al-Shāry'i. (2002). **'Iyyuhumā 'ulā : al-Tafsīr 'ibtida'a bi Ghayr al-Arabīyah 'aw Tarjamah Ma'anīy al-Qur'ān al-Karīm**. (أيهما أولى : التفسير ابتداء بغير العربية أو ترجمة معاني القرآن الكريم). Makkah al-Mukarramah: al-Rabiṭah al-'Alam al-'Islamīy.
- al-Dhahabīy, Muḥammad al-Sayyid Ḥusayn. (n.d.). **al-Tafsīr wa al-Mufasssīrūn**. (التفسير و المفسرون). al-Qāhirah: Maktabah Wahbah.
- al-Zamaksharīy, 'Abu Qāsim Maḥmūd bin 'Amr bin 'Aḥmad. (1987). **al-Kashshāf**. (الكشاف). Bairūt: Dār al-Kutub al-'Arābiy.
- al-Zurqānīy, Muḥammad 'Abd al-Azīm. (n.d.). **Manāhil al-'Irfan fī 'Ulūm al-Qur'ān**. (مناهل العرفان في علوم القرآن). Bairūt: 'Isā al-Bābīy al-Halabīy.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวนุรอลิษา ตยตุตุมิกุล	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5720420008	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
Bachelor's Degree in Fundamentals of Religion, The Interpretation of al-Quran Sciences.	Al-Azhar University, Egypt	2013

ทุนการศึกษา ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

นุรอลิษา ตยตุตุมิกุล และซาฟีอี อาดำ. 2561. “การศึกษาพัฒนาการของการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทยและลักษณะโดยรวมของการแปลในแต่ละยุค”. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 วันที่ 18 ธันวาคม 2561 มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.